

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA
THE AUDIOVISUAL COUNCIL OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46, Tel.: (+37322) 277551, fax: (+37322) 277471,
e-mail: office@consiliuaudiovizual.md, <https://consiliuaudiovizual.md>

APROBAT
Decizia Consiliului Audiovizualului
nr. 267 din 25 octombrie 2024

RAPORT

cu privire la rezultatele controlului modului de reflectare a alegerilor prezidențiale și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 de către furnizorii de servicii media audiovizuale ale căror declarații au fost aprobate de Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova

14 – 18 octombrie 2024

Scopul controlului: A determina măsura în care programele audiovizuale monitorizate corespund rigorilor juridice, precum și angajamentelor asumate prin Declarația politicii editoriale a furnizorului de servicii media în reflectarea alegerilor prezidențiale și a referendumului.

Obiectul controlului: programele de știri și actualități și dezbaterile electorale

Serviciile media audiovizuale supuse controlului:

- 1) „Moldova 1” – serviciu media audiovizual public național, programul informativ „Mesager” difuzat la ora 21:00 și dezbaterile electorale;
- 2) „TV-Găgăuzia” – serviciu media audiovizual public regional, programul informativ „Știri” difuzat la ora 21:30 și dezbaterile electorale;
- 3) „PRO TV Chișinău” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Știrile Pro TV Chișinău” difuzat la ora 20:00 și dezbaterile electorale;
- 4) „ATV” – serviciu media audiovizual privat regional, programul informativ „Новости” difuzat la ora 17:30;
- 5) „Exclusiv TV” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Știri” difuzat la ora 22:40;
- 6) „Jurnal TV” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Jurnalul orei 19” difuzat la ora 19:00 și dezbaterile electorale;
- 7) „TVC 21” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „News Digest” difuzat la ora 19:55 și dezbaterile electorale;
- 8) „TV8” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Știri” difuzat la ora 19:00 și dezbaterile electorale;
- 9) „TVR Moldova” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Telejurnal” difuzat la ora 18:00 și dezbaterile electorale;
- 10) „Cinema 1” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Buletin informativ” difuzat la ora 18:00;
- 11) „N4” – serviciu media audiovizual privat național, programul informativ „Obiectiv” difuzat la ora 21:00 și dezbaterile electorale;
- 12) „SOR TV” – serviciu media audiovizual privat regional, programul informativ „Știri” difuzat duminica la ora 17:00;
- 13) „Drochia TV” – serviciu media audiovizual privat regional, programul informativ „Buletin de știri” difuzat la ora 19:15;
- 14) „Media TV” – serviciu media audiovizual privat local, programul informativ „Știri” difuzat la ora 18:00;
- 15) „TV Elita” – serviciu media audiovizual privat regional, programul informativ „Știri – Fiți la curent” difuzat la ora 21:00;
- 16) „Studio L” – serviciu media audiovizual privat regional, programul informativ „Știri” difuzat la ora 19:05;
- 17) „R Live TV” – serviciu media audiovizual privat național, dezbaterile electorale;
- 18) „Canal Regional” – serviciu media audiovizual privat național, dezbaterile electorale.

Perioada de control: 14 – 18 octombrie 2024

Indicatorii: calitativi/cantitativi, inclusiv frecvența și durata subiectelor electorale, caracterul conflictual/neconflictual al subiectelor, prezența protagoniștilor în subiecte cu caracter electoral, frecvența și durata intervențiilor concurenților electorali/participanți la referendum, atitudinea reporterului/prezentatorului etc.

Metodele principale aplicate:

- **analiza de conținut:** pentru a determina conformitatea/neconformitatea programelor monitorizate cu rigorile juridice;
- **analiza comparată:** pentru a determina evoluția/involuția fiecărui serviciu media audiovizual în reflectarea alegerilor/referendumului;
- **analiza și sinteza:** pentru a genera date relevante care să constate starea de fapt în reflectarea alegerilor de către subiecții supuși controlului.

Categoriile de protagoniști:

- Actori politici;
- Concurenți electorali;
- Cetățeni de rând;
- Experți independenți;
- Organe electorale;
- Organe de stat;
- Participanți la referendum.

Abrevieri

Ap – actor politic

Cel – concurenți electorali

Cr – cetățean de rând

E – expert independent

Oe – organe electorale

Os – organe de stat

Pr – participant la referendum

CA – Consiliul Audiovizualului

SMA – Serviciu media audiovizual

Acasă – Partidul Reîntregirii Naționale „ACASĂ”

ALDE – Partidul Politic „Alianța Liberalilor și Democraților pentru Europa”

AUR – Partidul Politic „ALIANȚA PENTRU UNIREA ROMÂNILOR”

Bl. „Împreună” – Blocul Electoral „ÎMPREUNĂ”

CEC – Comisia Electorală Centrală

CUB – Partidul Politic „Coaliția pentru Unitate și Bunăstare”

MRM – Partidul Politic „MIȘCAREA RESPECT MOLDOVA”

PAS – Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”

PCRM – Partidul Comuniștilor din Republica Moldova

PDCM – Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”

PR – Partidul Politic Partidul „RENAȘTERE”

PSDE – Partidul Politic Partidul Social Democrat European

PSRM – Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”

PVE – Partidul Politic „Partidul Verde Ecologist”

PVM – Partidul Politic „Partidul pentru Viitorul Moldovei”

Bl. „Victorie” – Blocul Electoral „Victorie”

PN – Partidul Politic „Partidul Nostru”

PPN – Partidul Politic „NOI”

VP – Partidul Politic „VOINȚA POPORULUI”

GUV – Guvernul Republicii Moldova

PARL – Parlamentul Republicii Moldova

PREZ – Președinția Republicii Moldova

MAN – Partidul Politic Mișcarea Alternativa Națională

PDA – Partidul Politic „Democrația Acasă”

WatchDog – Asociația WatchDog

SIS – Serviciul de Informație și Securitate
Promo-Lex – Asociația Promo-Lex
IGP – Inspectoratul General de Poliție
CNA-Centrul Național Anticorupție
FISC – Serviciul Fiscal de Stat
UTA Găgăuzia – Unitatea Teritorial-Administrativă Găgăuzia
P „Șansă” – Partidul Politic „Șansă”
PA – Procuratura Anticorupție
MAI – Ministerul Afacerilor Interne
MAEIE – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
ANI – Autoritatea Națională de Integritate
PCCOCS – Procuratura pentru Combatere a Criminalității Organizate și Cauze Speciale
Zdg – Ziarul de Gardă
UE – Uniunea Europeană
RM – Republica Moldova

ALEGERI PREZIDENȚIALE ȘI REFERENDUMUL REPUBLICAN CONSTITUȚIONAL DIN 20 OCTOMBRIE 2024

Prin Decizia nr. 234 din 20 septembrie 2024, Consiliul Audiovizualului (în continuare – CA) a dispus inițierea unui control privind respectarea de către serviciile media audiovizuale de televiziune, care au declarat că vor reflecta alegerile, a propriei declarații privind politica editorială pentru alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, a art. 89 și 90 din Codul electoral nr. 325/2022 și a Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137/2023 (în continuare – *Regulament CEC*). Controlul dispus vizează programele de știri și actualități, emisiunile de promovare electorală și dezbaterile electorale.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. a) din CSMA, ale art. 90 alin. (15) și (16) din Codul electoral nr. 325/2022, CA a efectuat controlul serviciilor media de televiziune „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „Pro TV Chișinău”, „Canal Regional”, „ATV”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „SOR TV”, „Drochia TV”, „Media TV”, „Axial TV”, „TV Elita”, „Studio L” și „R Live TV”, la capitolul respectării prevederilor art. 89 și 90 din Codul electoral nr. 325/2022 și ale Regulamentului CEC, în baza înregistrărilor captate de la un operator IPTV (Moldtelecom) stocate pe serverul CA.

În cadrul ședinței publice din data de 04 octombrie 2024, CA au luat act de Notificarea cu privire la renunțarea la reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024 a furnizorului de servicii media „HONESTAS” SRL, fondator al serviciului media audiovizual „Axial TV”.

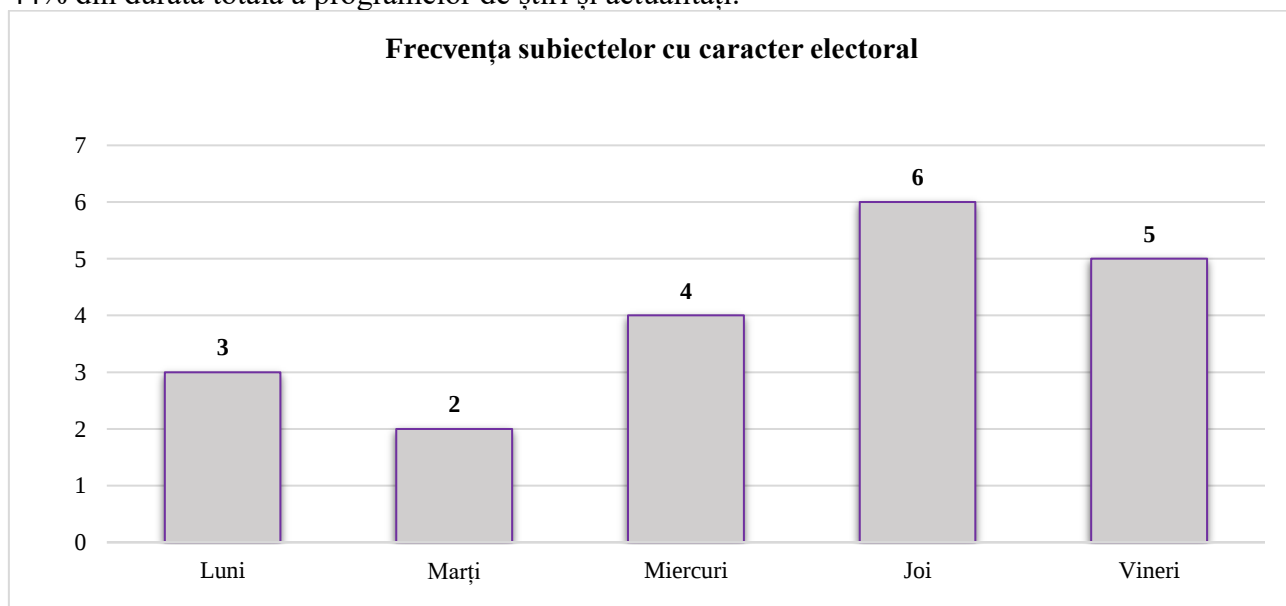
„Moldova 1”

I. Program de știri și actualități

1. *Reflectarea campaniei electorale*

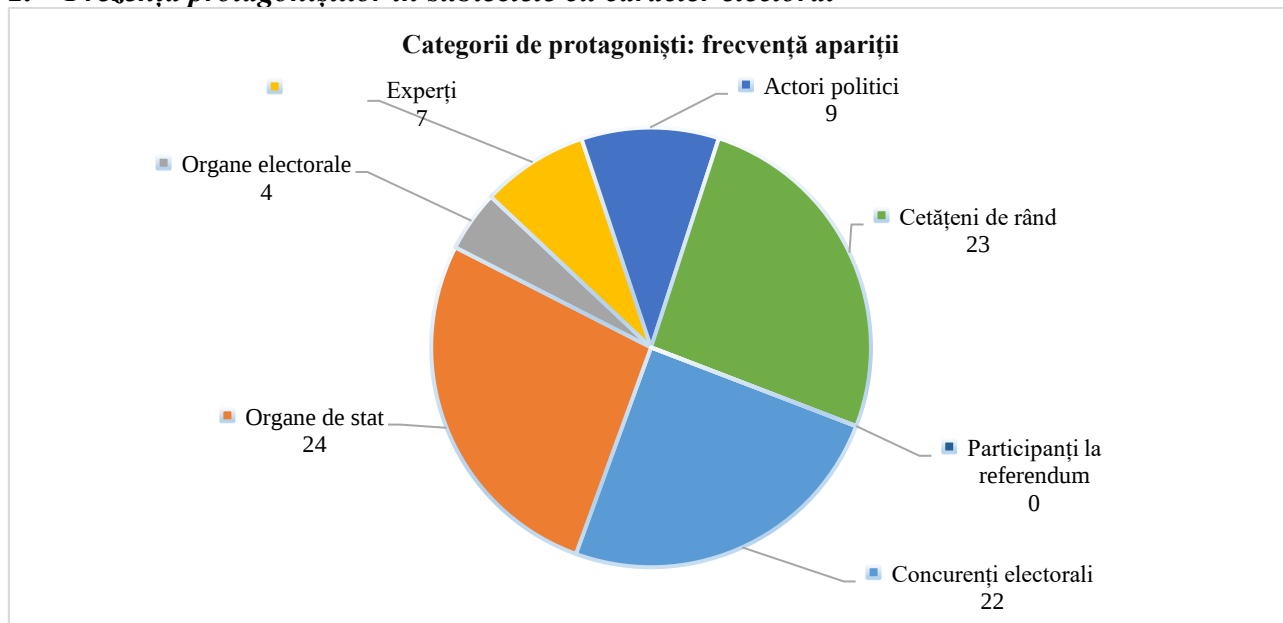
În perioada de control, serviciul public media de televiziune „Moldova 1” a difuzat, în programul de știri și actualități „Mesager”, de la ora 21:00, 20 de subiecte cu caracter electoral.

Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 1 oră 09 min. 31 sec., ceea ce constituie 44% din durata totală a programelor de știri și actualități.

Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate joi, 17 octombrie, iar cele mai puține – marți, 15 octombrie 2024.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

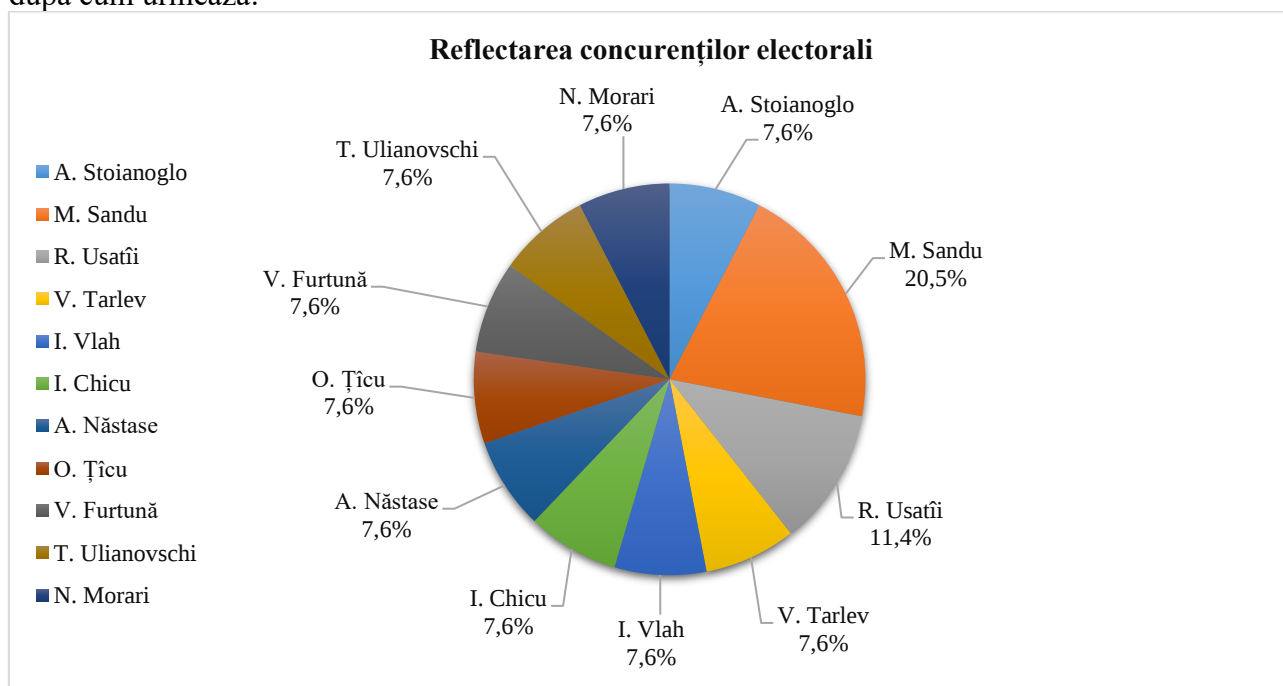
În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 6 categorii de protagoniști: organe de stat – 24 ori, cetățeni de rând – 23, concurenți electorali – 22, actori politici – 9, experți – 7 și organe electorale – 4. Dintre actorii politici au fost reflectați I. Șor și Blocul „Victorie”. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: Comitetul Executiv al UTA Găgăuzia, Primăria Orhei, MAE, CNA, MAI, Procuratura Anticorupție, Procuratura Bălți, Guvernul, IGP, SIS și PCCOPS. În calitate de organ electoral a fost prezentă CEC.

De cele mai multe apariții au beneficiat organele de stat, urmate de cetățenii de rând și actorii politici. Cele mai puține apariții le-au avut organele electorale.

Totodată, participanții la referendum nu au fost reflectați.

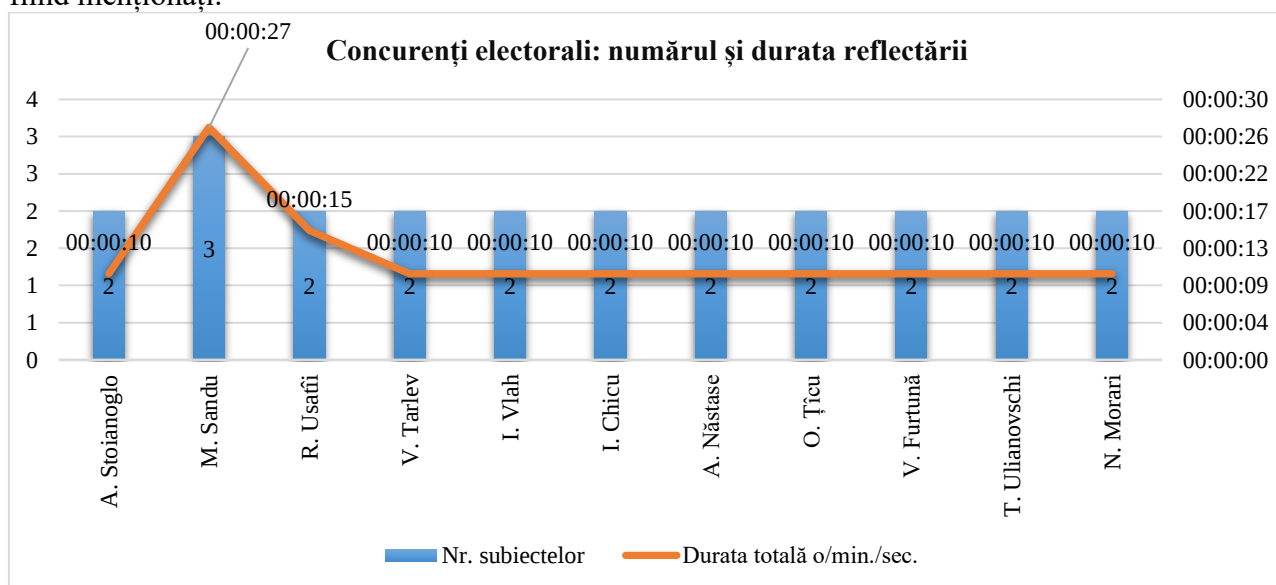
3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Moldova 1” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

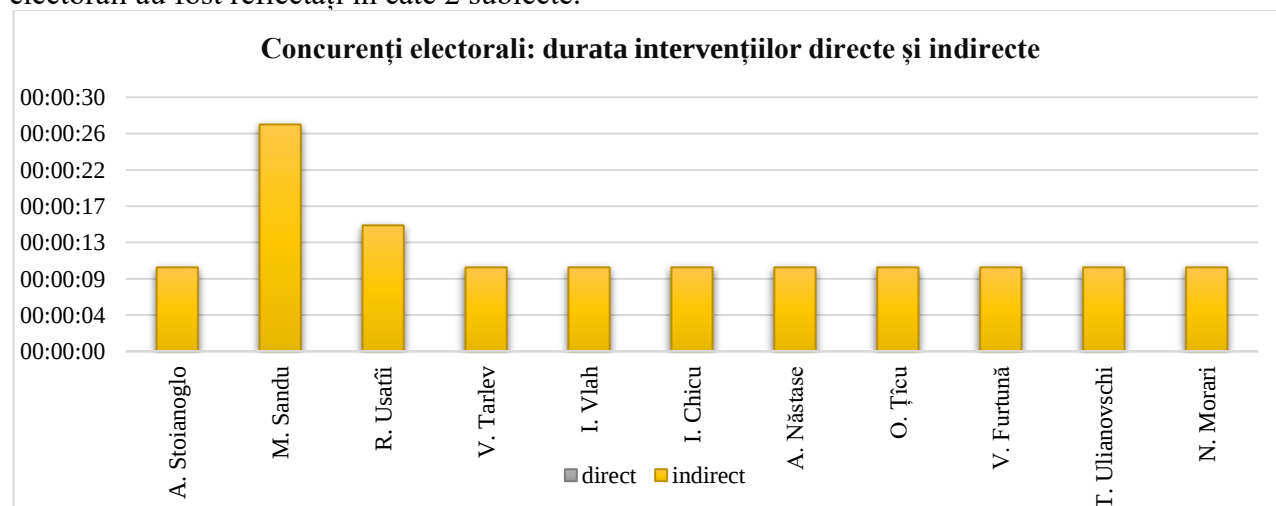

Nume concurent electoral	Nr. de subiecte	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	2	00:00:10
M. Sandu	3	00:00:27
R. UsaŃi	2	00:00:15
V. Tarlev	2	00:00:10
I. Vlah	2	00:00:10
I. Chicu	2	00:00:10
A. Năstase	2	00:00:10
O. Ţicu	2	00:00:10
V. Furtună	2	00:00:10
T. Ulianovschi	2	00:00:10
N. Morari	2	00:00:10
TOTAL		00:02:12

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenŃilor electorali a fost de 02 min. 12 sec. Totodată, se atestă că, cel mai mult timp de reflectare a avut M. Sandu cu 27 sec. (20,5%), urmată de R. UsaŃi cu 15 sec. (11,4%), iar ceilalŃi concurenŃi electorali au fost mediatizaŃi câte 10 sec. (7,6%), fiind menŃionaŃi.

În perioada de raport, M. Sandu a fost reflectată în cele mai multe subiecte – 3, ceilalŃi concurenŃi electorali au fost reflectaŃi în câte 2 subiecte.

ConcurenŃii electorali au avut apariŃii indirecte.

4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, „Moldova 1” nu a reflectat niciun participant la referendum.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „Moldova 1” a reflectat 5 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate dezechilibrat.

Astfel, pe data de 14.10.2024, cu începere de la 21:01:05, „Moldova 1” a difuzat subiectul cu titlul: „*Guțul, interzisă în UE*” în care se vorbește despre un nou pachet de sancțiuni împotriva a 5 persoane: Evghenia Guțul – guvernatoarea UTA Găgăuzia și membrii cabinetului său: Mihail Vlah, Iurii Cuznețov și Ilia Uzun, care promovează separatismul, amenință suveranitatea și independența Republicii Moldova. Prin aceeași decizie a fost sancționată și Neli Parotenco care a lucrat contabilă la Primăria Orhei, dar a fugit în Rusia din cauza investigațiilor privind finanțarea politică ilegală, unde a fondat organizația „Evrazia”.

La 15.10.2024, cu începere de la 21:05:07, a fost difuzată o știre despre noi percheziții desfășurate la Bălți în cadrul cauzei penale privind coruperea electorală și finanțarea ilegală a partidelor politice. În cadrul subiectului este prezentată o secvență dintr-o discuție telefonică în care o persoană, care susține că e de la Șor, explică cum sunt transmiși banii de la Moscova și susține că i-a primit deja. De asemenea, în interceptarea prezentată de poliție se spune că a candidat un om din partidul „Victorie”, dar nu se știe cine e. Totodată, se menționează că de la persoanele percheziționate și de la sediul formațiunii au fost ridicate telefoane mobile, mijloace bănești și înregistrări de ciornă.

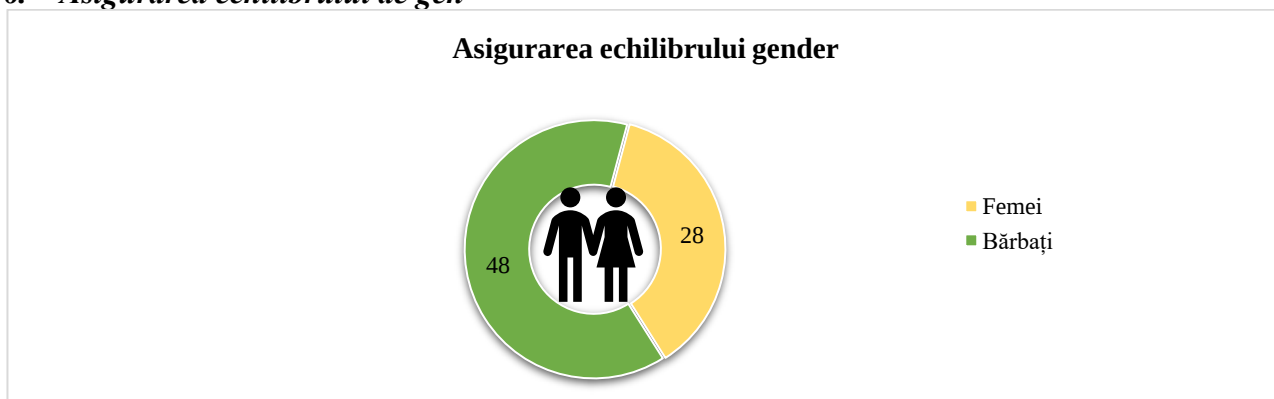
Un alt subiect ce vizează percheziții la Bălți este difuzat pe 16.10.2024, cu începere de la ora 21:03:34. După expunerea motivului descinderii, se menționează: „*În vizorul oamenilor legii sunt membri și activiști ai Bl. Pobeda/Victorie, gestionat de penalul I. Șor. Ministrul AI, Adrian Efros a menționat că dacă vor fi acumulate probe suficiente va fi sesizată CEC*” și „*Acțiunile au vizat oficiul din Bălți al Bl. P/V., precum și domiciliile unor persoane fizice afiliate formațiunii respective*”.

Totodată, la data de 18.10.2024, cu începere de la 21.03.34, SMA a difuzat subiectul cu titlul „*Campanie cu încălcări*” despre rezultatele raportului realizat de asociația Promo-LEX, în care s-a constatat utilizarea abuzivă a resurselor administrative și implicarea demnitarilor și miniștrilor în activități de campanie în favoarea M. Sandu.

În cadrul aceleiași ediții, cu începere de la 21:06:50, a fost difuzat subiectul cu titlul „*Portretul activiștilor Șor*” despre reținerea a două persoane vizate într-o cauză penală și continuarea investigației jurnalistice în care au fost vizați: Sașa-Alexandr Martinovici, Oleg-Oleg Crîlov, fost angajat MAI și Raisa Surdu, care conduce o rețea locală coordonată de I. Șor, anterior cercetată penal pentru pungășie și furt și condamnată într-un caz. Totodată, în subiect se vorbește despre Svetlana Stanchevici, speaker în blocul „Victorie”, care a încurajat să se voteze „nu” la referendum, dar își petrece vacanțele în Europa.

Prin urmare, este de menționat că, în subiectele conflictuale lipsește poziția celor vizați sau tentativa redacției de a obține o reacție din partea lor.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 48 de bărbați și a 28 de femei.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „Moldova 1” au fost relevante și au vizat procesul electoral: extinderea listei de sancțiuni ale UE, prezența la scrutin, susținere din partea Nordic-Baltic, noi percheziții la Bălți, măsuri pentru alegeri corecte, intenția Rusiei de a submina alegerile, planul de creștere economică, adresarea premierului Recean de a ieși la vot, riscurile post-electorale, opțiunile la alegeri, cetățenii în campania electorală, încălcări înregistrate de Promo-LEX, votul prin poștă și oportunități oferite de UE.

8. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

9. Accesibilitate

„Moldova 1” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

Toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media de televiziune „Moldova 1” au fost incluse în rubrica „Electorală-2024”.

La data de 17 octombrie, ora 21:17:51, „Moldova 1” a difuzat un subiect despre un sondaj de opinii privind opțiunile la alegeri. Sondajul a fost prezentat incorect, dat fiind faptul că în știre a lipsit informația despre geografia sondajului și autorizarea sau lipsa autorizării de către CEC, contrar prevederilor **pct. 48** din Regulamentul CEC.

II. Dezbateri electorale

În perioada 14 – 18 octombrie 2024 „Moldova 1” a difuzat 4 dezbateri electorale, dintre care 2 au vizat alegerile prezidențiale, iar 2 – referendumul constituțional.

Rezultatele controlului sunt prezentate, schematic, în tabelul de mai jos:

SMA	Indicatori				
	data	ora	concurrent / participant referendum	tip scrutin	prestație SMA
Moldova 1	15.10	19.00	A. Năstase; O. Țicu (<i>V. Furtună</i> nu s-a prezentat)	P	fără devieri
	17.10	19.00	T. Ulianovschi; N. Morari	P	fără devieri
	14.10	19.00	PDA; AUR; PPN	R	fără devieri
	16.10	19.00	„Acasă”; PSDE; VP	R	fără devieri

Totodată, cu privire la modul de organizare a dezbaterilor, s-a atestat că, „Moldova 1” împreună cu jurnaliști și experți ai campaniei STOPFALS au verificat în timp real declarațiile participanților la dezbateri și au plasat rezultatele în programul CHECKATHON, distribuit pe paginile oficiale de Facebook și Youtube ale Companiei „Teleradio-Moldova”.

III. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 4 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20- 29.09.2024)	2 perioadă (30.09- 06.10.2024)	3 perioadă (07- 13.10.2024)	4 perioadă (14- 18.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	47	10	21	20
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	01 oră 02 min. 46 sec.	19 min. 55 sec.	01 oră 07 min. 12 sec.	01 oră 09 min. 31 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	18%	8%	29%	44%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	-	8	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	13 min. 29 sec.	-	01 min. 56 sec.	02 min. 12 sec.
6	Numărul de participanți la referendum reflectați	6	-	5	-
7	Durata reflectării participanților la referendum	02 min. 12 sec.	-	58 sec.	-
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	8	2	8	0
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	0	0	0	5
9	Raportul gender (femei)	36	4	16	28
	Raportul gender (bărbați)	52	13	19	49
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	-	-	-	pct. 48 din Regulamentul CEC

În perioada a patra de control, „Moldova 1” a difuzat 20 de subiecte cu caracter electoral, cu un subiect mai puțin decât în perioada a treia, de două ori mai multe subiecte decât în perioada a doua și cu 27 de subiecte mai puține decât în prima perioadă.

Cel mai mare volum de timp a fost alocat subiectelor electorale în perioada a patra, 01 oră 09 min. 31 sec., cu 6 min. și 45 sec. mai mult decât în prima perioadă, cu 49 min. și 36 sec. mai mult decât în a doua perioadă și cu 2 min. 12 sec. mai mult decât în perioada a treia.

Totodată, raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat cea mai mare valoare în perioada a patra, 44 %, cea mai mică valoare fiind atestată în perioada a doua, 8 %.

„Moldova 1” i-a reflectat pe toți cei 11 concurenți electorali în prima și a patra perioadă, în perioada a treia a reflectat 8 concurenți electorali, iar în a doua – niciunul. În prima și a treia perioadă concurenții electorali au fost reflectați în contextul evenimentelor de lansare în campania electorală, respingerii cererii unui concurent de către Judecătoria Chișinău, investigației realizată de ZdG și rapoartelor financiare prezentate la CEC. Dacă în perioada a doua SMA nu a reflectat niciun concurent electoral, în perioada a patra a menționat toți concurenții în cadrul știrilor despre rezultatele a două sondaje sociologice. Totodată, un candidat a fost reflectat indirect în subiectul realizat despre raportul Promo-LEX.

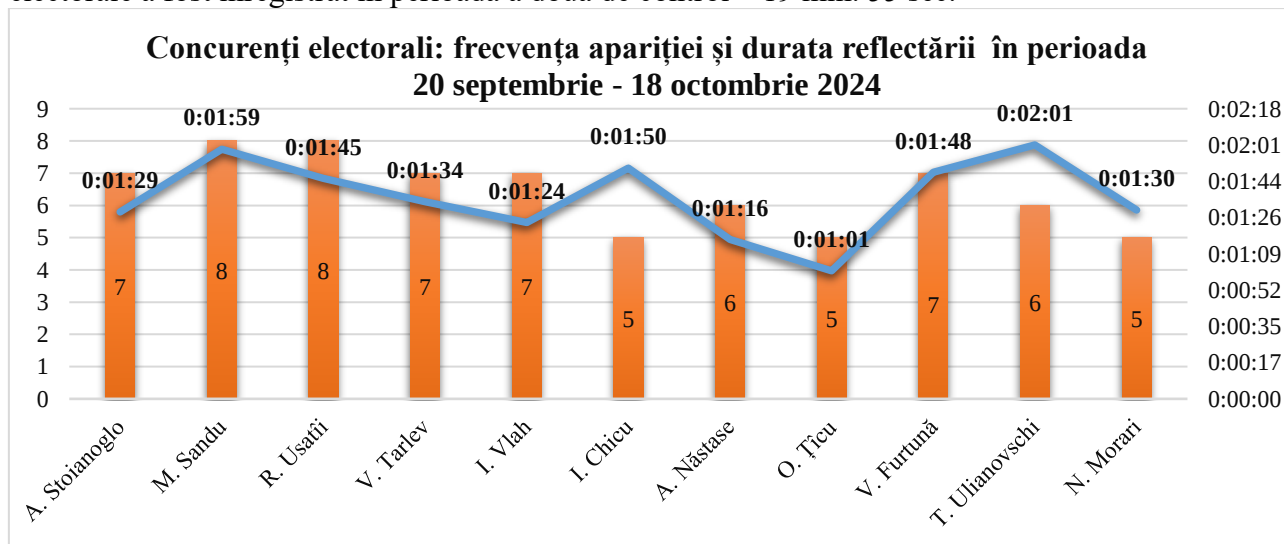
Celor 11 concurenți electorali reflectați le-au fost alocate 02 min. 12 sec., mai mult decât în perioada a treia (în perioada a doua de control concurenții electorali nu au fost reflectați), dar de peste 6 ori mai puțin decât în prima perioadă.

În perioada de referință, ca și în perioada a doua, s-a atestat lipsa timpului de emisie în raport cu activitatea participanților la referendum. În perioada întâia au fost reflectați 6 participanți la referendumul republican constituțional, iar în perioada a treia – 5.

La data de 17 octombrie, ora 21:17:51, „Moldova 1” a difuzat un subiect despre un sondaj de opinii privind opțiunile la alegeri. Sondajul a fost prezentat incorect, dat fiind faptul că în știre a lipsit informația despre geografia sondajului și autorizarea sau lipsa autorizării de către CEC, în acest sens fiind relevante prevederile **pct. 48** din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea CEC nr. 1137/2023, care statuează următoarele: „În perioada electorală FSM, în cazul în care reflectă rezultatele sondajelor de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor, prezintă suplimentar în mod obligator următoarea informație: 1) cine a comandat, cine a realizat și, dacă se cunoaște, cine a plătit sondajul; 2) metodologia utilizată și perioada în care a fost efectuat sondajul; 3) geografia sondajului, dimensiunea eșantionului (numărul de respondenți) și marja de eroare; 4) autorizarea sau lipsa autorizării sondajului de către CEC.”

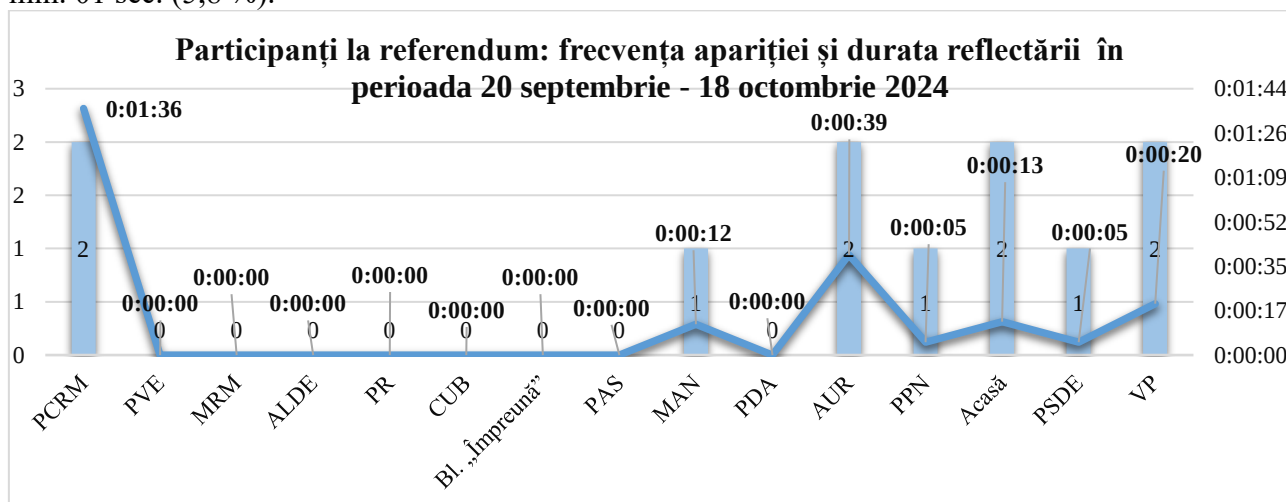
Potrivit prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325 din 08.12.2022: „În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.”

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, „Moldova 1” a difuzat 98 de subiecte cu caracter electoral. Cele mai multe știri electorale au fost prezentate în prima perioadă de control (47 de subiecte), iar cele mai puține – în perioada a doua (10 subiecte). Volumul total de timp alocat subiectelor cu caracter electoral în perioada 20 septembrie – 18 octombrie a fost de 03 ore 39 min. și 24 sec., ceea ce constituie o pondere medie de 22,3 % din durata totală a programelor de știri și actualități difuzate de „Moldova 1”. Totodată, în perioada a patra, SMA a alocat cel mai mult timp subiectelor cu caracter electoral, 01 oră 09 min. 31 sec., iar cel mai puțin timp alocat subiectelor electorale a fost înregistrat în perioada a doua de control – 19 min. 55 sec.

Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 17 min. și 37 de sec. Totodată, „Moldova 1” a oferit cel mai mare spațiu concurenților electorali în prima perioadă de control, 13 min. și 29 sec., difuzând în special subiecte despre lansarea în campania electorală, iar cel mai puțin concurenții electorali au fost reflectați în perioada a treia, 01 min. și 56 sec.; în a doua perioadă de control, concurenții electorali nu au fost reflectați deloc.

Cel mai reflectat concurent electoral în perioada 20 septembrie – 18 octombrie a fost T. Ulianoschi – cu 02 min. 01 sec. (11,4 %), urmat de M. Sandu – cu 01 min. 59 sec. (11,3 %). Totodată, M. Sandu și R. Usatii au fost cei mai reflectați concurenți electorali din punct de vedere al frecvenței apariției în cadrul subiectelor electorale (cu câte 8 apariții), iar cel mai puțin reflectat a fost O. Țicu – cu 01 min. 01 sec. (5,8 %).

Pe parcursul celor patru perioade de control, „Moldova 1” a reflectat 7 participanți la referendum din cei 15 înregistrați de CEC.

Volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 03 min. 10 sec. În prima perioadă au fost difuzate subiecte despre înregistrarea la CEC a 4 participanți la referendum și despre conflictul dintre PCRM și IP Compania „Teleradio-Moldova”, iar în a treia perioadă au fost vizați participanții Acasă, VP, MAN, AUR și PCRM în legătură cu rapoartele financiare prezentate la CEC. În a doua și a patra perioadă de control s-a constatat lipsa reflectării participanților la referendumul republican constituțional.

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, „Moldova 1” a reflectat campania electorală prin prisma evenimentelor de lansare în campanie a concurenților electorali și, preponderent, din perspectiva activității CEC și a încălcărilor pe care le-au comis unii concurenți. O atenție sporită s-a acordat subiectelor ce se refereau la tentativele de fraudare a alegerilor. Totodată, ca urmare a controlului s-a atestat că „Moldova 1” nu a mediatizat concurenții din perspectiva prezentării activităților de campanie, iar în perioada a doua SMA nu a reflectat niciun concurent electoral.

„Moldova 1” și-a asumat responsabilitatea de a reflecta alegerile prezidențiale și referendumul republican constituțional, dar în buletinul principal de știri al zilei ponderea subiectelor cu caracter electoral a constituit 22,3% din durata totală a buletinelor de știri. În acest context, este de remarcat lipsa totală a subiectelor cu caracter electoral pe data de 01 octombrie 2024.

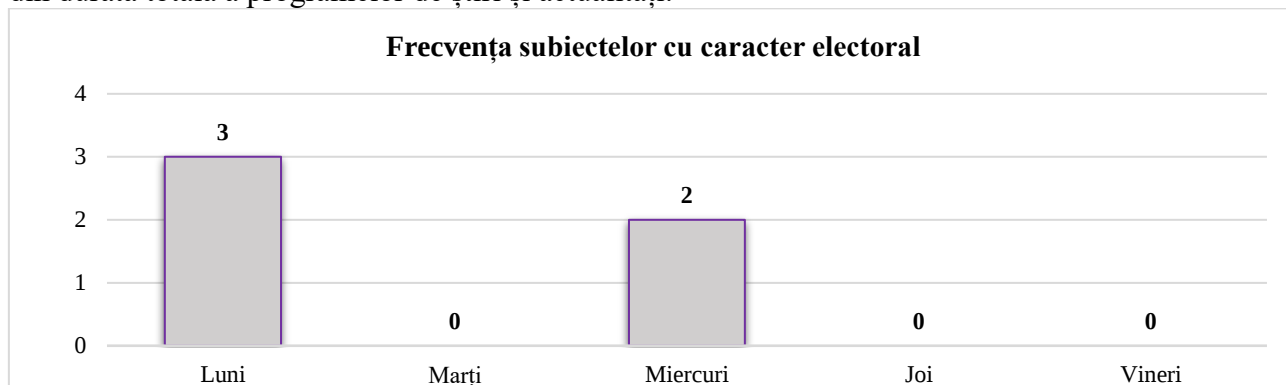
„TV-Găgăuzia”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

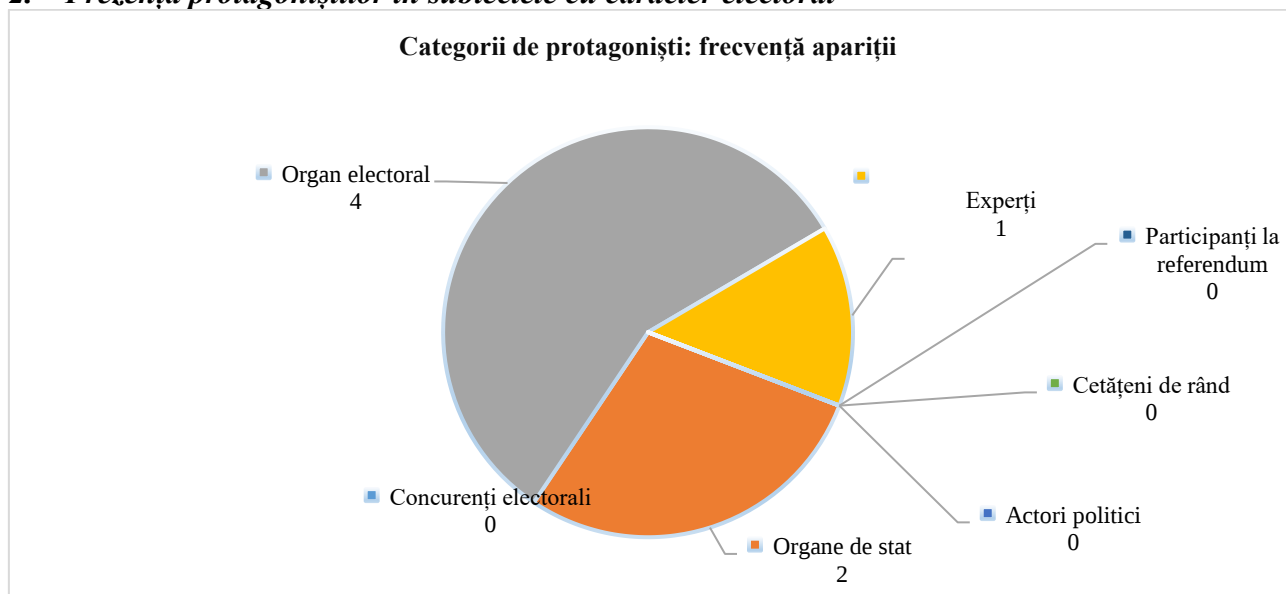
În perioada de control, serviciul media de televiziune „TV-Găgăuzia” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri”, de la ora 21:30, 5 subiecte cu caracter electoral.

Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 08 min. 26 sec., ceea ce constituie 5% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„TV-Găgăuzia” a difuzat subiecte cu caracter electoral în 2 zile din 5. Luni, pe data de 14 octombrie, au fost difuzate 3 subiecte cu caracter electoral și miercuri, pe data de 16 octombrie, 2 subiecte.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 3 categorii de protagoniști: organe electorale – 4, organe de stat – 2 și experți – 1.

În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: IGP și CNAS. În calitate de organe electorale a fost prezentă CEC și Consiliul Electoral de Circumscripție din Comrat.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „TV-Găgăuzia” nu a reflectat niciun concurent electoral.

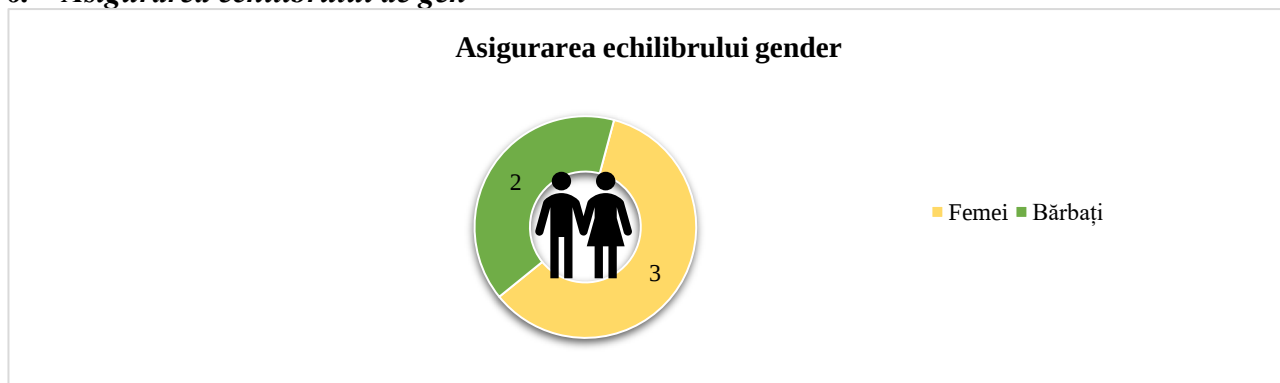
4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, „TV-Găgăuzia” nu a reflectat niciun participant la referendum.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „TV-Găgăuzia” nu a reflectat niciun subiect electoral cu caracter conflictual.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 2 bărbați și a 3 femei.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „TV-Găgăuzia” au fost relevante și au vizat procesul electoral: accesibilitatea secțiilor de votare, numărul de observatori, buletinele de vot în 6 limbi, ședința Consiliului Electoral de Circumscripție din Comrat și măsurile de securitate în timpul alegerilor.

8. Atitudine autor

Având în vedere faptul că serviciul media a prezentat doar informații generale, atitudinea autorului programului a fost neutră și nepărtinitoare.

9. Accesibilitate

„TV-Găgăuzia” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

La capitolul respectării declarației privind reflectarea alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional, depusă de către furnizorul de servicii media și aprobată de către CA, este de menționat că, toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media de televiziune „TV-Găgăuzia” au fost incluse în rubrica „Electorală-2024”.

II. Dezbateri electorale

În perioada 14 – 18 octombrie 2024 „TV-Găgăuzia” a difuzat 8 dezbateri electorale, dintre care 4 au vizat alegerile prezidențiale, iar 4 – referendumul constituțional.

Rezultatele controlului sunt prezentate, schematic, în tabelul de mai jos:

SMA	Indicatori				
	data	ora	Concurent electoral / participant la referendum	tip scrutin	prestație SMA
TV-Găgăuzia	14.10.	18.06.	PVE; ALDE; PPN; („Acasă” nu s-a prezentat)	R	Cu devieri
	14.10.	20.00.	V. Tarlev (<i>M. Sandu și T. Ulianovschi</i> nu s-au prezentat)	P	Cu devieri
	15.10.	18.00.	PR; PSDE (<i>PCRM și PAS</i> nu s-au prezentat)	R	Cu devieri
	15.10.	20.00.	(<i>I. Chicu; A. Năstase și N. Morari</i> nu s-au prezentat)	P	Cu devieri
	16.10.	18.00.	Bl. „Împreună”; (<i>MAN; „Acasă” și CUB</i> nu s-au prezentat)	R	Cu devieri

	16.10.	20.00.	R. Usatîi; I. Vlah	P	Cu devieri
	17.10.	18.00.	VP (MRM și AUR s-au prezentat)	R	Fără devieri
	17.10.	20.24.	A. Stoianoglo; (O. Țicu și V. Furtună nu s-au prezentat)	P	Cu devieri

În dezbaterile pentru referendum din 14 octombrie, moderatorul a vorbit în română, iar invitații – în română și rusă. Reprezentantul PPN s-a expus mai mult împotriva modificării Constituției, făcând mai multe afirmații false – că în țările UE nu au fost astfel de referendumuri și că dacă o treime din alegători votează „da” – referendumul „trece”. Moderatorul nu a intervenit, nici să precizeze, că PPN a fost înregistrat cu opțiunea „da”, nici că expunerea referitoare la „o treime din alegători” e un fals. La runda de întrebări, moderatorul i-a scăpat din vedere că reprezentantul PVE nu a adresat o întrebare reprezentantului ALDE. Pe parcursul întregii emisiuni PPN a răspuns primul la întrebări, în urma tragerii la sorți. În runda de final, reprezentantul PPN primul a tras concluzii, dar n-a utilizat tot timpul rezervat și, cu acceptul moderatorului, a rămas cu ultimul cuvânt, după ceilalți invitați și, aparent, a fost favorizat.

În dezbaterile din 14 octombrie, dedicată alegerilor prezidențiale, a participat doar reprezentantul concurentului V. Tarlev. În prima rundă a fost depășit timpul convenit, moderatoarea a încercat să intervină, dar fără să insiste. Pe parcurs, moderatoarea a adresat și întrebări, cum ar fi: „ce măsuri vor fi întreprinse pentru a sprijini producătorii agricoli?”; „ce va face pentru domeniul educației?” etc. Calitatea întrebărilor (care ar putea fi potrivite pentru un reprezentant al Guvernului) denotă pregătirea insuficientă pentru acest tip de dezbateri. În plus, la prezentarea regulilor dezbaterii a fost citat „Codul Audiovizualului”.

La dezbaterile din 15 octombrie, dedicată referendumului, au participat doi din cei patru invitați – reprezentanții PR și PSDE. Dezbaterile au fost în limba rusă, iar reprezentantul PSDE a vorbit în română. Reprezentantul PR a lansat un șir de falsuri, cum ar fi: integrarea UE a dus la dezmembrarea societății și creșterea prețurilor; integrarea a dus la migrația oamenilor, la cele mai mari prețuri la resursele energetice, la distrugerea bisericii; creditele de la UE sunt „под безумно большие проценты”, vom plăti creditele externe cu închiderea școlilor, spitalelor, agenda LGBT. Moderatoarea a atenționat invitatul doar când a fost menționată „agenda LGBT”. În schimb, moderatoarea a intervenit cu mai multă insistență, când participanții au vorbit despre M. Sandu, motivul invocat fiind că M. Sandu este concurentă la prezidențiale. Din perspectivă legală, nu există interdicții care ar interzice, în cadrul dezbaterilor, să se vorbească și despre concurenții electorali.

În dezbaterile din 16 octombrie, dedicată alegerilor prezidențiale, a participat concurenta I. Vlah și reprezentantul concurentului R. Usatîi. Și în cadrul acestei dezbateri moderatoarea nu a făcut nicio precizare că promisiunile candidaților nu au treabă cu prerogativele președintelui. În timpul runde care presupunea ca invitații să-și adreseze întrebări unul altuia, moderatoarea a lăsat-o pe I. Vlah să-și prezinte poziția personală și programul electoral, utilizând astfel tot timpul rezervat respectivei runde. În această situație, contrar propriilor reguli, moderatoarea a fost nevoită să-l lase și pe reprezentantul lui R. Usatîi să procedeze la fel. Prin urmare, atestăm o atitudine față de invitații menționați, diferită de atitudinea față de invitații la alte dezbateri dedicate alegerilor prezidențiale. Astfel, se constată că SMA nu a putut să-și respecte nici propriile reguli stabilite pentru dezbaterile organizate.

III. Rezultate comparative și concluzii

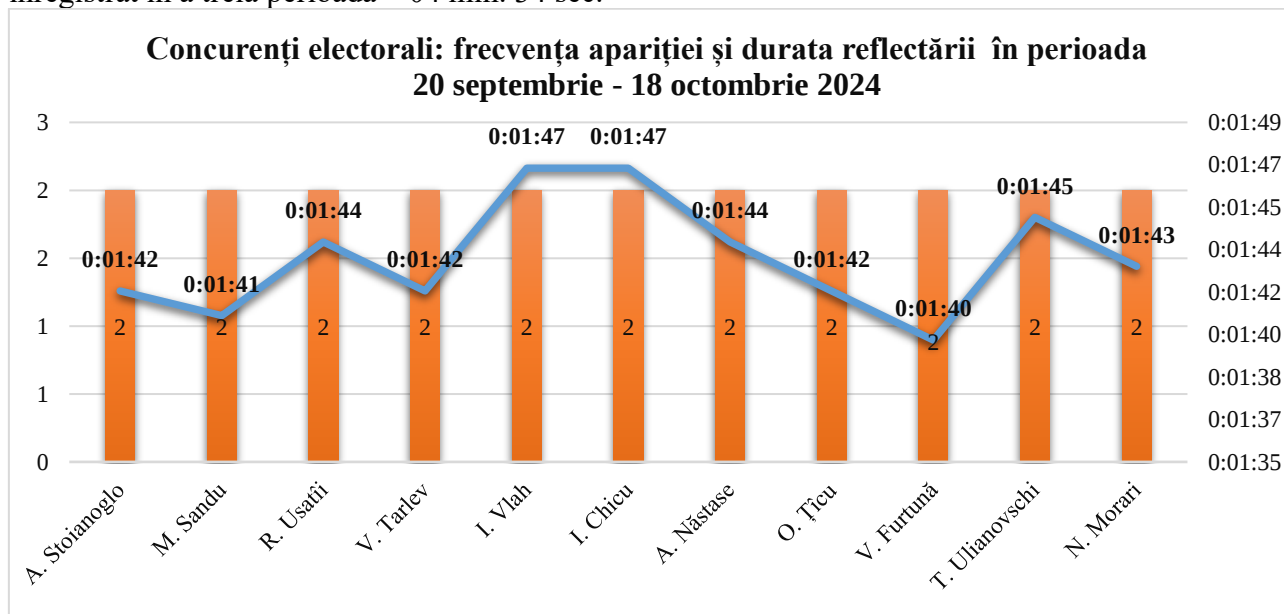
Rezultatele controlului pentru 4 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)	4 perioadă (14-18.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	8	11	3	5
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	13 min. 56 sec.	15 min. 58 sec.	04 min. 34 sec.	08 min. 26 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	7%	9%	3%	5%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	4	11	-	-
5	Durata reflectării concurenților electorali	06 min. 29 sec.	12 min. 28 sec.	-	-
6	Participanții la referendum reflectați	-	15	15	-
7	Durata reflectării participanților la referendum	-	01 min. 15 sec.	01 min. 15 sec.	-
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	-	-	-	-
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	13	7	0	3
	Raportul gender (bărbați)	13	11	1	2
10	Devieri atestate	-	-	-	-

În cea de-a patra perioadă, „TV-Găgăuzia” a difuzat 5 subiecte cu caracter electoral, cu 2 subiecte mai mult decât în perioada precedentă, dar mai puțin decât în prima și a doua perioadă (8 și 11 subiecte, corespunzător). În ceea ce privește volumul total de timp alocat subiectelor electorale, în a patra perioadă SMA a acordat mai mult timp subiectelor electorale (08 min. 26 sec.), decât în perioada a treia (04 min. 34 sec.), dar mai puțin decât în prima (13 min. 56 sec.) și a doua perioadă (15 min. 58 sec.).

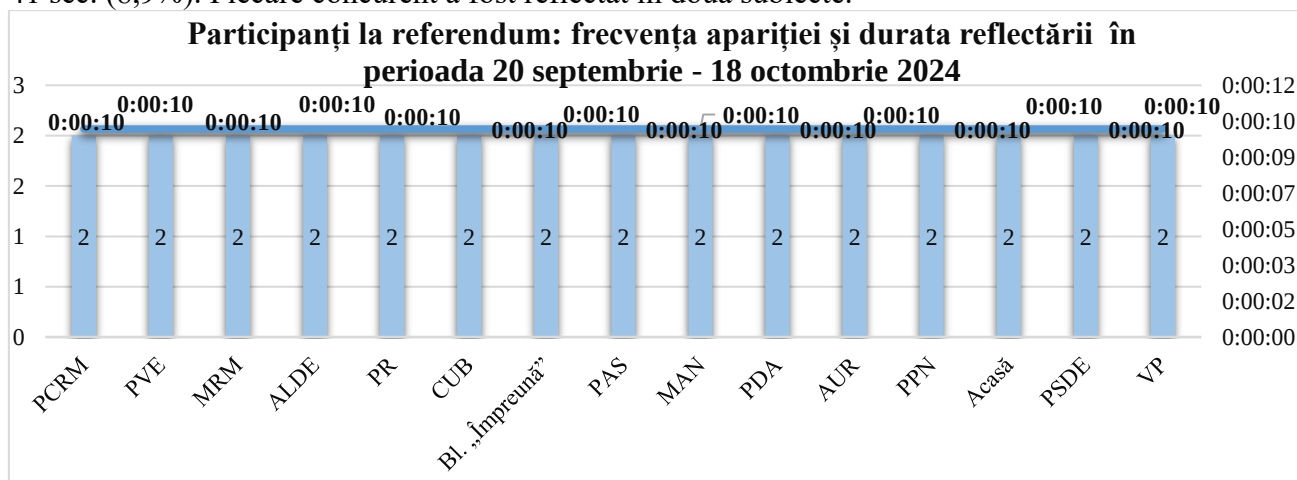
Raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat o mică ascensiune în perioada de raport (5%) comparativ cu perioada precedentă (3%), fiind, însă, inferioară valorilor din prima (7%) și a doua (9 %) perioade de control. Concurenții electorali au fost reflectați doar în primele două perioade de control, durata reflectării acestora fiind de 06 min. 29 sec. (4 concurenți) în prima perioadă și 12 min. 28 sec. în cea de-a doua (11 concurenți). SMA nu a reflectat în prima și a patra perioadă niciun participant la referendum. În a doua și a treia perioadă, în cadrul unui subiect, au fost nominalizați toți participanții la referendum și opțiunea acestora.

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, „TV-Găgăuzia” a difuzat 27 de subiecte cu caracter electoral. Cele mai multe știri electorale au fost prezentate în a doua perioadă de control (11 de subiecte), iar cele mai puține – în a treia perioadă (3 subiecte). Volumul total de timp alocat subiectelor cu caracter electoral în perioada 20 septembrie – 18 octombrie a fost de 42 min. și 54 sec., ceea ce constituie o pondere medie de 5,7 % din durata totală a programelor de știri și actualități difuzate de „TV-Găgăuzia”. Totodată, în a doua perioadă de control a fost alocat cel mai mult timp subiectelor cu caracter electoral, 15 min. 58 sec., iar cel mai puțin timp alocat subiectelor electorale a fost înregistrat în a treia perioadă – 04 min. 34 sec.

Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 18 min. și 57 sec. Totodată, „TV-Găgăuzia” a oferit cel mai mare spațiu concurenților electorali în perioada a doua de control, 12 min. și 28 de sec., difuzând lansarea în campanie a 7 candidați, plus un subiect în care au fost nominalizați toți candidații, iar cel mai puțin concurenții electorali au fost reflectați în prima perioadă, oferind 06 min. și 29 de sec., în care a fost difuzată lansarea în campanie a 4 concurenți electorali, primii înregistrați de CEC. În a treia și a patra perioadă nu a fost reflectat niciun concurent electoral.

Cei mai reflectați concurenți electorali în perioada 20 septembrie – 18 octombrie, au fost I. Vlah și I. Chicu – cu câte 01 min. 47 sec. (9,4%), urmați de T. Ulianoschi – cu 01 min. 45 sec. (9,2%), iar cel mai puțin reflectată a fost V. Furtună – cu 01 min. 40 sec. (8,8%), urmată de M. Sandu – cu 01 min. 41 sec. (8,9%). Fiecare concurent a fost reflectat în două subiecte.

Toți participanții la referendum au fost reflectați câte 10 sec. în două subiecte.

Volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 02 min. 30 sec. În prima și a patra perioadă de control s-a constatat lipsa reflectării participanților la referendumul republican constituțional.

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, SMA public regional în reflectarea alegerilor s-a axat pe știri generale despre activitatea CEC, tehnica votării și informații despre buletinele de vot, fără a se referi în manieră complexă la concurenții electorali, participanții la referendum, precum și la acțiunile de campanie ale acestora.

Această atitudine nu este salutară în cazul unui serviciu public de televiziune, ce are responsabilități mai mari față de beneficiarul de informație. Insuficiența de informații limitează alegătorii din autonomia găgăuză în posibilitatea de a fi informați suficient și cuprinzător despre concurenții electorali și platformele lor politice, precum și despre participanții la referendum și opțiunile pe care le promovează.

„TV-Găgăuzia” și-a asumat responsabilitatea de a reflecta alegerile prezidențiale și referendumul republican constituțional, dar în principalul buletin de știri ponderea subiectelor cu caracter electoral a constituit 5,6% din durată totală a buletinelor de știri. Totodată, în a treia și a patra perioadă de control, subiectele electorale au fost reflectate chiar mai puțin decât în prima și a doua, deoarece, în a treia săptămână, SMA a prezentat subiectele electorale doar miercuri, iar în a patra săptămână, luni și miercuri.

Mai mult, în contextul alegerilor, au existat numeroase dezvăluiri importante din partea Inspectoratului General de Poliție și a Procuraturii Anticorupție, care nu s-au regăsit și în cadrul buletinelor de știri difuzate de „TV-Găgăuzia”. În cadrul celor patru perioade de control, SMA nu a reflectat niciun subiect electoral cu caracter conflictual, toate subiectele fiind neutre și referindu-se la procesul electoral în general. La fel, în ceea ce privește dezbaterile electorale, moderatorii acestora, în anumite cazuri, s-au îngrijit mai mult de confortul invitaților, decât de informarea adecvată a telespectatorilor.

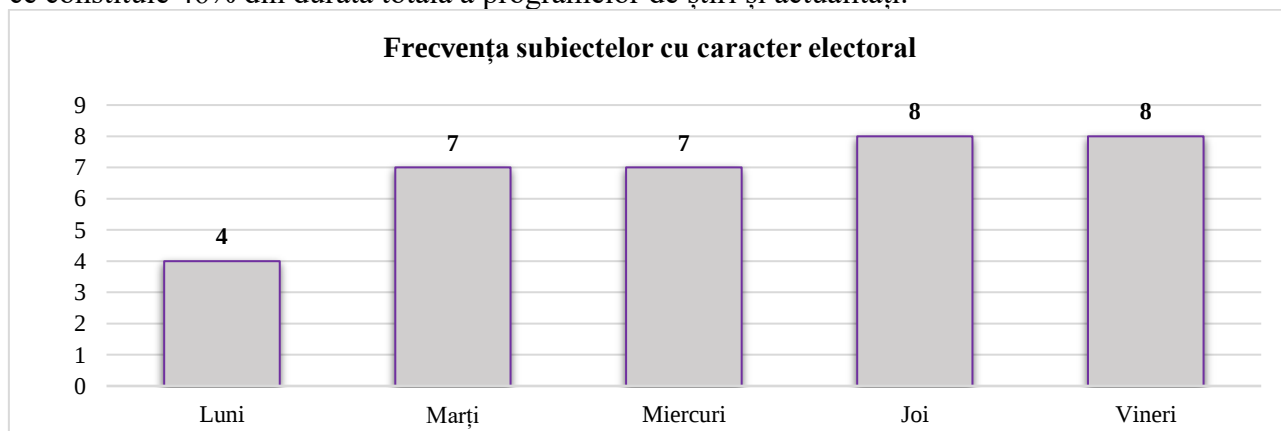
Ignorarea informațiilor esențiale, limitarea reflectării concurenților electorali și a participanților la referendum și scoaterea în evidență numai a aspectelor tehnice poate indica asupra unei atitudini superficiale, a unui dezinteres față de alegeri și a unei reflectări incomplete a celor două scrutine.

„PRO TV Chișinău”

I. Program de știri și actualități

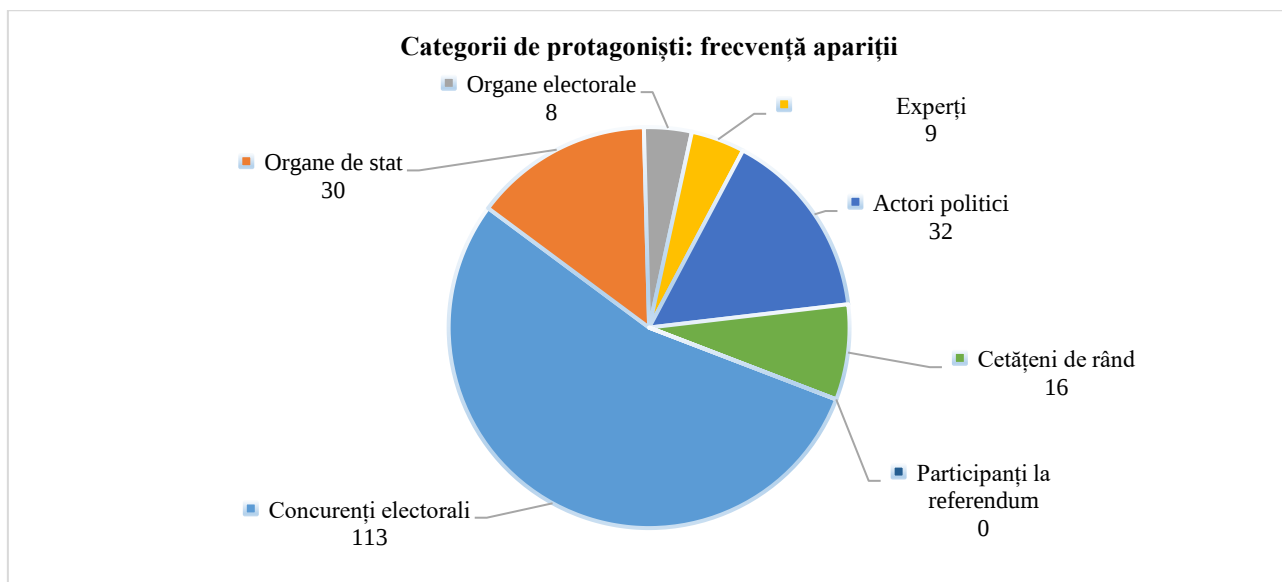
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 14-18 octombrie 2024, serviciul media de televiziune „PRO TV Chișinău” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știrile PRO TV Chișinău”, de la ora 20:00, 34 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 01 oră 37 min. 10 sec., ceea ce constituie 46% din durată totală a programelor de știri și actualități.

Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate joi și vineri – câte 8 subiecte, marți și miercuri – câte 7 subiecte și luni – 4 subiecte.

1. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

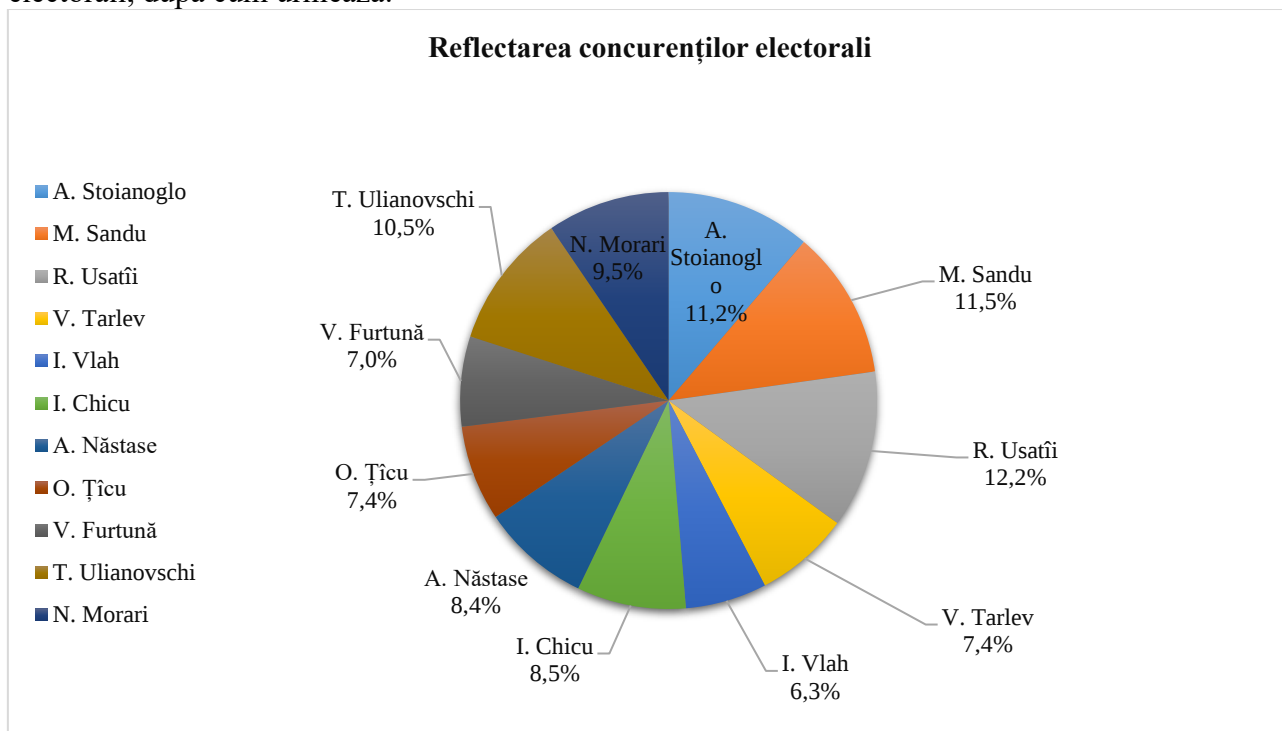
În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 6 categorii de protagoniști, preponderent concurenții electorali (113 ori), urmați de actorii politici (32 de ori), organele de stat (30 de ori), cetățenii de rând (16 ori), experți (9 ori) și organele electorale (8 ori).

Actorii politici vizați au fost Ilan Șor, Bl. „Victorie”, Bl. „Împreună”, PAS, PN, PSRM, PCRM, PSDE, PVM, PDCM, MAN, organele de stat – IGP, Președinția, Guvernul, CNA, Procuratura Anticorupție, MAI, SIS, PCCOCS, și organele electorale – CEC.

De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali, iar cele mai puține apariții le-a avut organul electoral.

2. Reflectarea concurenților electorali

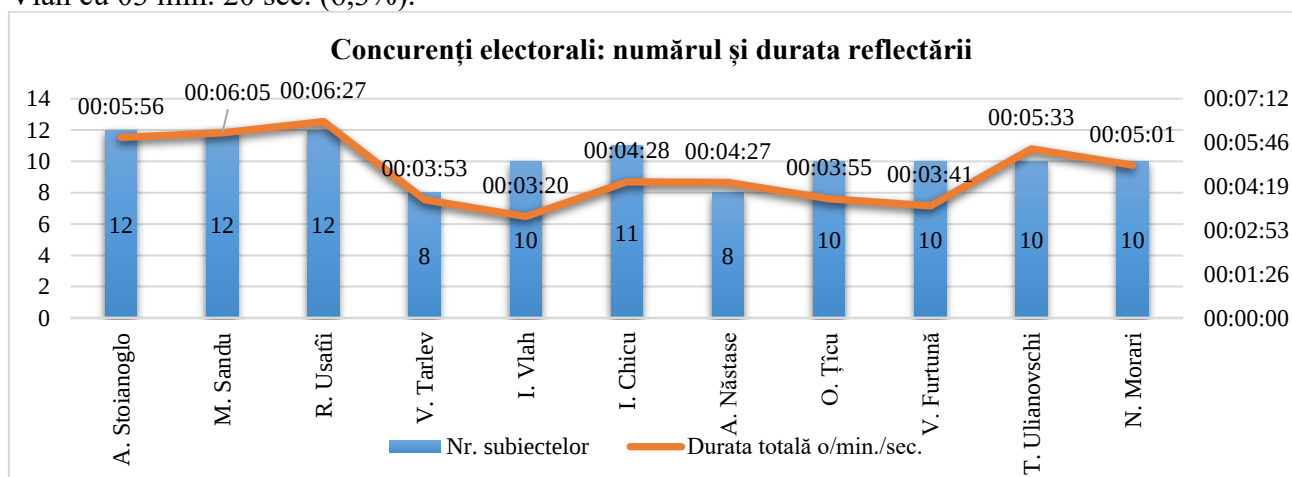
În perioada de control, „PRO TV Chișinău” a reflectat toți concurenții electorali înregistrați de CEC, 11 la număr. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

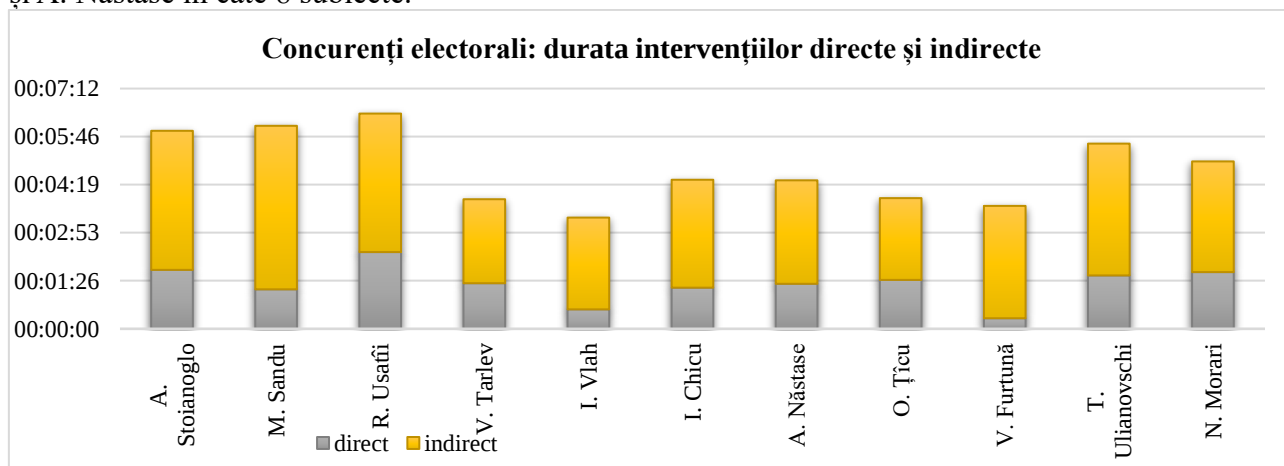
Nume concurent electoral	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	12	0:05:56

M. Sandu	12	0:06:05
R. UsaŃi	12	0:06:27
V. Tarlev	8	0:03:53
I. Vlah	10	0:03:20
I. Chicu	11	0:04:28
A. Năstase	8	0:04:27
O. Ţicu	10	0:03:55
V. Furtună	10	0:03:41
T. Ulianovschi	10	0:05:33
N. Morari	10	0:05:01
TOTAL		0:52:46

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenŃilor electorali a fost de 52 min. 46 sec. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat R. UsaŃi cu 06 min. 27 sec. (12,2%), urmat de M. Sandu cu 06 min. 05 sec. (11,5%), iar cel mai puŃin timp de reflectare a avut concurenŃa electorală, I. Vlah cu 03 min. 20 sec. (6,3%).

ToŃi concurenŃii electorali au fost reflectaŃi cu oferirea timpului pentru prezentarea activităŃilor electorale, invitaŃi la dezbateri, averile concurenŃilor electorali, dar și încălcările atestate de Promo-Lex. Totodată, A. Stoianoglo, M. Sandu și R. UsaŃi au fost reflectaŃi în câte 12 subiecte, I. Chicu în 11 subiecte, I. Vlah, O. Ţicu, V. Furtună, T. Ulianovschi și N. Morari în câte 10 subiecte, iar V. Tarlev și A. Năstase în câte 8 subiecte.

ToŃi concurenŃii electorali au beneficiat de apariŃii atât directe, cât și indirecte.

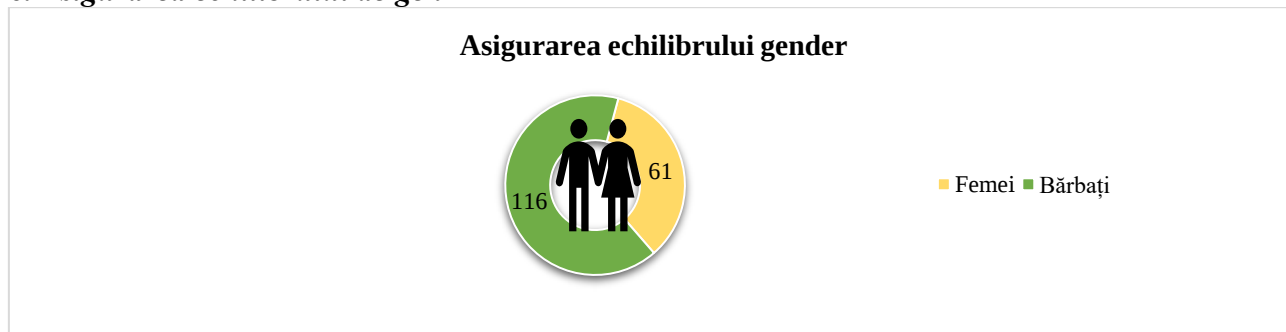
3. *Reflectarea participanților la referendum*

În perioada de control, SMA nu a reflectat participanții la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024. În Declarația privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor la funcția de Președinte al Republicii Moldova din 20 octombrie 2024, SMA s-a angajat să reflecte alegerile prezidențiale.

4. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „PRO TV Chișinău” a reflectat 12 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 61 de femei și 116 bărbați.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele electorale abordate de „PRO TV Chișinău” au conținut teme relevante, deoarece au fost știri de interes public în care s-a vorbit despre coruperea alegătorilor, promisiuni de campanie ale concurenților electorali, ce funcții au ocupat anterior concurenții electorali, încălcările atestate de Promo-Lex, etc.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

9. *Accesibilitate*

SMA a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin vociferarea în limba română și rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

Toate subiectele cu caracter electoral au fost incluse în rubrica „Electorală 2024”.

II. Dezbateri electorale

Rezultatele controlului sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Indicatori				
	Data	ora	Concurenți electorali	tip scrutin	prestație SMA
PRO TV Chișinău	14.10.	18.00	A. Năstase; V. Tarlev (V. Furtună nu s-a prezentat)	P	fără devieri
	15.10.	17.55	I. Chicu; O. Țicu (I. Vlah nu s-a prezentat)	P	fără devieri
	16.10.	17.54	R. Usatîi; A. Stoianoglo (M. Sandu nu s-a prezentat)	P	fără devieri

	17.10.	17.54	T. Ulianovschi; N. Morari	P	fără devieri
--	--------	-------	---------------------------	---	--------------

„PRO TV Chișinău” a organizat 4 dezbateri dedicate alegerilor prezidențiale. Pe data de 14, 15 și 16.10.2024 au fost invitați câte 3 concurenți electorali, dintre care, pe 14.10.2024, nu s-a prezentat V. Furtună, pe 15.10.2024, nu s-a prezentat I. Vlah și pe 16.10.2024, nu s-a prezentat M. Sandu. Pe data de 17.10.2024 au fost invitați și au participat T. Ulianovschi și N. Morari. Dezbaterile electorale au fost organizate în corespundere cu rigorile legale.

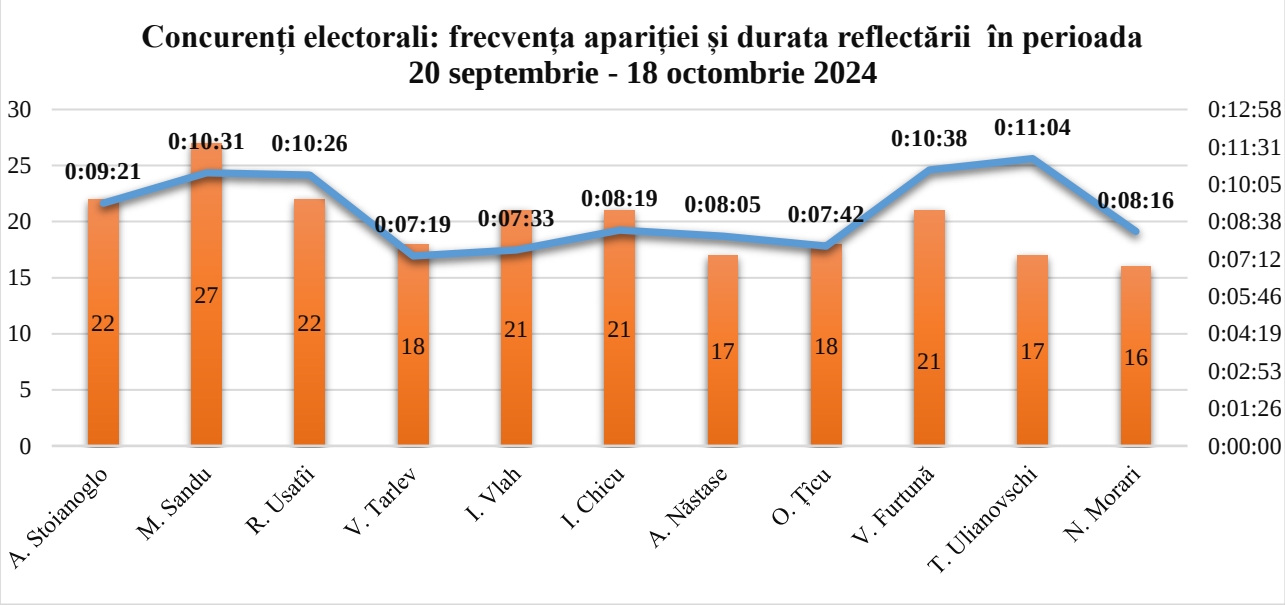
IV. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 4 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.24)	2 perioadă (30.09-06.10.24)	3 perioadă (07-13.10.24)	4 perioadă (14-18.10.24)
1.	Numărul de subiecte difuzate	35	15	29	34
2.	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	01 oră 24 min. 29 sec.	39 min. 56 sec.	01 oră 08 min. 47 sec.	01 oră 37 min. 10 sec.
3.	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	19%	18%	23%	46%
4.	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	11	11
5.	Durata reflectării concurenților electorali	35 min. 00 sec.	03 min. 41 sec.	07 min. 47 sec.	52 min. 46 sec.
6.	Numărul participanților la referendum reflectați	10	-	-	-
7.	Durata reflectării participanților la referendum	02 min. 16 sec.	-	-	-
8.	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	9	4	12	12
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	2	-	-	-
9.	Raportul gender (femei)	45	12	40	61
	Raportul gender (bărbați)	77	28	49	116
10.	Devieri atestate (prevederile)	pct. 38 din Regulamentul CEC	pct. 38 din Regulamentul CEC	pct. 38 din Regulamentul CEC	-

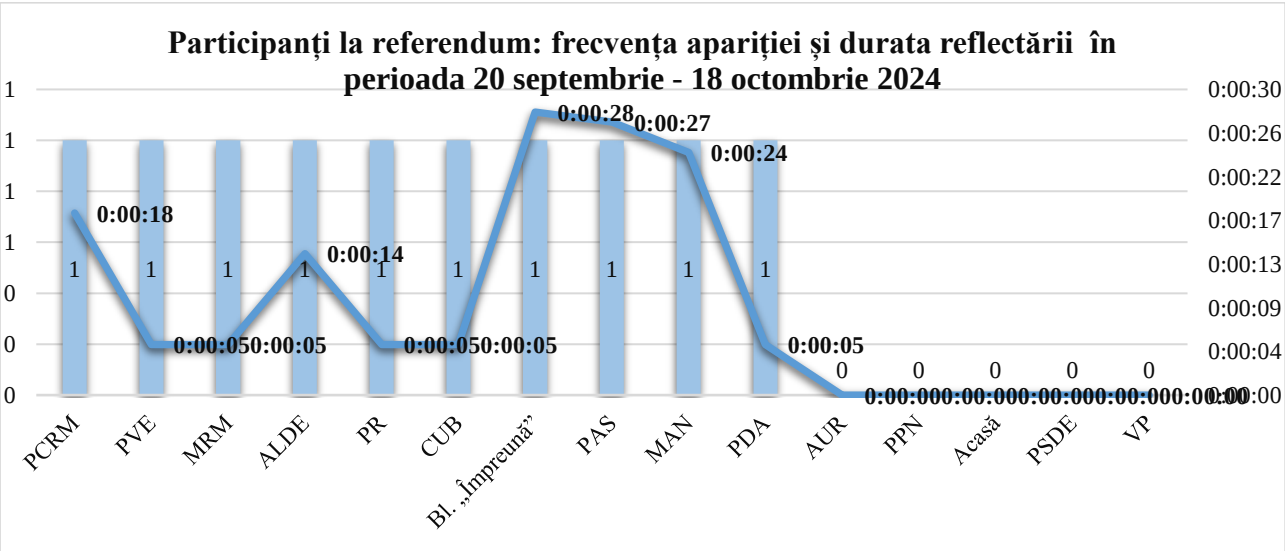
	legislației electorale)				
--	----------------------------	--	--	--	--

În cea de-a patra perioadă de control, numărul subiectelor electorale difuzate de furnizor și timpul alocat acestora au înregistrat o creștere în raport cu perioada precedentă – de la 29 de subiecte (01 ore 08 min. 47 sec.) la 34 de subiecte (01 ore 37 min. 10 sec.). Raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat o creștere importantă, de la 19% în prima perioadă de control, la 46% în perioada de raport. Durata reflectării concurenților electorali a crescut și ea semnificativ, de la 07 min. 47 sec. în perioada de control precedentă, la 52 min. 46 sec. în perioada a patra, depășind valoarea cumulativă a reflectării concurenților pentru toate cele 3 perioade. Atât în perioada curentă de control, cât și în cele două precedente, activitatea participanților la referendum nu a fost reflectată, doar în prima perioadă fiindu-le acordate 02 min. 16 sec.

Cumulativ în cele patru perioade de control, de cel mai mult timp de reflectare a beneficiat T. Ulianovschi cu 11 min. 04 sec., urmat de V. Furtună cu 10 min. 38 sec., M. Sandu cu 10 min. 31 sec. și R. Usatii cu 10 min. 26 sec., iar cel mai puțin timp de reflectare l-a avut V. Tarlev, cu 07 min. 19 sec.

De asemenea, M. Sandu a fost mediatizată în cele mai multe subiecte, 27 la număr, urmată de A. Stoianoglo, R. Usatii în câte 22 de subiecte, iar în cele mai puține subiecte -16, a fost prezentată N. Morari.

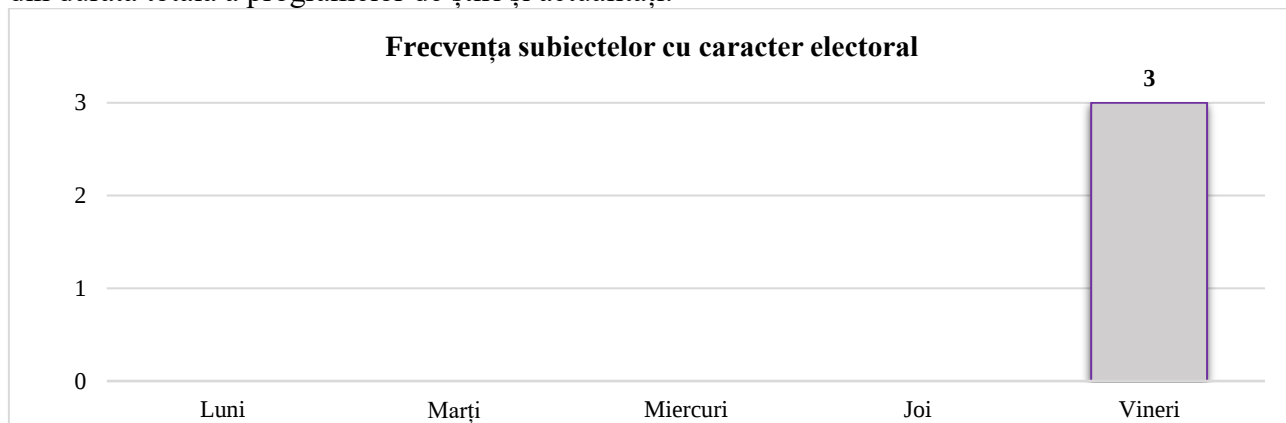
SMA a reflectat 10 participanți la referendum din cei 15 înscrși de CEC, în prima perioadă de control (20-29.09.2024). Aceștia au fost prezentați în cadrul unui singur subiect.

I. Program de știri și actualități

1. *Reflectarea campaniei electorale*

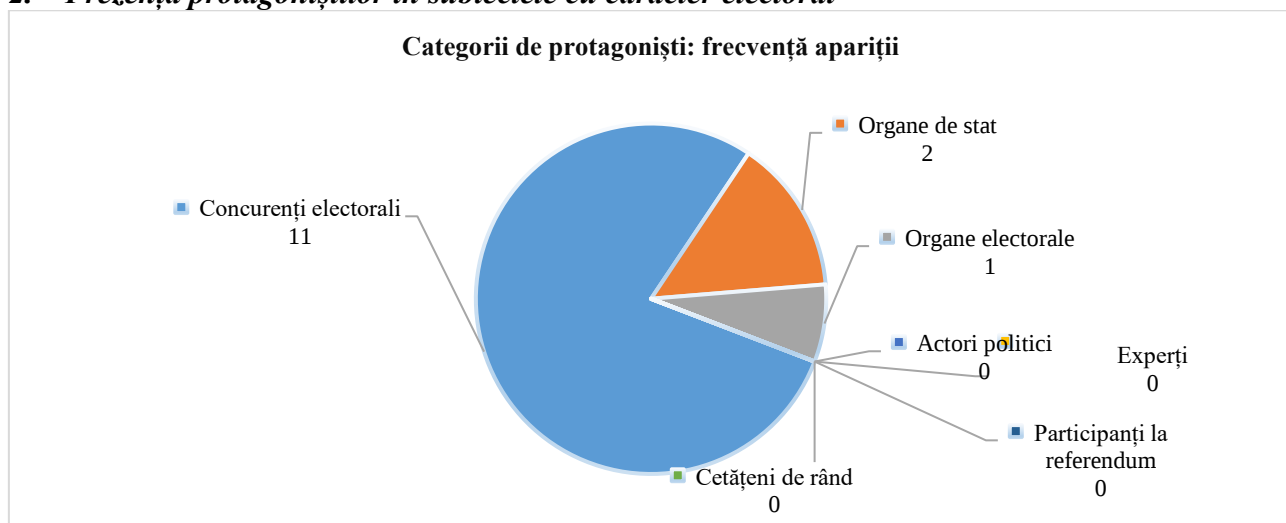
În perioada de control, serviciul media de televiziune „ATV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Новости ATV”, de la ora 17:30, 3 subiecte cu caracter electoral.

Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 04 min. 51 sec., ceea ce constituie 18% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„ATV” s-a angajat să reflecte programele de știri și actualități în fiecare zi de vineri, respectiv, în data de 18 octombrie, au fost reflectate 3 subiecte cu caracter electoral.

2. *Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral*

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 3 categorii de protagoniști: concurenți electorali – 11, organe de stat – 2 și organe electorale – 1.

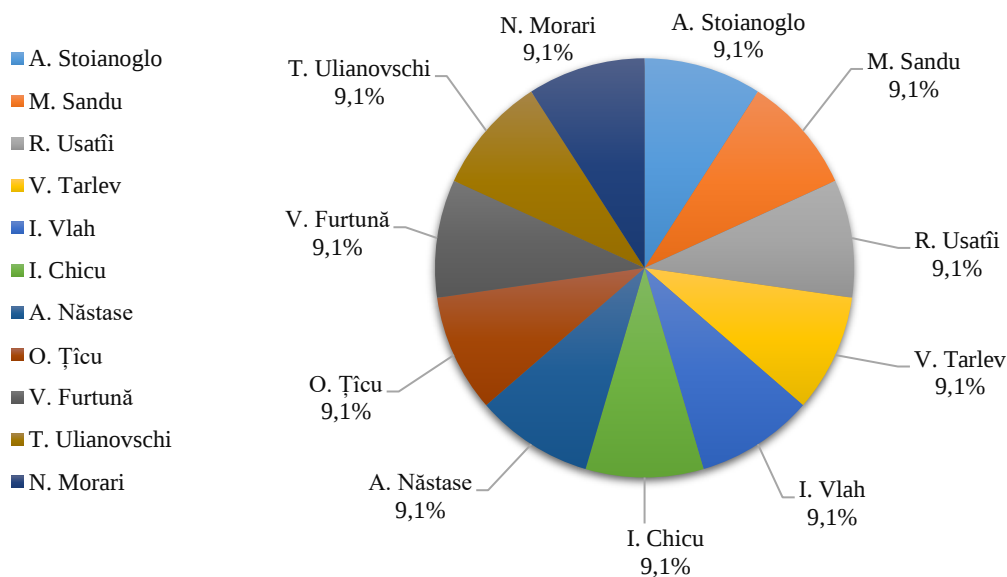
În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: Inspectoratul General de Poliție și Serviciul de Informații și Securitate. În calitate de organ electoral a fost prezentă CEC.

De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali, iar cele mai puține apariții le-au avut organele de stat și organele electorale.

3. *Reflectarea concurenților electorali*

În perioada de raport, „ATV” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

Reflectarea concurenților electorali

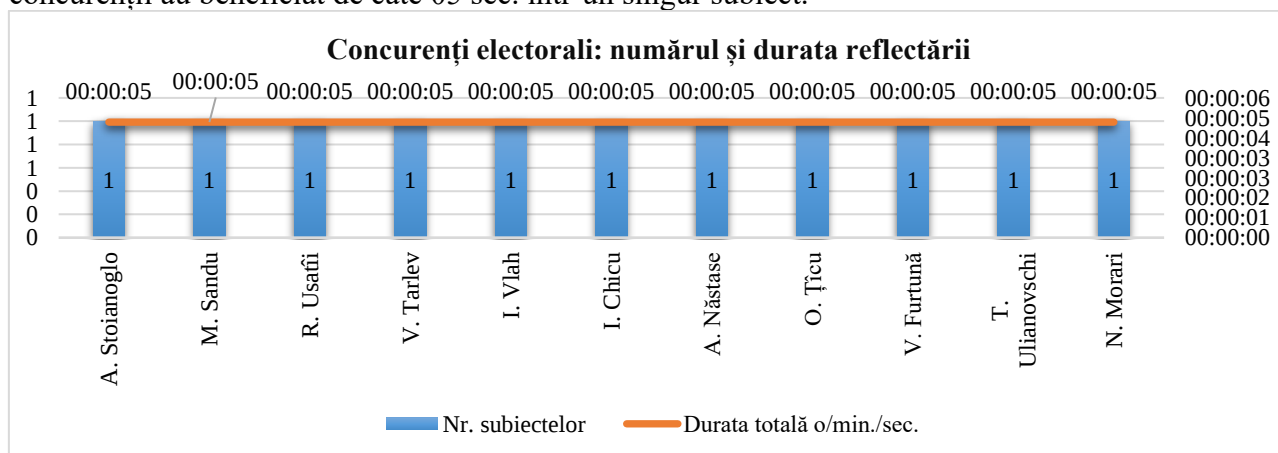

Nume concurent electoral	Nr. de subiecte	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	1	00:00:05
M. Sandu	1	00:00:05
R. Usatîi	1	00:00:05
V. Tarlev	1	00:00:05
I. Vlah	1	00:00:05
I. Chicu	1	00:00:05
A. Năstase	1	00:00:05
O. Țicu	1	00:00:05
V. Furtună	1	00:00:05
T. Ulianoschi	1	00:00:05
N. Morari	1	00:00:05

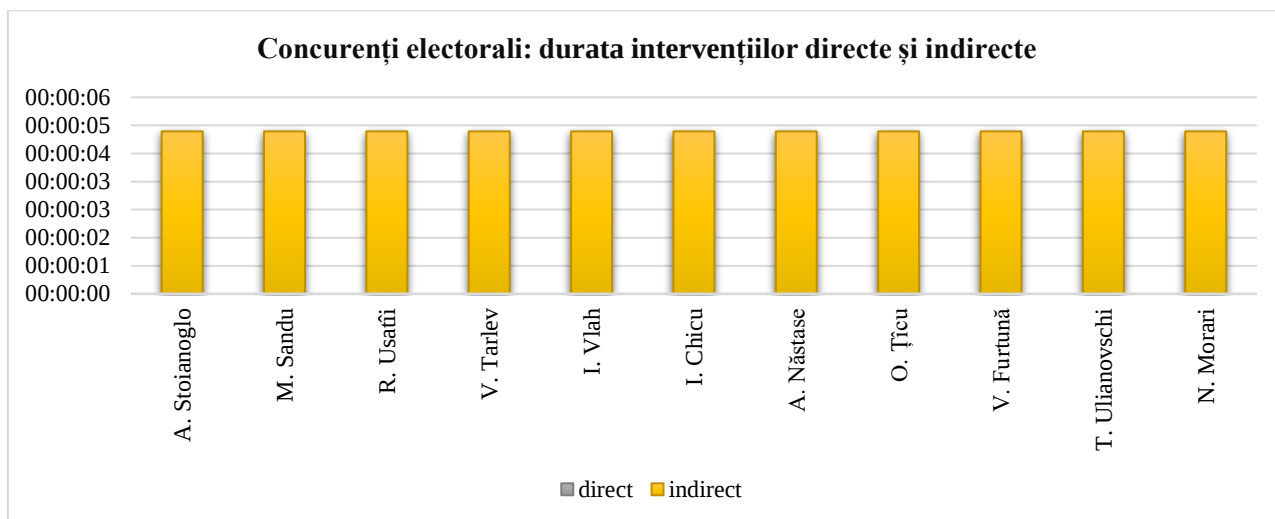
TOTAL

0:00:55

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 55 sec. Toți concurenții au beneficiat de câte 05 sec. într-un singur subiect.

Toți concurenții electorali au fost reflectați în cadrul unui subiect.

Toți concurenții au fost reflectați în mod indirect.

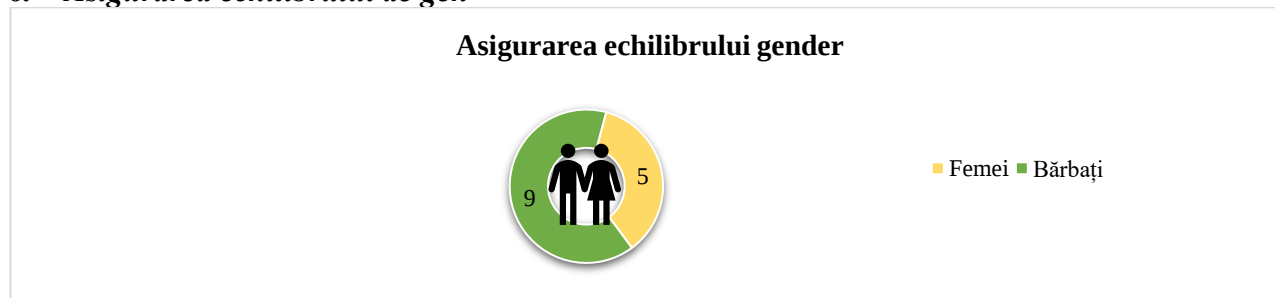
4. *Reflectarea participanților la referendum*

În perioada de raport, „ATV” nu a reflectat niciun participant la referendum.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „ATV” nu a reflectat niciun subiect electoral cu caracter conflictual.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 9 bărbați și a 5 femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „ATV” au fost relevante și au vizat procesul electoral: importanța votului, lista concurenților electorali și încercări de destabilizare a RM.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali reflectați.

9. *Accesibilitate*

„ATV” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

La capitolul respectării declarației privind reflectarea alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional, depusă de către furnizorul de servicii media și aprobată de către CA, este de menționat că, toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media de televiziune „ATV” au fost incluse în rubrica „Electorala-2024”.

II. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 4 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)	4 perioadă (14-18.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	2	3	6	3
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	01 min. 25 sec.	03 min. 18 sec.	11 min. 25 sec.	04 min. 51 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	5%	14%	40%	18%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	-	-	11	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	-	-	04 min. 09 sec.	55 sec.
6	Participanții la referendum reflectați	-	1	15	-
7	Durata reflectării participanților la referendum	-	01 min. 13 sec.	01 min. 15 sec.	-
8	Numărul de subiecte conflictuale corecte	-	-	-	-
	Numărul de subiecte conflictuale incorecte	-	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	1	-	6	5
	Raportul gender (bărbați)	-	1	8	9
10	Devieri atestate	-	-	-	-

În perioada a patra, „ATV” a difuzat 3 subiecte cu caracter electoral, cu 3 subiecte mai puțin decât în perioada precedentă de control, similar cu cea de – a doua perioadă și cu un subiect mai mult decât în prima (2 subiecte). În ceea ce privește volumul total de timp alocat subiectelor electorale în a patra perioadă (55 sec.), SMA a acordat mai puțin timp acestora decât în perioada precedentă (04 min. 09 sec.).

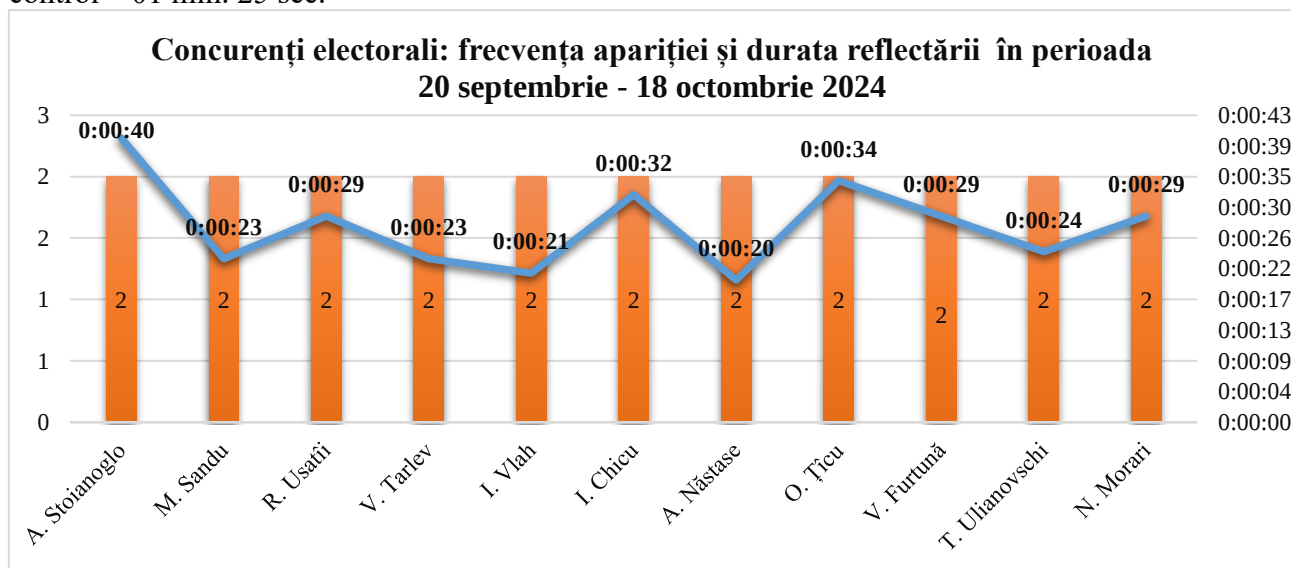
Totodată, raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat cea mai mare valoare în perioada a treia, 40 %, cea mai mică valoare fiind atestată în prima perioadă, 5 %.

Concurenții electorali au fost reflectați în a treia și a patra perioadă. În a treia perioadă, concurenții au fost mediatizați în cadrul unui subiect și fiecare concurent a fost prezentat prin prisma calităților profesionale și a promisiunilor electorale, iar în a patra perioadă, toți concurenții au fost nominalizați în cadrul unui subiect.

De asemenea, „ATV” în prima și a patra perioadă nu a reflectat niciun participant la referendum, în a doua a fost mediatizat un singur participant – PSDE, iar în a treia perioadă, în cadrul unui subiect, au fost nominalizați toți participanții la referendum și opțiunea pe care o promovează.

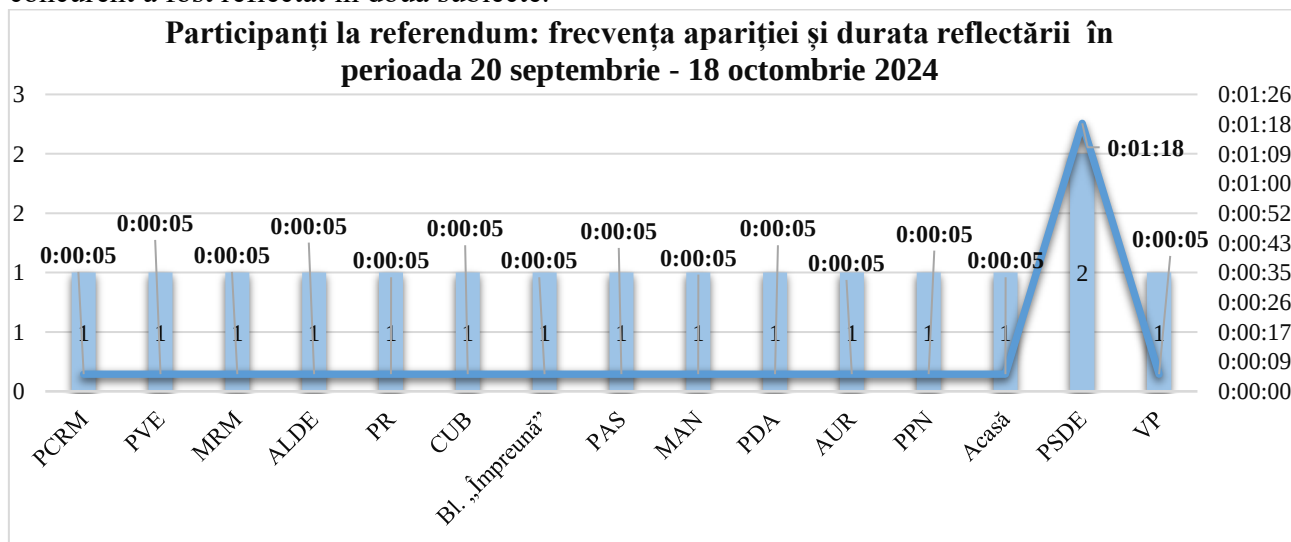
În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, „ATV” a difuzat 14 de subiecte cu caracter electoral. Cele mai multe știri electorale au fost prezentate în a treia perioadă de control (6 subiecte), iar cele

mai puține – în prima perioadă (2 subiecte). Volumul total de timp alocat subiectelor cu caracter electoral în perioada 20 septembrie – 18 octombrie a fost de 20 min. și 59 sec., ceea ce constituie o pondere medie de 19,0 % din durata totală a programelor de știri și actualități difuzate de „ATV”. Totodată, în a treia perioadă, a fost alocat cel mai mult timp subiectelor cu caracter electoral, 11 min. 25 sec., iar cel mai puțin timp alocat subiectelor electorale a fost înregistrat în prima perioadă de control – 01 min. 25 sec.

Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 05 min. și 04 sec. Totodată, „ATV” a oferit cel mai mare spațiu concurenților electorali în perioada a treia de control, 04 min. și 09 sec., difuzând un subiect în care au fost prezentate funcțiile ocupate și unele angajamente din programul electoral ale fiecărui concurent electoral, iar cel mai puțin, concurenții electorali au fost reflectați în perioada a patra, 55 sec., fiind nominalizați în cadrul unui singur subiect. În prima și a doua perioadă nu a fost reflectat niciun concurent electoral.

Cel mai reflectat concurent electoral în perioada 20 septembrie – 18 octombrie, a fost A. Stoianoglo – cu 40 sec. (13,2%), urmat de O. Țicu – cu 34 sec. (11,2%) și I. Chicu – cu 32 sec. (10,5%), iar cel mai puțin reflectat a fost A. Năstase – cu 20 sec. (6,6 %), urmat de I. Vlah – cu 21 sec. (6,9%). Fiecare concurent a fost reflectat în două subiecte.

Pe parcursul celor patru perioade de control, participantul la referendum PSDE a beneficiat de cel mai mult timp de reflectare și a fost mediatizat în două subiecte. În schimb ceilalți participanți au fost menționați în cadrul unui subiect.

Volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 02 min. 28 sec., dintre care 01 min. și 18 sec. au fost alocate participantului PSDE. În prima și ultimă perioadă de control s-a constatat lipsa reflectării participanților la referendumul republican constituțional.

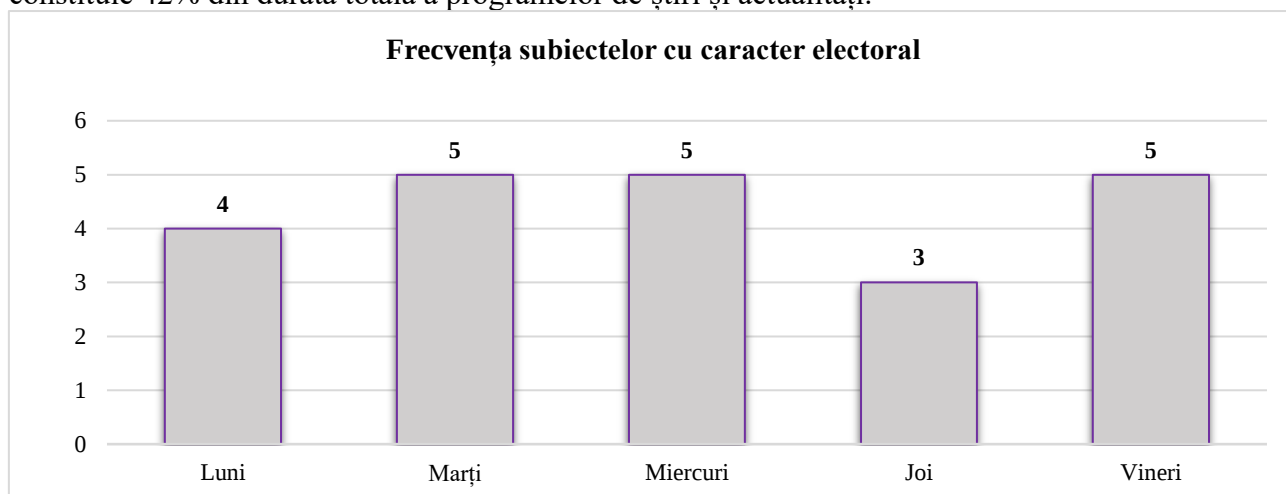
Prin urmare, se poate constata că serviciul de televiziune „ATV” a reflectat campaniile electorale pentru alegerile prezidențiale și referendumul republican constituțional într-un mod formal, concentrându-se în principal pe tehnica votării și pe activitatea CEC. În special au fost abordate subiecte privind procedurile organizatorice și tehnice realizate în contextul desfășurării alegerilor, fiind de facto neglijate activitățile participanților la referendum și ale concurenților electorali, care ar fi oferit alegătorilor informație pentru a decide în privința concurenților și opțiunilor la referendum.

„Exclusiv TV”

I. Program de știri și actualități

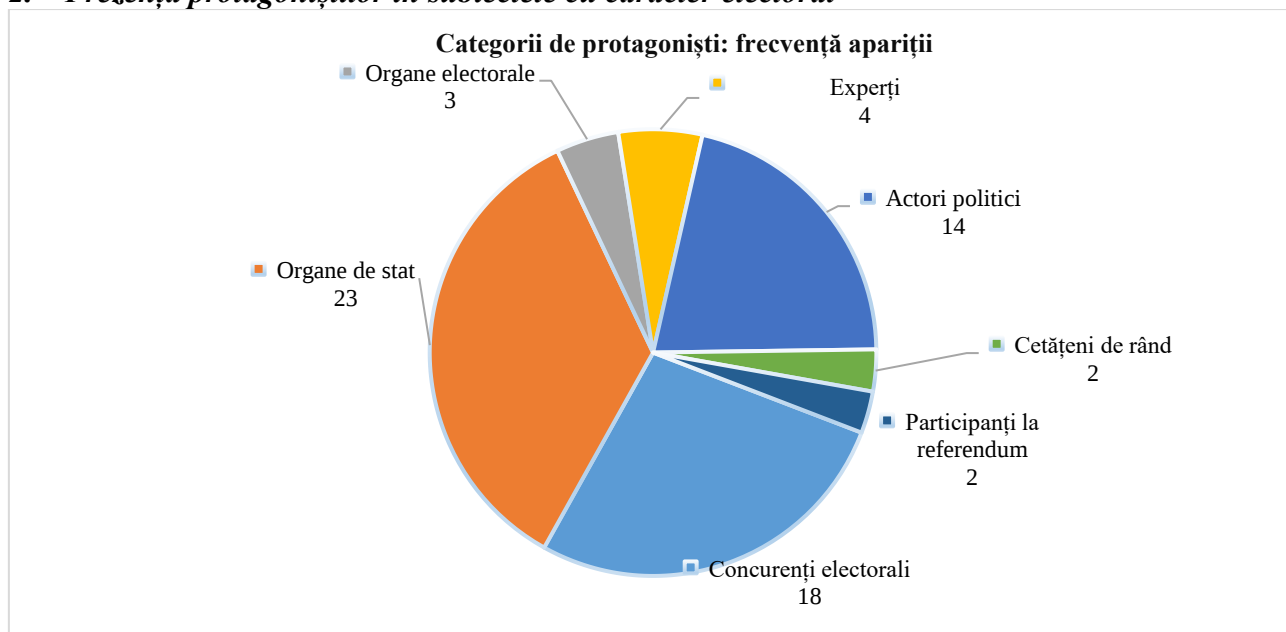
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 14 octombrie – 18 octombrie 2024, serviciul media de televiziune „Exclusiv TV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri”, de la ora 22:40, 22 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 01 oră 05 min. 59 sec., ceea ce constituie 42% din durata totală a programelor de știri și actualități.

Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 15.10.2024 (marți), 16.10.2024 (miercuri) și 18.10.2024 (vineri) – câte 5 subiecte. Cele mai puține subiecte de știri cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 17.10.2024 (joi) – 3 subiecte. „Exclusiv TV” a difuzat zilnic știri cu caracter electoral.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

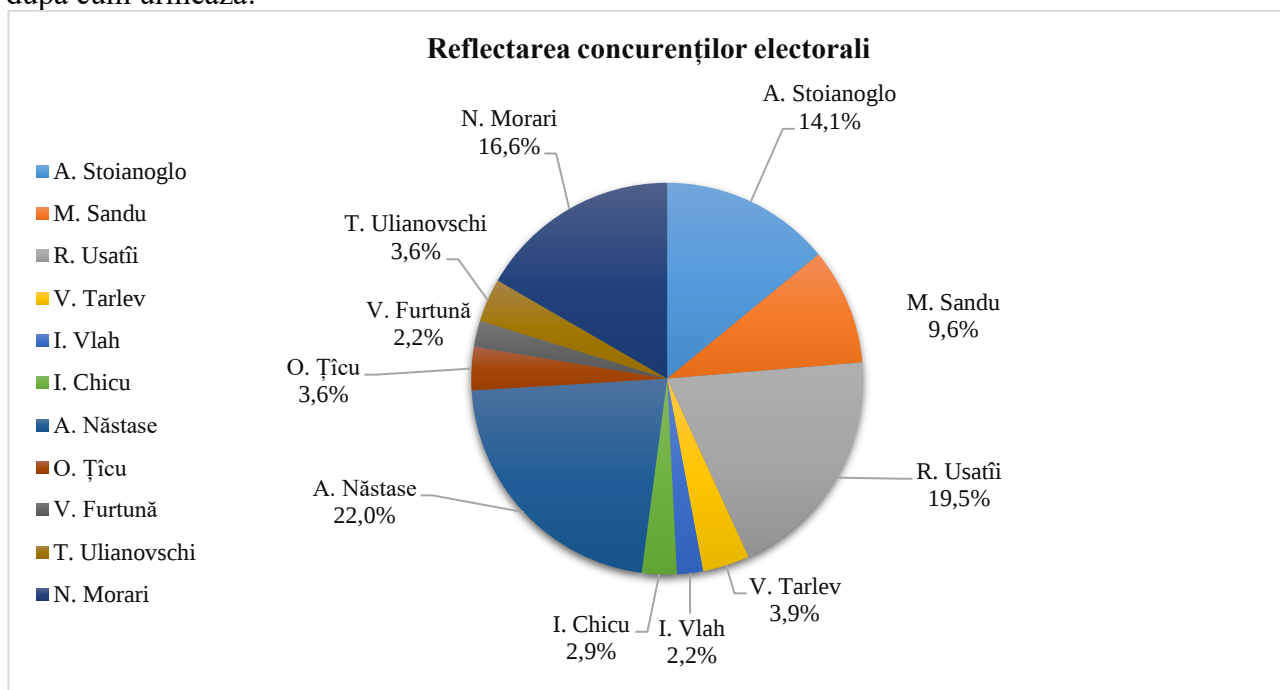

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 7 categorii de protagoniști, preponderent, organe de stat – 23, concurenți electorali – 18, actorii politici – 14, experți – 4, organe electorale – 3, cetățeni de rând și participanți la referendum – 2. Dintre actorii politici au fost reflectați Ilan Șor, BL „Victoria – Pobeda”, PN și PSRM. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: CNA, SIS, Guvernul, Președinția, Procuratura Generală, Parlamentul Republicii Moldova, IGP și Procuratura Anticorupție. În calitate de organ electoral a fost prezentă CEC.

De cele mai multe apariții au beneficiat organe de stat. Cele mai puține apariții le-au avut participanți la referendum și cetățenii de rând.

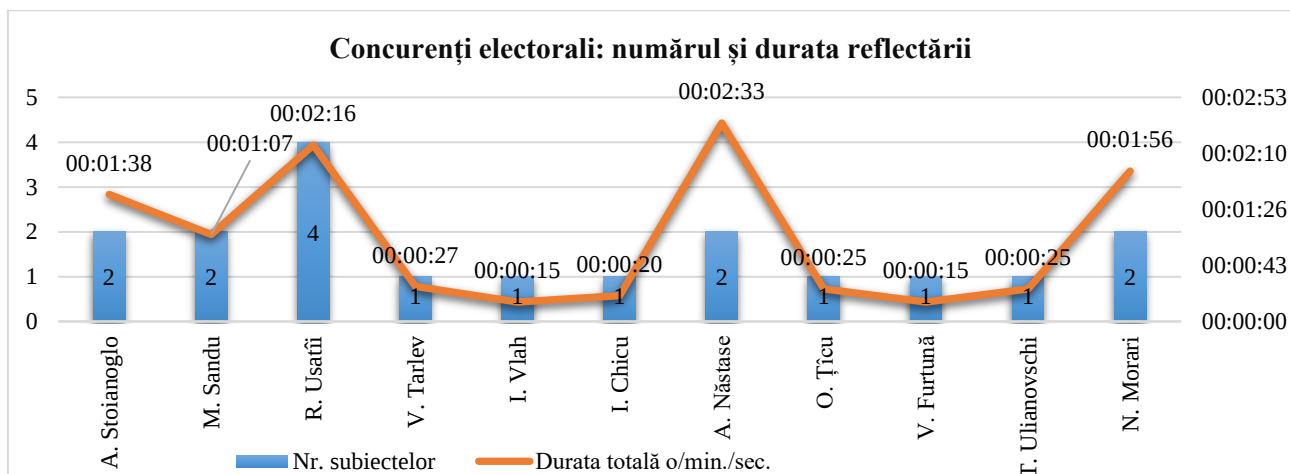
3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Exclusiv TV” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

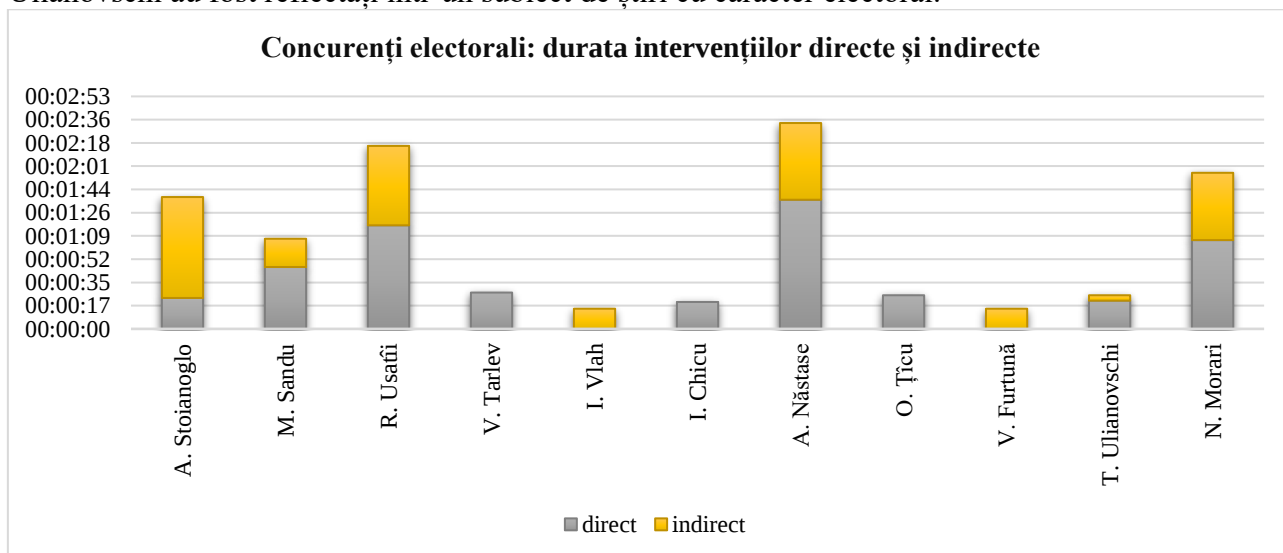
Nume concurent electoral	Nr. de subiecte	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	2	00:01:38
M. Sandu	2	00:01:07
R. Usatîi	4	00:02:16
V. Tarlev	1	00:00:27
I. Vlah	1	00:00:15
I. Chicu	1	00:00:20
A. Năstase	2	00:02:33
O. Țicu	1	00:00:25
V. Furtună	1	00:00:15
T. Ulianovschi	1	00:00:25
N. Morari	2	00:01:56
TOTAL		00:11:37

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 11 min. 37 sec. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat A. Năstase cu 02 min. 33 sec. (22,0%), urmat de R. Usatîi cu 02 min. 16 sec. (19,5%), iar cel mai puțin a fost reflectată I. Vlah cu 15 sec. (2,2%).

De cea mai mare durată a reflectării a beneficiat A. Năstase cu 02 min. 33 sec., urmat de R. Usatîi cu 02 min. 16 sec., iar cel mai puțin a fost reflectată I. Vlah cu 15 sec.

În cele mai multe subiecte cu caracter electoral a fost reflectat concurențiu electoral R. Usatîi – 4 subiecte. Concurenții electorali A. Stoianoglo, M. Sandu, A. Năstase și N. Morari au fost reflectați în două subiecte cu caracter electoral. Concurenții electorali V. Tarlev, I. Vlah, I. Chicu, V. Furtună și T. Ulianovschi au fost reflectați într-un subiect de știri cu caracter electoral.

Concurenții electorali A. Stoianoglo, M. Sandu, R. Usatîi, A. Năstase, T. Ulianovschi și N. Morari au beneficiat de apariții atât directe, cât și indirecte. Concurenții electorali V. Tarlev, I. Chicu și O. Țicu au avut doar apariții directe. Concurenții electorali I. Vlah și V. Furtună au avut doar apariții indirecte.

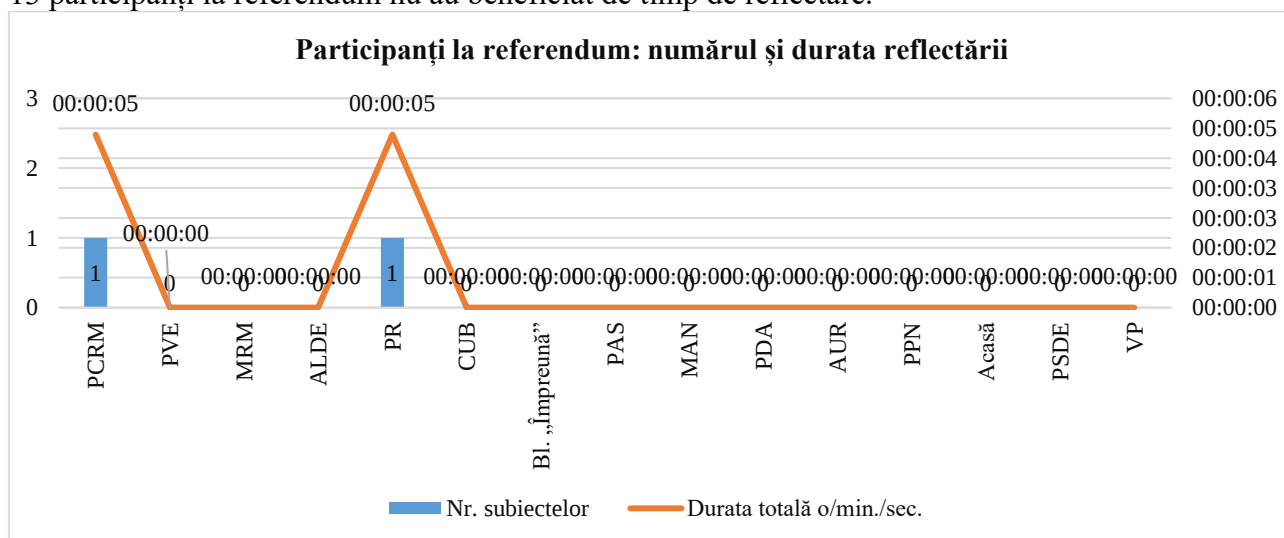
4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, au fost reflectați 2 din 15 participanți înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp participanților la referendum, după cum urmează:

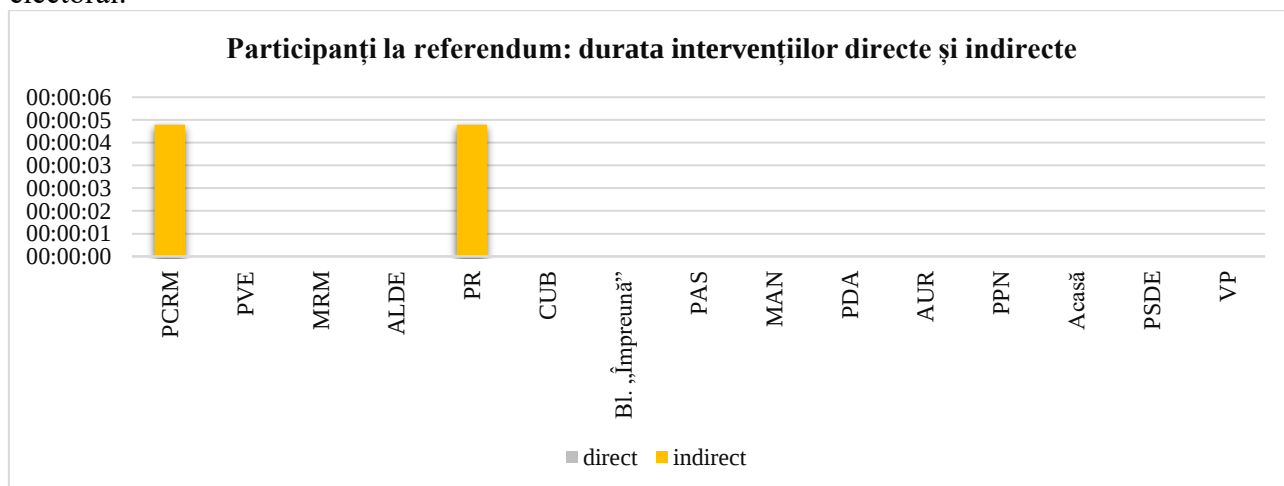
Participant la referendum	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	1	00:00:05
PVE	-	-
MRM	-	-
ALDE	-	-
PR	1	00:00:05
CUB	-	-

Bl. „Împreună”	-	-
PAS	-	-
MAN	-	-
PDA	-	-
AUR	-	-
PPN	-	-
ACASĂ	-	-
PSDE	-	-
VP	-	-
TOTAL		0:00:10

În perioada de control, volumul total de timp acordat participanților la referendum a fost de 10 sec. Participanții la referendum PCRM și PR au beneficiat de câte 05 sec. de timp de reflectare. Ceilalți 13 participanți la referendum nu au beneficiat de timp de reflectare.

Participanții la referendum PCRM și PR au fost menționați într-un subiect de știri cu caracter electoral.

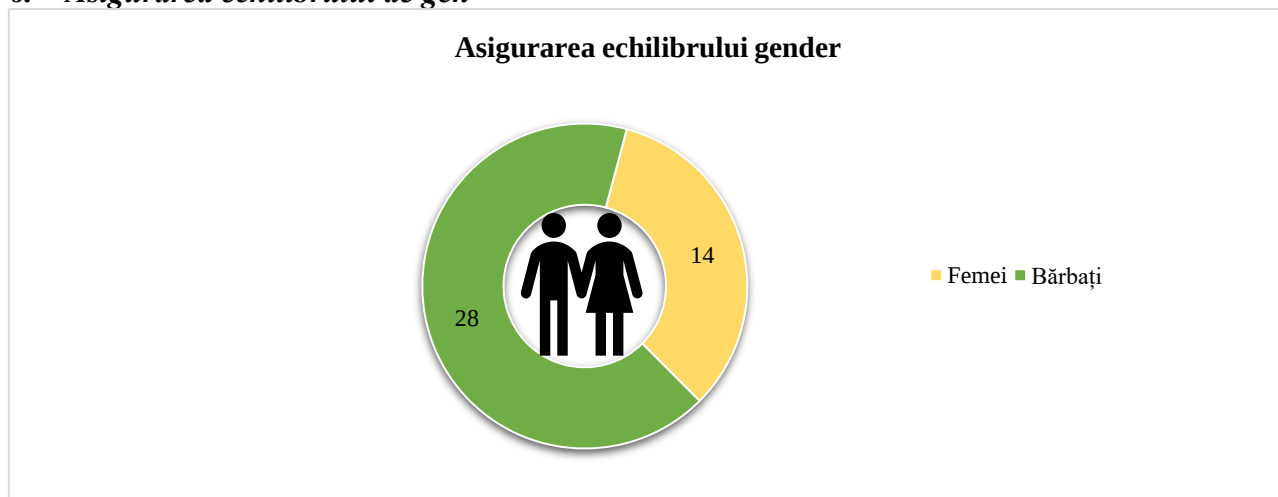

Participanții la referendumul republican constituțional PCRM și PR au beneficiat doar de apariții indirecte în subiecte cu caracter electoral.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „Exclusiv TV” a reflectat 9 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 28 de bărbați și 14 femei.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „Exclusiv TV” au fost relevante și au vizat procesul electoral: mediatizarea a doi participanți la referendumul republican constituțional, oferirea promisiunilor electorale de concurenții electorali, sondaj despre preferințele electorale ale alegătorilor, activitatea CEC, mituirea alegătorilor moldoveni în campanie, finanțarea ilegală a campaniei electorale etc.

8. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanții la referendum reflectați.

9. Accesibilitate

SMA a respectat parțial rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin afișarea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

În perioada de raport, „Exclusiv TV”, în cadrul programelor de știri și actualități, a inclus toate subiectele electorale în rubrica specială „Electorală 2024”.

II. Rezultate comparative și concluzii

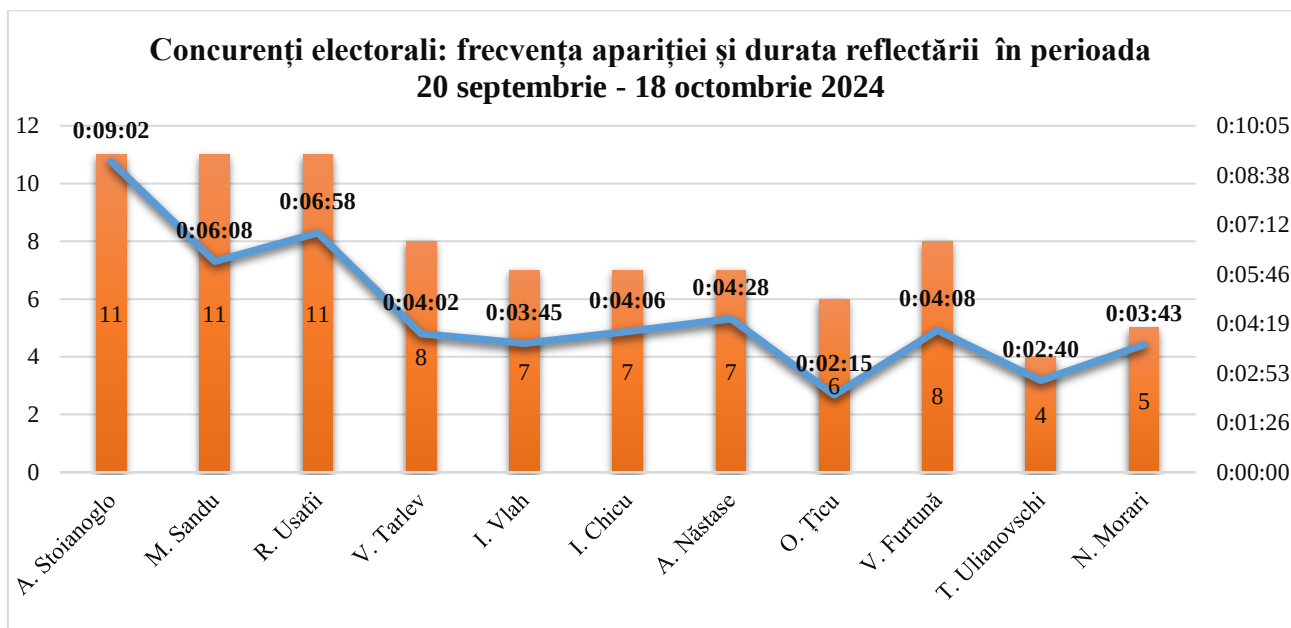
Rezultatele controlului pentru 4 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20- 29.09.2024)	2 perioadă (30.09- 06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)	4 perioadă (14- 18.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	22	23	28	22
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	01 oră 06 min. 59 sec.	01 oră 12 min. 09 sec.	01 oră 33 min. 29 sec.	01 oră 05 min. 59 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	23%	36%	47%	42%

4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	7	5	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	20 min. 13 sec.	10 min. 25 sec.	09 min. 00 sec.	11 min. 37 sec.
6	Numărul participanților la referendum reflectați	15	2	1	2
7	Durata reflectării participanților la referendum	02 min. 05 sec.	03 min. 04 sec.	01 min. 45 sec.	10 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	2	8	9	9
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	35	23	26	14
	Raportul gender (bărbați)	60	25	33	28
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media.	-	-	

Pe parcursul celor patru perioade de control numărul subiectelor electorale difuzate de furnizor a fost relativ constant, fiind cuprins între 22 și 28 de subiecte per perioadă. Timpul alocat acestora a crescut ușor în a doua perioadă (de la 01 oră 06 min. 59 sec. la 01 oră 12 min. 09 sec.) și accentuat în cea de-a treia, atingând durata de 01 oră 33 min. 29 sec., sau cu aproape 40% mai mult decât în prima perioadă. În a patra perioadă timpul alocat subiectelor cu caracter electoral a scăzut, comparativ cu a treia perioadă, de la 01 oră 33 min. 29 sec. la 01 oră 05 min. 59 sec. La fel, se poate remarca o creștere constantă a ponderii subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative de la 23% în prima perioadă, la 47% în a treia perioadă de raport. În cea de-a patra perioadă de raport, ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative a scăzut de la 47% la 42% comparativ cu a treia perioadă. La capitolul reflectării concurenților electorali, numărul acestora s-a diminuat de la prima la cea de-a treia perioadă de control de la 11 la 5. În cea de-a patra perioadă de raport, numărul acestora a crescut de la 5 la 11, comparativ cu a treia perioadă. Totodată, în a treia perioadă, s-a constatat diminuarea timpului alocat reflectării referendumului constituțional (în raport cu a doua perioadă de control) de la 03 min. 04 sec. la 01 min. 45 sec. și a numărului participanților la referendum reflectați, de la 15 la 1. În cea de-a patra perioadă de control au fost menționați doi participanți la referendum, iar în raport cu a treia perioadă de control, durata reflectării participanților la referendum a diminuat de la 01 min. 45 sec. la 10 sec.

Valoarea medie a ponderii subiectelor cu caracter electoral pentru perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024 a constituit 35,2%.

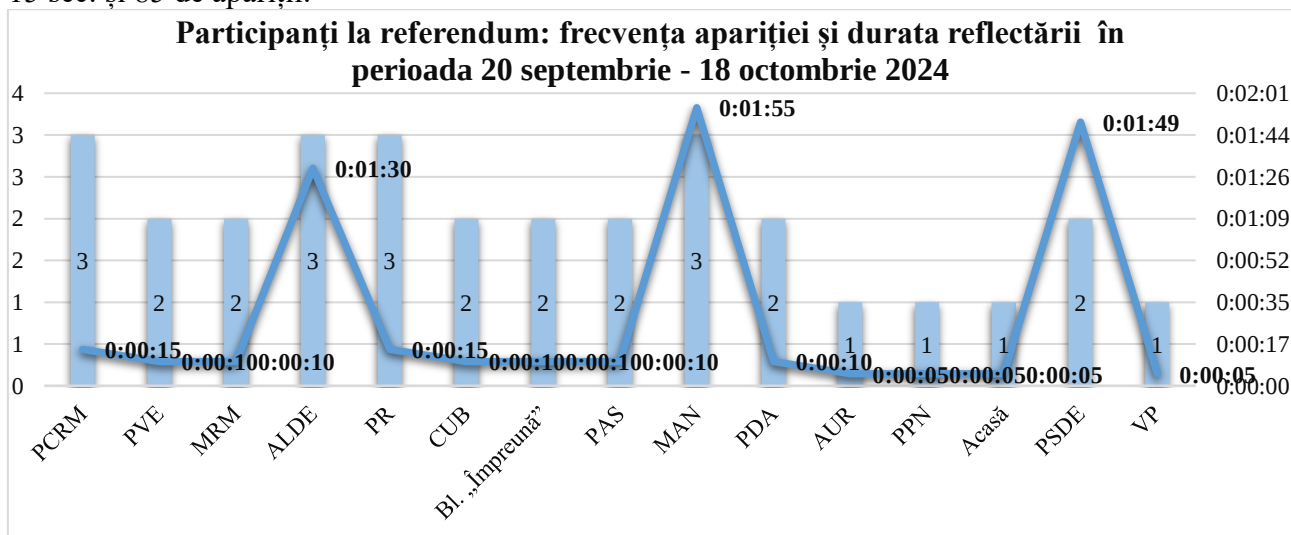

De cel mai mult timp de reflectare, în perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, a beneficiat concurentul electoral A. Stoianoglo, cu o durată totală de 09 min. 02 sec., urmat de concurentul R. Usatîi cu 06 min. 58 sec. Cel mai puțin reflectat a fost concurentul O. Țicu, care a avut o durată totală de 02 min. 15 sec.

În cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost reflectați concurenții A. Stoianoglo, M. Sandu și R. Usatîi – 11 subiecte. De cele mai puține apariții în subiecte cu caracter electoral a beneficiat concurentul electoral T. Ulianovschi – 4 subiecte.

Pe parcursul celor patru perioade de control, toți concurenții electorali au beneficiat de timp pentru prezentarea programelor și promisiunilor electorale, fiind mediatizate și lansările în campania electorală.

Durata totală de reflectare a concurenților electorali în cele 4 perioade de control a constituit 51 min. 15 sec. și 85 de apariții.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat participantul la referendum MAN cu 01 min. 55 sec., urmat de PSDE cu 01 min. 49 sec., iar de cel mai puțin timp de reflectare au beneficiat participanții la referendum AUR, PPN, Acasă și VP – 05 sec.

De cele mai multe apariții în subiecte cu caracter electoral au beneficiat participanții la referendum PCRM, ALDE, PR și MAN – 3 subiecte, urmate de PVE, CUB, Bl. „Împreună”, PDA și PSDE – 2 subiecte. Participanții la referendum AUR, PPN, Acasă și VP au fost menționați într-un subiect de știri cu caracter electoral.

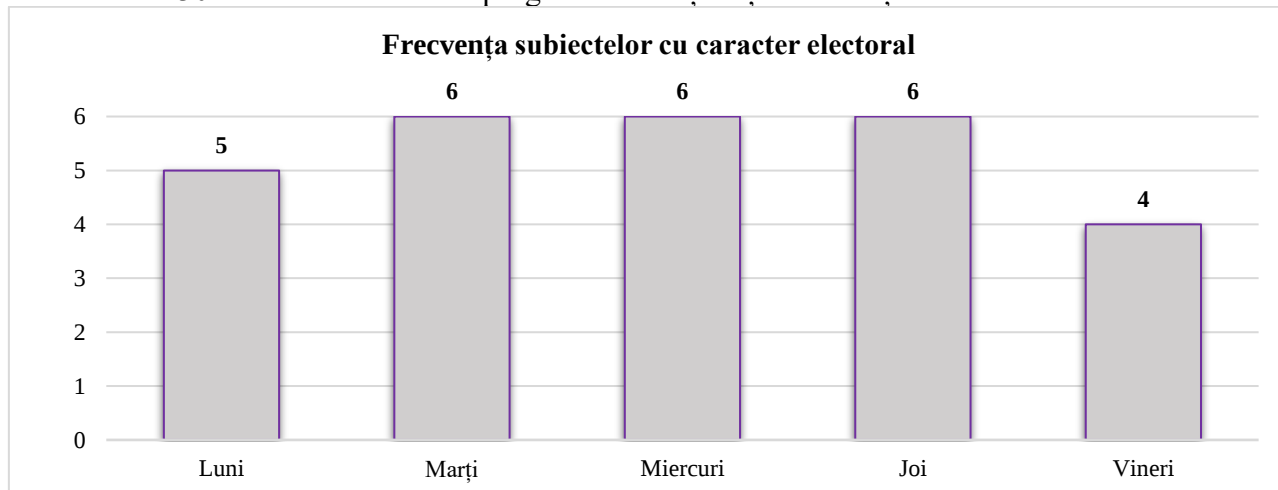
Durata totală de reflectare a participanților la referendum în cele 4 perioade de control a constituit 07 min. 04 sec. și 30 de apariții.

„Jurnal TV”

I. Program de știri și actualități

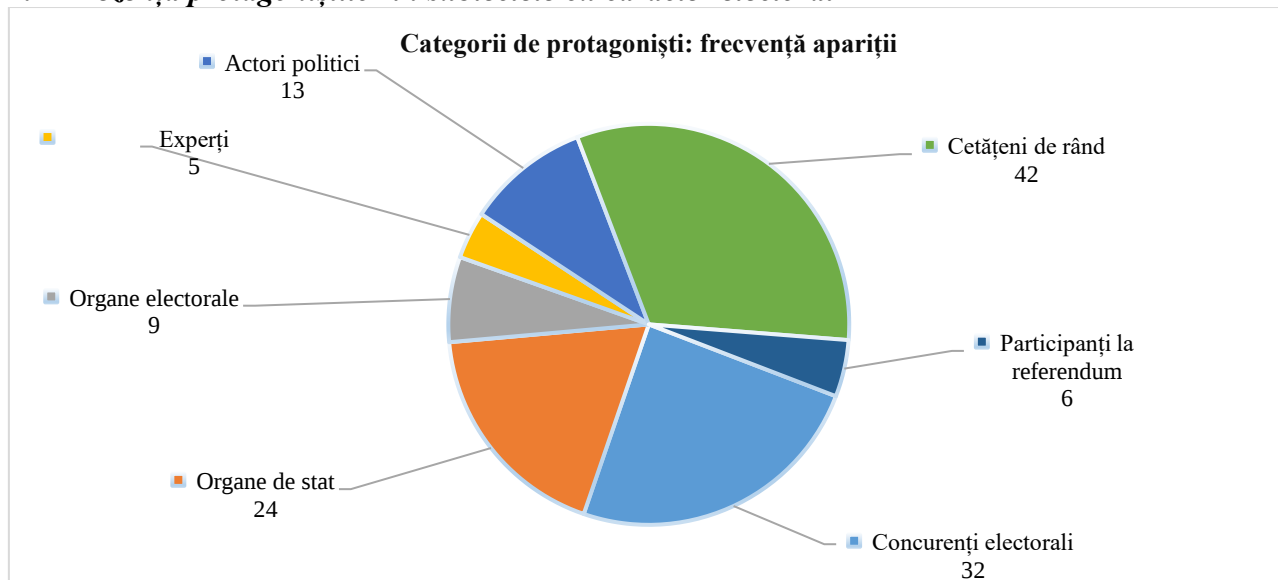
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 14 – 18 octombrie 2024, serviciul media de televiziune „Jurnal TV” a difuzat, în programul de știri și actualități „Jurnalul orei 19:00”, de la ora 19:00, 27 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 01 oră 03 min. 36 sec., ceea ce constituie 30% din durata totală a programelor de știri și actualități.

Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate în perioada 16 – 18.10.2024 (marți-joi). Totodată, este de menționat că SMA a difuzat știri electorale în toate zilele, conform Declarației privind politica editorială aprobată de CA.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

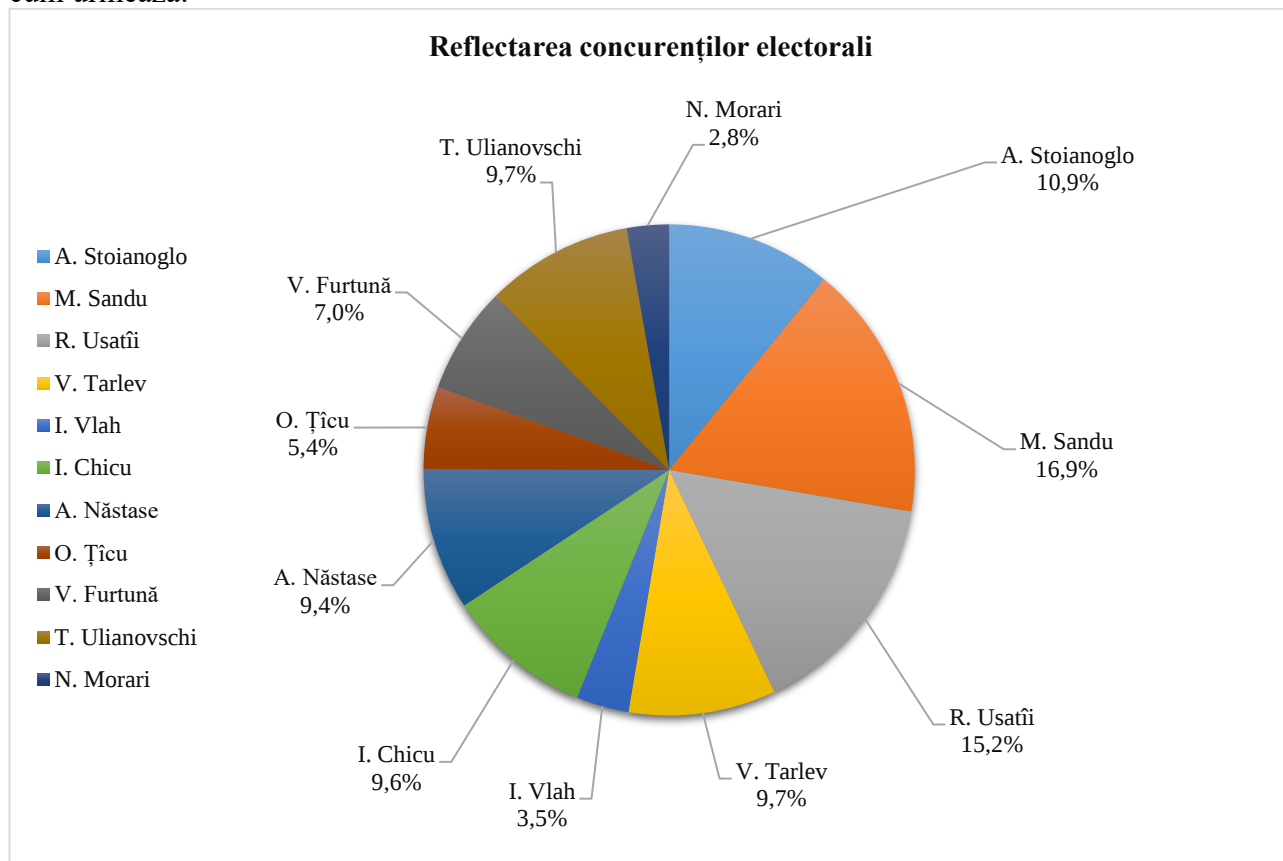
În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 7 categorii de protagoniști, preponderent, cetățeni de rând (42 de ori), concurenți electorali (32 de ori), organele de stat (24 de ori), actorii politici (13 ori), organele electorale – 9, participanți la referendum – 6 și experți – 5. Dintre actorii politici au fost reflectați Ilan Șor, formațiunea „Victoria – Pobeda”, Marina Tauber, PN, PAS. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: MAI, CNA, MAEIE, SIS, IGP, ASP,

PCCOCS, Ministerul pentru Reintegrare și conducerea UTA Găgăuzia. În calitate de organ electoral a fost prezentă CEC.

De cele mai multe apariții au beneficiat cetățenii de rând. Cele mai puține apariții le-au avut experții.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Jurnal TV” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

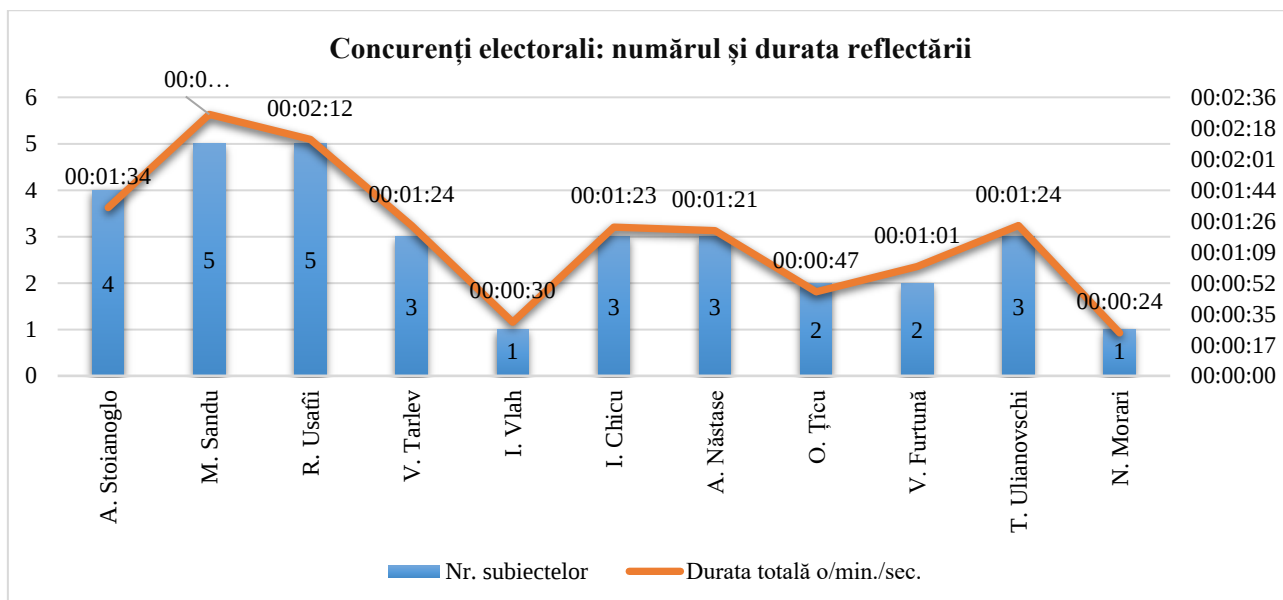

Nume concurent electoral	Nr. de subiecte	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	4	0:01:34
M. Sandu	5	0:02:26
R. Usatîi	5	0:02:12
V. Tarlev	3	0:01:24
I. Vlah	1	0:00:30
I. Chicu	3	0:01:23
A. Năstase	3	0:01:21
O. Țicu	2	0:00:47
V. Furtună	2	0:01:01
T. Ulianoschi	3	0:01:24
N. Morari	1	0:00:24

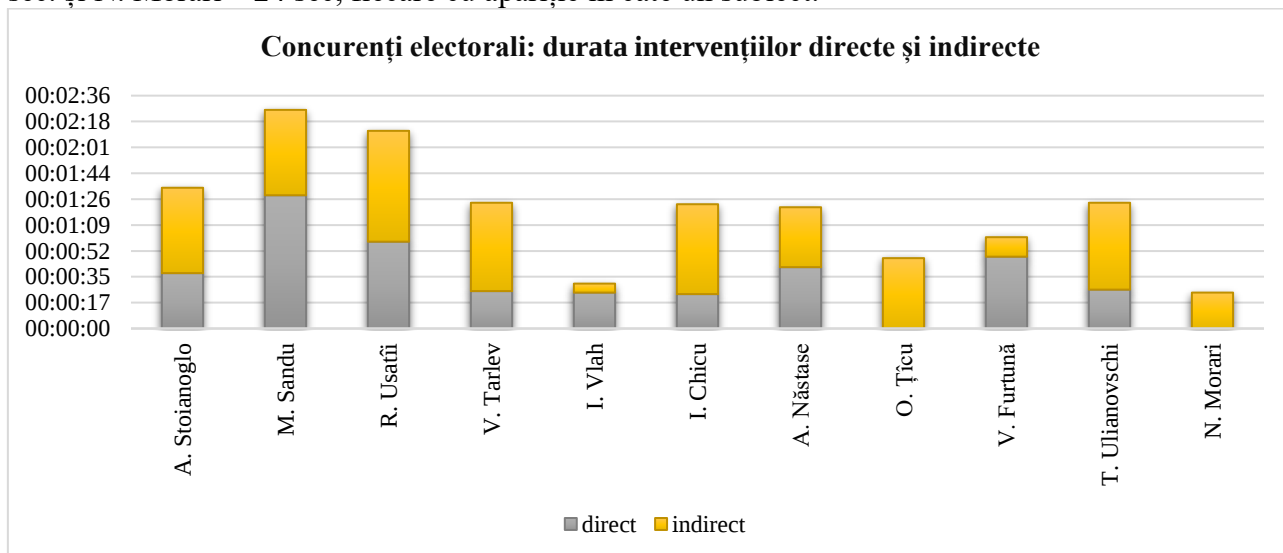
TOTAL

00:14:26

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 14 min. 26 sec. Totodată, se atestă că „Jurnal TV” a reflectat toți concurenții electorali. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat M. Sandu cu 02 min. 26 sec. (16,9%), urmată de R. Usatîi cu 02 min. 12 sec. (15,2%), iar cel mai puțin a fost reflectată N. Morari cu 24 sec. (2,8%).

Toți concurenții electorali au beneficiat de o mediatizare a activităților electorale. Cea mai mare reflectare ca durată a avut-o M. Sandu – 02 min. 26 sec și 5 apariții, urmată de R. Usatfi cu o durată de 02 min. 12 sec și la fel 5 apariții. Cei doi sunt urmați de concurentul A. Stoianoglo cu durată de 01 min. 34 sec și apariții în 4 subiecte. De cele mai mici durate de reflectare au avut parte I. Vlah – 30 sec. și N. Morari – 24 sec, fiecare cu apariție în câte un subiect.

Cu excepția N. Morari și O. Țicu, care au fost reflectați indirect, ceilalți concurenți electorali au avut apariții directe și indirecte.

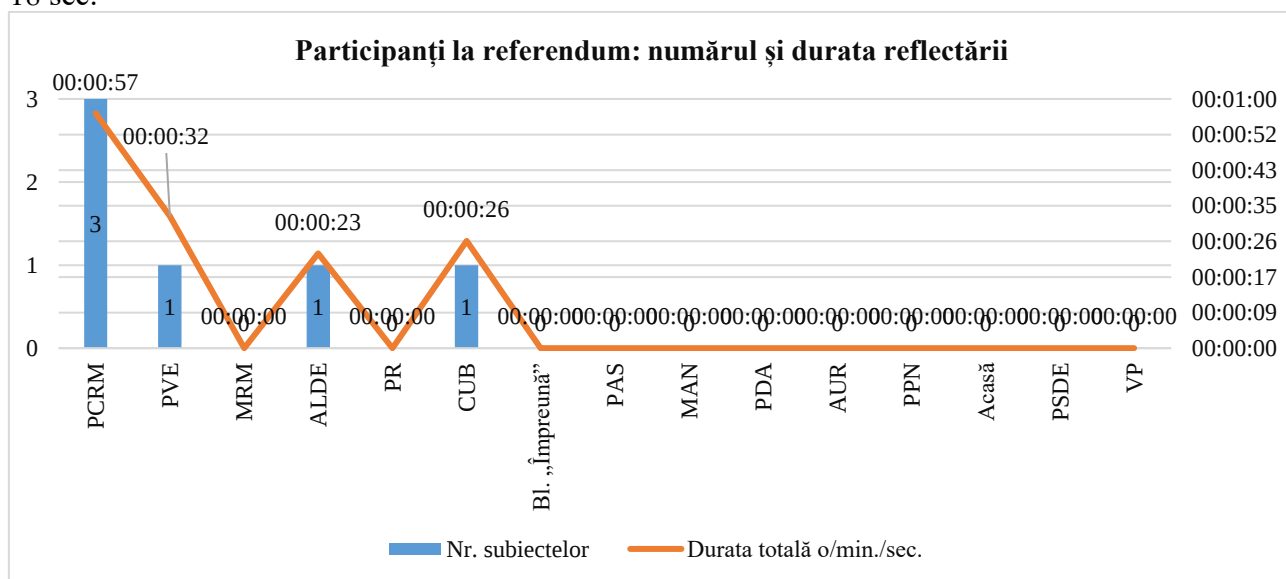
4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, au fost reflectați 4 participanți la referendum din 15 participanți înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp participanților la referendum, după cum urmează:

Participant la referendum	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	3	0:00:57
PVE	1	0:00:32
MRM	-	-
ALDE	1	0:00:23
PR	-	-

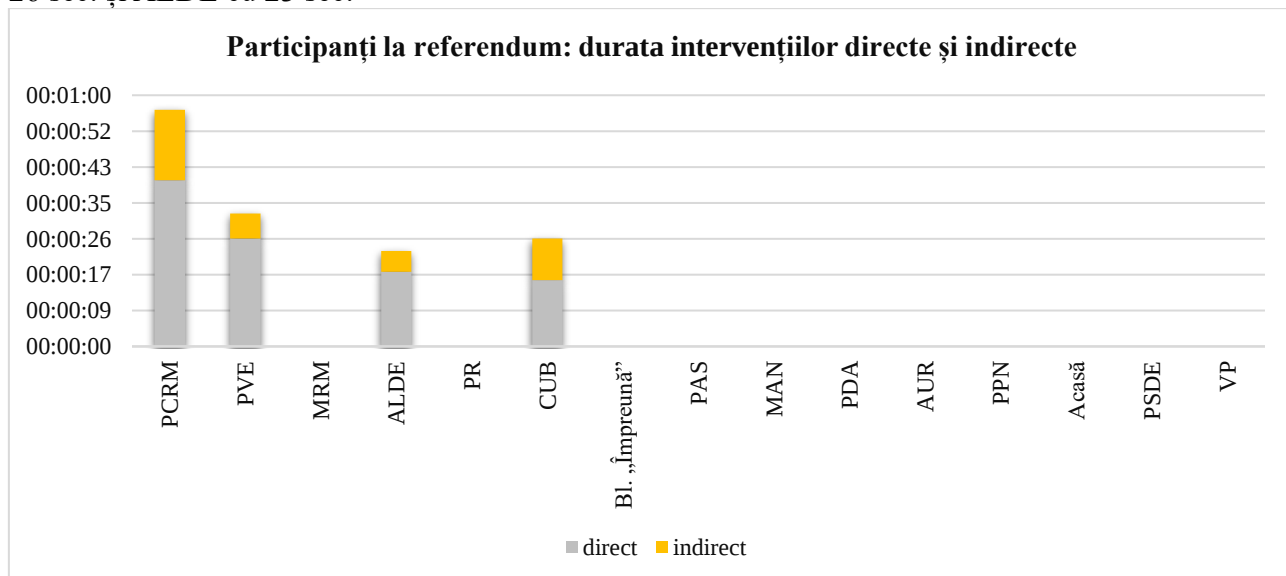
CUB	1	0:00:26
Bl. „Împreună”	-	-
PAS	-	-
MAN	-	-
PDA	-	-
AUR	-	-
PPN	-	-
Acasă	-	-
PSDE	-	-
VP	-	-
Total		0:02:18

În perioada de control, volumul total de timp acordat participanților la referendum a fost de 02 min. 18 sec.

Celor 4 participanți la referendum prezentați li s-a oferit oportunitatea de a-și pronunța și argumenta opțiunea pentru referendum. 3 participanți au fost reflectați în cadrul a câte un subiect, iar PCRM în cadrul a 3 subiecte.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat PCRM cu 57 sec., urmat de PVE cu 32 sec., CUB cu 26 sec. și ALDE cu 23 sec.

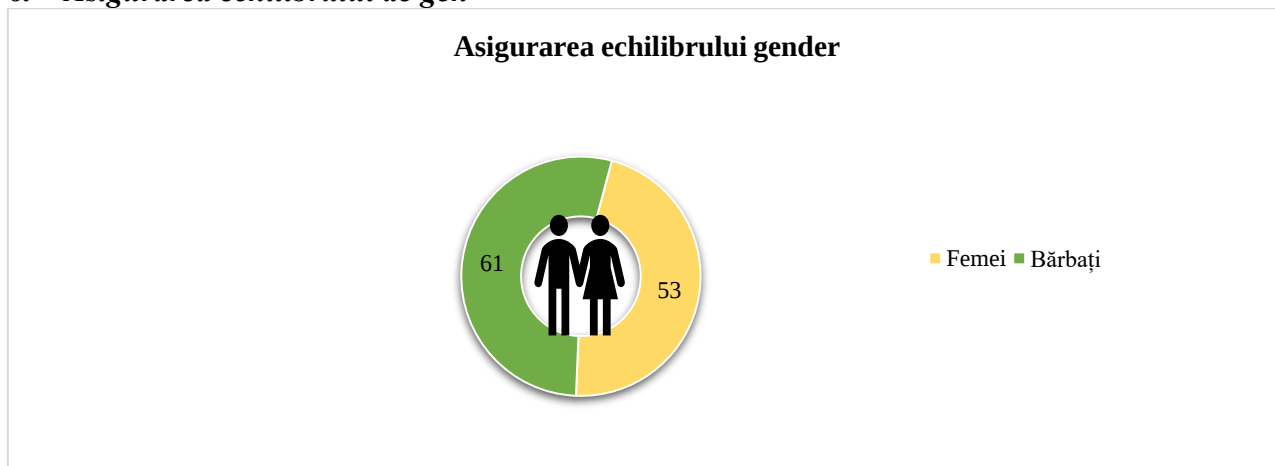

Toți participanții la referendum reflectați au avut parte de apariții directe și indirecte.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „Jurnal TV” a reflectat 10 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 61 de bărbați și 53 de femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „Jurnal TV” au fost relevante și au vizat procesul electoral: mediatizarea participanților la referendumul republican constituțional, informații generale despre tehnica votării, oferirea promisiunilor electorale de concurenți și vox-populi. Este de remarcat faptul că în perioada de raport au fost difuzate mai multe subiecte electorale despre coruperea alegătorilor din Republica Moldova de „gruparea Șor”, de exemplu în reportajele: „Percheziții la acoliții lui Șor”, din 15.10.2024, „Noi percheziții la Bălți” din 16.10.2024 și „Percheziții la Nisporeni și Strășeni” din 18.10.2024. Suplimentar, este de afirmat că, în cadrul mai multor subiecte electorale difuzate, atenția a fost focalizată asupra posibilei ingerințe a Federației Ruse în contextul desfășurării alegerilor prezidențiale și referendumului („UE acuză Rusia de imixtiune în alegeri” din 15.10.2024; „SUA: Rusia vrea să submineze alegerile” și „Rusia se amestecă în alegeri” din 16.10.2024). De asemenea, pe 18.10.2024 a fost difuzat subiectul „CEC raportează nereguli în campanie” în care Comisia Electorală Centrală a afirmat că anumite forțe politice neînregistrate în cursa electorală au făcut agitație atât pentru referendum, cât și pentru unii concurenți electorali. Subiectele electorale respective atrag atenția consumatorilor de servicii media asupra procesului electoral în ansamblu, dar au și rolul de a atenționa alegătorii asupra unor posibile ilegalități sau tentative de compromitere a alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanții la referendum reflectați.

9. *Accesibilitate*

SMA a respectat parțial rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin afișarea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

În perioada de raport, „Jurnal TV”, în cadrul programelor de știri și actualități, a inclus toate subiectele electorale în rubrica specială „Electorală 2024”.

II. Dezbateri electorale

Rezultatele controlului sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Indicatori				
	data	ora	Concurent electoral / participant referendum	tip scrutin	prestație SMA
Jurnal TV	14.10.	20.00.	N. Morari; (<i>V. Furtună și V. Tarlev</i> nu s-au prezentat)	P	fără devieri
	15.10.	20.00.	A. Năstase; T. Ulianovschi; (<i>I. Vlah și I. Chicu</i> nu s-au prezentat)	P	fără devieri
	17.10.	20.00.	R. Usatîi; O. Țicu; (<i>M. Sandu și A. Stoianoglo</i> nu s-au prezentat)	P	fără devieri

„Jurnal TV” a organizat 3 dezbateri dedicate alegerilor prezidențiale. Pe data de 14.10.2024 au fost invitați 3 concurenți electorali, pe 15.10 și 16.10 – câte 4 concurenți. Este de menționat că pe 14.10.2024, concurenții V. Furtună și V. Tarlev nu s-a prezentat la dezbateri, pe 15.10.2024 nu s-au prezentat I. Vlah și I. Chicu, iar pe 16.10.2024 nu s-au prezentat M. Sandu și A. Stoianoglo. Dezbaterile electorale au fost organizate în corespundere cu rigorile legale.

III. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 4 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)	4 perioadă (14 – 18.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	27	20	24	27
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	01 oră 04 min. 44 sec.	41 min. 57 sec.	54 min. 26 sec.	01 oră 03 min. 36 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	18%	19%	26%	30%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	11	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	26 min. 01 sec.	21 min. 40 sec.	12 min. 14 sec.	14 min. 26 sec.
6	Numărul participanților la referendum reflectați	3	5	5	4
7	Durata reflectării participanților la referendum	15 sec.	03 min. 24 sec.	03 min. 10 sec.	02 min. 18 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	5	9	9	10

	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	42	18	36	53
	Raportul gender (bărbați)	49	31	39	61
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	Pct. 28 din Regulamentul CEC	-	-	-

În perioada de raport „Jurnal TV” a difuzat 27 de subiecte cu caracter electoral, la fel ca în prima perioadă, cu 7 subiecte mai multe decât în perioada a doua și cu 3 subiecte mai multe decât în perioada a treia.

Cel mai mare volum de timp a fost alocat subiectelor electorale în perioada I (01 oră 04 min. 44 sec.), devansând perioada a IV-a cu aproximativ un minut (01 oră 03 min. 36 sec.). În perioada a II, timpul alocat subiectelor electorale a înregistrat o scădere la 41 min. 57 sec., având o revenire în perioada III – 54 min. 26 sec.

Raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat o ascensiune graduală, atingând 30% în cea de-a patra perioadă, fiind cea mai mare pondere din toate patru perioade de control.

Numărul concurenților electorali mediatizați a fost unul constant de 11 pentru toate perioadele de control.

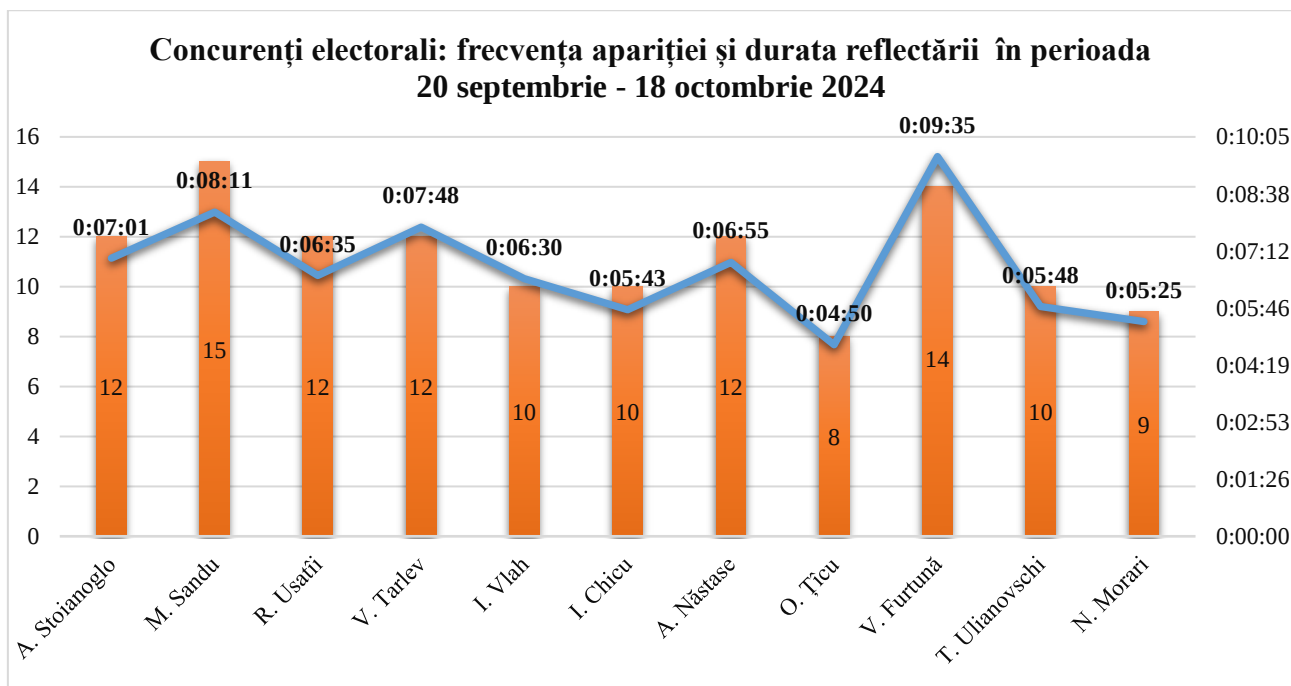
Durata reflectării concurenților electorali a cunoscut un regres de la 26 min. 01 sec. în prima perioadă la 12 min. 14 sec în perioada a III-a, cu o relativă revenire în perioada IV – 14 min. 26 sec.

Cu privire la reflectarea participanților la referendum, în perioada II și III au fost reflectați cei mai mulți participanți – câte 5 per perioadă. În perioada I numărul de participanți reflectat a fost cel mai mic – 3, iar în a IV-a au fost mediatizate 4 formațiuni.

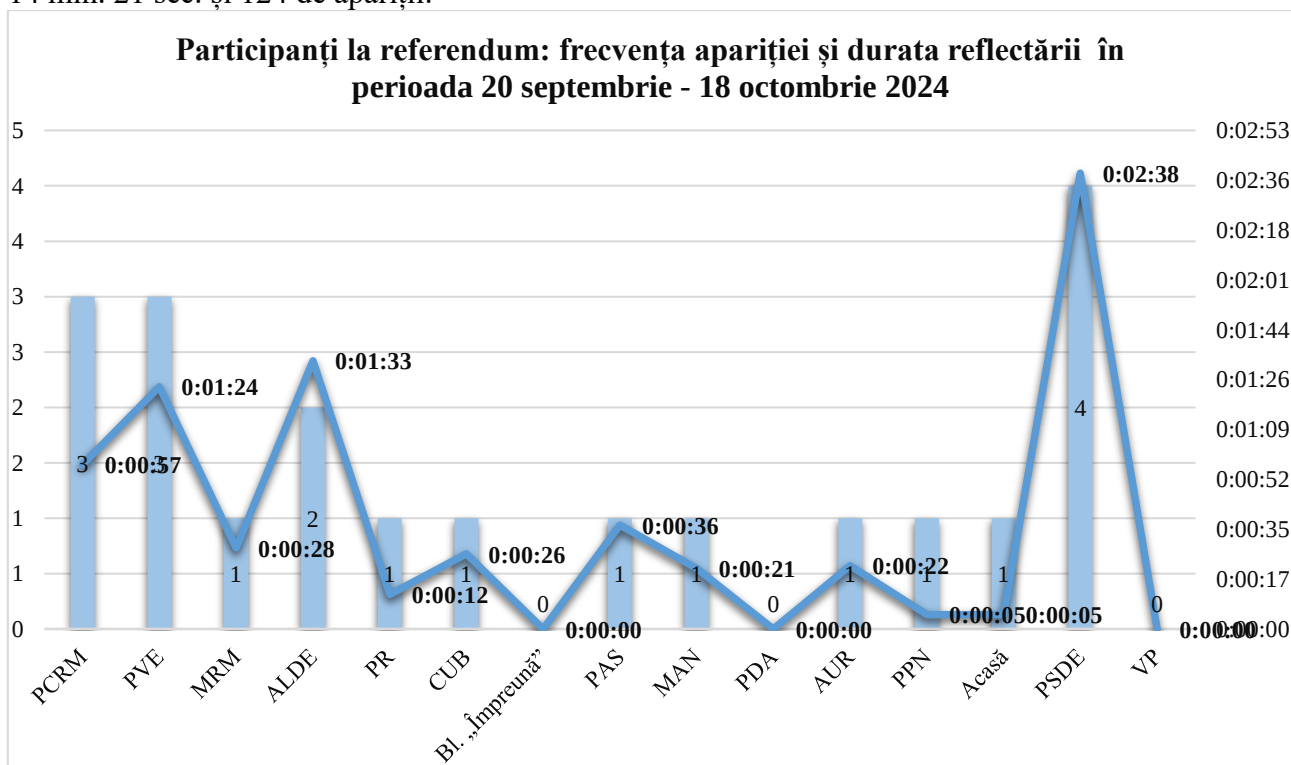
Durata reflectării participanților la referendum a înregistrat valori extreme în primele două perioade – 15 sec. pentru perioada I și 03 min. 24 sec pentru perioada II. În perioada a III-a timpul alocat de 03 min. 10 sec. este aproximativ identic cu a doua perioadă, iar în a IV-a a înregistrat o scădere până la 02 min. 18 sec.

Cu referire la subiectele electorale conflictuale difuzate, s-a înregistrat o ascensiune graduală începând de la prima perioadă cu 5 subiecte, perioadele II și III cu câte 9 subiecte și, culminând cu a IV-a cu 10 subiecte conflictuale echilibrate.

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, „Jurnal TV” a difuzat 98 de subiecte cu caracter electoral. Cele mai multe știri electorale au fost prezentate în prima și a patra perioadă de control (27 de subiecte per perioadă), iar cele mai puține – în perioada a doua (20 de subiecte). Volumul total de timp alocat subiectelor cu caracter electoral în perioada 20 septembrie – 18 octombrie a fost de 03 ore 44 min. 43 sec., ceea ce constituie o pondere medie de 22,4% din durata totală a programelor de știri și actualități difuzate de „Jurnal TV”. Totodată, este de menționat că, în perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, serviciul media a difuzat 33 de subiecte electorale cu caracter conflictual, toate fiind echilibrate.

Cel mai mediatizat concurent electoral a fost V. Furtună cu o durată totală de 09 min. 35 sec. și 14 apariții, urmată de concurenta M. Sandu cu 08 min. 11 sec., dar cu 15 apariții. Cel mai puțin reflectat a fost concurentul O. Țicu care a avut o durată de reflectare de 04 min. 50 sec., în 8 apariții. Pe parcursul celor patru perioade de control, concurenții electorali au beneficiat de timp pentru prezentarea programelor și mesajelor electorale, fiind mediatizate și lansările în campania electorală. Durata totală de reflectare a concurenților electorali în cele 4 perioade de control a constituit 01 oră 14 min. 21 sec. și 124 de apariții.

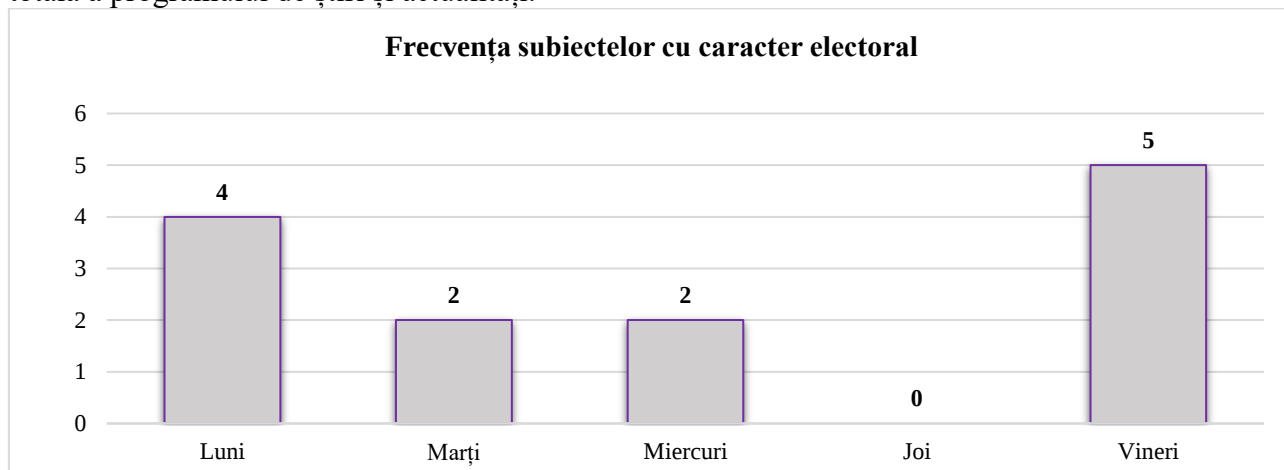

Dintre participanții la referendum, timpul de reflectare cel mai mare l-a deținut PSDE cu 02 min. 38 sec. și cu apariții în 4 subiecte. Acesta este urmat de partidul ALDE cu 01 min. 33 sec. și 2 apariții, PVE cu durata de 01 min. 24 sec. și 3 apariții, PCRM cu un timp total de 57 sec. și 3 apariții. Participanții la referendum Bl. „Împreună”, PDA și VP nu au beneficiat de timp de reflectare. Durata totală de reflectare a participanților la referendum în cele 4 perioade de control a constituit 09 min. 07 sec., în 20 de apariții.

I. Program de știri și actualități

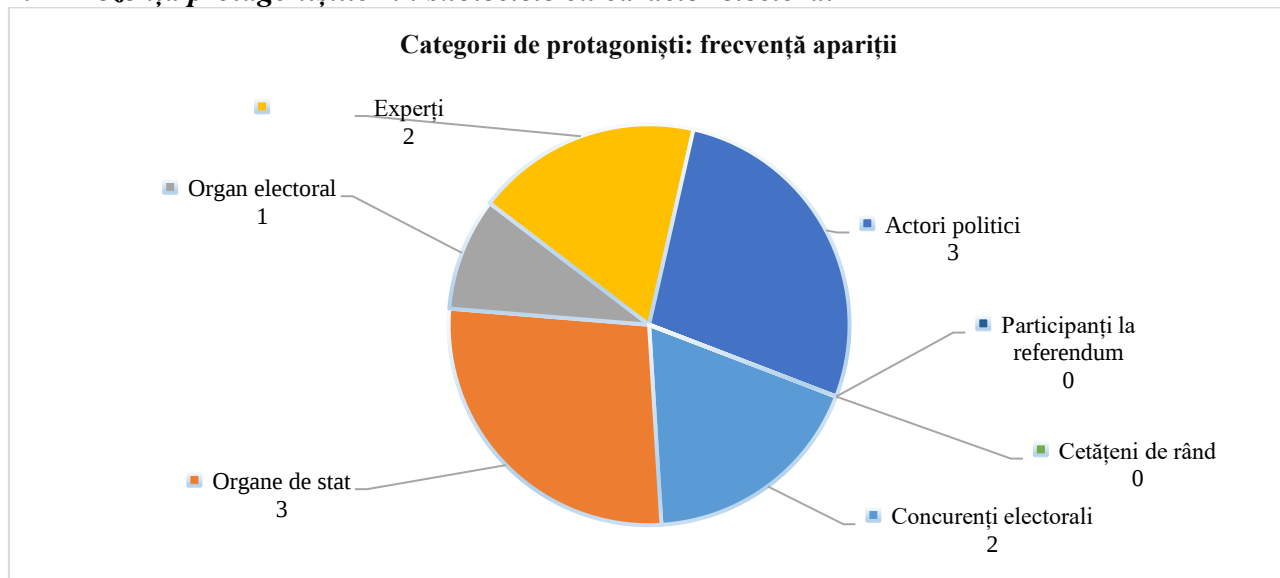
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 14-18 octombrie 2024, serviciul media de televiziune „TVC 21” a difuzat, în programul de știri și actualități „News Digest”, de la ora 19:50, 13 subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 02 min. 58 sec., ceea ce constituie 21% din durata totală a programului de știri și actualități.

Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data 18 octombrie 2024 (vineri) – 5 subiecte, iar la data de 15 și 16 octombrie (marți și miercuri) în cadrul programului „News Digest” au fost difuzate câte 2 subiecte cu caracter electoral. La data de 17 octombrie (joi), știri cu conținut electoral nu au difuzate.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

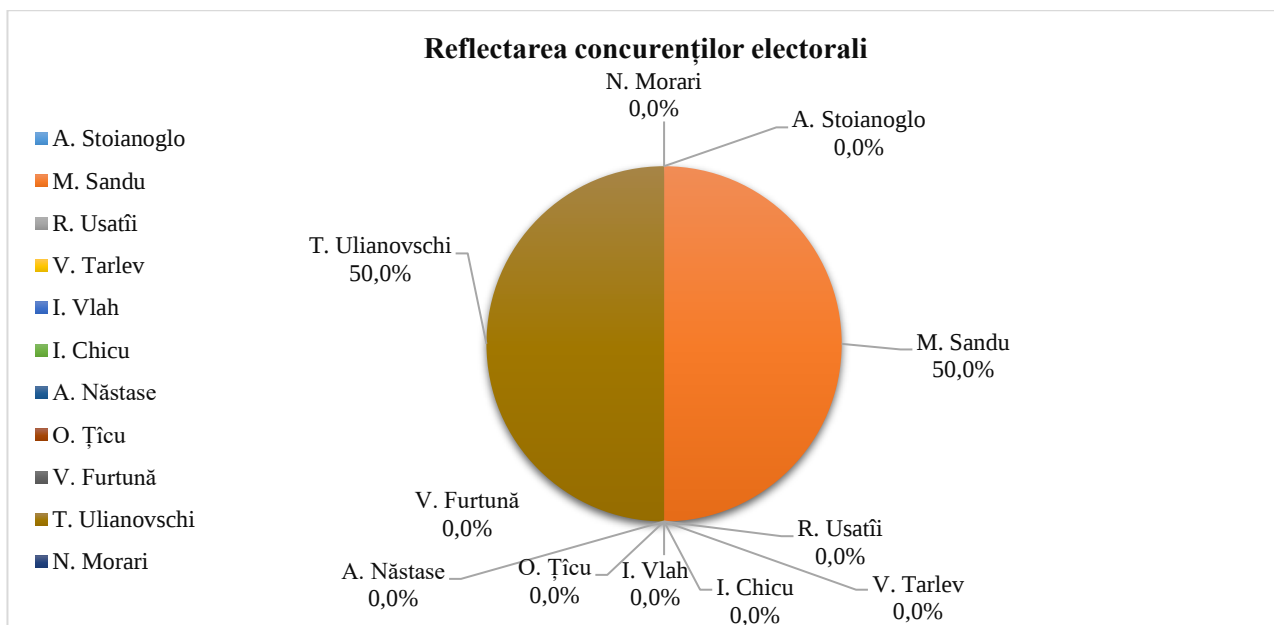

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 5 categorii de protagoniști. Actorii politici (I.Munteanu/ CUB și V. Krasnoselski) și organele de stat (GUV, BNM) au avut câte 3 apariții, concurenții electorali (M. Sandu și T. Ulianoschi) și experții câte 2 apariții, urmând organul electoral (CEC) cu o apariție.

Participanți la referendum și cetățeni de rând nu au fost reflectați.

3. Reflectarea concurenților electorali

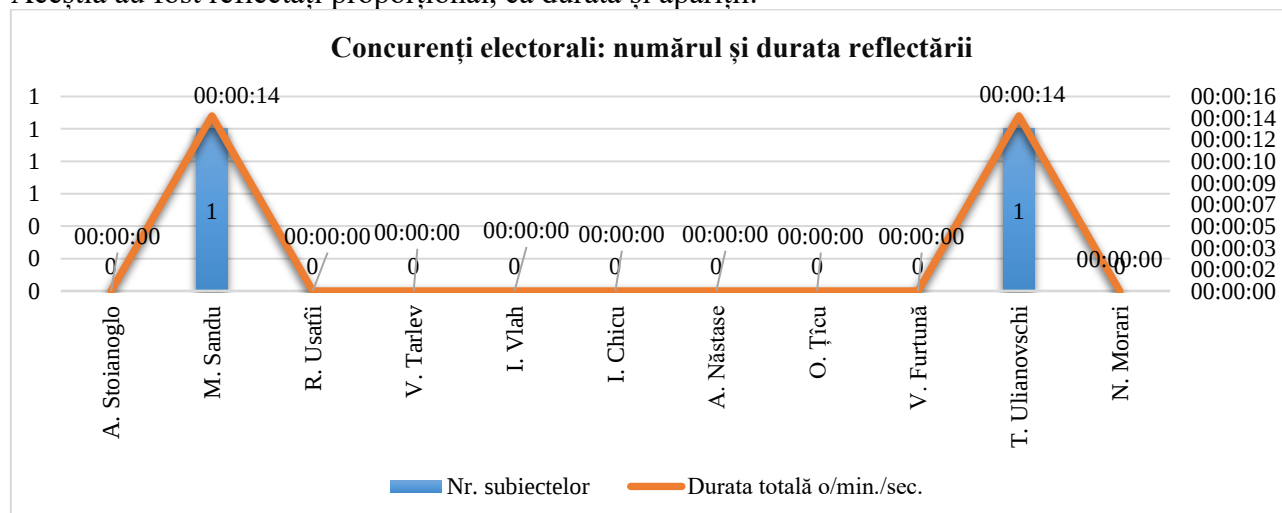
În perioada de raport, „TVC 21” a reflectat activitatea a 2 concurenți electorali înregistrați de CEC, după cum urmează:

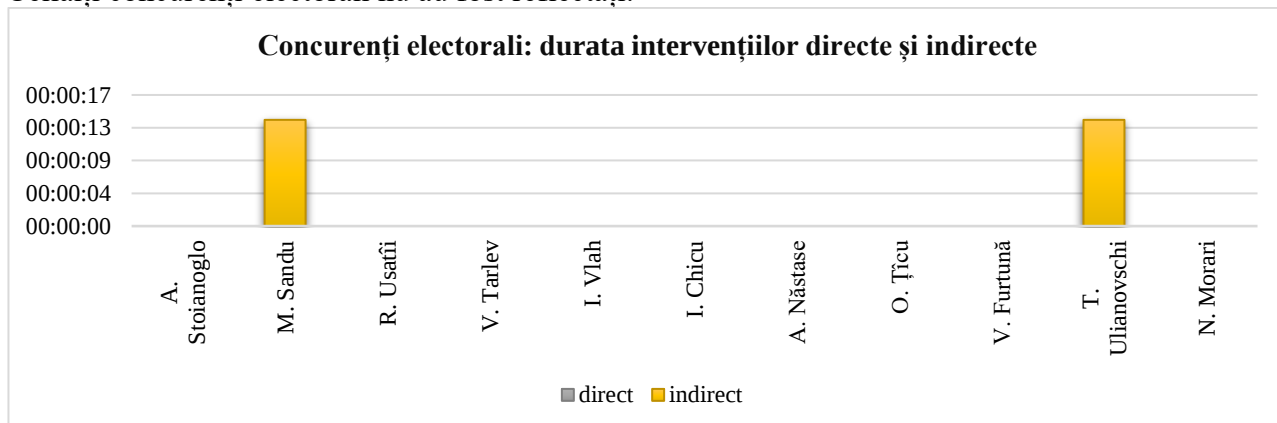
Nume concurent electoral	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	-	-
M. Sandu	1	0:00:14
R. Usatîi	-	-
V. Tarlev	-	-
I. Vlah	-	-
I. Chicu	-	-
A. Năstase	-	-
O. Țicu	-	-
V. Furtună	-	-
T. Ulianoschi	1	0:00:14
N. Morari	-	-
TOTAL		28 sec.

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 28 sec., în 2 subiecte.

Aceștia au fost reflectați proporțional, ca durată și apariții.

Câte o apariție și timp de reflectare a avut Maia Sandu și Tudor Ulianovschi, fiecare câte 14 sec. Ceilalți concurenți electorali nu au fost reflectați.

Candidații reflectați au beneficiat doar de apariții indirecte. Formatul programului este compus din imagini și text.

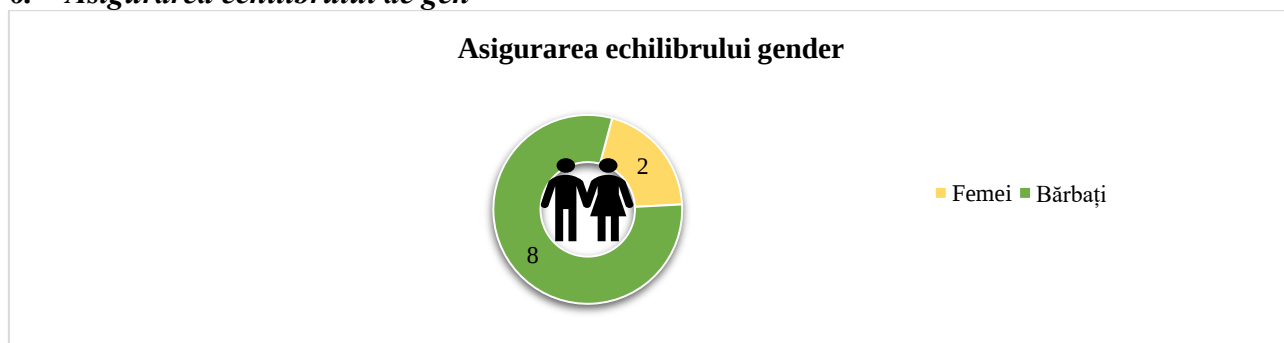
4. *Reflectarea participanților la referendum*

În perioada de raport, „TVC 21” nu a reflectat niciun participant la referendum.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „TVC 21” a reflectat un subiect cu caracter electoral conflictual, echilibrat.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 8 bărbați și 2 femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „TVC 21” au fost relevante și au avut conținut electoral reflectând deciziile CEC, declarațiile unor concurenți electorali, ale unor actori politici în raport cu rezultatele alegerilor și îndemnul organelor de stat de a ieși la vot.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

9. *Accesibilitate*

SMA a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin titrarea conținutului.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

La data de 18.10.2024 (ora 19:52:47) „TVC 21” a difuzat un subiect cu conținut electoral înafara rubricii „Electorală 2024”: „Mark Rutte (secretarul general al NATO), a declarat că NATO oferă ajutor Republicii Moldova, în confruntarea implicării hibride a Federației Ruse în ajunul alegerilor”. Prin urmare, SMA nu a ținut cont de prevederile **pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea CEC nr. 1137 din 28.07.2023**,

potrivit căruia: „În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorală – 20_”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final.”

II. Dezbateri electorale

Rezultatele monitorizării sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Indicatori				
	Data	Ora	Concurent electoral/ participant referendum	Tip scrutin	Prestație SMA
TVC 21	14.10.	18:04.	A.Năstase; I.Chicu; T.Ulianoschi. (R.Usatîi și M.Sandu nu s-au prezentat)	P	Fără devieri
	15.10.	18.00.	A.Stoianoglo și I.Vlah. (V.Furtună nu s-a prezentat)	P	Fără devieri
	16.10.	18:04.	N.Morari. (V.Tarlev și O.Țicu nu s-au prezentat)	P	Fără devieri

S-a constatat că în perioada de raport „TVC 21” a organizat 3 dezbateri electorale pentru alegerile la funcția de președinte al Republicii Moldova. Au fost lansate invitații către toți (11) candidații la funcția de președinte al Republicii Moldova de a participa la dezbaterile electorale, însă 5 dintre candidați au declinat participarea din varii motive, fiind vorba de R. Usatîi, M. Sandu, V. Furtună, V. Tarlev și O. Țicu.

S-a remarcat faptul că dezbaterile electorale difuzate de „TVC 21” au fost organizate în platoul de filmări a programului de informare electorală „Кандидат”, iar afișul expus pe perete cu titlul programului ar putea genera confuzii în rândul telespectatorilor.

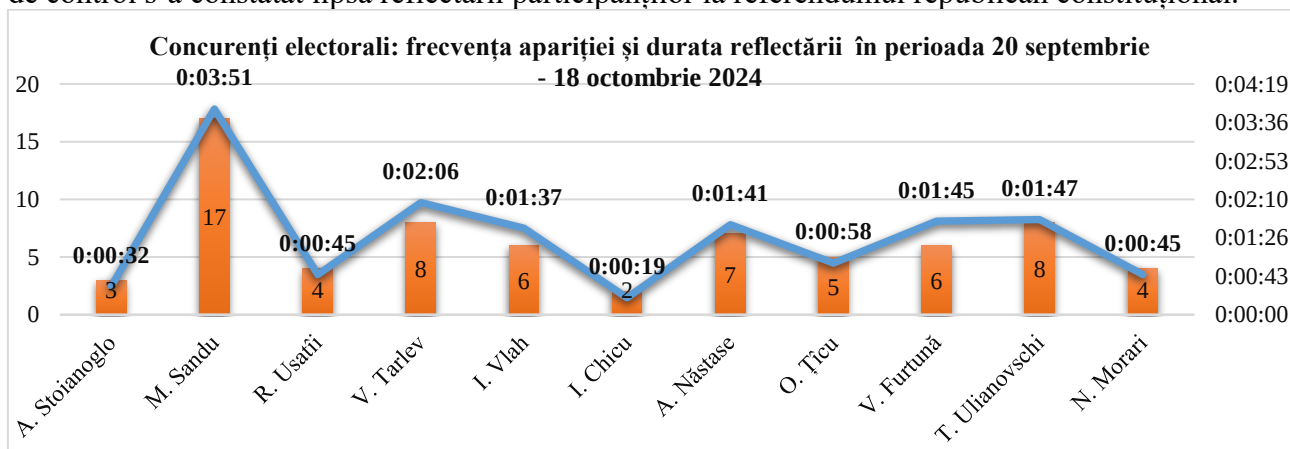
III. Rezultatele comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 4 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)	4 perioadă (14-18.10.2024)
1.	Numărul de subiecte difuzate	50	28	20	13
2.	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	14 min. 42 sec.	06 min. 43 sec.	04 min. 16 sec.	02 min. 58 sec.
3.	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	38%	28%	18%	21%
4.	Numărul de concurenți electorali reflectați	10	11	7	2
5.	Durata reflectării concurenților electorali	07 min. 54 sec.	05 min. 02 sec.	02 min. 42 sec.	28 sec.
6.	Numărul participanților la referendum reflectați	1	0	0	0

7.	Durata reflectării participanților la referendum	15 sec.	0	0	0
8.	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	0	1	1	1
	Numărul de subiecte conflictuale neechilibrate	4	1	0	0
9.	Raportul gender (femei)	17	13	5	2
	Raportul gender (bărbați)	26	26	9	8
10.	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	Pct. 28 și 38 din Regulamentul CEC.	Pct. 28 și 38 din Regulamentul CEC.	Pct. 28 din Regulamentul CEC.	Pct. 38 din Regulamentul CEC.

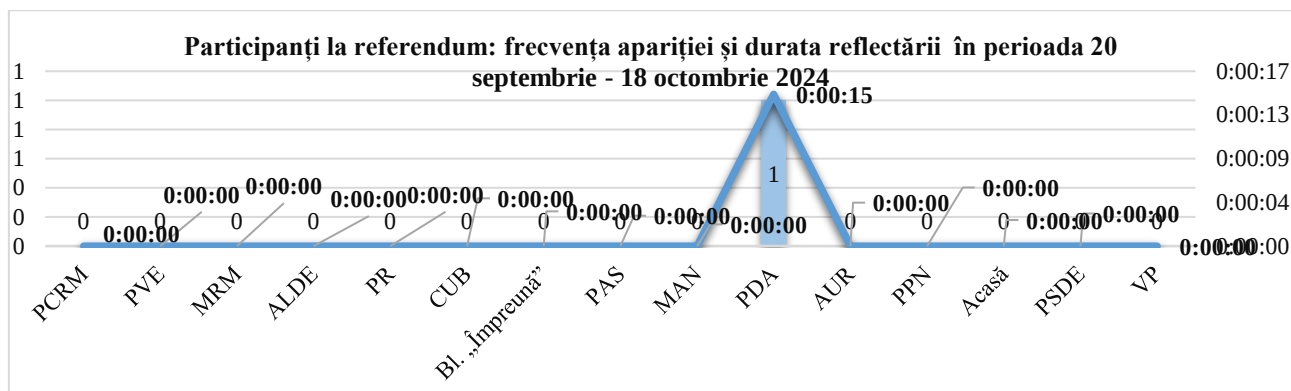
Pe parcursul celor patru perioade de control, numărul subiectelor electorale difuzate și timpul alocat acestora a înregistrat o descreștere treptată, de la 50 de subiecte (14 min. 42 sec.) în prima perioadă de control, până la 13 subiecte în a patra perioadă de control (02 min. 58 sec.) Raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a scăzut treptat în primele 3 perioade (de la 38% la 18%), înregistrând o ușoară revenire în perioada a patra (21%). Durata reflectării concurenților electorali la fel a înregistrat o descreștere substanțială în cele patru perioade de control, de la 07 min. 54 sec. (prima perioadă) la 28 sec. (perioada a patra). În ultimele trei perioade de control s-a constatat lipsa reflectării participanților la referendumul republican constituțional.

Cel mai mediatizat concurent electoral a fost M. Sandu cu o durată totală de 03 min. 51 sec., în 17 apariții, urmată de V. Tarlev cu 02 min. 06 sec. în 8 apariții.

Cu o durată totală de peste 1 min. au fost reflectați concurenții electorali T. Ulianovschi – 8 apariții; V. Furtună – 7 apariții; A. Năstase – 7 apariții și I. Vlah cu 6 apariții. Cel mai puțin au fost reflectați O. Țicu, R. Usatii, N. Morari, A. Stoianoglo și I. Chicu, cu o durată mai mică de 1 min. fiecare, iar numărul aparițiilor acestor concurenți a oscilat între 2 și 5.

Pe parcursul celor patru perioade de control, concurenții electorali au beneficiat de apariții și timp în știrile despre lansarea în campanie electorală, prezentarea programului electoral, poziția abordată în raport cu integrarea în UE și în alte subiecte atât cu caracter electoral cât și în context non-electoral. Durata totală de reflectare a concurenților electorali în cele 4 perioade de control a constituit 16 min. 26 sec., în 70 de apariții.

În campania electorală, dintre participanții la referendum a fost reflectat doar Partidul „Democrația Acasă” evidențiat cu o apariție și un timp total de 15 sec.

La data de 18.10.2024, ora 19:52:47, TVC 21” a difuzat un subiect cu caracter electoral, care nu a fost inclus în rubrica „Electorală 2024”, în acest sens fiind relevante prevederile pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea CEC nr. 1137 din 28.07.2023.

Potrivit art. 90 alin. (1) din Codul electoral: „În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.

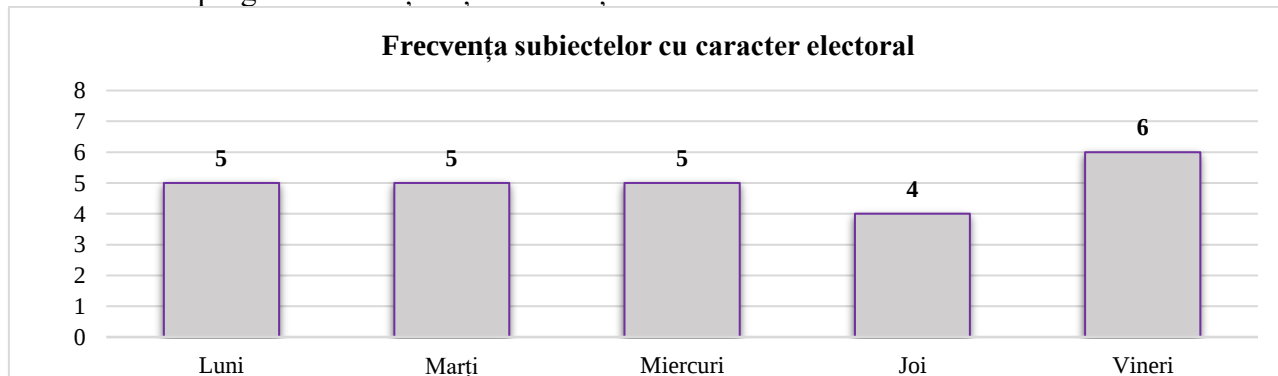
Prin Decizia nr. 251 din 11.10.2024, CA a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei furnizorul de servicii media „COTIDIAN” SA, fondator al serviciului media audiovizual „TVC21”, pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022 (pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. n) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.

„TV8”

I. Program de știri și actualități

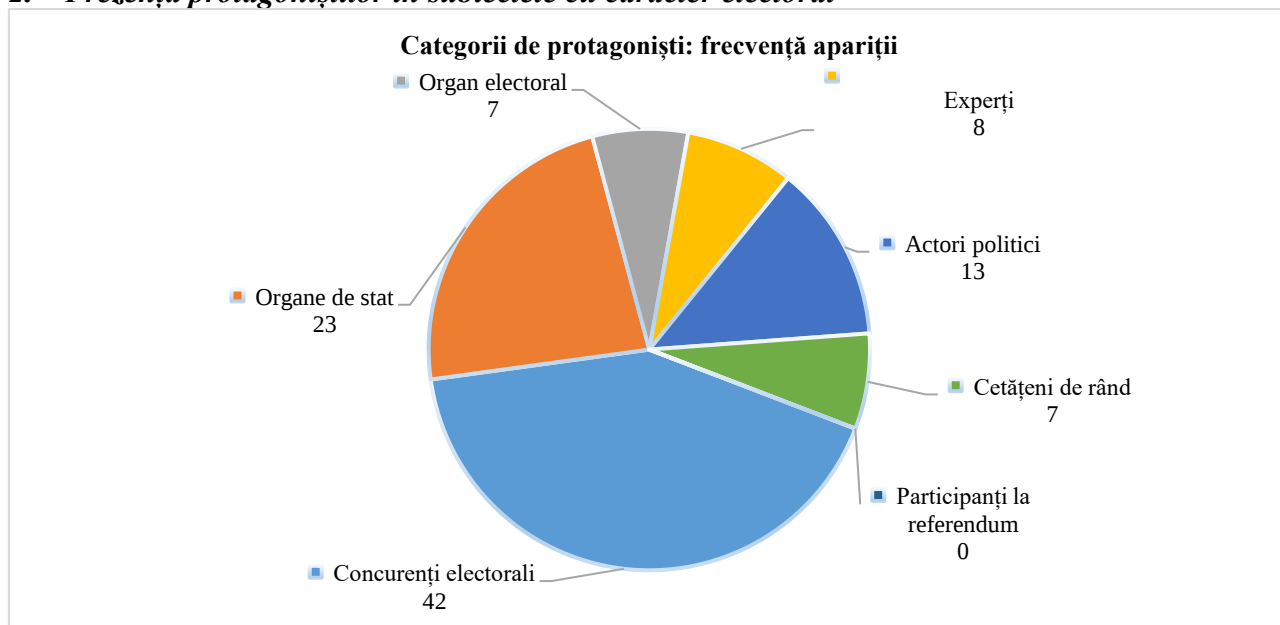
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 14-18 octombrie 2024, serviciul media de televiziune „TV8” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știrile TV8”, de la ora 19:00, 25 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 01 oră 03 min. 39 sec., ceea ce constituie 39% din durata totală a programelor de știri și actualități.

Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate în ziua de vineri – 6 subiecte, luni, marți și miercuri câte 5 subiecte și joi 4 subiecte.

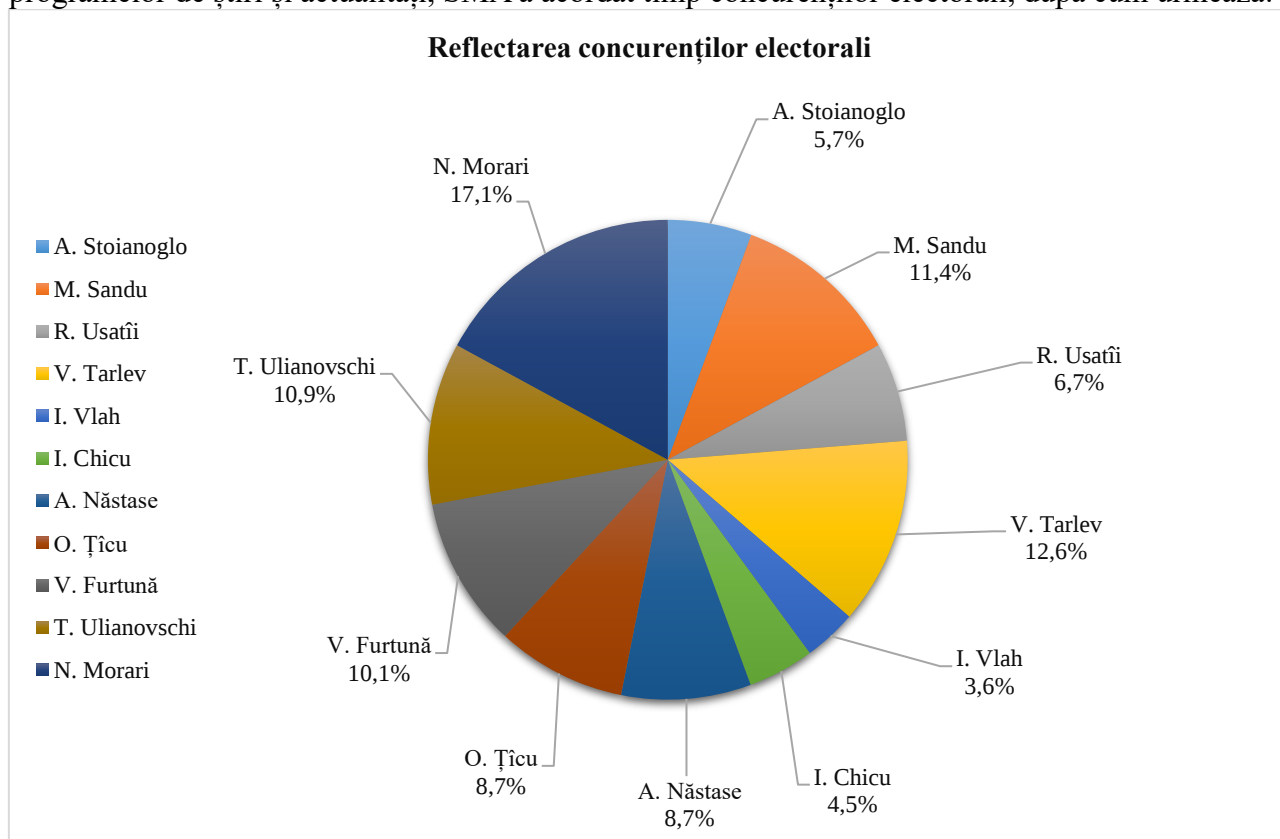
2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 6 categorii de protagoniști, preponderent concurenții electorali (42 de ori), urmați de organele de stat (23 de ori), actorii politici (13 ori), experți (8 ori), organele electorale și cetățenii de rând (câte 7 ori). Organele de stat vizate au fost IGP, CNA, Procuratura Anticorupție, ASP, MAI, MAEIE, SIS, PCCOCS, GUV, actorii politici – PR, Ilan Șor, Bl. „Victorie”, PAS, PN, și organul electoral – CEC. Participanții la referendum nu au fost reflectați. De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali, iar cele mai puține apariții le-au avut organele electorale și cetățenii de rând.

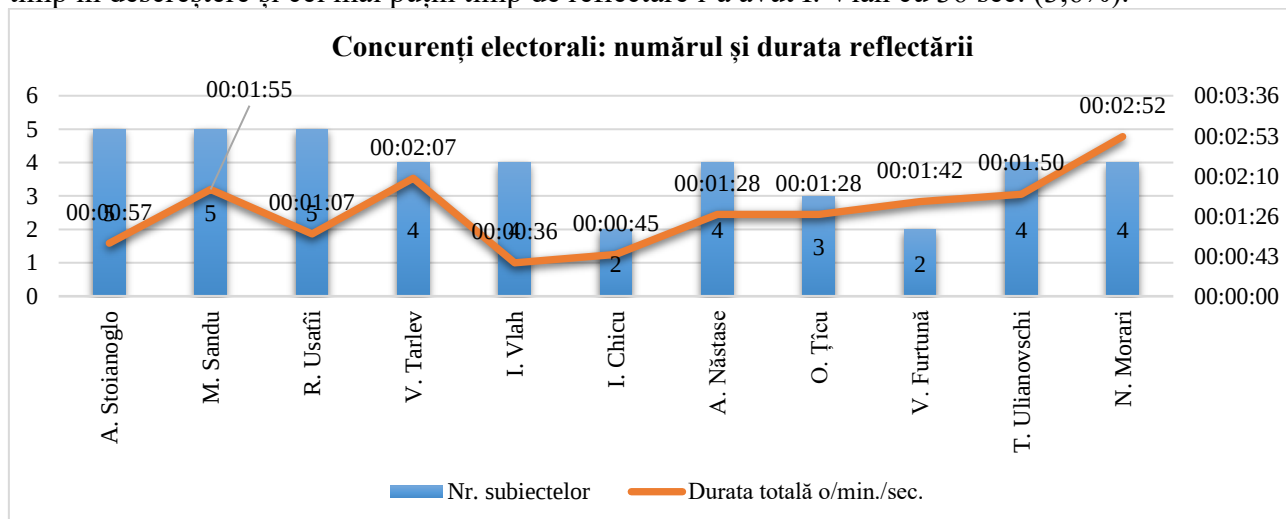
3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de control, „TV8” a reflectat toți concurenții electorali, 11 la număr. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

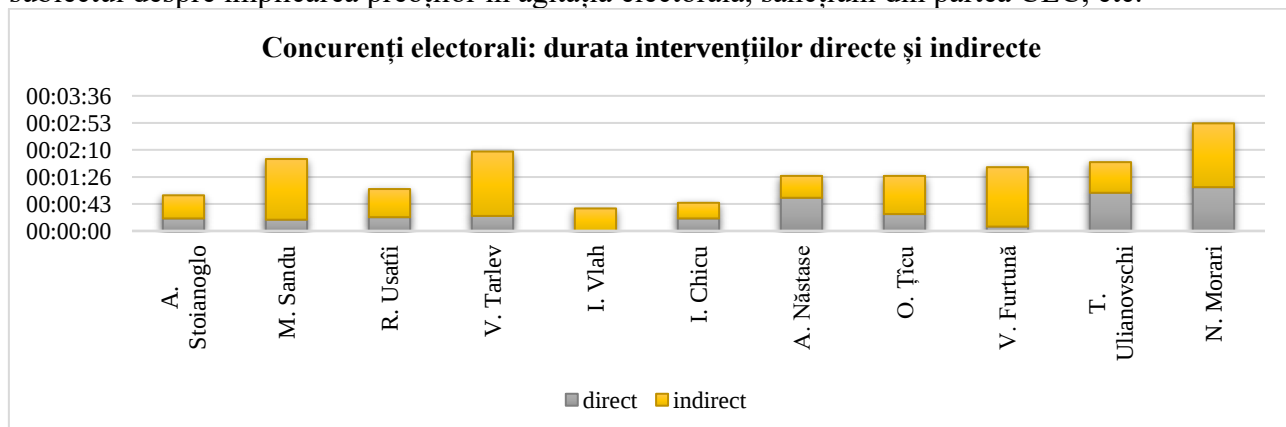
Nume concurent electoral	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	5	0:00:57
M. Sandu	5	0:01:55
R. Usafii	5	0:01:07
V. Tarlev	4	0:02:07
I. Vlah	4	0:00:36
I. Chicu	2	0:00:45
A. Năstase	4	0:01:28
O. Țicu	3	0:01:28
V. Furtună	2	0:01:42
T. Ulianovschi	4	0:01:50
N. Morari	4	0:02:52
TOTAL		0:16:47

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 16 min. 47 sec. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat N. Morari cu 02 min. 52 sec. (17,1%), urmată de V. Tarlev cu 02 min. 07 sec. (12,6%), M. Sandu cu 01 min. 55 sec. (11,4%), iar ceilalți au beneficiat de timp în descrescere și cel mai puțin timp de reflectare l-a avut I. Vlah cu 36 sec. (3,6%).

Concurenții electorali A. Stoianoglo, M. Sandu și R. Usafii au fost reflectați în cele mai multe subiecte, câte 5 subiecte fiecare, V. Tarlev, I. Vlah, A. Năstase, T. Ulianovschi și N. Morari în câte 4 subiecte, O. Țicu în 3 subiecte, I. Chicu și V. Furtună în câte 2 subiecte.

Concurenții electorali au fost mediatizați în cadrul subiectelor ce țin de dezbaterele care au fost organizate de SMA, concurenții au îndemnat cetățenii să iasă la vot, V. Furtună a fost reflectată în subiectul despre implicarea preoților în agitația electorală, sancțiuni din partea CEC, etc.

Majoritatea concurenților electorali au beneficiat de apariții atât directe, cât și indirecte, iar I. Vlah a fost reflectată prin apariții indirecte.

4. *Reflectarea participanților la referendum*

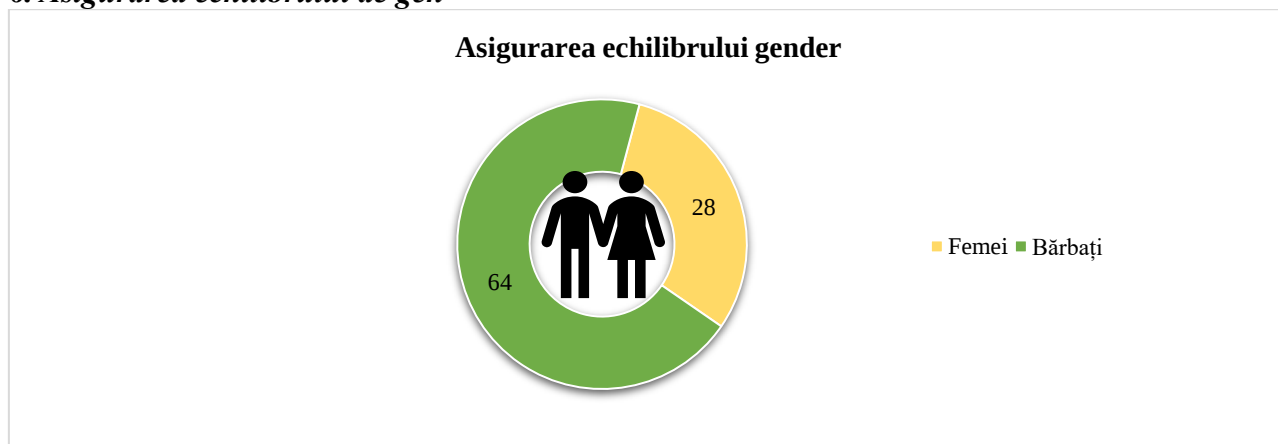
În perioada de control, SMA nu a reflectat participanții la referendum.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de control, „TV8” a reflectat 12 subiecte electorale conflictuale, dintre care un subiect a relatat despre încălcările atestate de Promo-Lex, care nu a fost echilibrat cu toate pozițiile celor vizați în știre, și anume:

În data de 18.10.2024, în cadrul programului de știri și actualități de la ora 19:00, a fost difuzat subiectul „Sanțiuni din partea CEC”. CEC a împărțit sancțiuni unor candidați la prezidențiale. Totodată, Promo-Lex a susținut că au fost atestate cel puțin 114 cazuri de utilizare abuzivă a resurselor administrative. „În 105 cazuri a fost vizat PAS și M. Sandu, 3 cazuri Bl. „Victorie”, câte 2 cazuri A. Stoianoglo și I. Chicu, câte un caz O. Țicu și I. Vlah”, a declarat Mariana Focșa, analist electoral Promo-Lex. Poziția celor vizați a fost prezentată, cu excepția poziției lui A. Stoianoglo.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 28 de femei și 64 de bărbați.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele electorale abordate de „TV8” au conținut teme relevante, deoarece au fost știri de interes public în care s-a vorbit despre dezbaterele organizate de SMA cu participarea concurenților electorali, noi percheziții la oamenii lui Șor, sprijinul din partea UE, concurenții electorali au îndemnat cetățenii să iasă la vot etc.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali.

9. *Accesibilitate*

SMA a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin vociferarea în limba română și rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

SMA a inclus subiectele electorale în rubrica „Electorală 2024”.

II. **Dezbateri electorale**

Rezultatele controlului sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Indicatori				
	Data	ora	Concurenți electorali	tip scrutin	prestație SMA
TV8	14.10.	19.58.	O. Țicu; T. Ulianoschi; (<i>I. Vlah</i> nu s-a prezentat)	P	Fără devieri
	15.10.	19.55.	N. Morari (<i>M. Sandu; I. Chicu; V. Furtună</i> nu s-au prezentat)	P	Fără devieri
	16.10.	19.55.	A.Năstase; N.Morari; (<i>V. Tarlev, R. Ușatîi și A. Stoianoglo</i> nu s-au prezentat)	P	Fără devieri

„TV8” a organizat 3 dezbateri dedicate alegerilor prezidențiale. Pe data de 14.10.2024 au fost invitați 3 concurenți electorali, dintre care I. Vlah nu s-a prezentat. Pe data de 15.10.2024 au fost invitați 4 concurenți, și doar N. Morari s-a prezentat, și pe data de 16.10.2024, din 5 concurenți electorali s-au prezentat doi.

O ediție a dezbaterilor de la „TV8” din ziua de 15 octombrie a fost reprogramată pentru a doua zi din cauza unei defecțiuni tehnice – până de curent.

Dezbaterile electorale au fost organizate în corespundere cu rigorile legale.

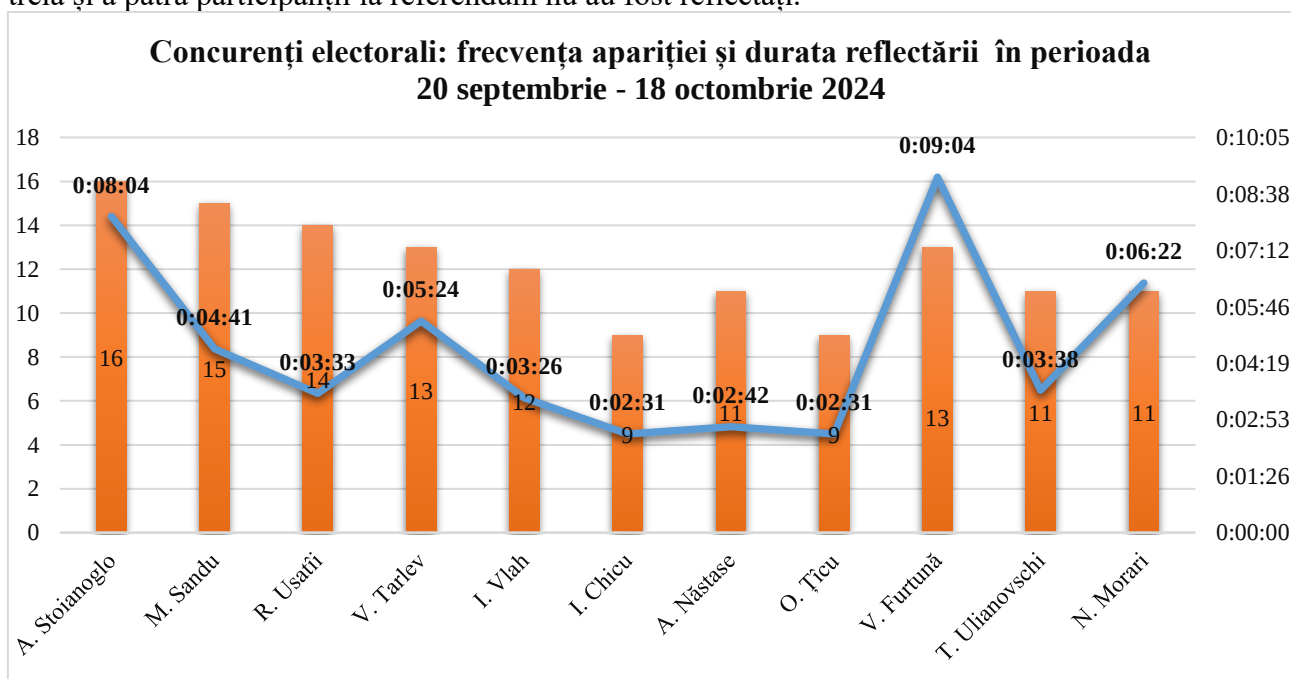
III. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 4 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

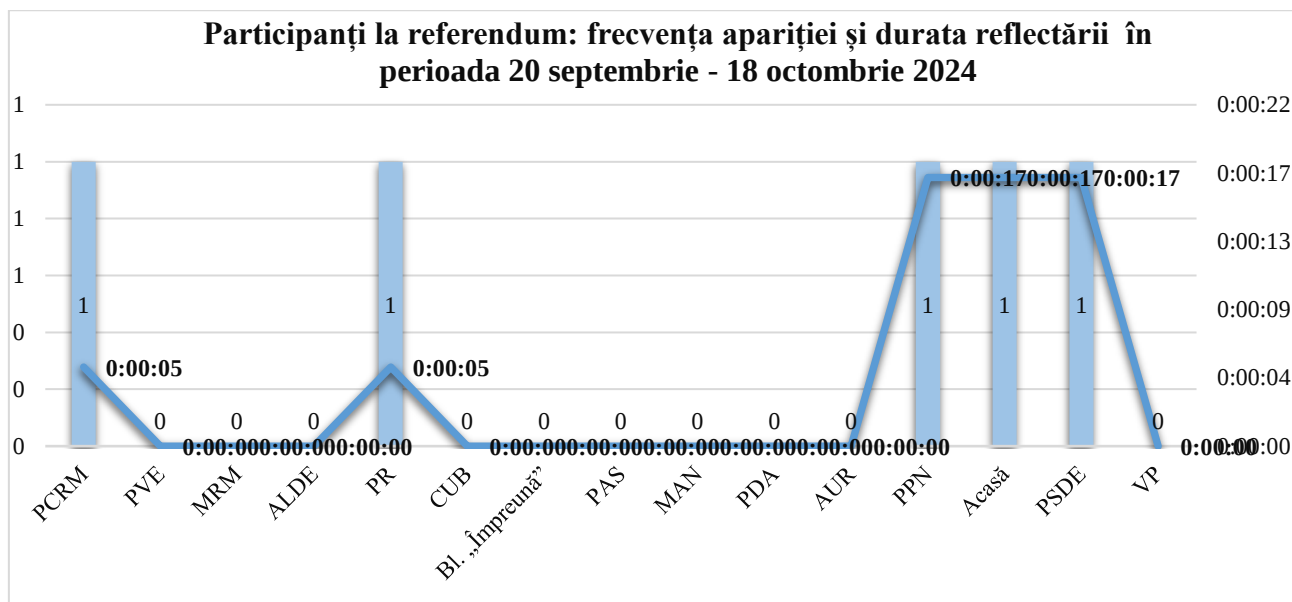
Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.24)	2 perioadă (30.09-06.10.24)	3 perioadă (07-13.10.24)	4 perioadă (14-18.10.24)
1	Numărul de subiecte difuzate	18	16	30	25
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	44 min. 46 sec.	52 min. 40 sec.	01 oră 18 min. 08 sec.	01 oră 03 min. 39 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	16%	24%	38%	39%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	5	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	13 min. 18 sec.	15 min. 28 sec.	06 min. 23 sec.	16 min. 47 sec.
6	Numărul participanților la referendum reflectați	3	2	-	-
7	Durata reflectării participanților la referendum	51 sec.	10 sec.	-	-
8	Numărul de subiecte	6	7	16	11

	conflictuale echilibrate				
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-	1
9	Raportul gender (femei)	29	33	41	28
	Raportul gender (bărbați)	49	43	57	64
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	-	pct. 38 din Regulamentul CEC	pct. 38 din Regulamentu 1 CEC	-

În contextul analizei timpului alocat subiectelor cu caracter electoral și ponderii acestora în raport cu durata totală a programelor de știri, pe parcursul celor patru perioade de control se poate consemna o creștere constantă a ponderii subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative de la 16% în prima perioadă de control, la 39% în cea de-a patra perioadă. Totodată, în perioada a patra de control s-a constatat o diminuare a numărului de subiecte cu caracter electoral și a timpului alocat acestora, în raport cu perioada precedentă, de la 30 de subiecte (01 oră 18 min. 08 sec.) la 25 de subiecte (01 oră 03 min. 39 sec.). Spre deosebire de primele două perioade de control, în cea de-a treia și a patra participării la referendum nu au fost reflectați.

Cumulativ în cele patru perioade supuse controlului, V. Furtună a beneficiat de cel mai mult timp de reflectare cu 09 min. 04 sec. în 13 subiecte, datorită știrilor în care a fost vizată privind implicarea preoților în campania electorală, dar și în subiectele în care și-a prezentat programul electoral. Următorul concurent electoral, A. Stoianoglo a beneficiat de 08 min. 04 sec. în 16 subiecte (cele mai multe) în știrile despre lansarea în campania electorală, concurent care și-a schimbat viziunile politice în funcție de context, susține aderarea la UE, dar și în subiectul ce ține de încălcările atestate de „Promo-Lex”. N. Morari a avut 06 min. 22 sec. în 11 subiecte în știrile despre promisiunile lansate, seria de anchete în investigația „Cutia Neagră”, dar și în cadrul ultimei săptămâni datorită scandalului cu „TV8” privind participarea la dezbateri. Ceilalți concurenți electorali au fost vizați în știri despre programul electoral, încălcările depistate de Promo-Lex, promisiuni lansate și îndemnul la vot. În cele mai puține subiecte, câte 9, au fost reflectați I. Chicu și O. Țicu.

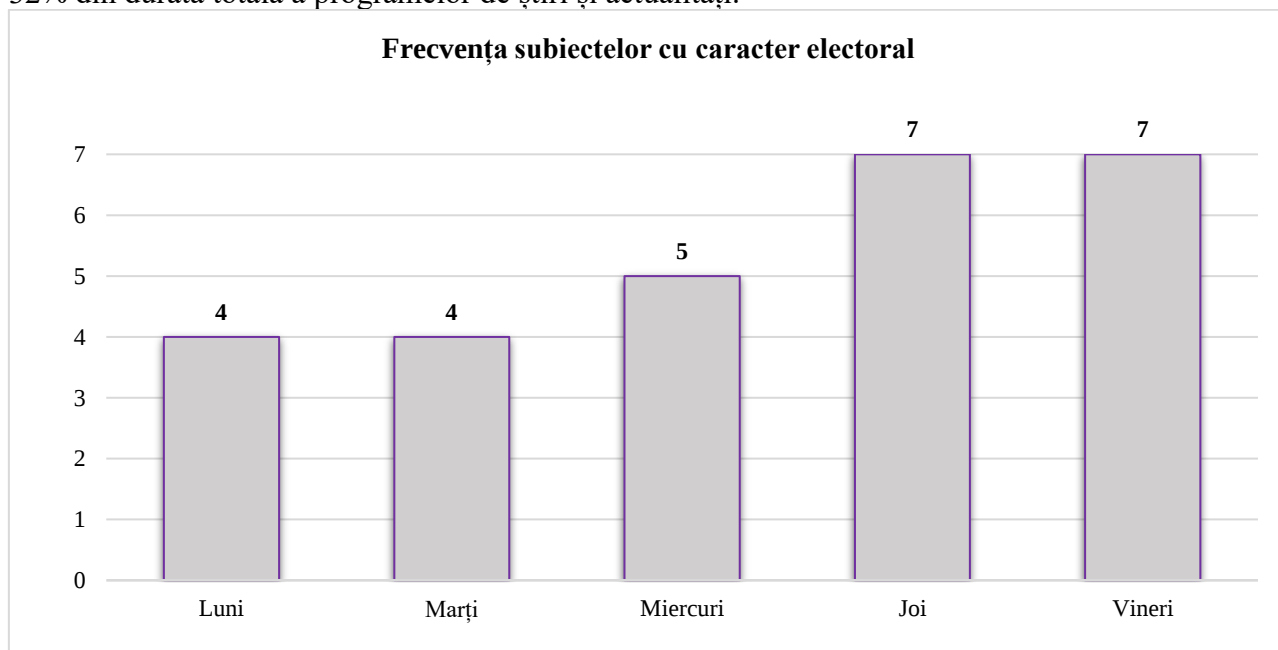
Pe parcursul celor patru perioade de control, SMA a reflectat 5 participanți la referendum din cei 15 înregistrați de CEC. Aceștia au fost prezentați în câte un subiect cu o durată de timp de câte 17 sec. pentru PPN, ACASĂ, PSDE și câte 05 sec. pentru PCRM și PR.

„TVR Moldova”

I. Program de știri și actualități

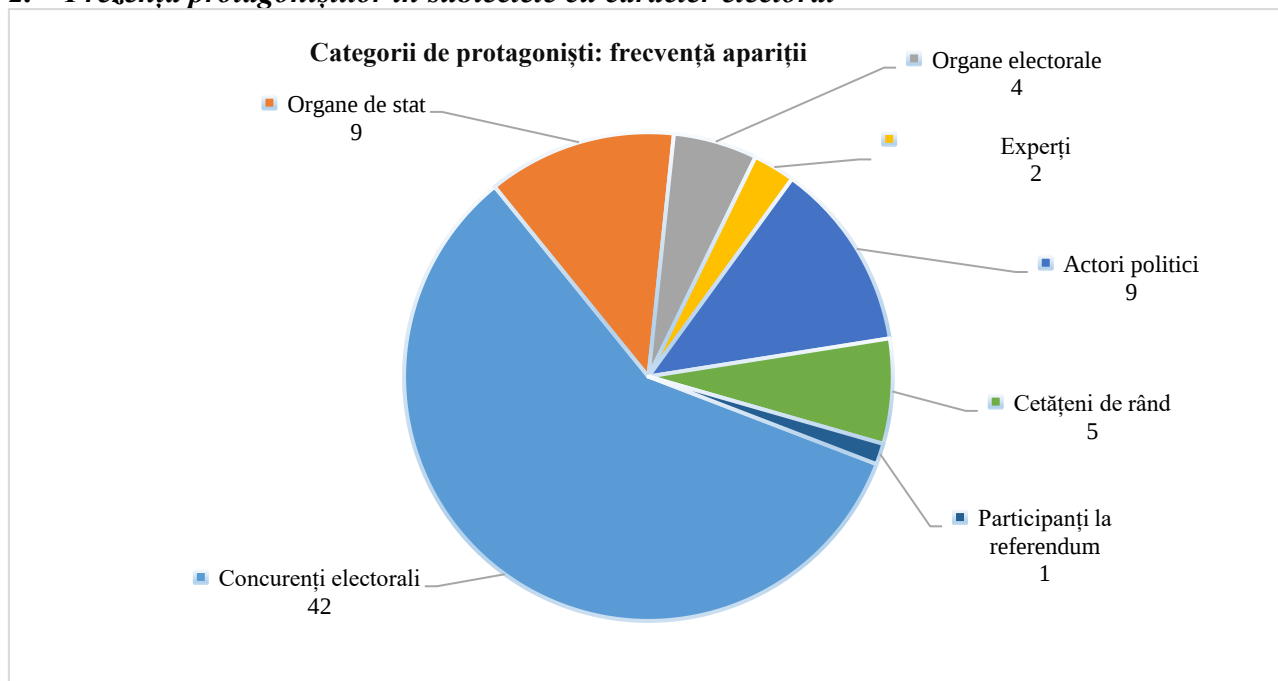
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 14 – 18 octombrie 2024, serviciul media de televiziune „TVR Moldova” a difuzat, în programul de știri și actualități „Telejurnal”, de la ora 18:00, 27 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 1 oră 04 min. 19 sec., ceea ce constituie 32% din durata totală a programelor de știri și actualități.

Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 17.10.2024 (joi) și 18.10.2024 (vineri). Totodată, este de menționat că SMA a difuzat știri electorale în toate zilele, conform Declarației privind politica editorială aprobată de CA.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

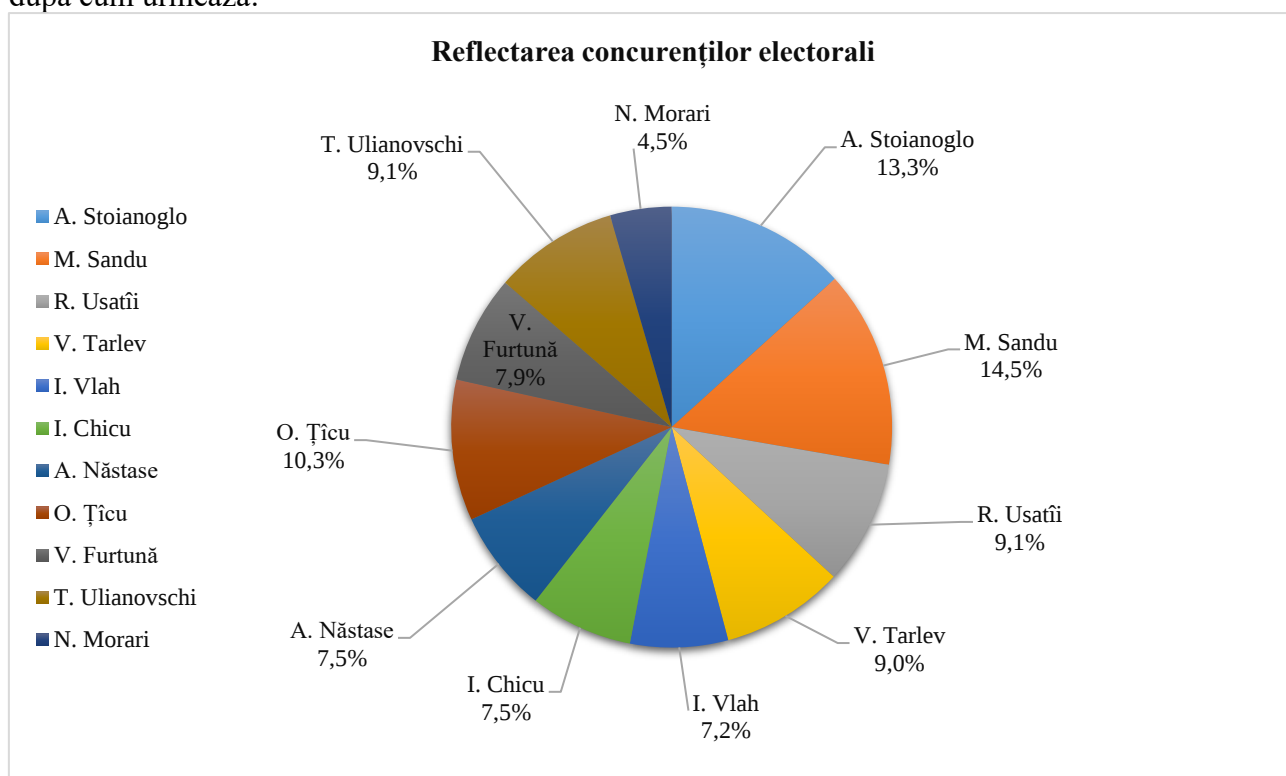

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate toate cele 7 categorii de protagoniști: concurenți electorali (42 de ori), actori politici și organele de stat (9 ori), cetățenii de rând (5 ori) organele electorale (4 ori), experți – de 2 ori. Dintre actorii politici au fost reflectați formațiunea „Victoria – Pobeda”, PAS, și PN. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: CNA, Guvernul, Procuratura Generală, IGP, PCCOCS.

De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali. Cele mai puține apariții le-au avut experții.

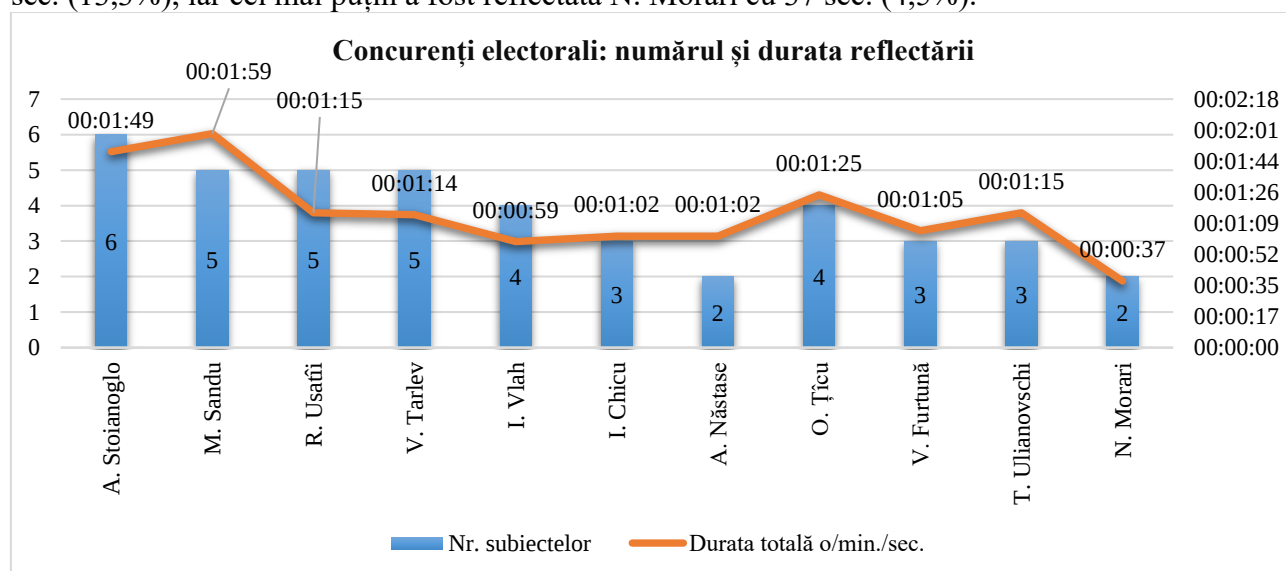
3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „TVR Moldova” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

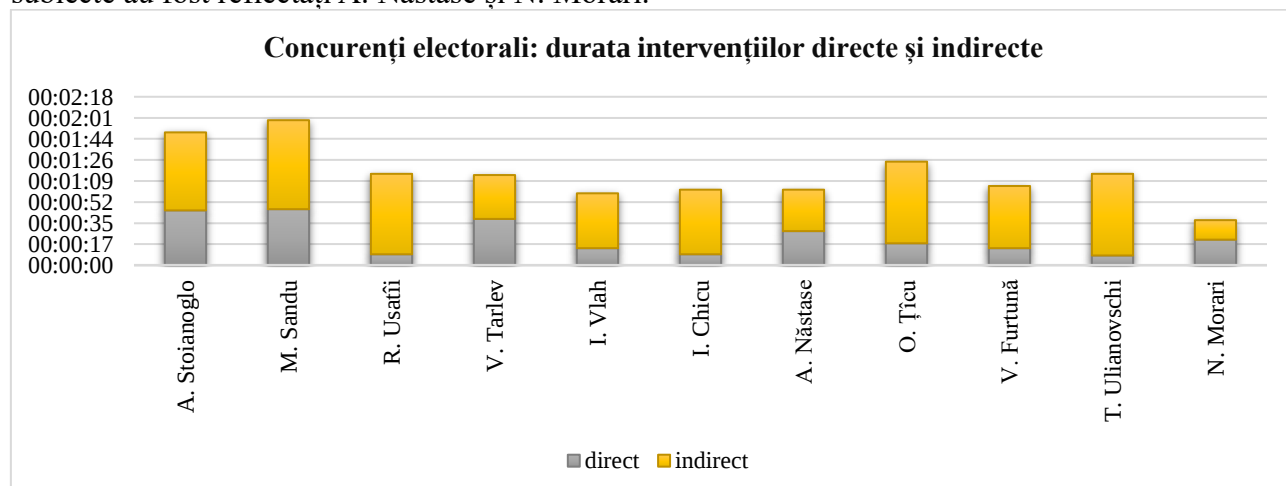

Nume concurent electoral	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	6	0:01:49
M. Sandu	5	0:01:59
R. Usatfi	5	0:01:15
V. Tarlev	5	0:01:14
I. Vlah	4	0:00:59
I. Chicu	3	0:01:02
A. Năstase	2	0:01:02
O. Țicu	4	0:01:25
V. Furtună	3	0:01:05
T. Ulianovschi	3	0:01:15
N. Morari	2	0:00:37
TOTAL		0:13:42

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 13 min. 42 sec. Totodată, se atestă că „TVR Moldova” a reflectat toți concurenții electorali. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat M. Sandu cu 01 min. 59 sec. (14,5%), urmată de A. Stoianoglo cu 01 min. 49 sec. (13,3%), iar cel mai puțin a fost reflectată N. Morari cu 37 sec. (4,5%).

Toți concurenții electorali au beneficiat de o mediatizare a activităților electorale. A. Stoianoglo a fost reflectat în 6 subiecte, M. Sandu, R. Usatfi și V. Tarlev au fost reflectați în cinci subiecte. În două subiecte au fost reflectați A. Năstase și N. Morari.

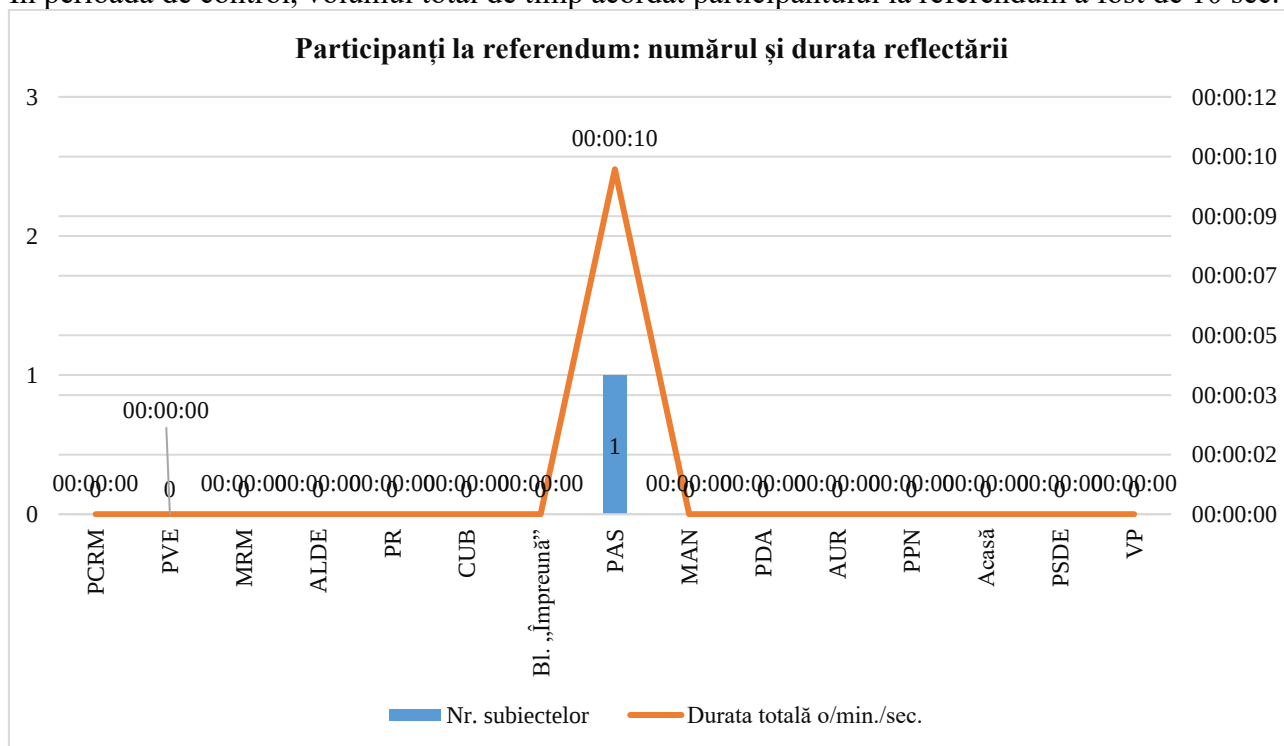
În perioada de control toți concurenții electorali au beneficiat de apariții atât directe, cât și indirecte.

4. *Reflectarea participanților la referendum*

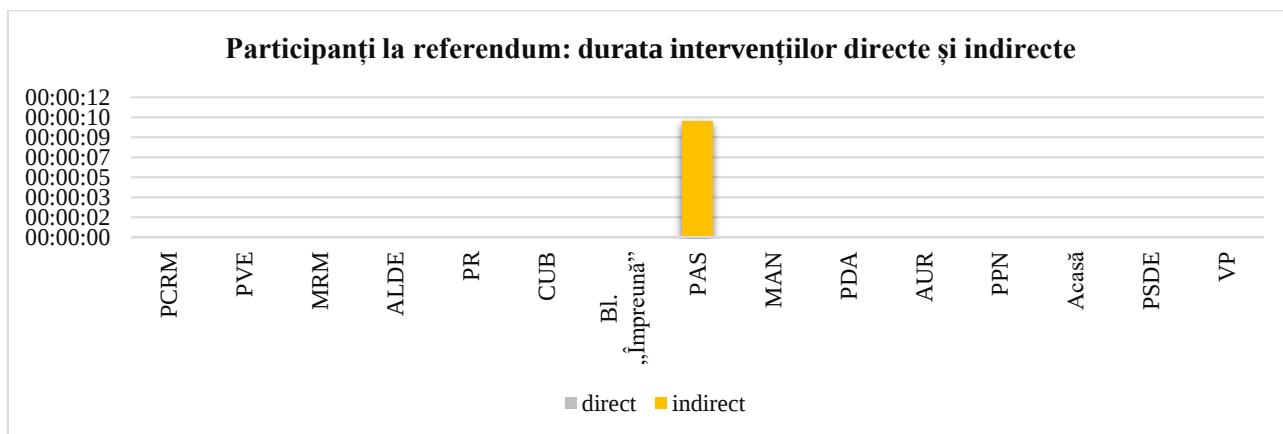
În perioada de raport, a fost reflectat un participant la referendum din 15 participanți înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp participanților la referendum, după cum urmează:

Participant la referendum	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	-	-
PVE	-	-
MRM	-	-
ALDE	-	-
PR	-	-
CUB	-	-
Bl. „Împreună”	-	-
PAS	1	0:00:10
MAN	-	-
PDA	-	-
AUR	-	-
PPN	-	-
Acasă	-	-
PSDE	-	-
VP	-	-
Total		0:00:10

În perioada de control, volumul total de timp acordat participantului la referendum a fost de 10 sec.

În perioada de raport „TVR Moldova” a mediatizat un participant la referendum, cu un timp de reflectare de 10 sec.

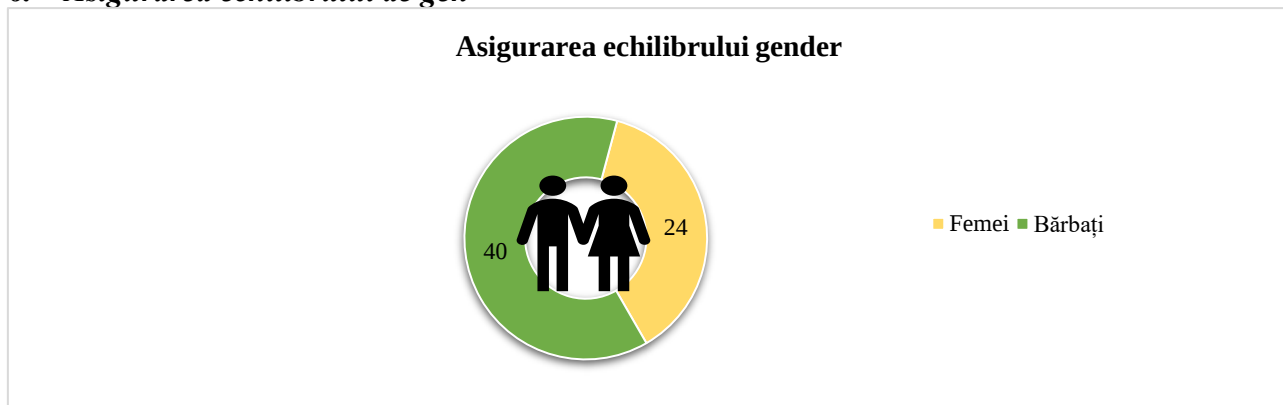

Participantul la referendum reflectat a avut parte de o apariție indirectă.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „TVR Moldova” a reflectat 7 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 40 de bărbați și 24 de femei.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „TVR Moldova” au fost relevante și au vizat procesul electoral: mediatizarea concurenților electorali, oferirea promisiunilor electorale de concurenți, cazuri de fraudare a alegerilor investigate de autorități și un sondaj de opinie. Este de remarcat faptul că s-a păstrat o tendință de difuzare a subiectelor electorale despre coruperea alegătorilor din Republica Moldova, de exemplu în reportajele: „*Percheziții într-un dosar de corupere electorală*” din 15.10.24, „*Tentativă de destabilizare a procesului electoral*” din 16.10.24 „*Funcționari publici suspectați de corupție.*” și „*Noi tentative de destabilizare a alegerilor.*” din 17.10.2024, „*Două persoane reținute într-un dosar de corupere a alegătorilor*” din 18.10.24. Subiectele electorale respective atrag atenția consumatorilor de servicii media asupra procesului electoral în ansamblu, dar au și rolul de a atenționa alegătorii asupra unor posibile ilegalități sau tentative de compromitere a alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024. Numărul mare al organelor de stat la categoria protagoniști se datorează faptului că aceștia periodic în cadrul unor investigații aduc la cunoștință electoratului informații despre tentative de corupere electorală din partea unor subiecți politici. Mediatizarea concurenților electorali s-a efectuat în fiecare zi a perioadei supuse controlului. Datorită acestui fapt consumatorul de servicii media a avut posibilitatea să se informeze despre programele concurenților la funcția de președinte și despre mesaje transmise de aceștia.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali reflectați.

9. Accesibilitate

SMA a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin limbaj mimico – gestual.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

La capitolul respectării declarației privind reflectarea alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional, depusă de către furnizorul de servicii media și aprobată de către CA, este de menționat faptul că toate subiectele cu caracter electoral au fost incluse în rubrica „Electorala-2024”.

II. Dezbateri electorale

În perioada de raport, „TVR Moldova” a organizat dezbateri electorale. Rezultatele controlului sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Indicatori				
	Data	ora	Concurent electoral / participant referendum	tip scrutin	prestație SMA
TVR Moldova	14.10.	19.00.	O. Țicu (<i>A. Stoianoglo; M. Sandu</i> nu s-au prezentat)	P	Cu devieri
	15.10.	19.00.	A. Năstase; (<i>I. Chicu</i> nu s-au prezentat)	P	Cu devieri
	16.10.	19.00.	R. Usafii; (<i>V. Furtună</i> nu s-au prezentat)	P	Cu devieri
	17.10.	19.00.	(<i>V. Tarlev; N. Morari</i> nu s-au prezentat)	P	-
	18.10.	19.00.	T. Ulianovschi; I. Vlah	P	Cu devieri

Prin Declarație, serviciul media de televiziune „TVR Moldova” s-a angajat să organizeze doar dezbateri dedicate alegerilor prezidențiale. Este de menționat faptul că în cadrul programului „Dezbateri Electorale Prezidențiale” din 14.10.2024. Moderatorul menționează: „*Despre referendumul constituțional din 20 octombrie, pentru că acest timp nu este cronometrat, prin urmare vom avea o discuție liberă de câteva min. Vă rog urmează minutul de final.*”(19:25:52). După minutul de final, reprezentantul concurentului electoral O. Țicu a fost întrebat despre poziția blocului și a sa cu privire la referendum, acesta și-a expus părerea privind referendumul timp de **(02min. 01 sec.)** Timpul nu a fost cronometrat și nici nu a fost anunțată vreo limită de timp.

În dezbaterile din 15 și 16 octombrie, concurenții electorali sunt întrebați înainte de minutul de final despre poziția lor vizând referendumul.

În cadrul programului „Dezbateri Electorale Prezidențiale” din 15.10.2024 moderatorul adresează o întrebare reprezentantului concurentului electoral Andrei Năstase, care mai avea 16 sec. de expunere înainte de minutul de final: „*Am o întrebare pentru d-voastră despre referendum, care nu se va cronometra, deci mai aveți încă 16 sec. pe care le puteți folosi la final, în mod liber la minutul de final.*” (19:28:32) Delegatul a vorbit despre referendum **(01 min. 18 sec.)**.

Aceeași abordare este și în programul din 16.10.24 unde delegatul concurentului electoral R. Usafii se expune timp de **(02 min.12 sec.)** pe marginea opțiunii la Referendum după care moderatorul menționează: „*Acest răspuns nu a fost cronometrat, v-au mai rămas 17 sec. plus minutul de final prin urmare le puteți utiliza pentru a vă adresa alegătorilor cu mesajul de final*”(19:32:35)

În ultima dezbatere, din 18 octombrie, concurenților T. Ulianovschi și reprezentantei I. Vlah nu li s-a adresat întrebarea despre referendum. Este adevărat, că în runda de întrebări și răspunsuri între concurenți, reprezentanta I. Vlah a fost întrebată de T. Ulianovschi despre poziția la referendum, T. Ulianovschi, însă, așa și nu a avut ocazia să se pronunțe la acest subiect și, deci, nu a fost tratat cu respectarea principiului echității.

În acest context s-au constatat devieri de la art.89 alin. (2) din Codul electoral care prevede: „Instituțiile mass-media au obligația de a respecta principiile de echitate, echilibru și imparțialitate în reflectarea alegerilor. Acestea trebuie să ofere grupurilor de inițiativă, concurenților electorali și participanților la referendum timp de antenă sau spațiu pentru publicitatea electorală în condiții egale și nediscriminatorii.”

Totodată programele respective nu au fost reluate a doua zi, la ora 6:00, conform Declarației aprobate prin Decizia CA nr. 213 din 16.08.2024 în care furnizorul de servicii media „Societatea Română de Televiziune” fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „TVR Moldova” menționează că: „Programele de Dezbatere Electorale Prezidențiale 2024 vor fi difuzate în premieră la ora 19:00 și în reluare la ora 6:00”. Astfel fiind relevante prevederile pct. 28 din Regulamentul CEC care prevede: „FSM reflectă alegerile în conformitate cu declarația privind politica editorială după aprobarea acesteia de către CA și după publicarea ei pe pagina web oficială a CA. Declarațiile se plasează, în termen de 24 de ore de la aprobare, pe pagina web oficială a CA”.

III. Rezultate comparative și concluzii

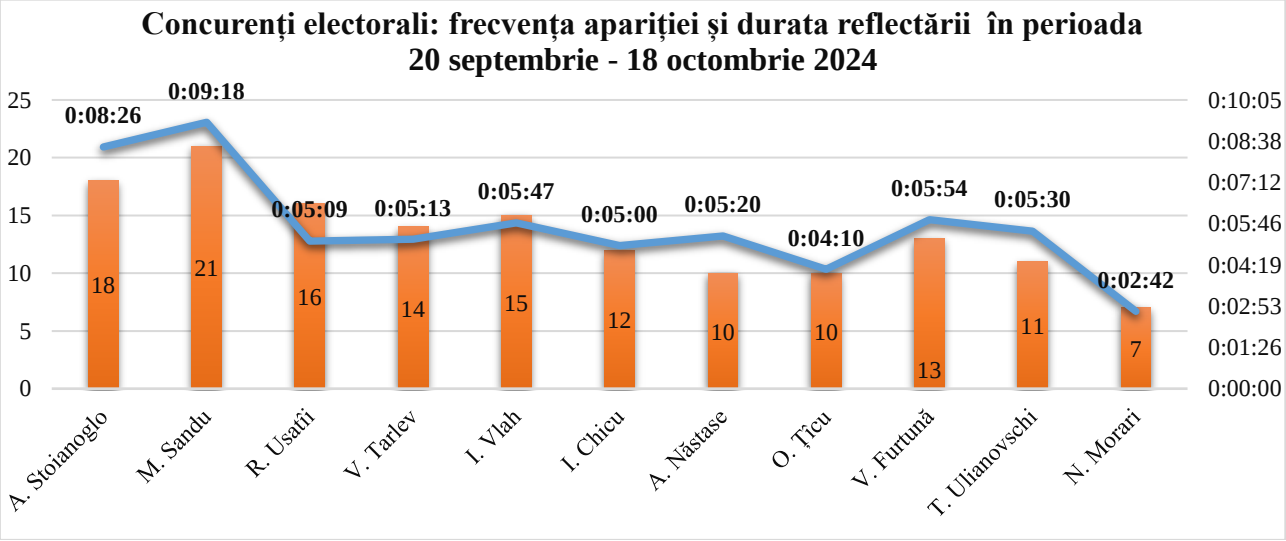
Rezultatele controlului pentru 4 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20- 29.09.2024)	2 perioadă (30.09- 06.10.2024)	3 perioadă (07- 13.10.2024)	4 perioadă (14-18.10.24)
1	Numărul de subiecte difuzate	30	18	20	27
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	40 min. 32 sec.	52 min. 45 sec.	48 min. 05 sec.	01 oră 04 min. 19 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	13%	21%	19%	32%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	11	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	25 min. 38 sec.	13 min. 09 sec.	10 min.	13 min.42 sec.
6	Numărul participanților la referendum reflectați	3	3	0	1
7	Durata reflectării participanților la referendum	15 sec.	15 sec.	0 sec.	10 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	3	3	7	7
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	0	0	0	0
9	Raportul gender (femei)	32	13	17	24
	Raportul gender (bărbați)	41	20	20	40

10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	pct. 38 din Regulamentul CEC	pct. 38 din Regulamentul CEC	pct. 38 din Regulamentul CEC	-
----	---	------------------------------	------------------------------	------------------------------	---

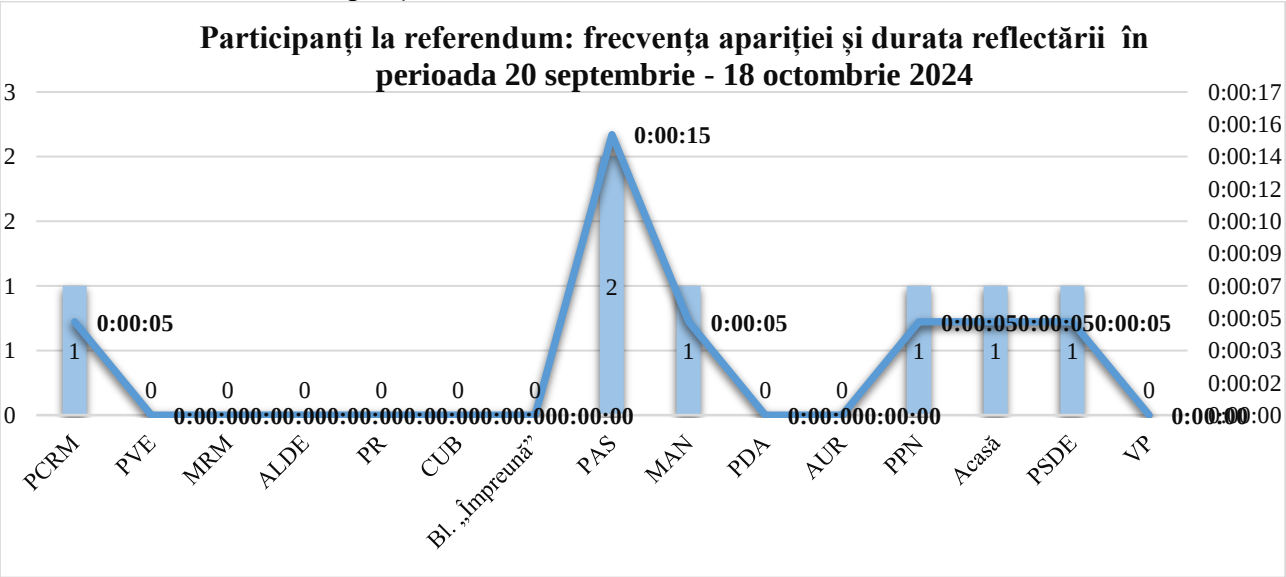
Pe parcursul celor patru perioade de control numărul subiectelor electorale difuzate de furnizor și timpul alocat acestora a fost cuprins între 18 și 30, iar ca timp de reflectare – între 40 min.32 sec. în prima perioadă și 01 oră 04 min. 19 sec. în cea de a patra perioadă de control. Raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat o ascensiune graduală, de la 13% în prima perioadă, la 32% în perioada a patra de raport. A fost reflectat 1 participant la referendum, fiindu-i acordate 10 sec.

Valoarea medie a ponderii subiectelor cu caracter electoral pentru perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024 a constituit 19,6%.

Cel mai mediatizat concurent electoral a fost M. Sandu cu o durată totală de 09 min. 18 sec. și 21 apariții, urmată de concurentul A. Stoianoglo cu 08 min. 26 sec., cu 18 apariții. Cea mai puțin reflectată a fost concurenta N. Morari, căreia i-au fost alocate 02 min. 42 sec., în 7 apariții. Pe parcursul celor patru perioade de control, concurenții electorali au beneficiat de timp pentru prezentarea programelor și promisiunilor electorale, precum au fost mediatizate și lansările în campanie electorală.

Durata totală de reflectare a concurenților electorali în cele 4 perioade de control a constituit 01 oră 02 min. 29 sec. cu 147 de apariții.

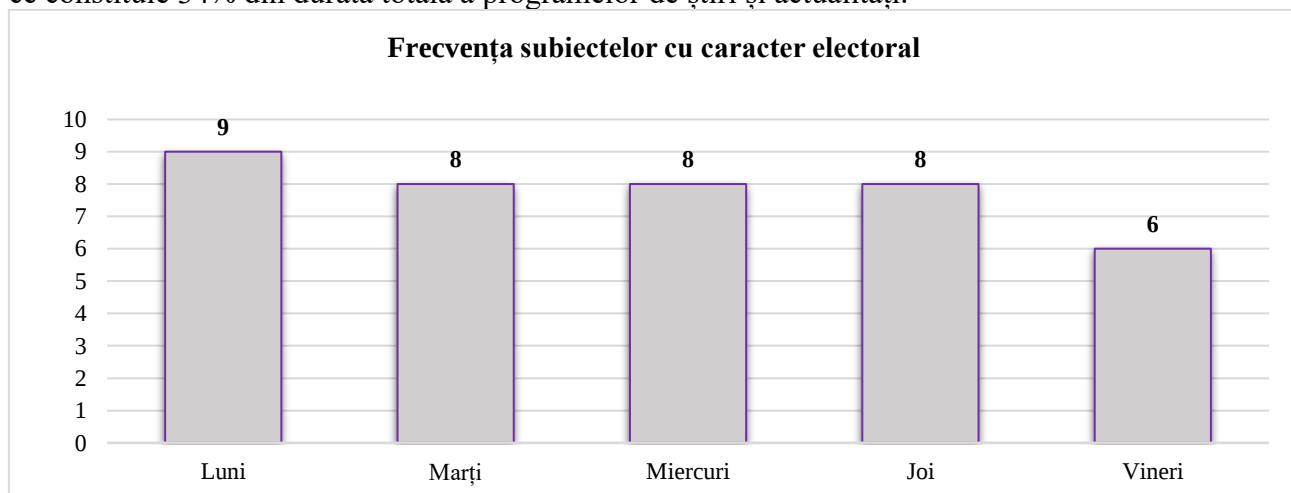
Dintre participanții la referendum, timpul de reflectare cel mai mare l-a deținut PAS cu 15 sec. și cu 2 apariții în 2 subiecte. Acesta este urmat de partidele PCRM, MAN, PPN, Acasă, PSDE, menționați într-un subiect, a câte 5 sec.

„Cinema 1”

I. Program de știri și actualități

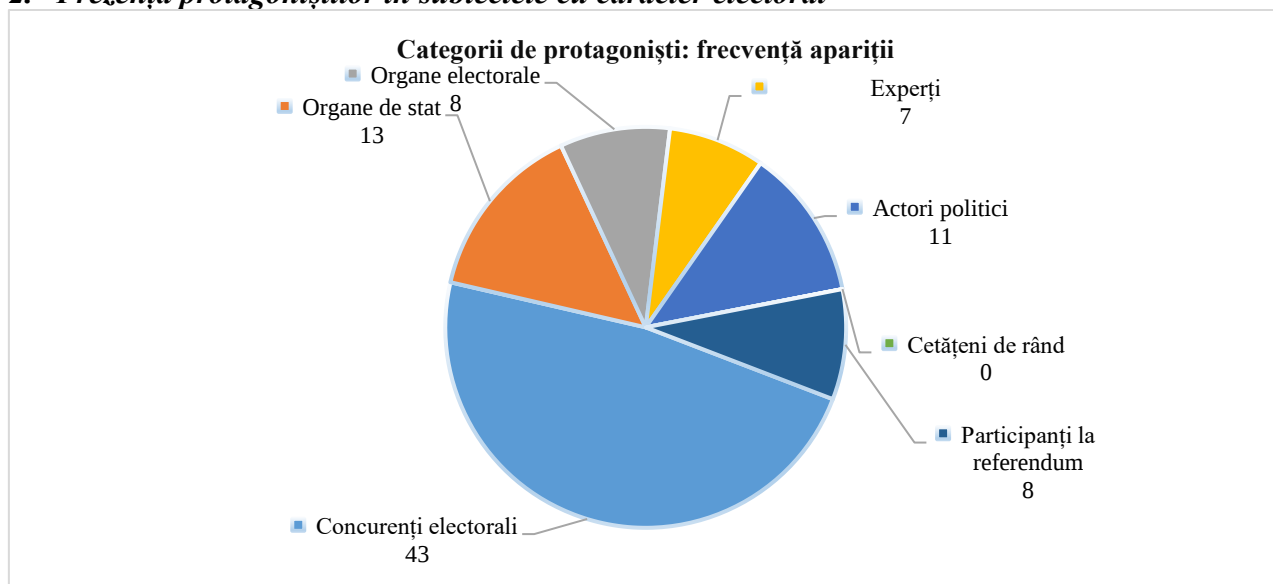
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 14 octombrie – 18 octombrie 2024, serviciul media de televiziune „Cinema 1” a difuzat, în programul de știri și actualități „Buletin de știri”, de la ora 17:00, 39 de subiecte cu caracter electoral. Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 01 oră 22 min. 24 sec., ceea ce constituie 34% din durata totală a programelor de știri și actualități.

Cele mai multe subiecte de știri cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 14.10.2024 (luni) – 9 subiecte. Pe data de 18 octombrie (vineri) au fost difuzate cele mai puține subiecte de știri cu caracter electoral – 6.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

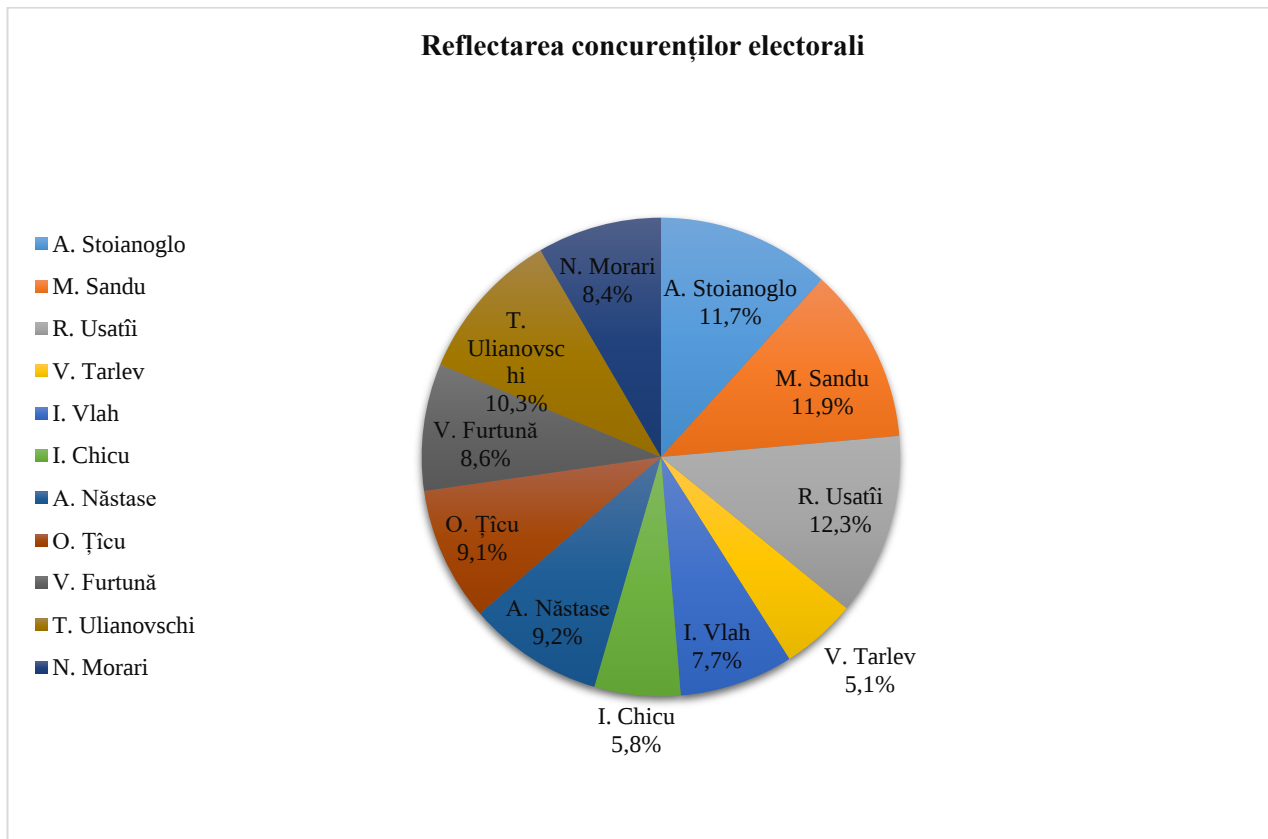
În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 6 categorii de protagoniști, preponderent, concurenți electorali – 43, organe de stat – 13, actorii politici – 11, experți – 8, organe electorale și participanți la referendum – 8, experți – 7. Dintre actorii politici au fost reflectați Ilan Șor, PN, PAC „Congresul civic” și BL. „Victoria – Pobeda”. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: CNA, FISC, SIS, Guvernul, Președinția, Procuratura Generală, Parlamentul

Republicii Moldova, IGP și Procuratura Anticorupție. În calitate de organ electoral a fost prezentă CEC.

De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali. Cele mai puține apariții le-au avut actorii politici și experți. Cetățeni de rând nu au avut apariții în subiectele cu caracter electoral.

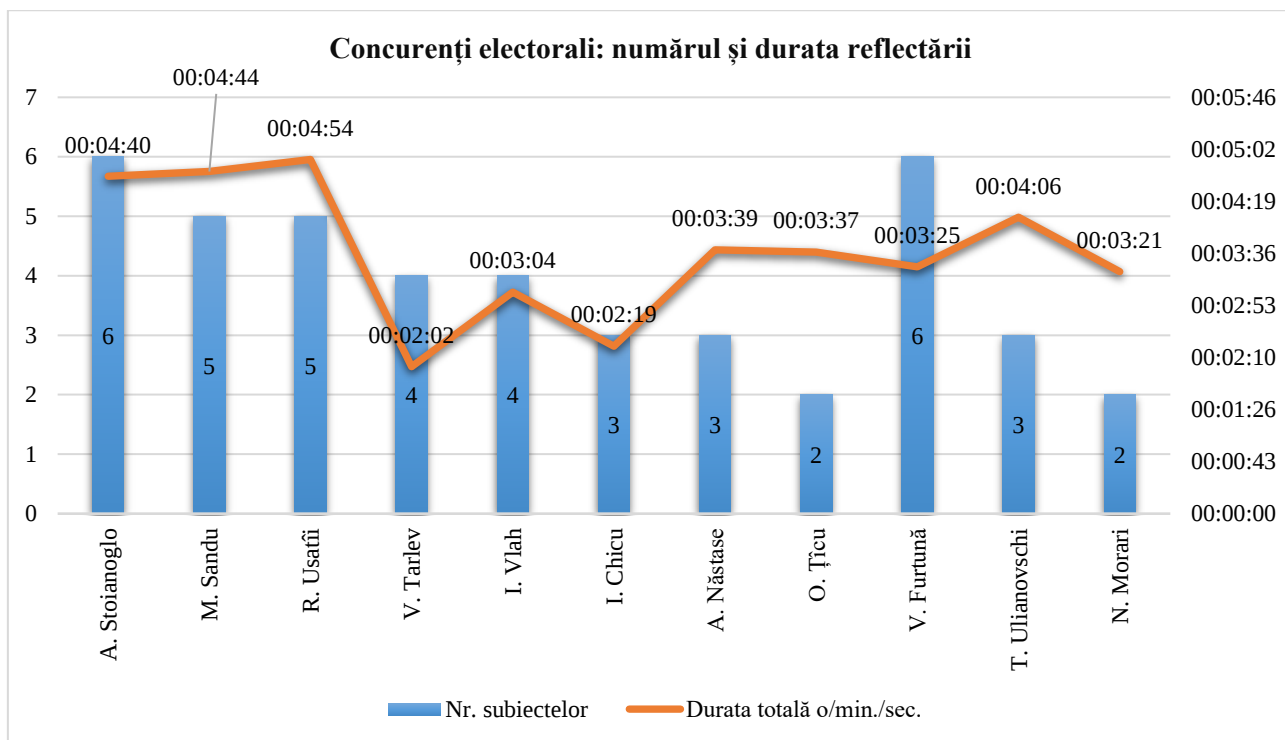
3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Cinema 1” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

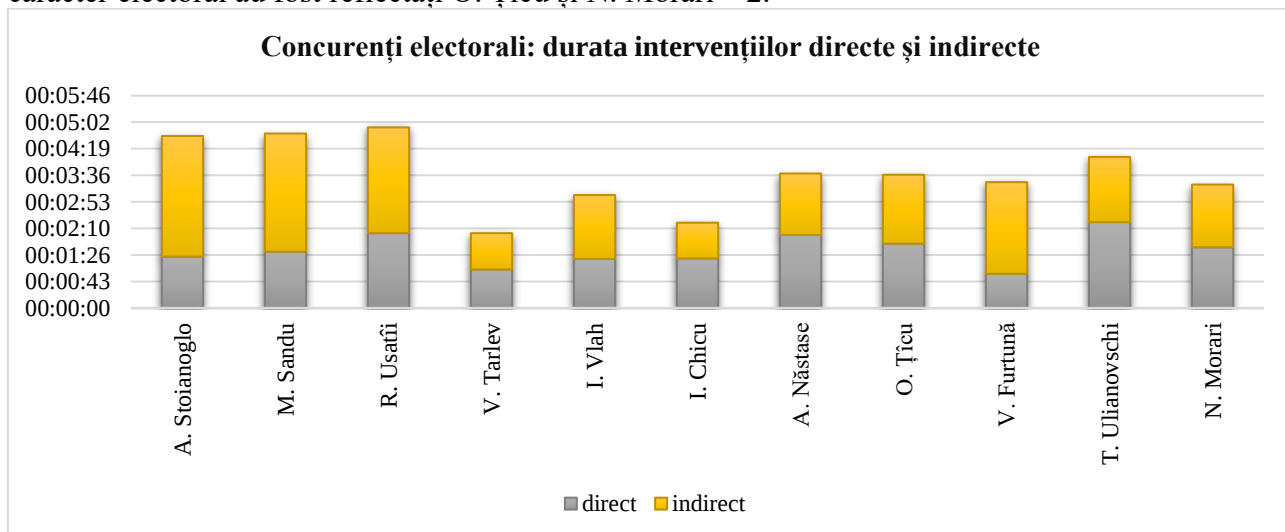

Nume concurent electoral	Nr. de subiecte	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	6	00:04:40
M. Sandu	5	00:04:44
R. Usatîi	5	00:04:54
V. Tarlev	4	00:02:02
I. Vlah	4	00:03:04
I. Chicu	3	00:02:19
A. Năstase	3	00:03:39
O. Țicu	2	00:03:37
V. Furtună	6	00:03:25
T. Ulianovschi	3	00:04:06
N. Morari	2	00:03:21
TOTAL		00:39:51

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 39 min. 51 sec. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat R. Usatîi cu 04 min. 54 sec. (12,3%), urmat de M. Sandu cu 04 min. 44 sec. (11,9%), iar cel mai puțin a fost reflectat V. Tarlev cu 02 min. 02 sec. (5,1%).

Toți concurenții electorali au beneficiat de o mediatizare a activităților electorale. Cel mai mediatizat ca durată a reflectării a fost R. Ușatîi cu 04 min. 54 sec., urmat de M. Sandu cu 04 min. 44 sec., iar cel mai puțin ca durată a reflectării a fost mediatizat V. Tarlev cu 02 min. 02 sec. În cele mai multe subiecte cu caracter electoral a fost reflectat A. Stoianoglo – 6, iar în cele mai puține subiecte cu caracter electoral au fost reflectați O. Țicu și N. Morari – 2.

Toți concurenții electorali au beneficiat de apariții directe și indirecte.

4. Reflectarea participanților la referendum

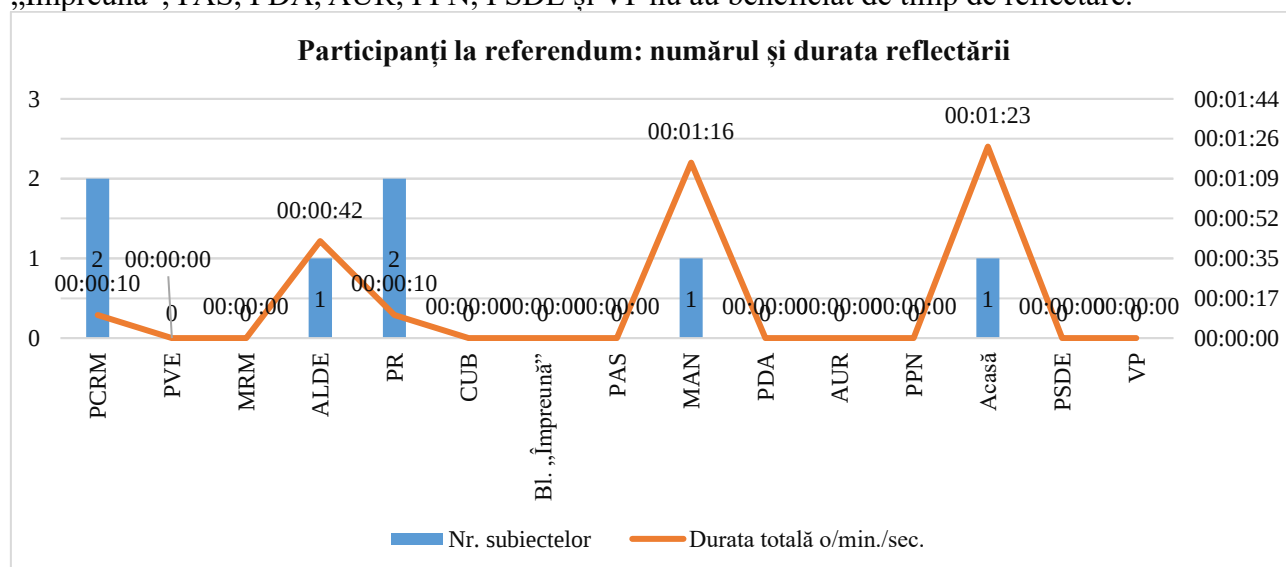
În perioada de raport, au fost reflectați 5 din 15 participanți înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp participanților la referendum, după cum urmează:

Participant la referendum	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	2	00:00:10
PVE	-	-
MRM	-	-

ALDE	1	00:00:42
PR	2	00:00:10
CUB	-	-
Bl. „Împreună”	-	-
PAS	-	-
MAN	1	00:01:16
PDA	-	-
AUR	-	-
PPN	-	-
Acasă	1	00:01:23
PSDE	-	-
VP	-	-
Total		0:04:23

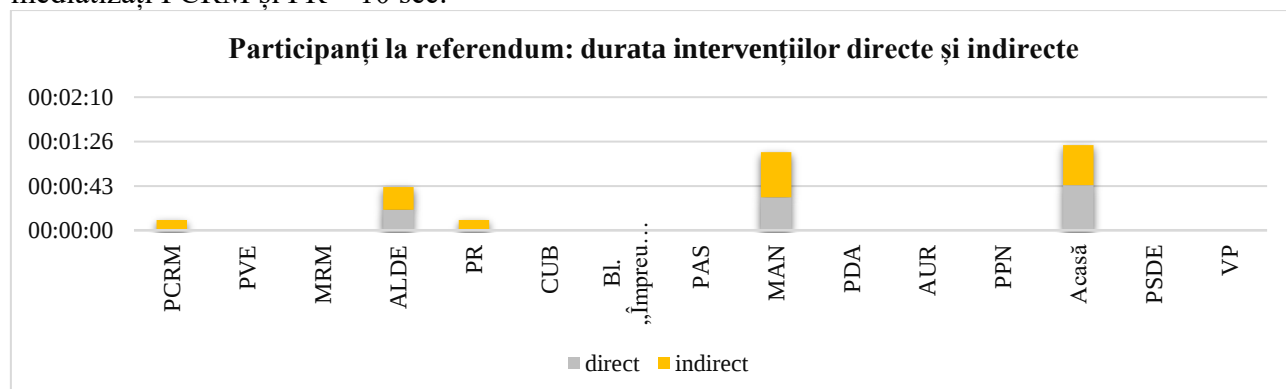
În perioada de control, volumul total de timp acordat participanților la referendum a fost de 04 min. 23 sec.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat „Acasă” cu 01 min. 23 sec., urmat de MAN cu 01 min. 16 sec. și ALDE cu 42 sec. Participanții la referendumul republican constituțional PCRM și PR au beneficiat de câte 10 sec. de timp de reflectare. Participanții la referendum: PVE, MRM, CUB, Bl. „Împreună”, PAS, PDA, AUR, PPN, PSDE și VP nu au beneficiat de timp de reflectare.

Participanții la referendumul republican constituțional PCRM și PR au fost menționați în două subiecte cu caracter electoral, iar participanții la referendumul ALDE, MAN și Acasă au fost reflectați într-un subiect de știri cu caracter electoral.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat Acasă cu 01 min. 23 sec, iar cel mai puțin au fost mediatizați PCRM și PR – 10 sec.

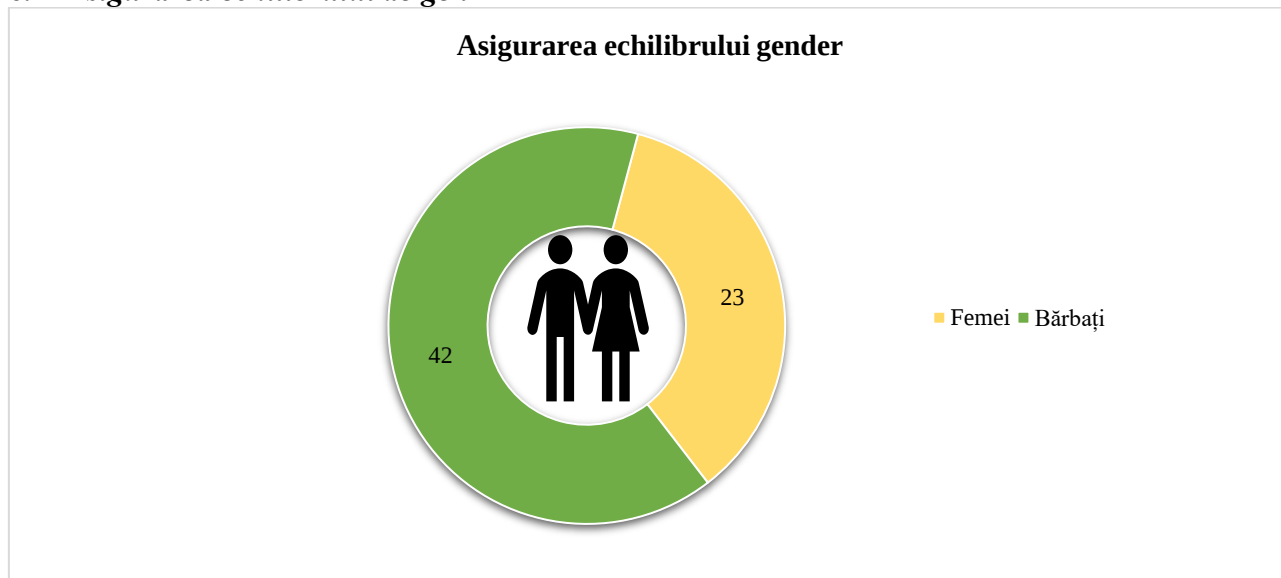

Participanții la referendumul republican constituțional ALDE, MAN și Acasă au beneficiat de apariții directe și indirecte în subiecte cu caracter electoral. Participanții la referendumul PCRM și PR au avut doar apariție indirectă.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În perioada de raport, „Cinema 1” a reflectat 10 subiecte electorale conflictuale, toate fiind prezentate echilibrat.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 42 de bărbați și 23 de femei.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „Cinema 1” au fost relevante și au vizat procesul electoral: mediatizarea participanților la referendumul republican constituțional, oferirea promisiunilor electorale de concurenții electorali, activitatea CEC, sondaje cu privire la preferințele alegătorilor, finanțarea ilegală a campaniei electorale, etc.

8. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanții la referendum reflectați.

9. Accesibilitate

SMA a respectat parțial rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin afișarea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

În perioada de raport, „Cinema 1”, în cadrul programelor de știri și actualități, a inclus toate subiectele electorale în rubrica specială „Electorală 2024”.

Totodată, la data de 17 octombrie, ora 17:09:39 și 17:12:10, „Cinema 1”, a difuzat două sondaje de opinii privind preferințele politice ale alegătorilor pentru funcția de președinte al Republicii Moldova, sondajele fiind prezentate incorect, dat fiind faptul că în știre a lipsit informația cu privire la metodologia utilizată și geografia sondajului.

II. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 4 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09- 06.10.2024)	3 perioadă (07- 13.10.2024)	3 perioadă (14- 18.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	30	29	35	39
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	01 oră 04 min. 41 sec.	01 oră 02 min. 49 sec.	01 oră 05 min. 22 sec.	01 oră 22 min. 24 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	22%	25%	27%	34%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	11	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	32 min. 32 sec.	34 min. 45 sec.	37 min. 07 sec.	39 min. 51 sec.
6	Numărul participanților la referendum reflectați	6	6	3	5
7	Durata reflectării participanților la referendum	03 min. 06 sec.	04 min. 48 sec.	01 min. 54 sec.	04 min. 23 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	4	6	4	10
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	25	17	19	23
	Raportul gender (bărbați)	40	30	23	42
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	pct. 28 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media	pct. 38 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media		pct. 48 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media

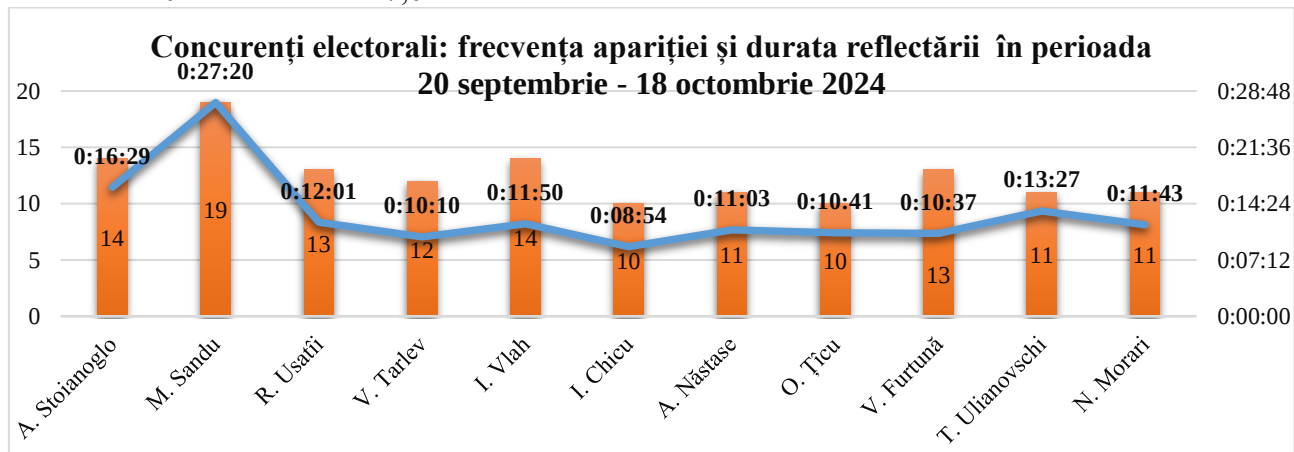
La data de 17 octombrie, ora 17:09:39 și 17:12:10, „Cinema 1”, a difuzat două sondaje de opinii privind preferințele politice ale alegătorilor pentru funcția de președinte al Republicii Moldova, sondajele fiind prezentate incorect, dat fiind faptul că în știre a lipsit informația cu privire la metodologia utilizată și geografia sondajului, în acest sens fiind relevante prevederile pct. 48 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea CEC nr. 1137/2023, care statuează următoarele: „În perioada electorală FSM, în cazul în care reflectă rezultatele sondajelor de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor; prezintă suplimentar în mod obligator următoarea informație: 1) cine a comandat, cine a realizat și, dacă se cunoaște, cine a plătit sondajul; 2) metodologia utilizată și perioada în care a fost efectuat sondajul; 3) geografia

sondajului, dimensiunea eșantionului (numărul de respondenți) și marja de eroare; 4) autorizarea sau lipsa autorizării sondajului de către CEC.”

Prin urmare, sunt relevante prevederile art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325 din 08.12.2022: „În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.”

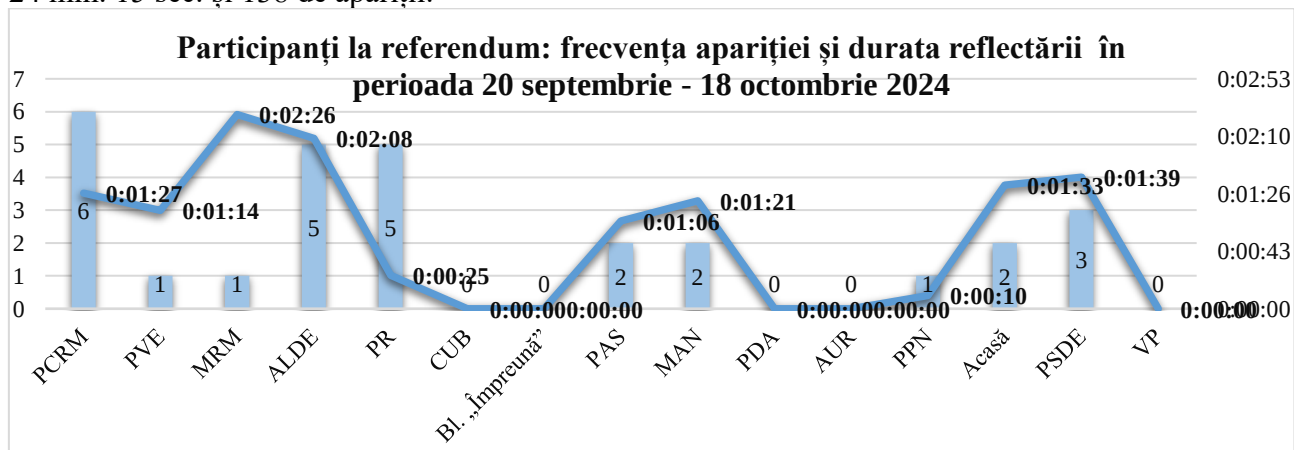
Pe parcursul celor patru perioade de control numărul subiectelor electorale difuzate de furnizor și timpul alocat acestora a înregistrat o creștere treptată, fiind cuprins între 29 și 39, iar ca timp de reflectare – între 01 oră 02 min. 49 sec. și 01 oră 22 min. 24 sec. Raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat o ușoară ascensiune graduală, atingând 34% în cea de-a patra perioadă, comparativ cu 22% în prima perioadă de control. Comparativ cu cea de-a treia perioadă de control, în a patra perioadă de control, s-a înregistrat o creștere atât a timpului alocat reflectării participanților la referendumul constituțional (de la 01 min. 54 sec. la 04 min. 23 sec.), cât și a numărului participanților la referendum reflectați (de la 3 la 5).

Valoarea medie a ponderii subiectelor cu caracter electoral pentru perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024 a constituit 27,0%.

Cel mai mediatizat concurent electoral a fost M. Sandu cu o durată totală de 27 min. 20 sec. și 19 apariții, urmată de concurentul A. Stoianoglo cu 16 min. 29 sec., cu 14 apariții. Cel mai puțin reflectat a fost concurentul I. Chicu, cu o durată totală de 08 min. 54 sec. și 10 apariții. Pe parcursul celor patru perioade de control, toți concurenții electorali au beneficiat de timp de emisie pentru prezentarea programelor electorale, fiind mediatizate și lansările în campania electorală.

Durata totală de reflectare a concurenților electorali în cele 4 perioade de control a constituit 02 ore 24 min. 15 sec. și 138 de apariții.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat participantul la referendum MRM cu 02 min. 26 sec., urmat de ALDE cu 02 min. 08 sec., iar de cel mai puțin timp de reflectare a beneficiat participantul la referendum PPN.

De cele mai multe apariții în subiecte cu caracter electoral a beneficiat participantul la referendum PCRM – 6 subiecte, urmat de ALDE și PR – 5 subiecte. Participanții la referendumul PVE, MRM și PPN au fost reflectați într-un subiect de știri cu caracter electoral.

De menționat că, în perioada 20 septembrie – 18 octombrie, participanții la referendum CUB, Bl. „Împreună”, PDA, AUR și VP nu au fost reflectați.

Durata totală de reflectare a participanților la referendum în cele 4 perioade de control a constituit 13 min. 29 sec. și 28 de apariții.

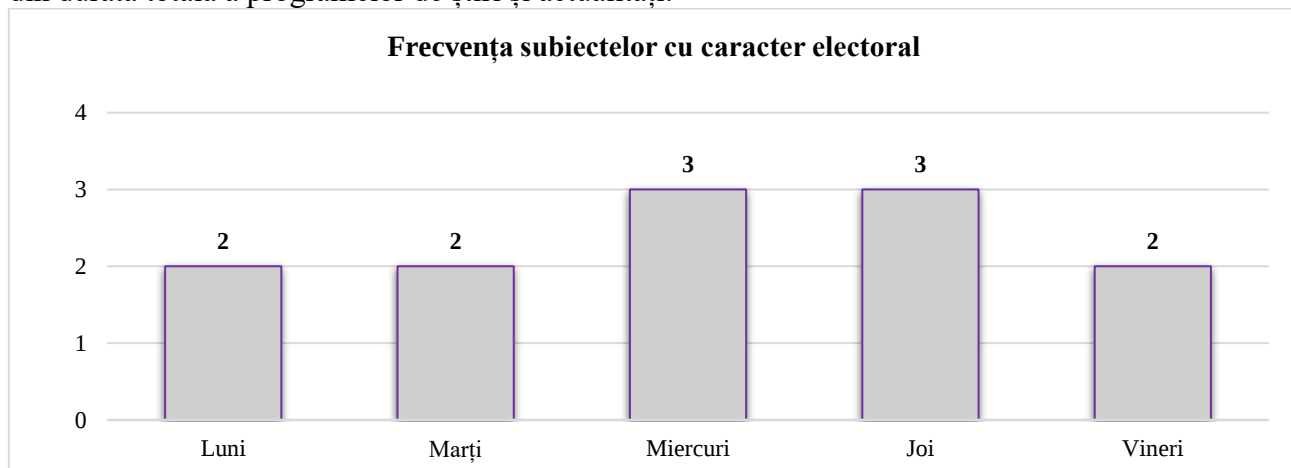
„N4”

I. Program de știri și actualități

1. *Reflectarea campaniei electorale*

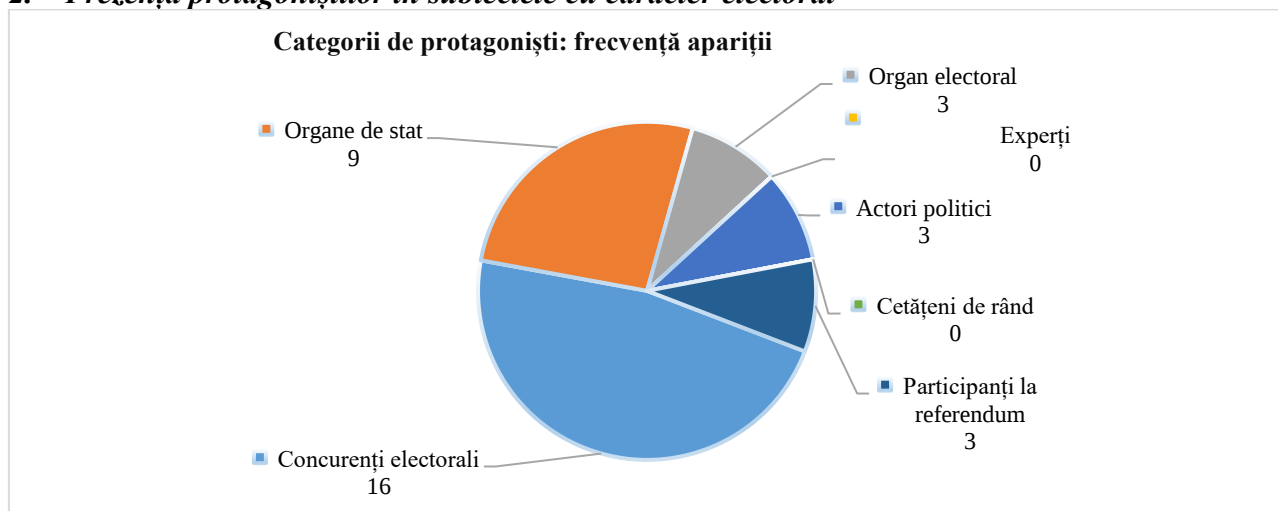
În perioada de control, serviciul media de televiziune „N4” a difuzat, în programul de știri și actualități „Obiectiv”, de la ora 21:00, 12 subiecte cu caracter electoral.

Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 24 min. 44 sec., ceea ce constituie 20% din durata totală a programelor de știri și actualități.

„N4” a difuzat subiecte cu caracter electoral în 5 zile: luni, marți și vineri câte 2, iar miercuri și joi câte 3. În zilele de sâmbătă și duminică, SMA nu a difuzat buletine informative.

2. *Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral*

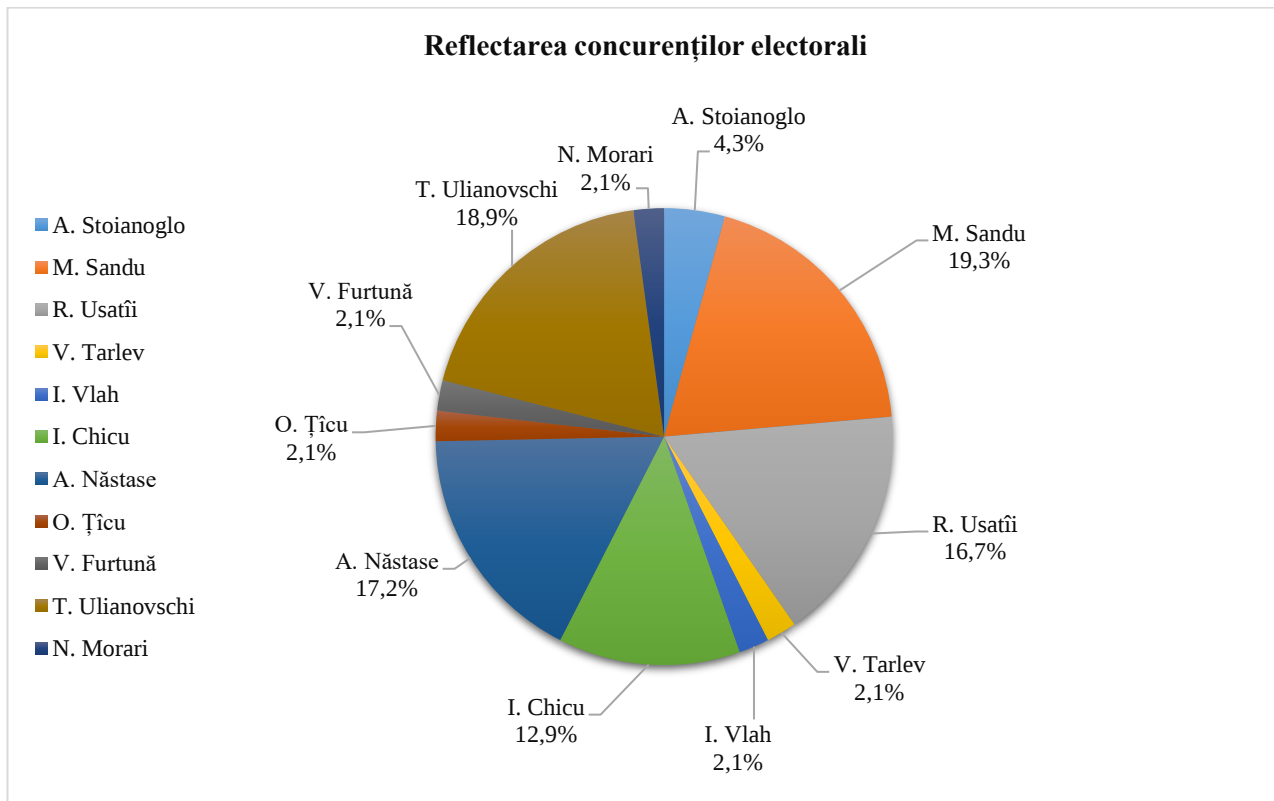

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 5 categorii de protagoniști: concurenți electorali, organe de stat, organe electorale și actori politici.

De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali (16 ori), urmați organele de stat: Parlament, IGP, Guvern, PCCOCS (9 ori). Cele mai puține apariții le-au avut organele electorale, reprezentate de Comisia Electorală Centrală (3 ori), actorii politici PPN, PAS și I. Șor (3 ori) și participanții la referendum (3 ori). Totodată, experți și cetățeni de rând nu au fost reflectați.

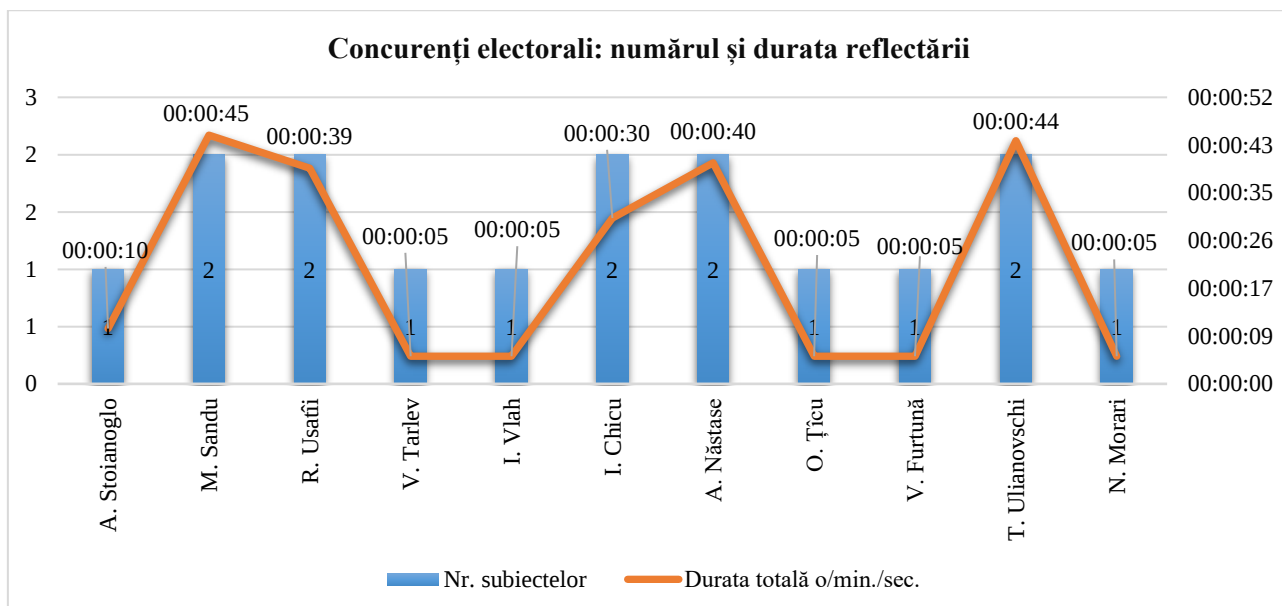
3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „N4” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

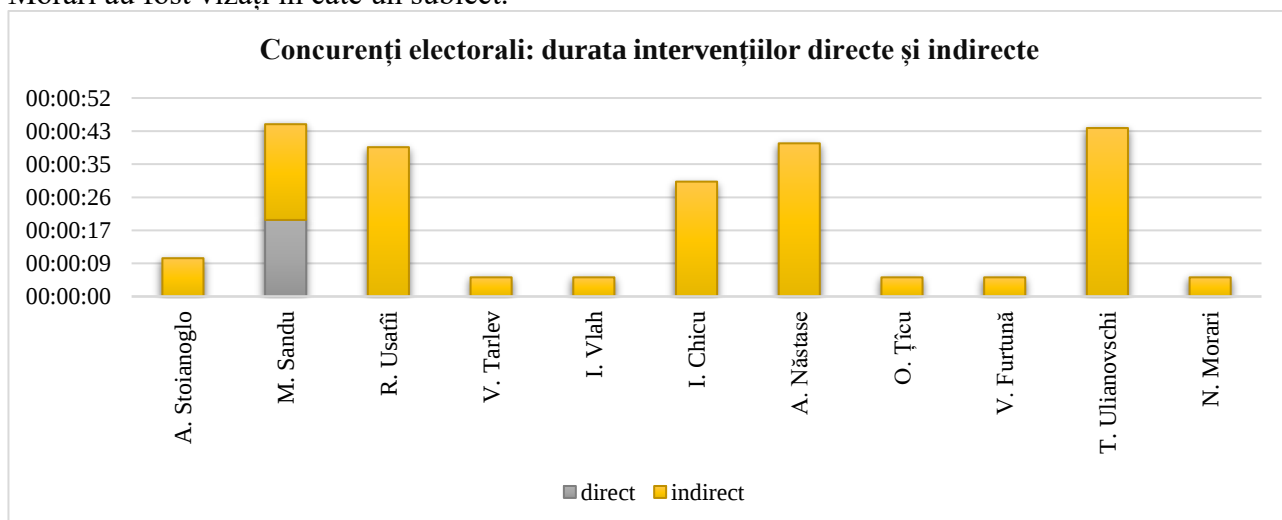

Nume concurent electoral	Nr. de subiecte	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	1	00:00:10
M. Sandu	2	00:00:45
R. Usatîi	2	00:00:39
V. Tarlev	1	00:00:05
I. Vlah	1	00:00:05
I. Chicu	2	00:00:30
A. Năstase	2	00:00:40
O. Țicu	1	00:00:05
V. Furtună	1	00:00:05
T. Ulianovschi	2	00:00:44
N. Morari	1	00:00:05
TOTAL		0:03:53

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 03 min. 53 sec. Totodată, se atestă că, de cel mai mult timp de reflectare a beneficiat M. Sandu cu 45 sec. (19,3%), urmată de T. Ulianovschi cu 44 sec. (18,9%), iar cel mai puțin au fost reflectați V. Tarlev, I. Vlah, O. Țicu, V. Furtună și N. Morari cu câte 05 sec. (2,1%), fiind menționați.

În perioada de raport, concurenții electorali M. Sandu, R. Usatîi, I. Chicu, A. Năstase și T. Ulianovschi au fost reflectați în câte 2 subiecte, iar A. Stoianoglo, V. Tarlev, I. Vlah, O. Țicu, V. Furtună și N. Morari au fost vizați în câte un subiect.

Concurentul electoral M. Sandu a fost reflectat atât direct, cât și indirect, iar ceilalți concurenți au avut doar apariții indirecte.

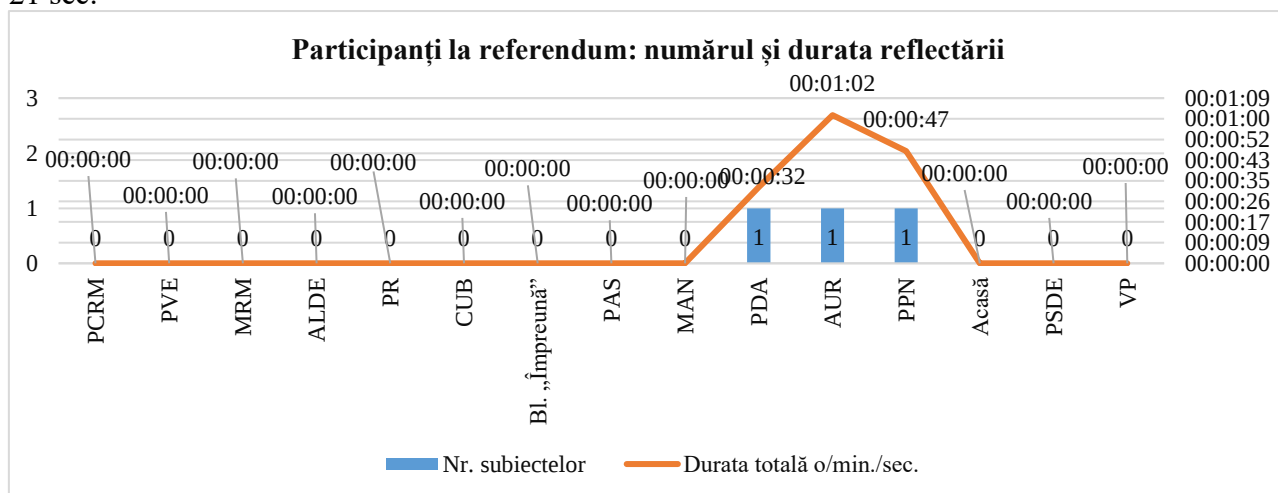
4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, „N4” a reflectat 3 participanți la referendum din 15 participanți înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp participanților la referendum, după cum urmează:

Participant la referendum	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	-	-
PVE	-	-
MRM	-	-
ALDE	-	-
PR	-	-
CUB	-	-
Bl. „Împreună”	-	-

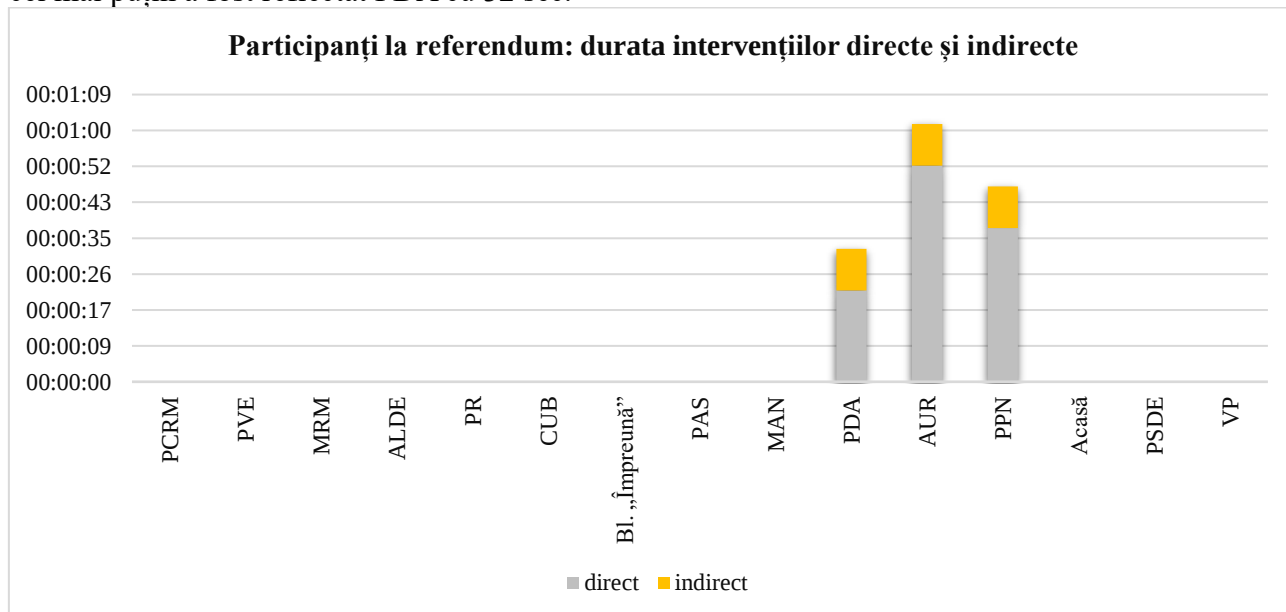
PAS	-	-
MAN	-	-
PDA	1	00:00:32
AUR	1	00:01:02
PPN	1	00:00:47
Acasă	-	-
PSDE	-	-
VP	-	-
Total		00:02:21

În perioada de control, volumul total de timp acordat participanților la referendum a fost de 02 min. 21 sec.

Celor 3 participanți la referendum prezentați li s-a oferit oportunitatea de a-și expune și argumenta opțiunea pentru referendum, fiind reflectați în cadrul unui subiect.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat AUR cu 01 min. 02 sec., urmat de PPN cu 47 sec., iar cel mai puțin a fost reflectat PDA cu 32 sec.

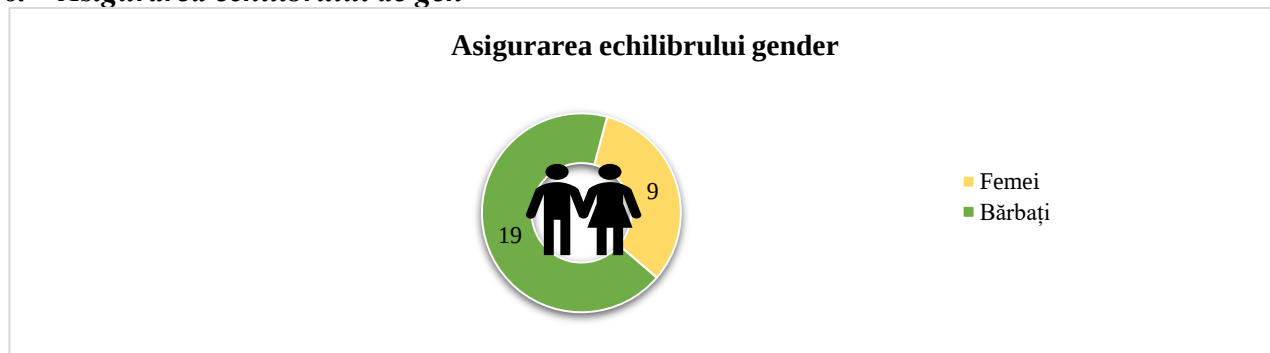

Participanții la referendum PDA, AUR și PPN au fost reflectați atât direct, cât și indirect.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „N4” a reflectat 1 subiect electoral cu caracter conflictual, acesta fiind prezentat echilibrat.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 19 bărbați și a 9 femei.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „N4” au fost relevante și au vizat procesul electoral: indemnul CEC de a participa activ la vot; promisiunile unor candidați la funcția de președinte; indemnul unor participanți la referendum; aderarea V. Cazacu la Partidul „Nostru”; pregătirile poliției pentru alegerile prezidențiale și referendum; premierul îndeamnă cetățenii să iasă la vot; SUA: Rusia încearcă să submineze procesul electoral din Moldova; peste 300 de tineri, antrenați să provoace destabilizări; sondaj: preferințele alegătorilor; de ce planul de creștere a fost anunțat în plină campanie; ultima zi de agitație electorală și mesajul Președintelui Republicii Franceze referitor la alegerea Republicii Moldovei dintre două modele de dezvoltare – cel rusesc sau cel european.

8. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanții la referendum reflectați.

9. Accesibilitate

„N4” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

Toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media de televiziune „N4” au fost incluse în rubrica „Electorală-2024”.

II. Dezbateri electorale

În perioada 14 – 18 octombrie 2024 „N4” nu a difuzat dezbateri electorale.

III. Rezultate comparative și concluzii

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.2024)	2 perioadă (30.09-06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)	4 perioadă (14-18.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	14	7	11	12
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	33 min. 07 sec.	19 min. 44 sec.	30 min. 44 sec.	24 min. 44 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durată	22%	16%	25%	20%

	totală a buletinelor informative				
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	8	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	12 min. 13 sec.	09 min. 03 sec.	8 min. 34 sec.	3 min. 53 sec.
6	Numărul de participanți la referendum reflectați	3	1	-	3
7	Durata reflectării participanților la referendum	15 sec.	01 min. 14 sec.	-	02 min. 21 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	3	1	2	1
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	0	0	0	0
9	Raportul gender (femei)	27	14	31	9
	Raportul gender (bărbați)	45	20	28	19
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	pct. 28 și 38 din Regulamentul CEC	pct. 38 din Regulamentul CEC și art. 90 alin (7) din Codul Electoral	pct. 28 din Regulamentul CEC	-

În perioada a patra de control, „N4” a difuzat 12 subiecte cu caracter electoral, cu cinci subiecte mai mult decât în perioada a doua și cu un subiect mai mult decât în perioada a treia, dar cu două subiecte mai puțin decât în prima perioadă.

Cel mai mare volum de timp a fost alocat subiectelor electorale în prima perioadă, 33 min. 07 sec., urmată de perioada a treia, 30 min. 44 sec. și a patra, 24 min. 44 sec. Cel mai puțin timp a fost alocat în perioada a doua, 19 min. 44 sec.

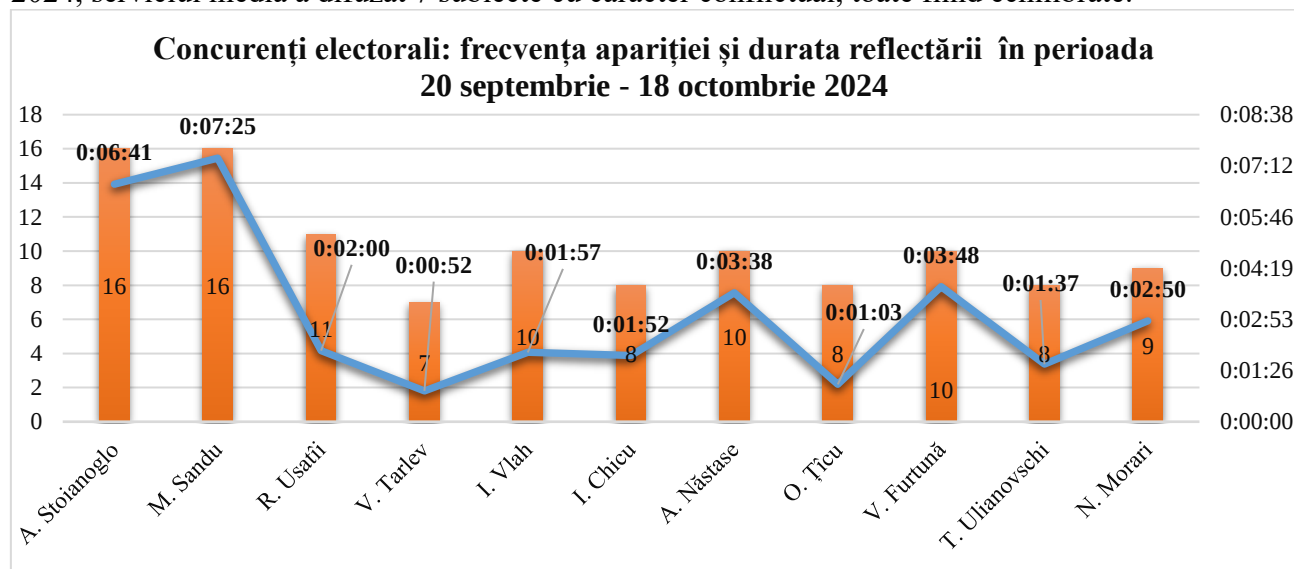
Totodată, raportată la durată totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat cea mai mare valoare în perioada a treia, 25 %, urmată de prima perioadă, 22%, și perioada a patra, 20%. Cea mai mică valoare a fost atestată în perioada a doua, 16 %.

Toți cei 11 concurenți electorali au fost reflectați în prima, a doua și a patra perioadă, în perioada a treia de control fiind reflectați 8 concurenți. Aceștia au fost reflectați în contextul evenimentelor de lansare în campania electorală, promisiunilor electorale, pozițiilor în buletinele de vot și în sondajele sociologice.

Ca urmare a controlului, s-a atestat că, timpul de reflectare a concurenților electorali a fost în descreștere: în prima perioadă – 12 min. 13 sec., în a doua – 09 min. 03 sec., în a treia – 8 min. 34 sec., iar în a patra – 03 min. 53 sec.

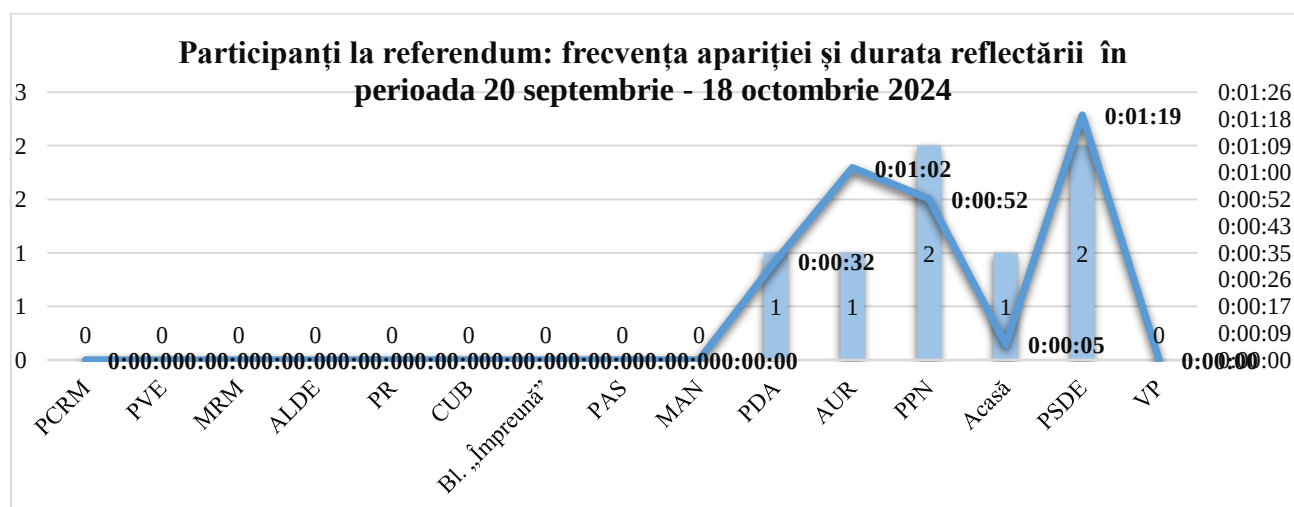
Totodată, în perioada de referință, ca și în prima perioadă, au fost reflectați câte 3 participanți la referendum, în perioada a doua – 1, iar în perioada a treia s-a atestat lipsa timpului de emisie în raport cu activitatea participanților la referendum.

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, „N4” a difuzat 44 de subiecte cu caracter electoral. Cele mai multe știri electorale au fost prezentate în prima perioadă de control (14 subiecte), iar cele mai puține – în a doua perioadă (7 subiecte). Volumul total de timp alocat subiectelor cu caracter electoral în perioada 20 septembrie – 18 octombrie a fost de 01 oră 48 min. și 19 sec., ceea ce constituie o pondere medie de 20,8 % din durata totală a programelor de știri și actualități difuzate de „N4”. Totodată, în prima perioadă a fost alocat cel mai mult timp subiectelor cu caracter electoral, 33 min. 07 sec., iar cel mai puțin timp alocat subiectelor electorale a fost înregistrat în a doua perioadă de control – 19 min. 44 sec. Totodată, este de menționat că în perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, serviciul media a difuzat 7 subiecte cu caracter conflictual, toate fiind echilibrate.

Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 33 min. și 43 sec. Totodată, „N4” a oferit cel mai mare spațiu concurenților electorali în prima perioadă de control, 12 min. și 13 sec., difuzând subiecte despre lansarea în campania electorală, ordinea în buletinul de vot, promisiunile electorale și poziționarea în sondajele de opinie, iar cel mai puțin concurenții electorali au fost reflectați în perioada a patra, 03 min. 53 sec.

Cel mai reflectat concurent electoral în perioada 20 septembrie – 18 octombrie a fost M. Sandu – cu 07 min. 25 sec. (22,0%), urmată de A. Stoianoglo – cu 06 min. 41 sec. (19,8%). Totodată, A. Stoianoglo și M. Sandu au fost cei mai reflectați concurenți electorali din punct de vedere al frecvenței apariției în cadrul subiectelor electorale (cu câte 16 apariții), iar cel mai puțin reflectat a fost V. Tarlev – cu 52 sec. (2,6 %).

Pe parcursul celor patru perioade de control, „N4” a reflectat 5 participanți la referendum din cei 15 înregistrați de CEC.

Volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 03 min. 50 sec. În prima și a patra perioadă au fost reflectați câte 3 participanți la referendum, în subiecte ce vizau înregistrarea la CEC și promisiunile electorale, iar în perioada a doua a fost reflectat participantul la referendum PSDE în același context. În a treia perioadă de control s-a constatat lipsa reflectării participanților la referendumul republican constituțional.

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, „N4” a reflectat campania electorală pentru referendum prin prisma evenimentelor de lansare în campanie a concurenților electorali, a programelor/promisiunilor electorale și a sondajelor de opinie, din perspectiva activității CEC și a încălcărilor pe care le-au semnalat organele de drept. Totodată, ca urmare a controlului s-a atestat că, „N4” nu a mediatizat toți participanții la referendum înregistrați de CEC, mai mult, în perioada a treia SMA nu a reflectat niciunul.

„SOR-TV”

Este de menționat că serviciul media „SOR-TV” și-a asumat să reflecte alegerile prezidențiale și referendumul republican constituțional în cadrul programelor de știri și actualități doar în ziua de duminică. Rezultatele controlului au atestat că, „SOR-TV” nu a difuzat programe de știri și actualități în ziua de duminică, în care să difuzeze subiecte electorale, dat fiind faptul că în zilele de 19.10.2024 (sâmbătă) și 20.10.2024 (duminică) este interzisă agitația electorală.

II. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 4 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

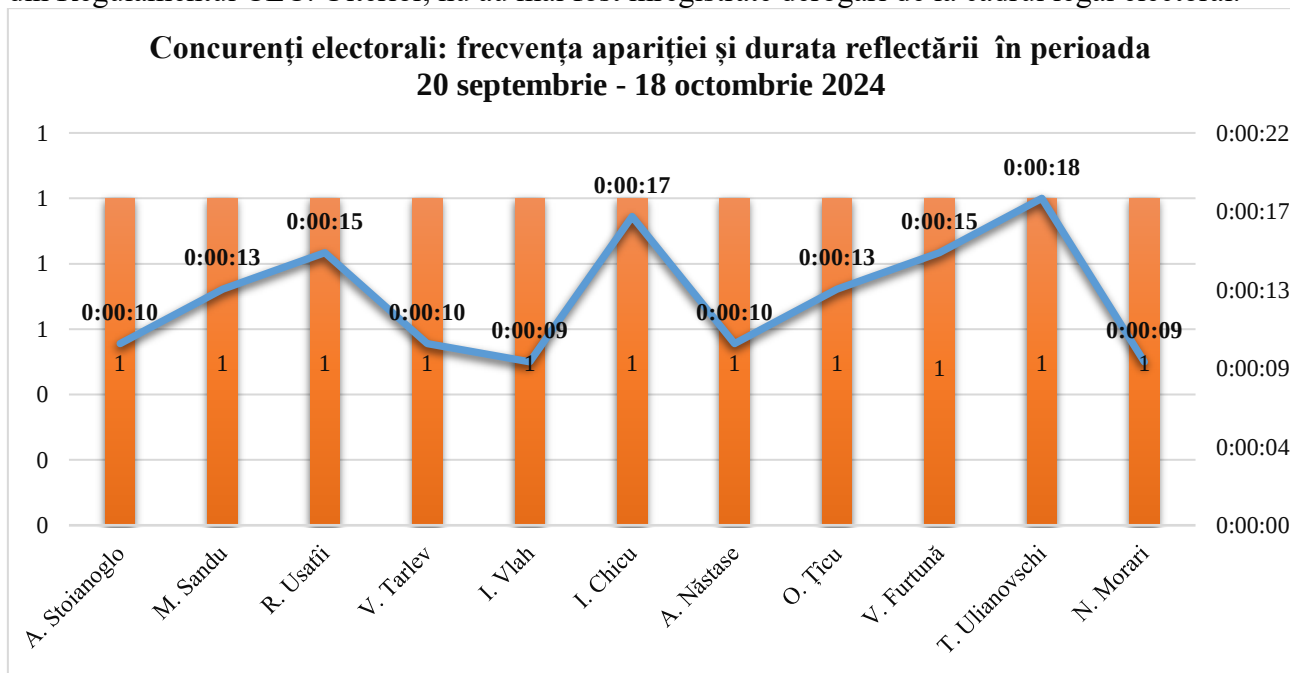
Nr.	Indicatori	1 perioadă (20- 29.09.2024)	2 perioadă (30.09- 06.10.2024)	3 perioadă (07- 13.10.2024)	4 perioadă (14- 18.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	-	1	4	-
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	-	03 min. 29 sec.	11 min. 52 sec.	-
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	-	17%	33%	-
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	-	-	11	-
5	Durata reflectării concurenților electorali	-	-	01 min. 50 sec.	-
6	Numărul participanților la referendum reflectați	-	-	-	-
7	Durata reflectării participanților la referendum	-	-	-	-
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	-	-	-	-

	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	-	7	17	-
	Raportul gender (bărbați)	-	3	11	-
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	Pct. 28 din Regulamentul CEC	Pct. 38 din Regulamentul CEC	-	-

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, numărul subiectelor electorale difuzate a atins cifra de 5 de subiecte. Timpul alocat subiectelor electorale a constituit o durată totală de 15 min. 21 sec., iar raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat valoarea medie de 27,3% în cele 4 perioade de control.

Este de menționat că în perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, serviciul media nu a difuzat subiecte electorale conflictuale.

În ceea ce ține de abaterile atestate de la legislația electorală, este de evidențiat că „SOR-TV” a comis o abatere în perioada I de la pct. 28 din Regulamentul CEC și o abatere în perioada II de la pct. 38 din Regulamentul CEC. Ulterior, nu au mai fost înregistrate derogări de la cadrul legal electoral.

La compartimentul reflectării concurenților electorali, s-a atestat că pe parcursul celor 4 perioade, T. Ulianovschi a avut cea mai mare durată de reflectare egală cu 18 sec., urmat de I. Chicu cu o durată totală de 17 sec. Pe ultimul loc s-a plasat concurentul I. Vlah și N. Morari cu o durată de reflectare egală cu 09 sec. La capitolul frecvenței aparițiilor concurenților electorali, este de menționat că toți au beneficiat de o singură apariție, în contextul în care „SOR-TV” nu a mediatizat programele sau evenimentele electorale ale concurenților, ci doar i-a nominalizat.

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, durata totală de reflectare a concurenților electorali a constituit 02 min. 19 sec și cu o frecvență egală cu 11 apariții.

La compartimentul reflectării participanților la referendum, s-a atestat că pe parcursul celor 4 perioade, „SOR-TV” nu a mediatizat activitatea participanților la referendumul constituțional.

„Drochia TV”

I. Programe de știri și actualități

Este de menționat că serviciul media „Drochia TV” și-a asumat să reflecte alegerile prezidențiale și referendumul republican constituțional în cadrul programelor de știri și actualități doar în zilele de sâmbătă și duminică. Rezultatele controlului au atestat că, „Drochia TV” nu a difuzat programe de știri și actualități în zilele de sâmbătă și duminică, în care să difuzeze subiecte electorale, dat fiind faptul că în zilele de 19.10.2024 (sâmbătă) și 20.10.2024 (duminică) este interzisă agitația electorală.

II. Rezultate comparative și concluzii

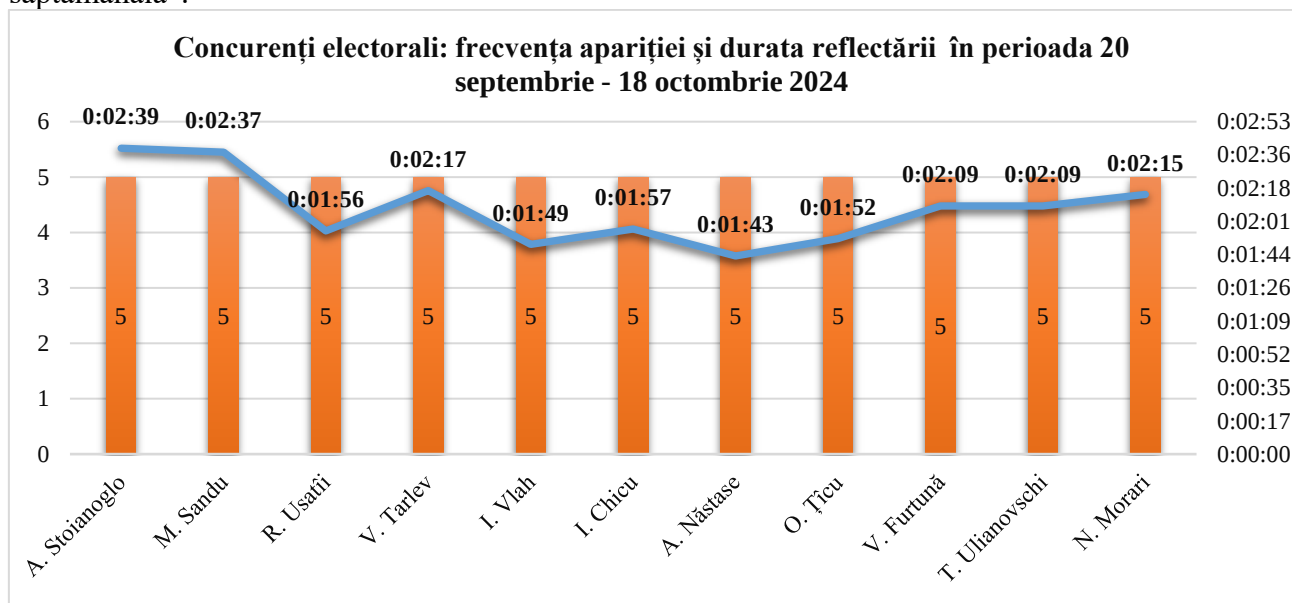
Rezultatele controlului pentru 4 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20- 29.09.2024)	2 perioadă (30.09- 06.10.2024)	3 perioadă (07- 13.10.2024)	4 perioadă (14- 18.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	2	2	2	-
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	16 min. 16 sec.	12 min. 52 sec.	19 min. 20 sec.	-
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	100%	100%	100%	-
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	11	-
5	Durata reflectării concurenților electorali	01 min. 50 sec.	10 min. 09 sec.	11 min. 24 sec.	-
6	Numărul participanților la referendum reflectați	0	15	1	-
7	Durata reflectării participanților la referendum	0 sec.	01 min. 15 sec.	01 min. 58 sec.	-
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	0	0	0	-
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	0	0	1	-
9	Raportul gender (femei)	12	4	4	-
	Raportul gender (bărbați)	14	7	7	-
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	-	-	-	-

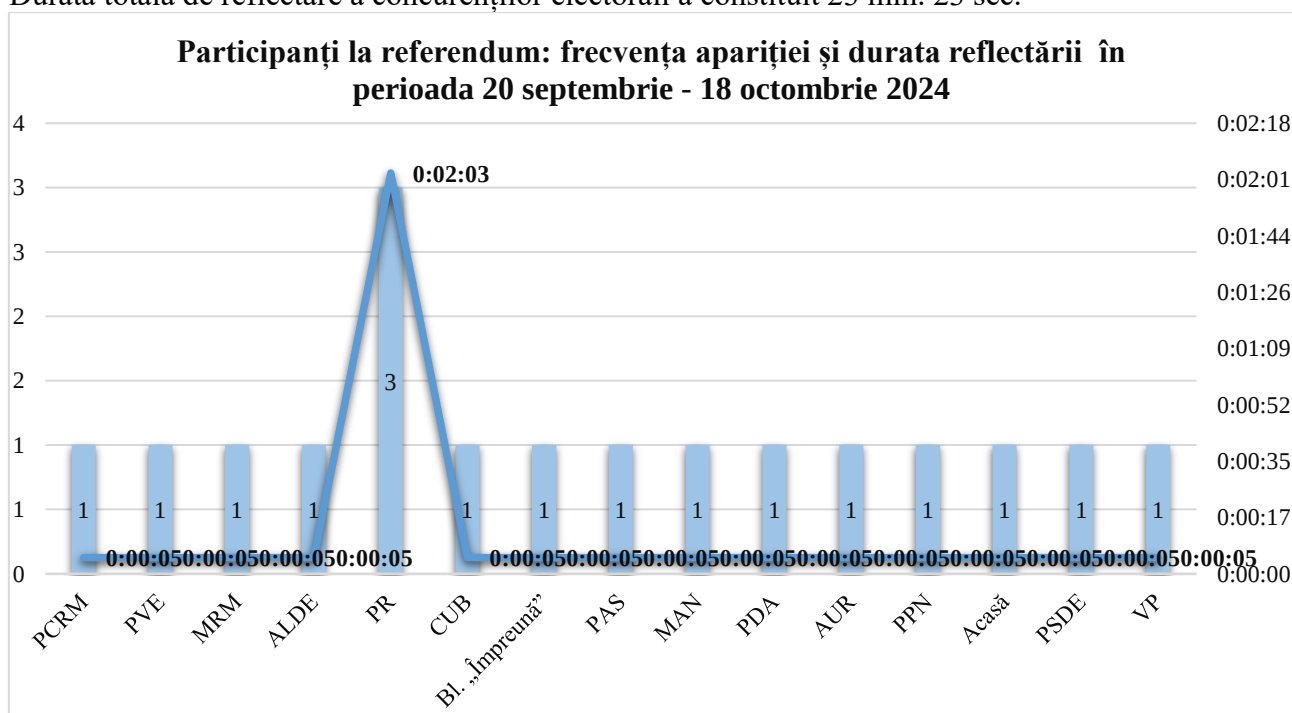
Pe parcursul celor patru perioade de control SMA a difuzat 6 subiecte cu caracter electoral. Timpul alocat subiectelor electorale în cele patru perioade de control a constituit 48 min. 28 sec.

Raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat valoarea de 100% în cele 4 perioade de control. Această valoare procentuală se datorează

faptului că SMA a realizat doar subiecte cu caracter electoral, incluse în programul „Sinteza electorală săptămânală”.

La compartimentul reflectării concurenților electorali, s-a atestat că pe parcursul celor 4 perioade de control, A. Stoianoglo a avut cea mai mare durată de reflectare egală cu 02 min. 39 sec, urmat de M. Sandu cu o durată totală de 2 min. 37 sec. La capitolul frecvenței aparițiilor concurenților electorali, consemnăm că fiecare dintre concurenții la alegerile prezidențiale a beneficiat de câte 5 apariții. Durata totală de reflectare a concurenților electorali a constituit 23 min. 23 sec.

La compartimentul reflectării participanților la referendum s-a atestat că, pe parcursul celor 4 perioade de raport, PR a avut cea mai mare durată de reflectare – 02 min. 03 sec. cu 3 apariții. Ceilalți participanți la referendum au avut câte o apariție de 05 sec. fiecare, în cadrul unui subiect din perioada a II-a de raport.

Durata totală de reflectare a participanților la referendum, pentru toate cele 4 perioade de control, a atins valoarea de 03 min. 03 sec.

„Media TV”

Este de menționat că serviciul media „Media TV” și-a asumat să reflecte alegerile prezidențiale și referendumul republican constituțional în cadrul programelor de știri și actualități doar în zilele de sâmbătă și duminică. Rezultatele controlului au atestat că, „Media TV” nu a difuzat programe de știri și actualități în zilele de sâmbătă și duminică, în care să fie incluse subiecte electorale, dat fiind faptul că în zilele de 19.10.2024 (sâmbătă) și 20.10.2024 (duminică) este interzisă agitația electorală.

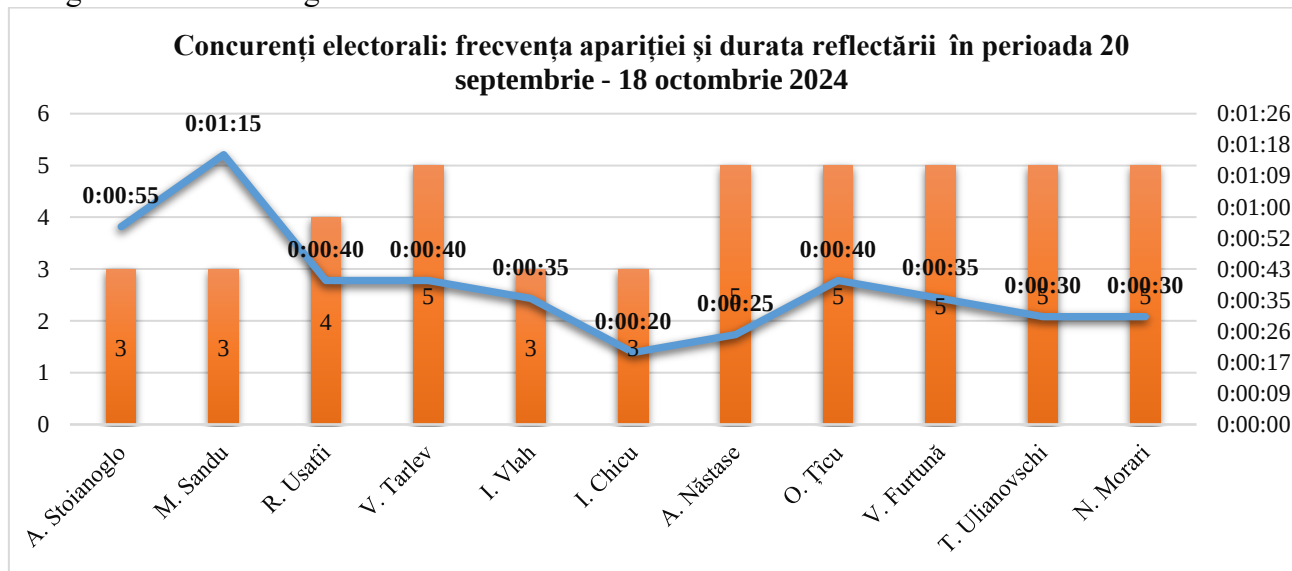
II. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 4 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:
dat fiind faptul că în zilele de 19.10.2024 (sâmbătă) și 20.10.2024 (duminică) este interzisă agitația electorală.

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20- 29.09.2024)	2 perioadă (30.09- 06.10.2024)	3 perioadă (07- 13.10.2024)	4 perioadă (14- 18.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	38	7	16	-
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	01 oră 31 min. 13 sec.	22 min. 02 sec.	34 min. 30 sec.	-
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	51%	1%	82%	-
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	7	11	11	-
5	Durata reflectării concurenților electorali	01 min. 00 sec.	04 min. 15 sec.	01 min. 50 sec.	-
6	Numărul participanților la referendum reflectați	4	-	15	-
7	Durata reflectării participanților la referendum	48 sec.	-	02 min. 30 sec.	-
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	-	-	-	-
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	7	21	14	-
	Raportul gender (bărbați)	17	26	20	-
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	-	Pct. 48 din Regulamentul CEC	-	-

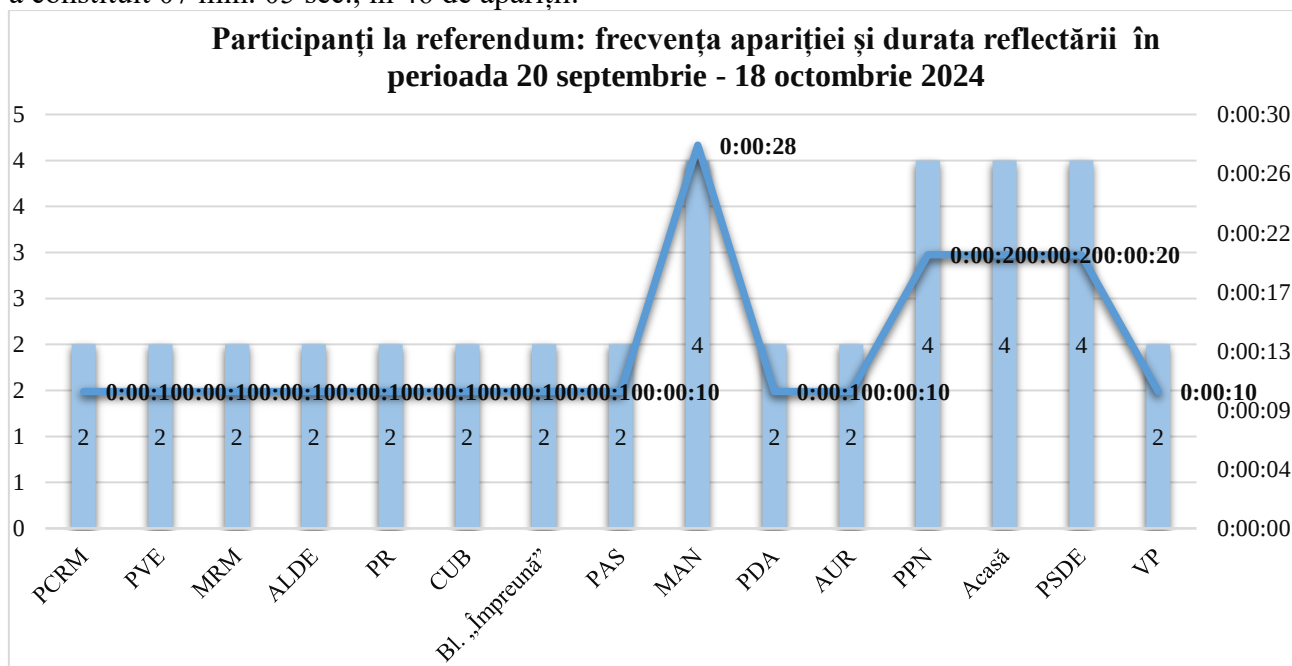
În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024 numărul subiectelor electorale difuzate a atins cifra de 61 de subiecte. Timpul alocat subiectelor electorale a constituit o durată de 02 ore 10 min. 03 sec, iar raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat valoarea medie de 31,6%, în cele 4 perioade de control. Este de menționat că, în perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, serviciul media nu a difuzat subiecte electorale conflictuale.

În ceea ce ține de abaterile atestate de la legislația electorală, este de evidențiat că „Media TV” a comis o abatere în perioada a II-a de la pct. 48 din Regulamentul CEC, când la difuzarea unui sondaj sociologic nu s-a prezentat informația completă despre acesta. Ulterior, nu au mai fost înregistrate derogări de la cadrul legal electoral.

La compartimentul reflectării concurenților electorali, s-a atestat că pe parcursul celor 4 perioade, M. Sandu a avut cea mai mare durată de reflectare egală cu 01 min. 15 sec., având 3 apariții în cadrul subiectelor, urmată de A. Stoianoglo cu o durată totală de 55 sec., la fel cu 3 apariții. Pe ultimul loc s-a plasat concurentul I. Chicu cu o durată de reflectare egală cu 20 sec. și 3 apariții. La capitolul frecvenței aparițiilor concurenților electorali, este de menționat că frecvența acestora a oscilat între 3 – 5 apariții pentru toți concurenții la alegerile prezidențiale, în contextul în care „Media TV” nu a mediatizat programele sau evenimentele electorale ale concurenților, ci doar i-a nominalizat.

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, durata totală de reflectare a concurenților electorali a constituit 07 min. 05 sec., în 46 de apariții.

La compartimentul reflectării participanților la referendum, s-a atestat că pe parcursul celor 4 perioade de control, MAN a avut cea mai mare durată de reflectare de 28 sec. cu 4 apariții, urmată de formațiunile PPN, Acasă, și PSDE cu câte 20 sec. de reflectare și la fel cu 4 apariții pentru fiecare. Ceilalți participanți la referendum au fost reflectați cu durate de 10 sec. și cu prezență în cadrul a două subiecte.

Durata totală de reflectare a participanților la referendum, pentru toate 4 perioade de control, a ajuns la 03 min. 18 sec. și cu frecvența totală de 38 de apariții.

În același sens, specificăm faptul că „Media TV” doar a nominalizat formațiunile participante la referendum, fără a reflecta argumentele partidelor în favoarea opțiunilor înregistrate de CEC.

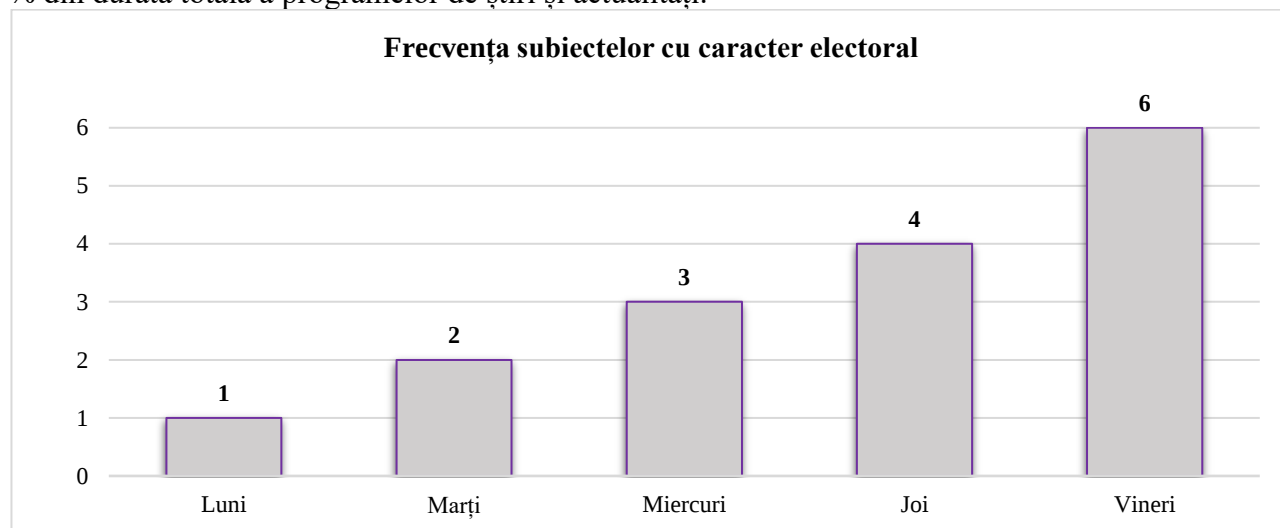
„TV Elita”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

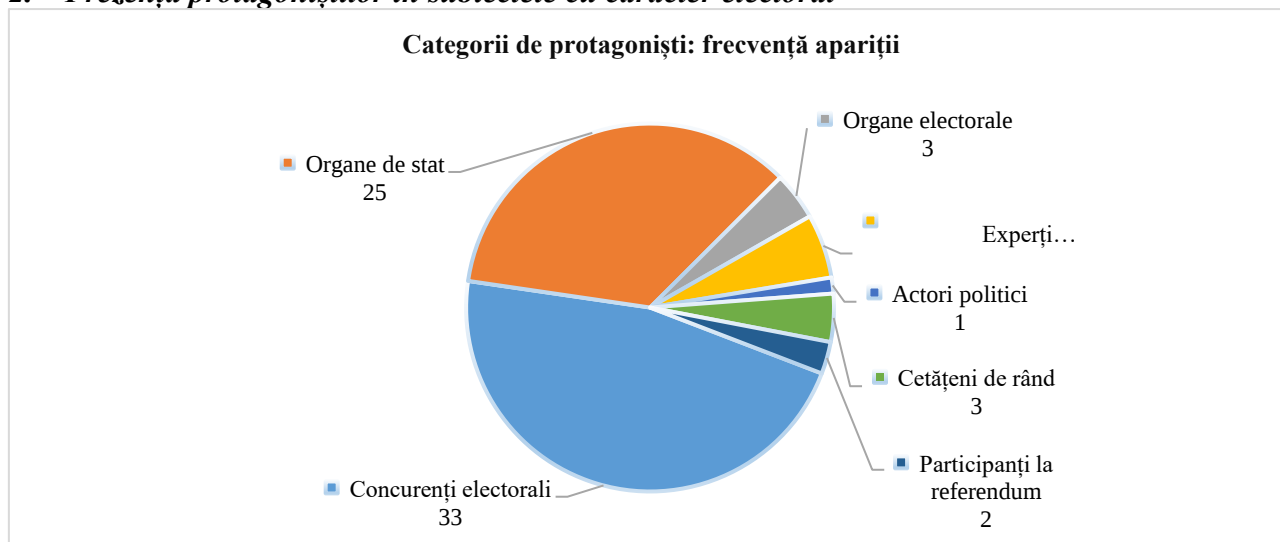
În perioada de control, serviciul media de televiziune „TV Elita” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri. Fiți la curent”, de la ora 21:00, 16 subiecte cu caracter electoral.

Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 35 min. 22 sec., ceea ce constituie 31 % din durata totală a programelor de știri și actualități.

„TV Elita” a difuzat zilnic știri cu caracter electoral. Cele mai multe știri electorale au fost difuzate vineri, 18 octombrie, iar cele mai puține – luni, 14 octombrie 2024.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

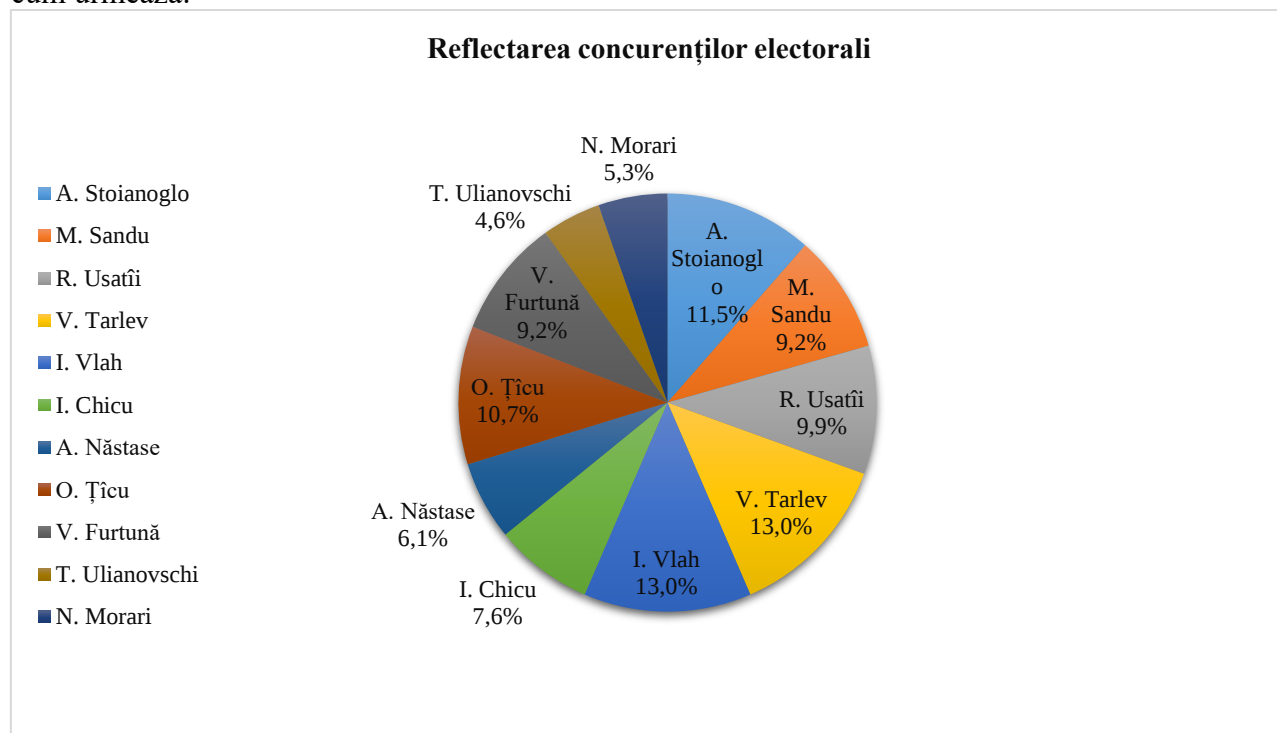

În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate toate categoriile de protagoniști: organe de stat, actori politici, concurenți electorali, cetățeni de rând, organe electorale, participanți la referendum și experți.

De cele mai multe apariții au beneficiat concurenții electorali (33 de apariții), urmați de organele de stat (25 apariții). Cele mai puține apariții le-au avut actorii politici (1 apariție), fiind reflectat PSRM. În calitate de organe de stat au fost reflectate următoarele instituții: IGP, GUV, administrația din UTA Găgăuzia. În calitate de organe electorale a fost prezentă CEC.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „TV Elita” a reflectat activitatea a 11 concurenți electorali înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp concurenților electorali, după cum urmează:

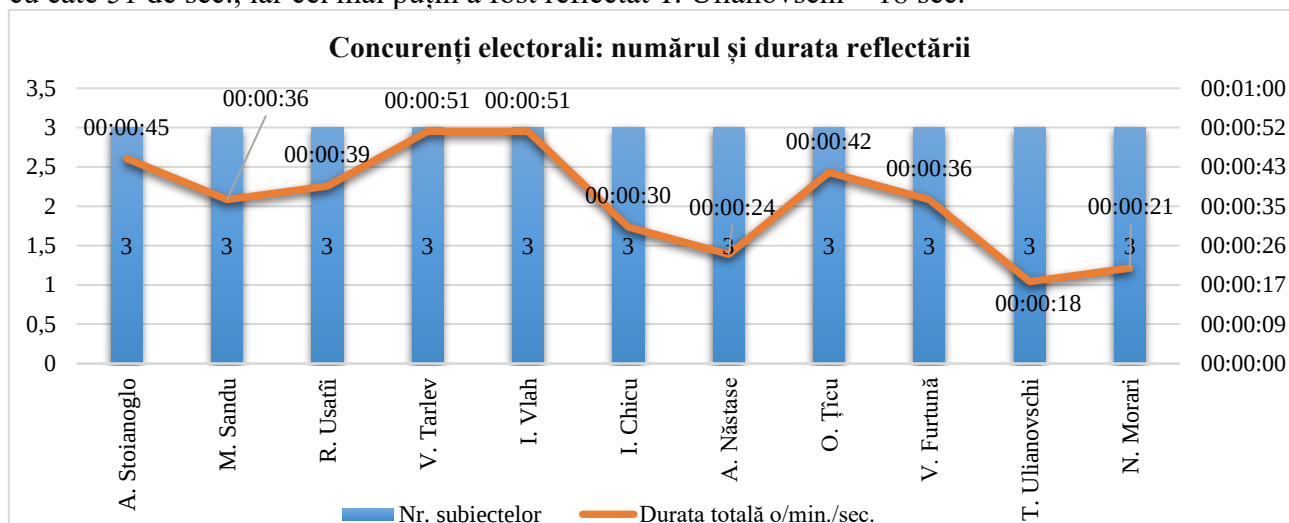
Nume concurent electoral	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	3	0:00:45
M. Sandu	3	0:00:36
R. Usatîi	3	0:00:39
V. Tarlev	3	0:00:51
I. Vlah	3	0:00:51
I. Chicu	3	0:00:30
A. Năstase	3	0:00:24
O. Țicu	3	0:00:42
V. Furtună	3	0:00:36
T. Ulianovschi	3	0:00:18
N. Morari	3	0:00:21

TOTAL

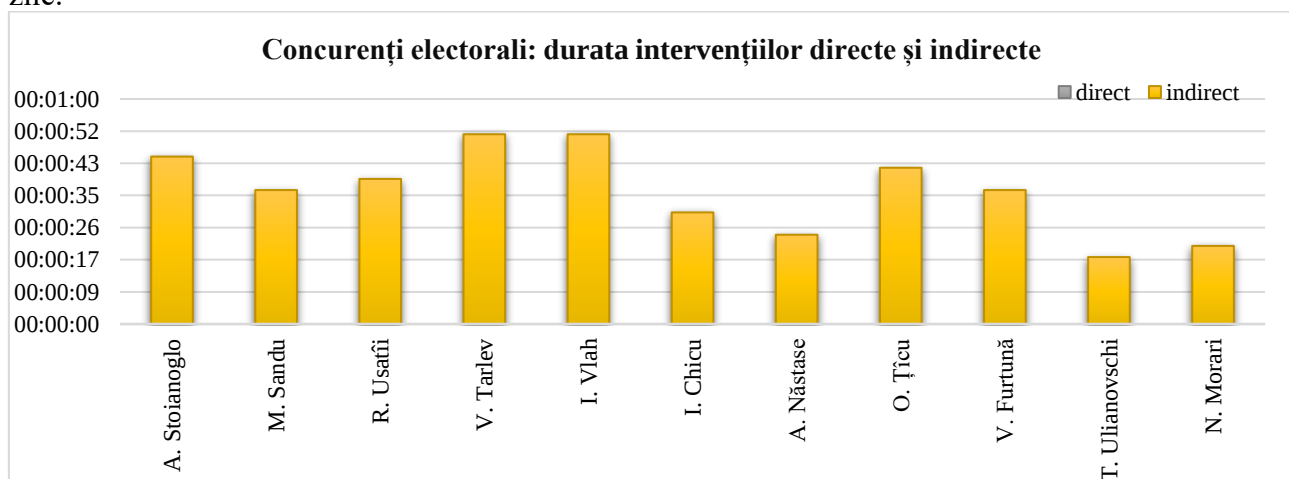
0:06:33

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 06 min. 33 sec.

Ca durată, concurenții electorali cu cel mai mare timp de reflectare au fost V. Tarlev și I. Vlah, fiecare cu câte 51 de sec., iar cel mai puțin a fost reflectat T. Ulianovschi – 18 sec.

Toți concurenții electorali au fost reflectați în cadrul unui singur subiect cu titlu: „*Profil de candidat: cine sunt cei 11 candidați care luptă pentru fotoliul de președinte*”, care a fost redifuzat în următoarele zile.

Toți concurenții electorali au avut apariții indirecte.

4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, „TV Elita” a reflectat 2 participanți la referendum. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp participanților la referendum, după cum urmează:

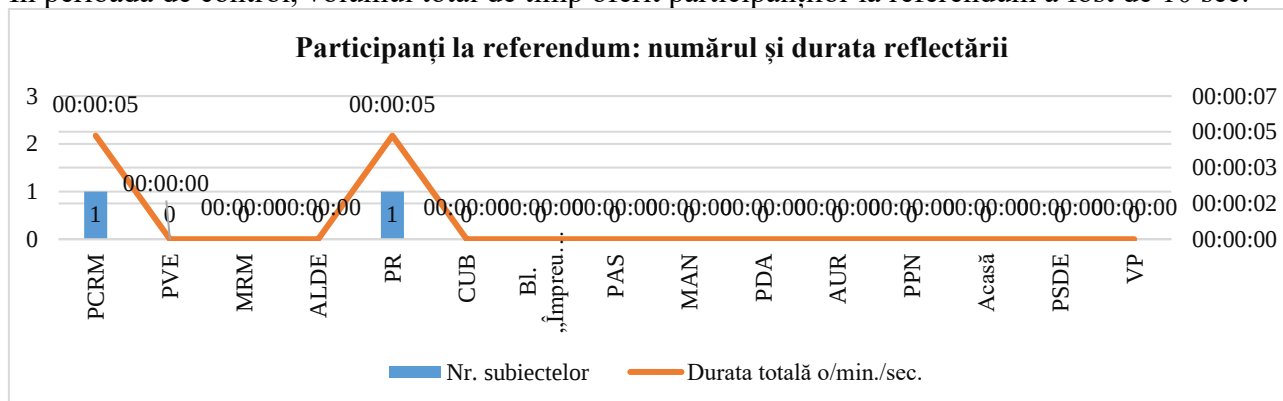
Participant la referendum	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	1	0:00:05
PVE	-	-
MRM	-	-
ALDE	-	-
PR	1	0:00:05
CUB	-	-
Bl. „Împreună”	-	-
PAS	-	-
MAN	-	-
PDA	-	-

AUR	-	-
PPN	-	-
Acasă	-	-
PSDE	-	-
VP	-	-

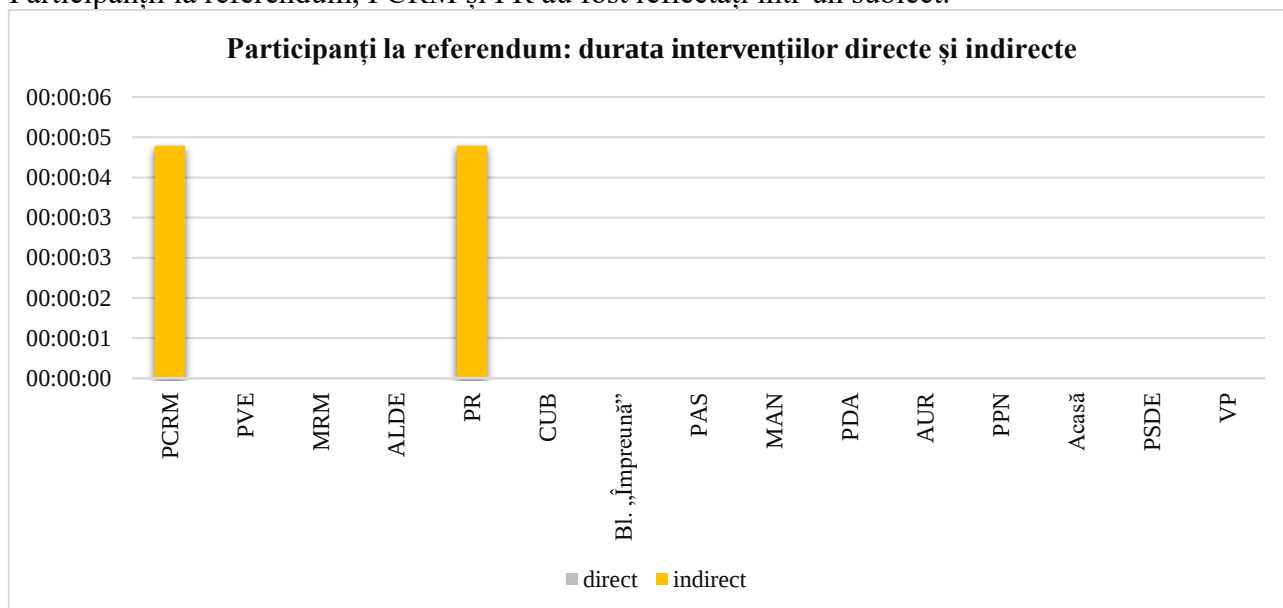
total

0:00:10

În perioada de control, volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 10 sec.

Participanții la referendum, PCRM și PR au fost reflectați într-un subiect.

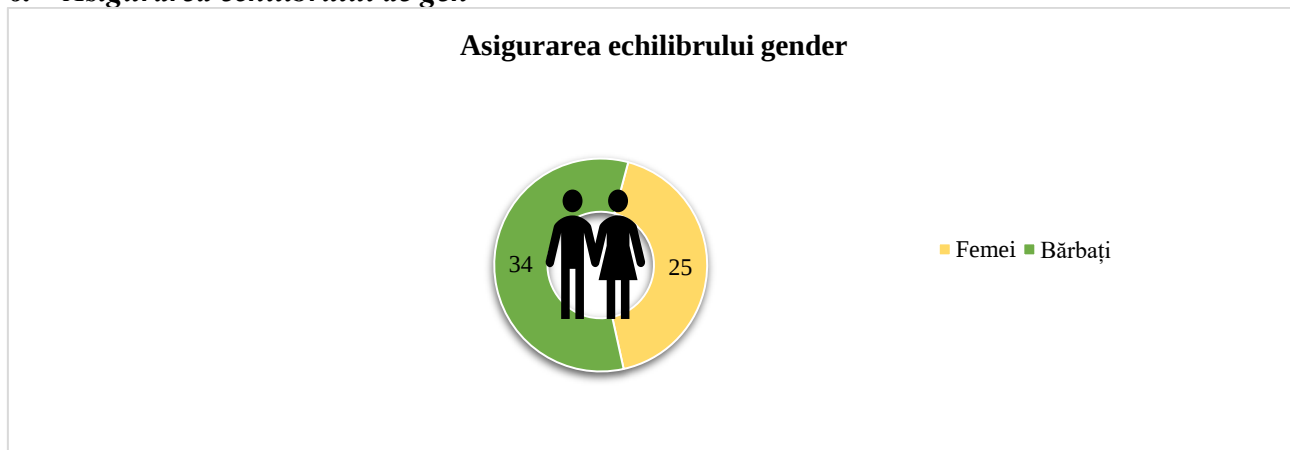
Cei doi participanți la referendum au fost reflectați în mod indirect.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

În data de 15.10.2024, la ora 21:00:10, „TV Elita” a difuzat subiectul cu titlul „Noi sancțiuni împotriva cetățenilor care încearcă destabilizarea Republicii Moldova”, care a fost prezentat dezechilibrat, dat fiind faptul că a lipsit poziția părților vizate în subiect. Știrea a fost redifuzată în data de 16.10, la ora 21:04:10 și în data de 17.10, la ora 21:10:06.

În subiect se vorbește despre faptul că Ministra Română de Externe, Luminița Odobescu a anunțat în cadrul reuniunii Consiliului Afacerilor Externe la Luxembourg, despre un nou pachet de sancțiuni împotriva a 5 persoane și o entitate care au participat la acțiuni de destabilizare a Republicii Moldova, printre care fiind menționați Evghenia Guțul – guvernatoarea UTA Găgăuzia, Iurie Cuznețov – șeful adjunct al departamentului pentru relații externe de la Comrat, Neli Parutenco – fondatoarea și directoarea organizației „Evrazia” și fostă contabilă a lui Ilan Șor, Ilia Uzun – președintele adjunct al Comitetului Executiv al Găgăuziei, membru al Adunării Populare și Mihail Vlah – guvernator adjunct și consilier cu presa al Evgheniei Guțul.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender atestă prezența a 34 de bărbați și a 25 de femei.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de „TV Elita” au fost relevante și au vizat procesul electoral: lista secțiilor de votare deschise în stânga Nistrului, profilul candidaților la funcția de președinte, sancțiunile împotriva cetățenilor moldoveni care încearcă să destabilizeze situația politică din țară, sesiunea de screening bilateral RM-UE.

8. Atitudine autor

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/participanții la referendum reflectați.

9. Accesibilitate

„TV Elita” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. Conformitatea cerințelor legale. Generic

Toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media de televiziune „TV Elita” au fost incluse în rubrica „Electorală-2024”.

II. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 4 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20- 29.09.2024)	2 perioadă (30.09- 06.10.2024)	3 perioadă (07-13.10.2024)	4 perioadă (14-18.10.2024)
1	Numărul de subiecte difuzate	29	7	15	16
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	34 min. 42 sec.	06 min. 52 sec.	25 min. 49 sec.	35 min. 22 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	12 %	3 %	17 %	31 %

4	Numărul de concurenți electorali reflectați	11	11	6	11
5	Durata reflectării concurenților electorali	02 min. 45 sec.	55 sec.	01 min. 17 sec.	06 min. 33 sec.
6	Numărul de participanți la referendum reflectați	-	-	1	2
7	Durata reflectării participanților la referendum	-	-	10 sec.	10 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	-	-	-	-
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	2	1
9	Raportul gender (femei)	16	5	6	25
	Raportul gender (bărbați)	35	7	13	34
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	Pct. 28 și 38 din Regulamentul CEC	Pct. 28 și 38 din Regulamentul CEC	pct. 48 din Regulamentul CEC	-

În perioada a patra de control, „TV Elita” a difuzat 16 subiecte cu caracter electoral, cu un subiect mai mult decât în perioada a treia, cu 9 subiecte mai mult decât în perioada a doua și cu 13 subiecte mai puțin decât în prima perioadă.

Cel mai mare volum de timp a fost alocat subiectelor electorale în perioada a patra, 35 min. și 22 sec., cu aproximativ 1 min. mai mult decât în prima perioadă, cu 28 min. și 30 sec. mai mult decât în a doua perioadă și cu 9 min. și 33 sec. mai mult decât în perioada a treia.

Totodată, raportată la durata totală a programelor de știri, ponderea subiectelor cu caracter electoral a înregistrat cea mai mare valoare în perioada a patra, 31 %, cea mai mică valoare fiind atestată în perioada a doua, 3 %.

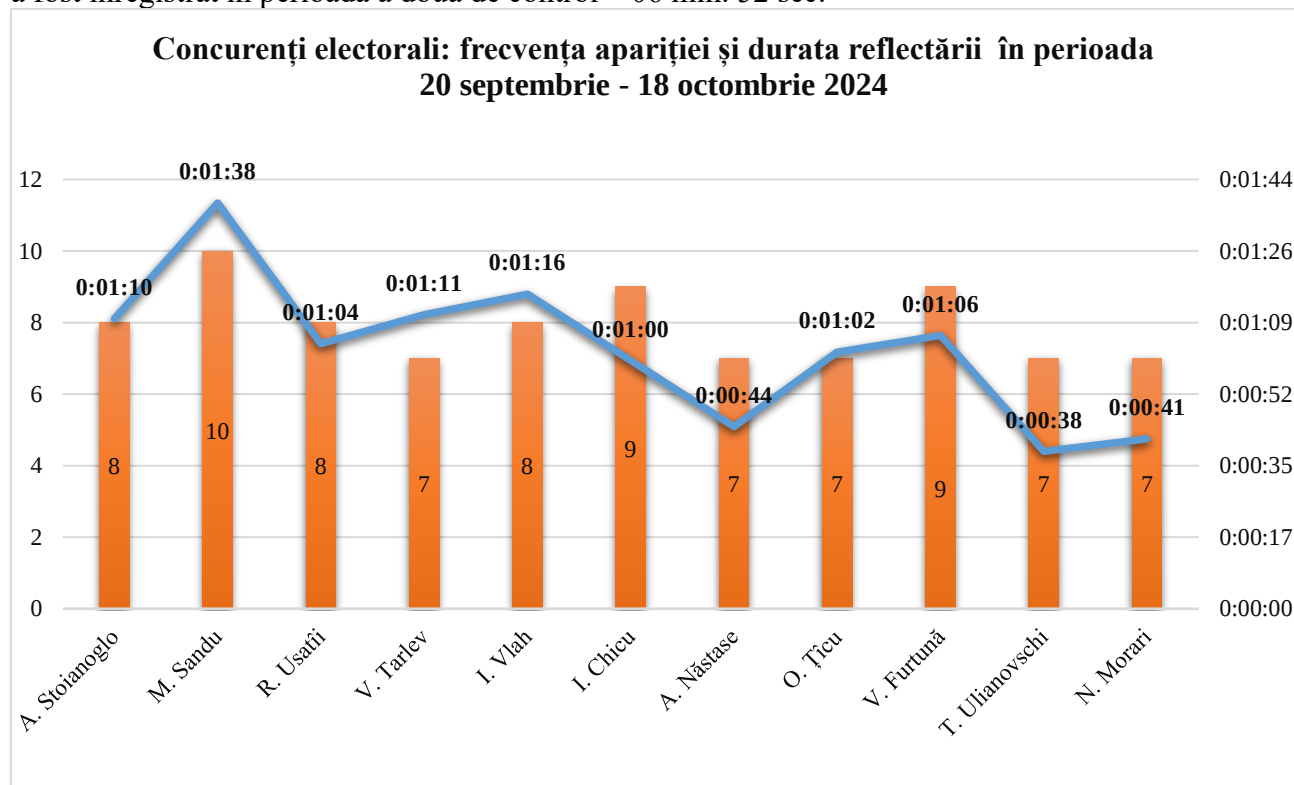
„TV Elita” a reflectat toți cei 11 concurenți electorali în perioada a patra, la fel ca și în prima și a doua perioadă, excepție fiind perioada a treia când au fost reflectați 6 concurenți electorali. În primele 3 perioade concurenții electorali au fost nominalizați, iar în perioada a patra, concurenții electorali au fost mediatizați în cadrul unui singur subiect, prin oferirea timpului de emisie pentru expunerea activităților legate de campania electorală, cu prezența indirectă a acestora.

Durata reflectării concurenților electorali în perioada a patra a fost de 06 min. 33 sec., fiind cea mai mare durată înregistrată comparativ cu perioadele anterioare.

În perioada de raport, „TV Elita” a reflectat 2 participanți la referendum, aceștia fiind nominalizați. În perioada a treia, a fost reflectat un singur participant la referendum, iar în primele două perioade – niciunul.

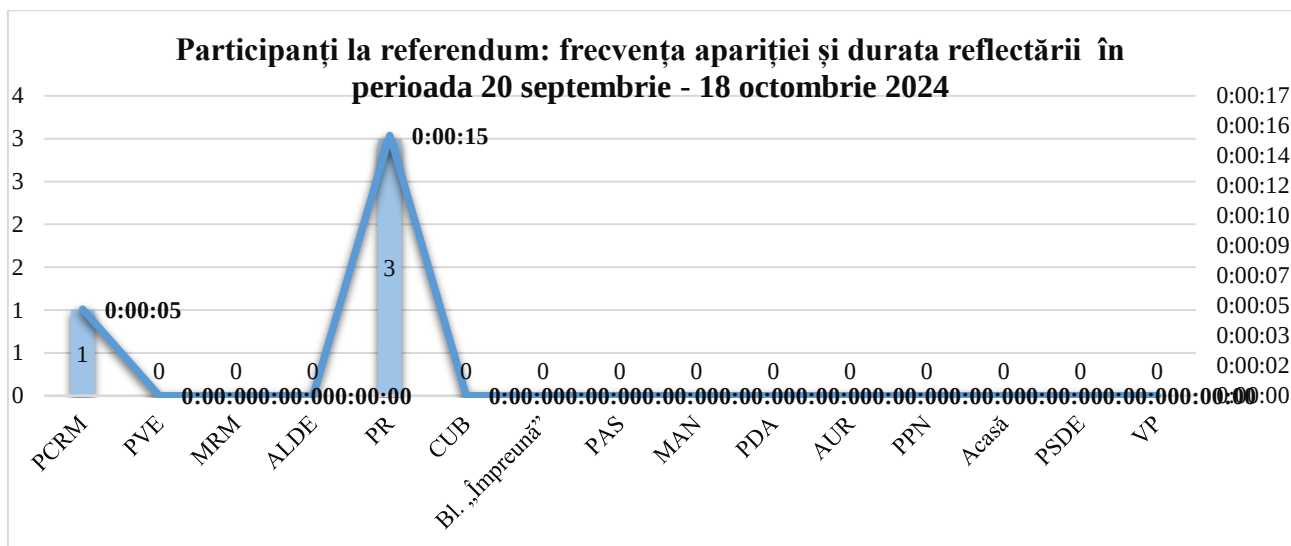
În data de 15.10.2024, la ora 21:00:10, „TV Elita” a difuzat subiectul cu titlul „*Noi sancțiuni împotriva cetățenilor care încearcă destabilizarea Republicii Moldova*”, care a fost prezentat dezechilibrat, dat fiind faptul că a lipsit poziția părților vizate în subiect. Știrea a fost redifuzată în data de 16.10, la ora 21:04:10 și în data de 17.10, la ora 21:10:06.

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, „TV Elita” a difuzat 67 de subiecte cu caracter electoral. Cele mai multe știri electorale au fost prezentate în prima perioadă de control (29 de subiecte), iar cele mai puține – în perioada a doua (7 subiecte). Volumul total de timp alocat subiectelor cu caracter electoral în perioada 20 septembrie – 18 octombrie a fost de 01 oră 42 min. și 45 sec., ceea ce constituie o pondere medie de 13,3 % din durata totală a programelor de știri și actualități difuzate de „TV Elita”. Totodată, în perioada a patra, „TV Elita” a alocat cel mai mult timp subiectelor cu caracter electoral, 35 min. 22 sec., iar cel mai puțin timp alocat subiectelor electorale a fost înregistrat în perioada a doua de control – 06 min. 52 sec.

Volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 11 min. și 30 de sec. Totodată, „TV Elita” a oferit cel mai mare spațiu concurenților electorali în perioada a patra de control, 06 min. și 33 sec., difuzând un subiect în care au fost prezentate unele angajamente din programul electoral al fiecărui concurent electoral, iar cel mai puțin concurenții electorali au fost reflectați în perioada a doua – 55 de sec. Totodată, în prima, a doua și a treia perioadă de control, concurenții electorali au fost nominalizați în cadrul unui singur subiect cu caracter electoral, care a fost redifuzat ulterior.

Cel mai reflectat concurent electoral în perioada 20 septembrie – 18 octombrie, a fost M. Sandu – cu 01 min. 38 sec. (14,2 %), fiind și cel mai reflectat concurent electoral din punct de vedere al frecvenței apariției în cadrul subiectelor electorale (cu 10 apariții), urmată de I. Vlah – cu 01 min. 16 sec. (11 %), iar cel mai puțin reflectat a fost T. Ulianovschi – cu 38 sec. (5,5 %).

Pe parcursul celor patru perioade de control, „TV Elita” a reflectat 2 participanți la referendum din cei 15 înregistrați de CEC.

Volumul total de timp oferit participanților la referendum a fost de 20 de sec. PCR și PR au fost singurii participanți la referendum, care au fost nominalizați în cadrul subiectelor electorale difuzate în a treia și a patra perioadă de control. În primele două perioade de control s-a constatat lipsa reflectării participanților la referendumul republican constituțional.

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024, „TV Elita” a reflectat formal campania electorală, cu accent pe procesul electoral la modul general.

Astfel, cei 11 concurenți electorali, menționați în primele 3 perioade și reflectați în cadrul unui singur subiect difuzat în a patra perioadă, dar și cei 2 participanți la referendum nominalizați, nu au fost mediatizați din perspectiva prezentării activităților de campanie. Or, informațiile cu caracter electoral prezentate în programele informative difuzate trebuie, pe de o parte, să dea concurenților electorali/participanților la referendum posibilitatea de a li se prezenta în mod echilibrat activitățile de campanie desfășurate, iar pe de altă parte, să ofere publicului informații suficiente despre toți concurenții electorali/participanții la referendum, astfel încât să poată vota în cunoștință de cauză.

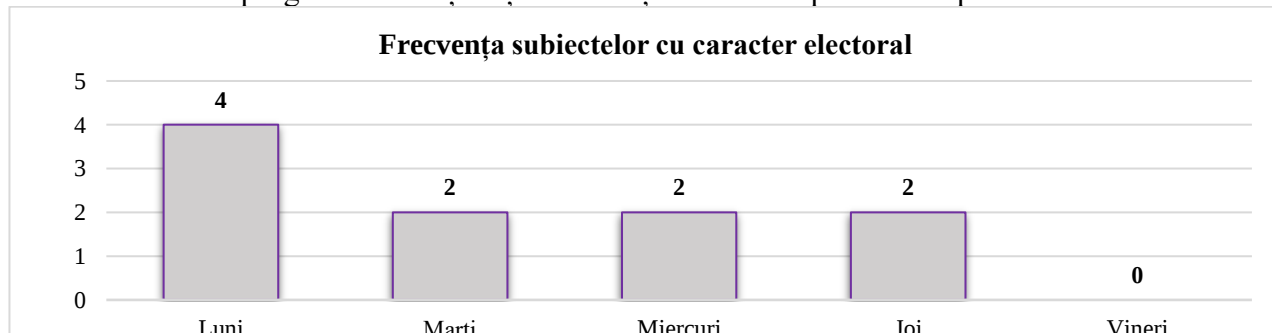
„Studio-L”

I. Program de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

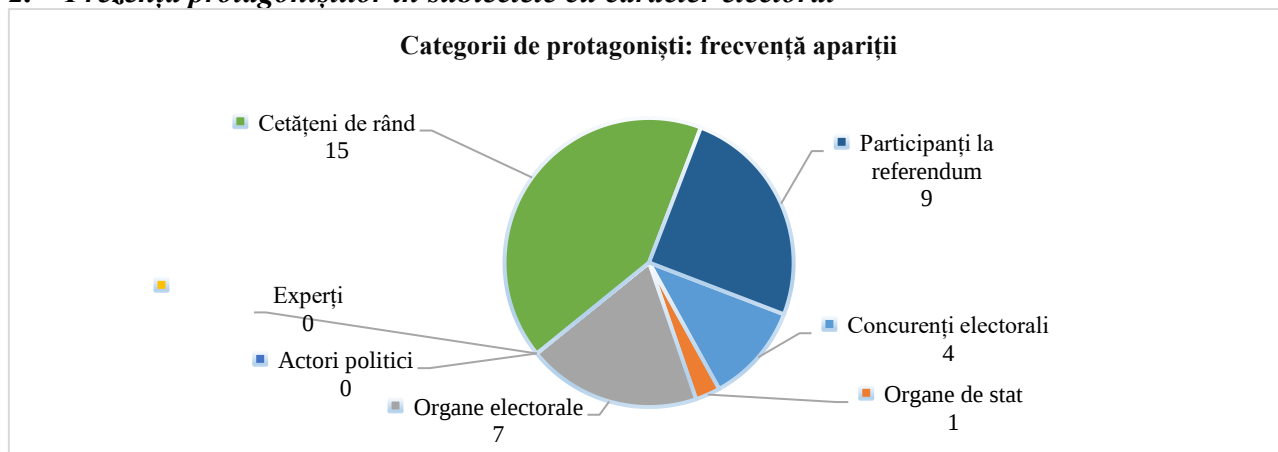
În perioada de control, serviciul media „Studio-L” a difuzat, în programul de știri și actualități „Știri”, de la ora 19:05, 10 subiecte cu caracter electoral.

Volumul total alocat subiectelor cu caracter electoral a fost de 33 min. 39 sec., ceea ce constituie 23% din durata totală a programelor de știri și actualități difuzate în perioada supusă controlului.

„Studio-L” a difuzat știri cu caracter electoral 4 zile din 5. Cele mai multe subiecte cu caracter electoral au fost difuzate pe data de 14 octombrie (luni). În restul zilelor au fost difuzate câte două subiecte.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

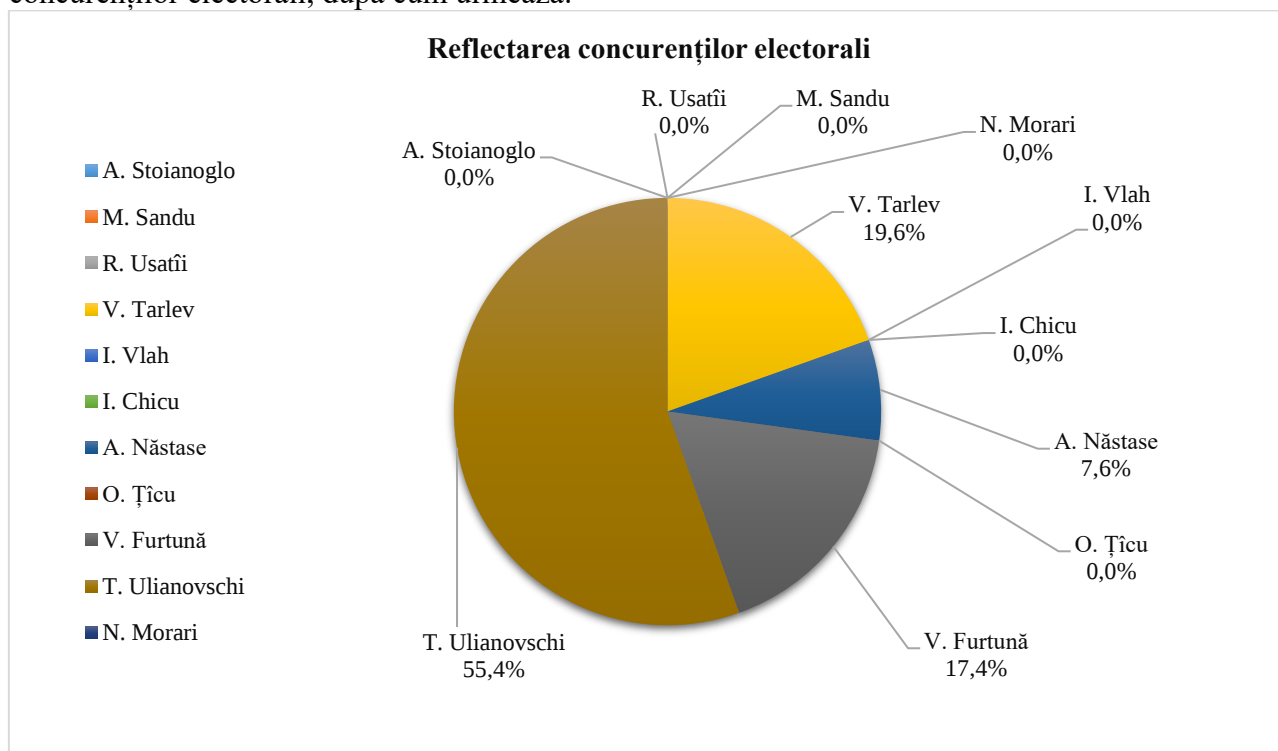
În cadrul subiectelor cu caracter electoral au fost reflectate 5 categorii de protagoniști: concurenți electorali, organe electorale, organe de stat, cetățeni de rând și participanți la referendum.

Actori politici și experți nu au fost reflectați.

De cele mai multe apariții au beneficiat cetățenii de rând. Cele mai puține apariții le-a avut organele de stat.

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, „Studio-L” a reflectat 4 concurenți electorali înregistrați de CEC (*din 11 concurenți înregistrați*). În cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp de antenă concurenților electorali, după cum urmează:

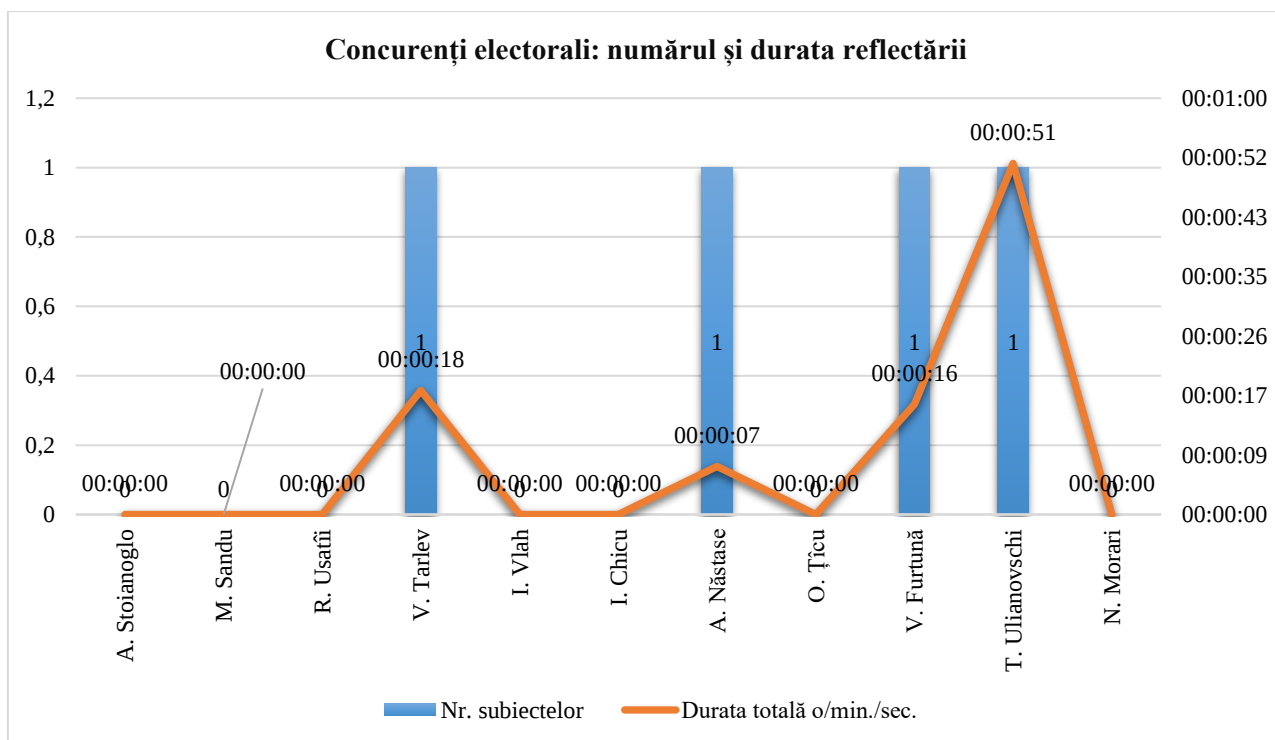
Nume concurent electoral	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
A. Stoianoglo	-	-
M. Sandu	-	-
R. Usafii	-	-
V. Tarlev	1	0:00:18

I. Vlah	-	-
I. Chicu	-	-
A. Năstase	1	0:00:07
O. Țicu	-	-
V. Furtună	1	0:00:16
T. Ulianoschi	1	0:00:51
N. Morari	-	-

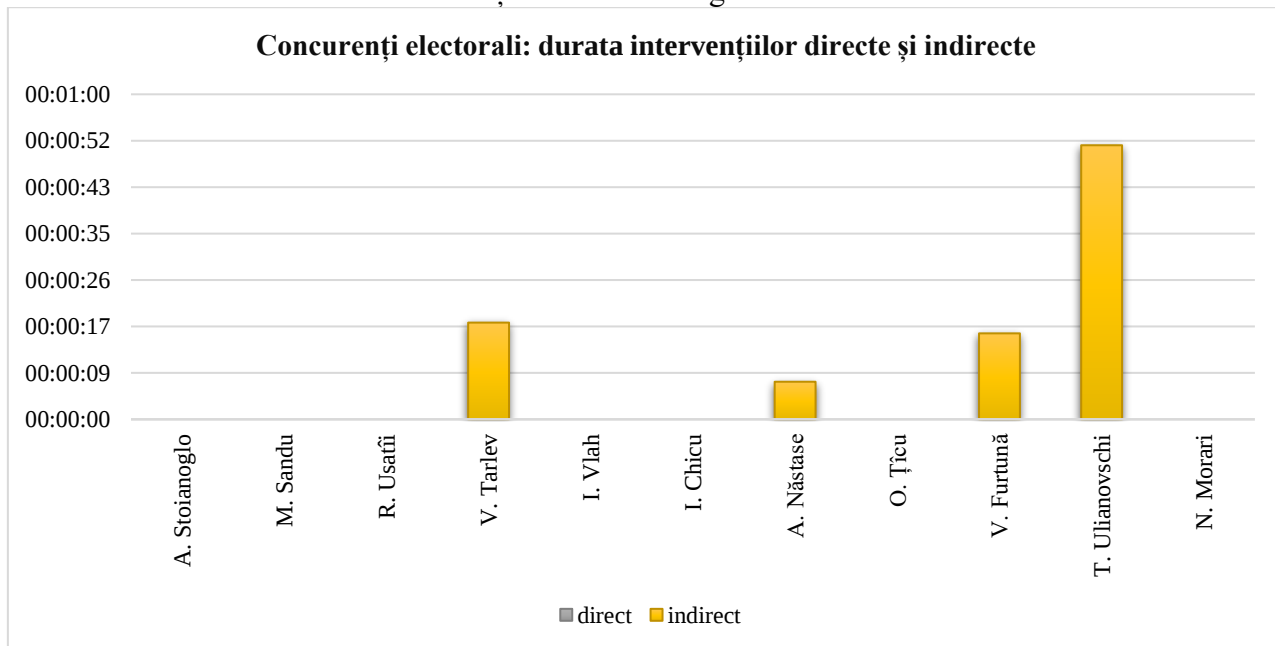
TOTAL

0:01:32

În perioada de control, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 01 min. 32 sec. Este de menționat că, concurentul electoral T. Ulianoschi a fost reflectat cu 51 sec., iar șapte dintre concurenții electorali nu au fost reflectați.

Fiecare concurent electoral a fost menționat într-un singur subiect.

Toți concurenți electorali au avut doar intervenții indirecte.

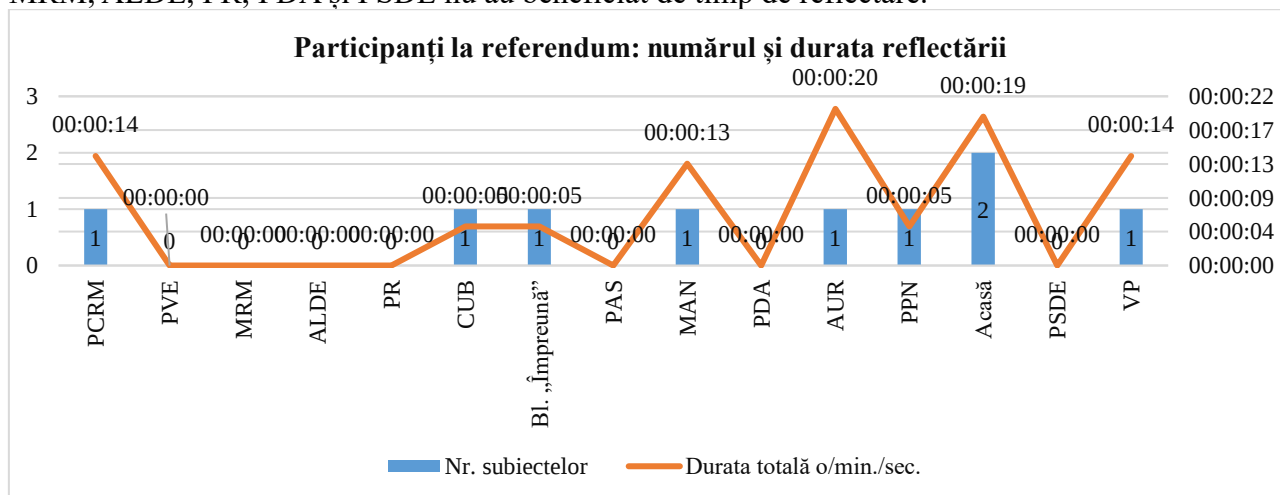
4. Reflectarea participanților la referendum

În perioada de raport, au fost reflectați 8 din 15 participanți înregistrați de CEC. În fapt, în cadrul programelor de știri și actualități, SMA a acordat timp participanților la referendum, după cum urmează:

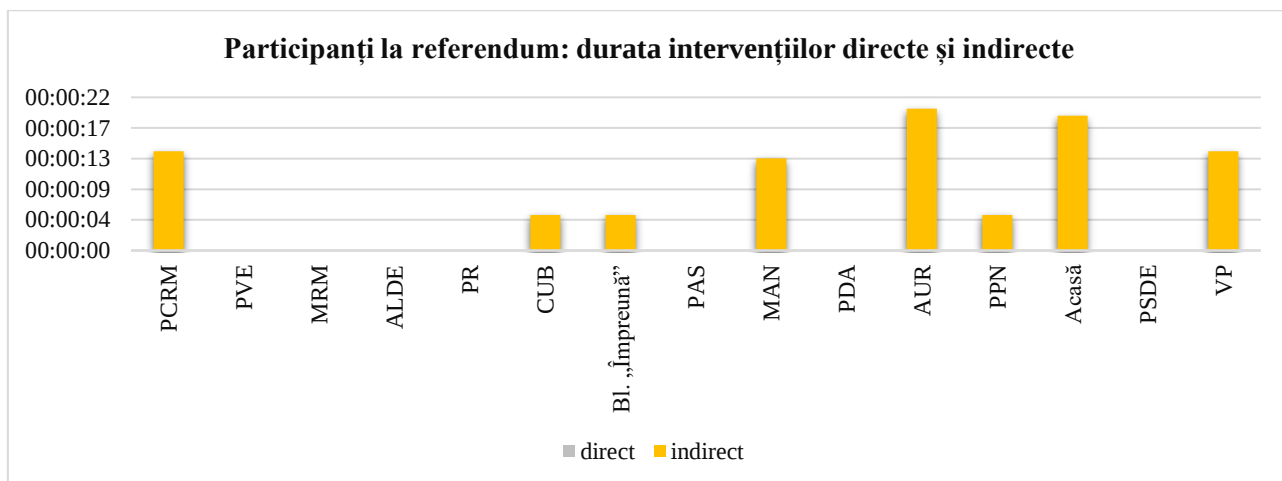
Participant la referendum	Nr. subiectelor	Durata totală o/min./sec.
PCRM	1	0:00:14
PVE	-	-
MRM	-	-
ALDE	-	-
PR	-	-
CUB	1	0:00:05
Bl. „Împreună”	1	0:00:05
PAS	-	-
MAN	1	0:00:13
PDA	-	-
AUR	1	0:00:20
PPN	1	0:00:05
Acasă	2	0:00:19
PSDE	-	-
VP	1	0:00:14
TOTAL		0:01:35

În perioada de control, volumul total de timp acordat participanților la referendum a fost de 01 min. 35 sec.

De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat AUR cu 20 sec., urmat de ACASĂ cu 19 sec. Participantul la referendumul republican constituțional MAN a beneficiat de 13 sec. de timp de reflectare. Menționați au fost CUB, Bl. „Împreună” și PPN cu 5 sec. Participanții la referendum: PVE, MRM, ALDE, PR, PDA și PSDE nu au beneficiat de timp de reflectare.

Cei 7 participanți la referendum au fost reflectați într-un subiect de știri cu caracter electoral. De cel mai mult timp de reflectare a beneficiat AUR cu 20 sec, iar cel mai puțin a fost mediatizați fost CUB, Bl „Împreună” și PPN cu câte 5 sec.

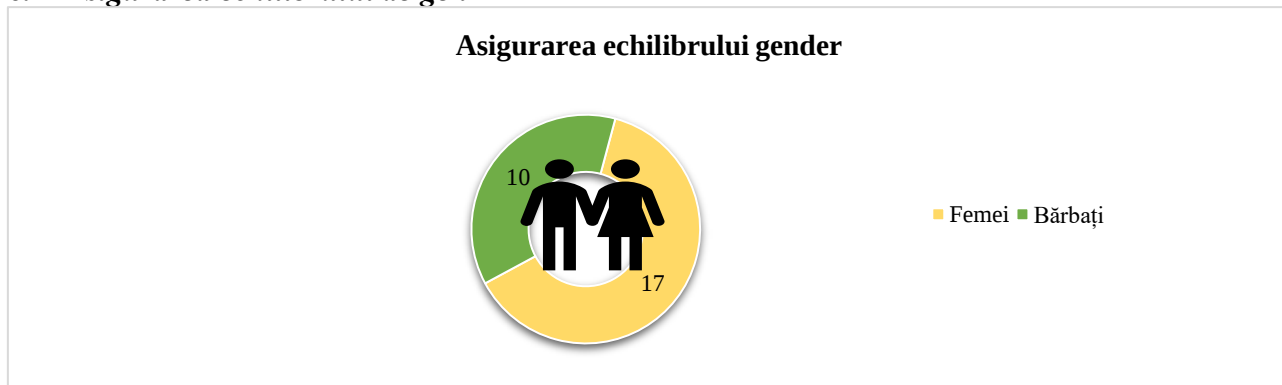

Toți participanții la referendumul republican constituțional au beneficiat de apariții indirecte în subiecte cu caracter electoral.

5. *Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual*

În perioada de raport, „Studio-L” nu a reflectat niciun subiect electoral conflictual.

6. *Asigurarea echilibrului de gen*

Raportul gender atestă prezența a 17 femei și a 10 bărbați.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de „Studio-L” au fost relevante deoarece au vizat concurenții electorali, Vox populi referitor la opțiunea aleasă pentru referendum, informații de la CEC.

8. *Atitudine autor*

SMA a manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali reflectați.

9. *Accesibilitate*

„Studio-L” a respectat rigorile cu privire la asigurarea accesului persoanelor cu dizabilități de văz sau auz, prin rularea titrelor care au corespuns cu esența conținutului și imaginilor difuzate.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

La capitolul respectării Declarației privind reflectarea alegerilor prezidențiale și referendumului republican constituțional, depusă de către furnizorul de servicii media și aprobată de către CA, este de menționat că toate subiectele electorale difuzate de către serviciul media de televiziune „Studio-L” au fost incluse în rubrica „Electorala-2024”.

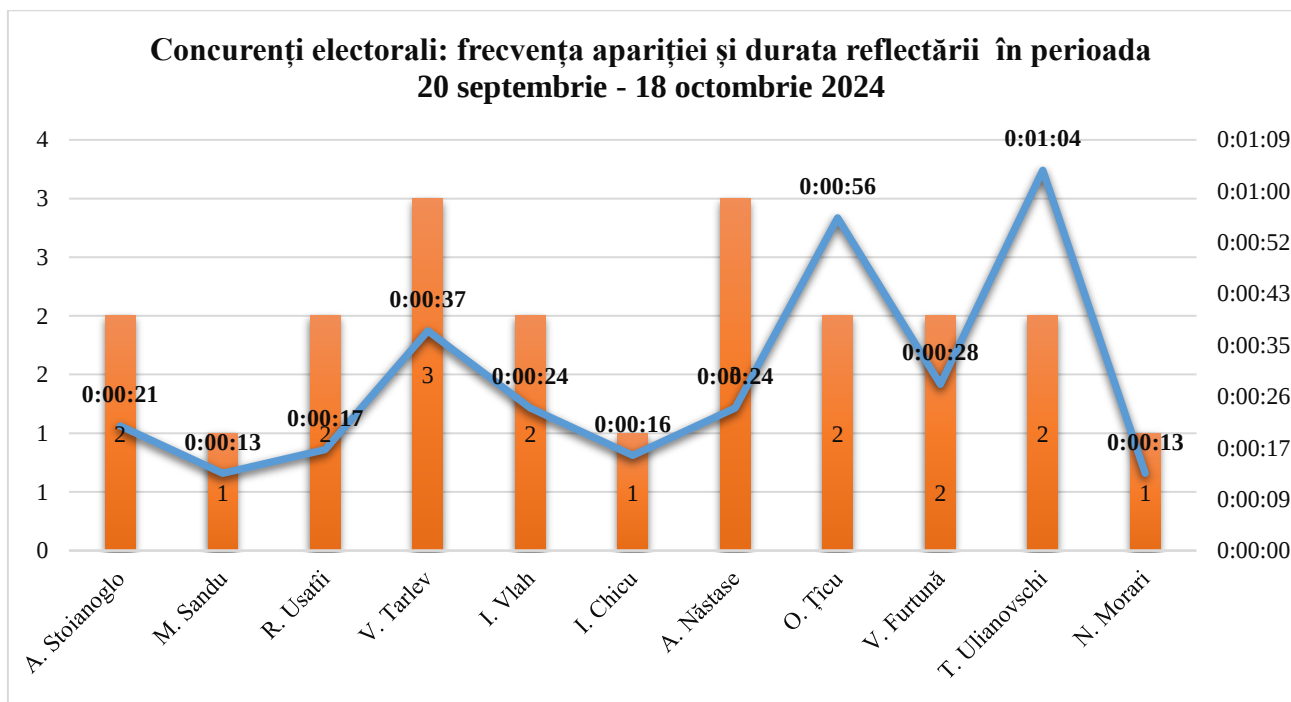
II. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 3 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20- 29.09.2024)	2 perioadă (30.09- 06.10.2024)	3 perioadă (07- 13.10.2024)	4 perioadă (14- 18.10.24)
1	Numărul de subiecte difuzate	3	8	18	10
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	24 min. 06 sec.	31 min. 22 sec.	53 min.37 sec.	33 min. 39 sec.
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	7%	11%	17%	23%
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	0	11	6	4
5	Durata reflectării concurenților electorali	0 sec.	02 min. 31 sec.	01 min. 10 sec.	01 min. 32 sec.
6	Participanții la referendum reflectați	0	0	0	8
7	Durata reflectării participanților la referendum	0 sec.	0 sec.	0 sec.	01 min. 35 sec.
8	Numărul de subiecte conflictuale echilibrate	0	0	0	0
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	0	0	0	0
9	Raportul gender (femei)	38	29	44	17
	Raportul gender (bărbați)	22	19	29	10
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	Pct. 38 din Regulamentul CEC	Pct. 38 din Regulamentul CEC	-	-

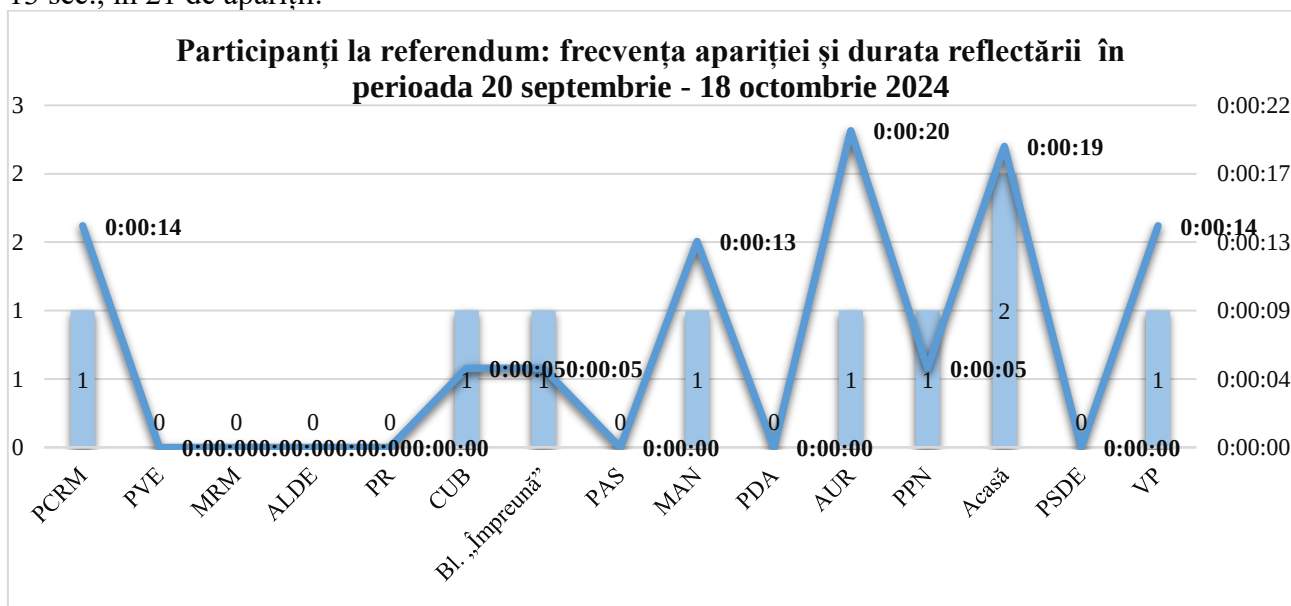
În comparație cu perioada de control precedentă, în perioada de raport, atât timpul alocat subiectelor cu caracter electoral, cât și numărul acestora, au înregistrat o scădere importantă – de la 53 min. 37 sec. (18 subiecte) la 33 min. 39 sec. (10 subiecte). Totodată, ponderea subiectelor cu caracter electoral în durata totală a buletinelor informative a crescut de la 17% la 23%, fiind cea mai ridicată din toate cele patru perioade de control. Durata reflectării concurenților electorali (01 min. 32 sec.) a rămas constat mică în ultimele 3 perioade de control – între 01 min. 10 sec. (perioada III) și 02 min. 31 sec. (perioada II). În prima perioadă de control concurenții electorali nu au fost reflectați.

Valoarea medie a ponderii subiectelor cu caracter electoral pentru perioada 20 septembrie – 18 octombrie 2024 a constituit 13,3%.

Cel mai mediatizat concurent electoral a fost T. Ulianovschi cu o durată totală de 01 min. 04 sec. și 2 apariții, urmat de concurentul V. Tarlev cu 37 sec., cu 3 apariții. Cel mai puțin reflectați au fost concurența N. Morari și M. Sandu care a avut o durată de 13 sec. și 1 apariție.

Durata totală de reflectare a concurenților electorali în cele 4 perioade de control a constituit 05 min. 13 sec., în 21 de apariții.

Dintre participanții la referendum, timpul de reflectare cel mai mare l-a deținut AUR cu 20 sec. și cu 1 apariție. Acesta este urmat de partidele Acasă, PCRM, MAN, VP, PPN, PSDE, menționați într-un subiect cu câte 5 sec. fiecare.

„R Live TV”

I. Program de știri și actualități

În perioada de raport, serviciul media de televiziune „R Live TV” nu a difuzat programe de știri și actualități.

II. Dezbateri electorale

Rezultatele monitorizării sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Indicatori				
	Data	Ora	Concurent electoral/ participant referendum	Tip scrutin	Prestație SMA
R Live TV	15.10.	18.05	PVE și MRM. (PCRM nu s-a prezentat)	R	cu devieri
	15.10.	19.00	ALDE și PR. (CUB nu s-a prezentat)	R	cu devieri
	15.10.	20.00.	A. Stoianoglo și R. Usafii. (M.Sandu nu s-a prezentat)	P	fără devieri
	16.10	19.00	Bl. „Împreună” și PAS. (MAN nu s-a prezentat)	R	cu devieri
	16.10.	20.00.	V. Tarlev, I. Vlah și I. Chicu	P	fără devieri
	17.10.	19.00	PDA și PPN. (AUR nu s-a prezentat)	R	cu devieri
	17.10	20.00.	A. Năstase și O. Țicu. (V. Furtună nu s-a prezentat)	P	cu devieri
	18.10.	19.00	VP și PSDE („Acasă” nu s-a prezentat)	R	cu devieri
	18.10	20.00.	T. Ulianovschi și N. Morari	P	fără devieri

În perioada de raport „R Live TV” a organizat 4 dezbateri electorale pentru alegerile la funcția de președinte al Republicii Moldova. Au fost invitați toți concurenții electorali (11), însă doi nu s-au prezentat – M. Sandu și V. Furtună.

Au fost organizate și 5 dezbateri electorale pentru alegerile referendumului republican constituțional la care au fost invitați toți (15) participanții înregistrați la Comisia Electorală Centrală, dintre 5 nu s-au prezentat – PCRM, CUB, AUR, MAN și Partidului Reîntregirii Naționale „Acasă”.

Moderatoarea a menționat că concurenții electorali și participanții la referendum au fost invitați în ordinea înregistrării la CEC. Fiecare candidat la funcția de președinte și participanții la referendum au avut la dispoziție câte 10 min., timp repartizat pentru prezentare, răspunsuri la întrebările moderatorului și ale contracandidaților și pentru mesajul de final.

Toate dezbaterile au fost difuzate în reluare, în zilele următoare la orele 06:00:00 și 07:00:00, cu excepția dezbaterilor din 18 octombrie, întrucât urmau zilele tăcerii, când agitația electorală este interzisă. Astfel, în raport cu participanții la ultima dezbatere poate fi constatată o deviere de la principiul echității.

Conform Declarației de reflectare a alegerilor prezidențiale și a referendumului constituțional din 20 octombrie 2024, SMA a indicat că va organiza dezbateri electorale în zilele de luni-vineri, la ora 20:00 și în reluare marți – sâmbătă, ora 6:00, deși programul de dezbateri pentru referendum a fost difuzat la ora 18:00 și 19:00 (detalii în tabel).

Data fiind difuzarea programelor de dezbateri electorale la o altă oră decât cea indicată în Declarație, în raport cu activitatea „R Live TV” sunt relevante prevederile pct. 28 din Regulamentul CEC, potrivit cărora: „FSM reflectă alegerile în conformitate cu declarația privind politica editorială după aprobarea acesteia de către CA și după publicarea ei pe pagina web oficială a CA. Declarațiile se plasează, în termen de 24 de ore de la aprobare, pe pagina web oficială a CA.”

Potrivit prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral nr. 325 din 08.12.2022: „În perioada electorală, programele audiovizuale cu caracter electoral și materialele scrise care vizează, într-un fel sau altul, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri) și participanții la

referendum sunt difuzate/publicate cu respectarea Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat de Comisia Electorală Centrală.”

Prin Decizia nr. 259 din 18 octombrie 2024, Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 5 000 de lei, furnizorul de servicii media „BRIGHT COMUNICATION” SRL, fondator al serviciului media audiovizual de televiziune „R Live TV” pentru încălcarea prevederilor art. 90 alin. (1) din Codul electoral (pct. 28 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media), în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. n) din Codul serviciilor media audiovizuale Republicii Moldova nr. 174/2018.

„Canal Regional”

I. Program de știri și actualități

În perioada de control, „Canal Regional” nu a difuzat programe de știri și actualități.

II. Dezbateri electorale

În perioada de control, „Canal Regional” nu a organizat dezbateri electorale.

III. Rezultate comparative și concluzii

Rezultatele controlului pentru 4 perioade sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr.	Indicatori	1 perioadă (20-29.09.24)	2 perioadă (30.09-06.10.24)	3 perioadă (07-13.10.24)	4 perioadă (04-18.10.24)
1	Numărul de subiecte difuzate	6	-	-	-
2	Timpul alocat subiectelor cu caracter electoral	17 min. 47 sec.	-	-	-
3	Ponderea subiectelor electorale în durata totală a buletinelor informative	14%	-	-	-
4	Numărul de concurenți electorali reflectați	5	-	-	-
5	Durata reflectării concurenților electorali	07 min. 46 sec.	-	-	-
6	Numărul participanților la referendum reflectați	-	-	-	-
7	Durata reflectării participanților la referendum	-	-	-	-
8	Numărul de subiecte	-	-	-	-

	conflictuale echilibrate				
	Numărul de subiecte conflictuale dezechilibrate	-	-	-	-
9	Raportul gender (femei)	19	-	-	-
	Raportul gender (bărbați)	24	-	-	-
10	Devieri atestate (prevederile legislației electorale)	pct. 28, 38, 48 și 49 din Regulamentul CEC	-	-	Art. 90 alin (6) din Codul Electoral

De menționat că, în Declarația privind reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024, SMA nu s-a angajat să difuzeze programe de știri și actualități, dar s-a angajat să organizeze dezbateri electorale în zilele de marți și vineri la ora 20:00. Totodată, prin scrisoarea nr. 03/10 din 13 octombrie 2024, SMA a comunicat CA despre faptul că este în imposibilitate de a produce dezbateri electorale în legătură cu defecțiunile tehnice apărute.

În acest context, sunt relevante prevederile art. 90 alin. (6) al Codului electoral, potrivit căroră: „În campania electorală pentru orice tip de scrutin, furnizorii de servicii media audiovizuale sunt obligați să organizeze dezbateri dacă au inclus în declarații ale politicii editoriale angajamente de organizare a dezbaterilor electorale și dacă acestea au fost adoptate de Consiliul Audiovizualului”.

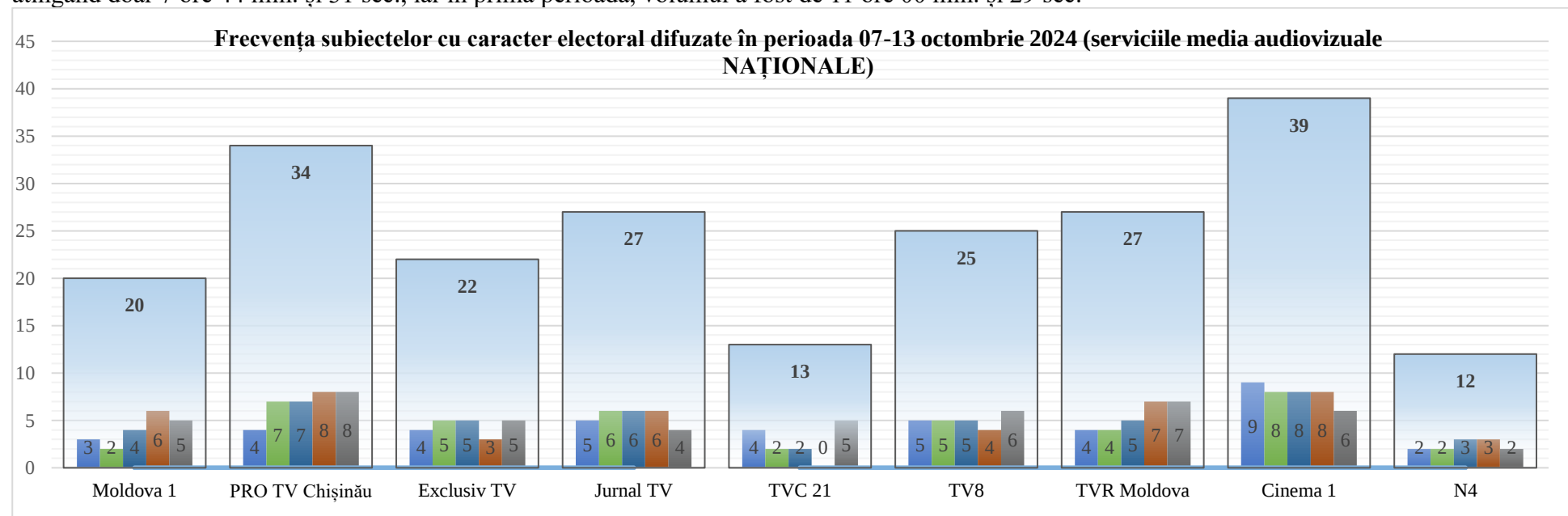
SINTEZA PRIVIND MODUL DE REFLECTARE A ALEGERILOR PREZIDENTIALE ȘI A REFERENDUMULUI REPUBLICAN CONSTITUȚIONAL DIN 20 OCTOMBRIE 2024

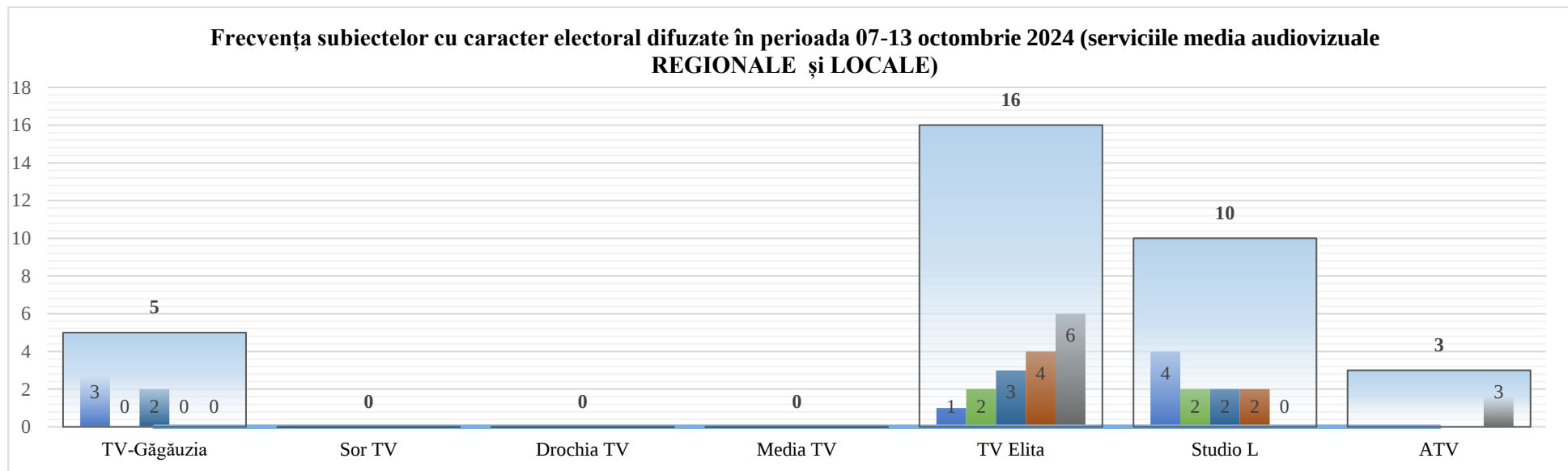
I. Programele de știri și actualități

1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 14-18 octombrie 2024, au fost supuse controlului 18 servicii media audiovizuale (în continuare – SMA), care au difuzat, în programele de știri și actualități, **253** de subiecte cu caracter electoral, în creștere cu 49 de subiecte față de perioada a doua, dar în scădere față de perioada a treia cu 31 de subiecte și față de prima perioadă cu 117 subiecte. Totodată este de menționat că, perioada de raport a fost cu 2 zile mai scurtă decât perioada a doua și a treia și cu 5 zile mai scurtă față de prima perioadă de control.

Volumul total alocat materialelor electorale difuzate de SMA monitorizate a fost de **10 ore 16 min. 38 sec.**, ceea ce constituie aproximativ **32,2 %** din durata totală a buletinelor informative difuzate în perioada monitorizată. Comparativ cu perioada a treia, când volumul materialelor electorale a fost de 11 ore 12 min. și 55 de sec., s-a observat o ușoară scădere în perioada a patra. De asemenea, în perioada a doua, volumul a fost semnificativ mai mic, atingând doar 7 ore 44 min. și 31 sec., iar în prima perioadă, volumul a fost de 11 ore 00 min. și 29 sec.

13 SMA din cele 16 care și-au asumat reflectarea campaniei în cadrul buletinelor informative, au difuzat subiecte cu caracter electoral în perioada de raport.

3 SMA, printre care „SOR-TV”, „Drochia TV” și „Media TV” și-au asumat difuzarea buletinelor informative cu conținut electoral în zilele de sâmbătă și duminică, respectiv aceste zile nu au fost monitorizate, dat fiind faptul că zilele menționate nu s-au inclus în această perioadă de control.

Cele mai multe subiecte cu caracter electoral în perioada a patra au fost difuzate de „Cinema 1” – 39 de subiecte (15,4 %). Acesta a fost lider atât în perioada a treia cu 35 de subiecte difuzate, cât și în a doua perioadă – cu 29 de subiecte difuzate, iar în prima perioadă întâietatea a fost deținută de „TVC 21” – cu 50 de subiecte.

Cele mai puține subiecte electorale în perioada a patra au fost difuzate de „ATV”, cu un total de 3 subiecte (1,2%). În perioada a treia, „TV Găgăuzia” a avut o acoperire similară, difuzând tot 3 subiecte. În perioada a doua, „SOR-TV” a avut cea mai scăzută acoperire, difuzând un singur subiect., iar în prima perioadă, „ATV” a fost din nou pe ultimul loc, cu 2 subiecte difuzate.

În perioada a patra, „PRO TV Chișinău” a alocat de cel mai mare spațiu subiectelor electorale – 01 oră 37 min. 10 sec. (15,8 %). În perioada a treia și a doua, „Exclusiv TV” a fost lider în difuzarea subiectelor cu caracter electoral, oferind 1 oră 33 min. și 29 sec. în perioada a treia și 1 oră 12 min. și 09 sec. pentru subiectele electorale difuzate în perioada a doua. În prima perioadă, la fel „PRO TV Chișinău” a alocat cel mai mare spațiu, asigurând o acoperire de 1 oră 24 min. și 29 sec. subiectelor electorale.

În perioada a patra, ca și în primele două perioade de control, „ATV” a alocat cel mai mic spațiu materialelor electorale – 04 min. 51 sec., în creștere, comparativ cu cele 3 min. și 18 sec. alocate în perioada a doua și 1 min. și 25 de sec. – în prima perioadă. În perioada a treia, „TVC 21” a avut, de asemenea, o acoperire limitată, alocând 14 min. și 26 de sec. pentru subiectele cu caracter electoral.

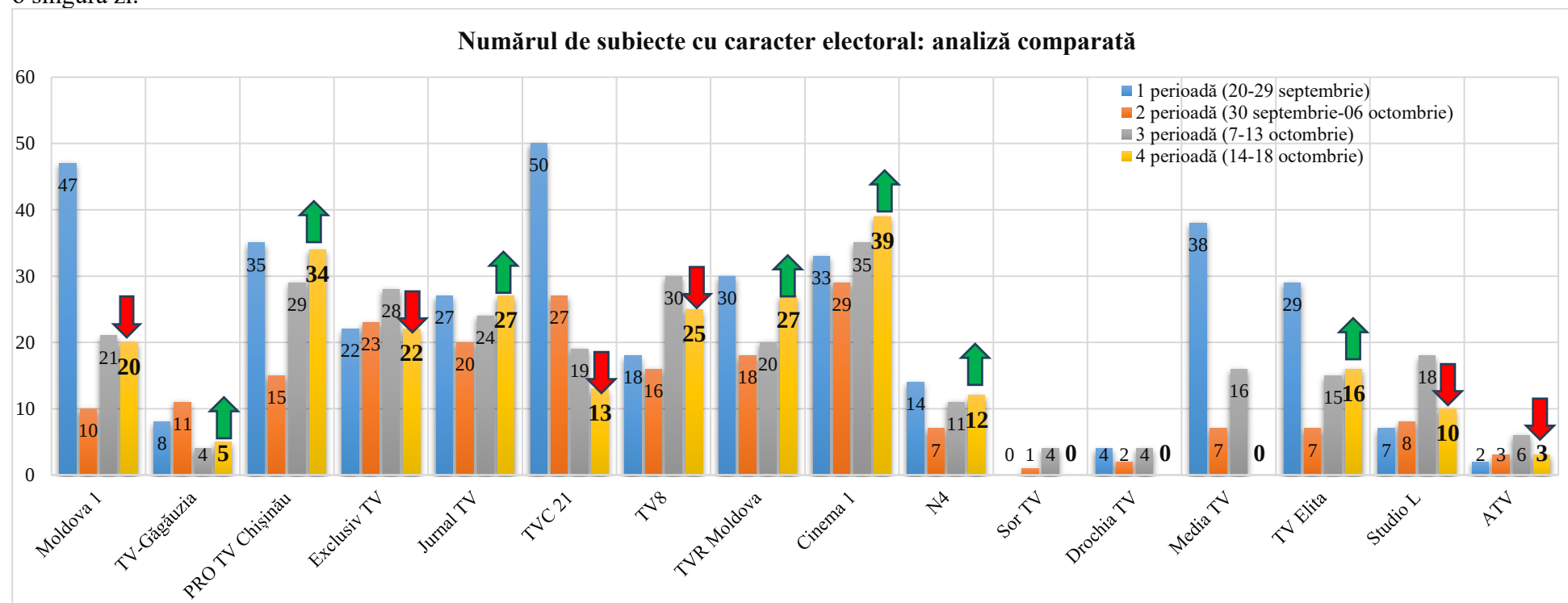
9 SMA au avut o repartitie uniformă a subiectelor electorale, acestea fiind: „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4” și „TV Elita”.

4 SMA au repartizat neuniform știrile electorale. Acestea sunt: „TVC 21”, „TV-Găgăuzia”, „Studio-L” și „ATV”.

9 SMA au difuzat subiecte cu caracter electoral în toate cele 5 zile monitorizate. SMA sunt: „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4” și „TV Elita”.

2 SMA au difuzat știri electorale în 4 zile. Acestea sunt: „TVC 21” și „Studio-L”.

1 SMA, „TV-Găgăuzia” a reflectat campania difuzând știri cu caracter electoral în 2 zile, iar „ATV” a informat publicul difuzând subiecte electorale într-o singură zi.

Analiza comparată a numărului de subiecte cu caracter electoral difuzate în a treia și a patra perioadă de monitorizare, ne indică faptul că în cazul a 7 SMA („TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4” și „TV Elita”) s-a evidențiat o tendință de creștere a numărului de știri și reportaje cu tematică electorală, în timp ce la alte 6 SMA („Moldova 1”, „Exclusiv TV”, „TVC 21”, „TV8”, „Studio-L” și „ATV”) s-a observat o scădere a acestora.

8 SMA au difuzat cele mai multe subiecte electorale în prima perioadă de control, comparativ cu perioadele următoare, aceste SMA fiind „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Canal Regional”, „TVC 21”, „TVR Moldova”, „N4”, „Media TV” și „TV Elita”. Totodată, este de menționat că „Canal Regional” a difuzat buletine informative doar în prima perioadă, iar conform declarației depusă și aprobată de CA, SMA nu și-a asumat difuzarea buletinelor informative.

1 SMA, „TV-Găgăuzia” a difuzat cel mai mare număr de subiecte electorale în perioada a doua de control, comparativ cu celelalte perioade.

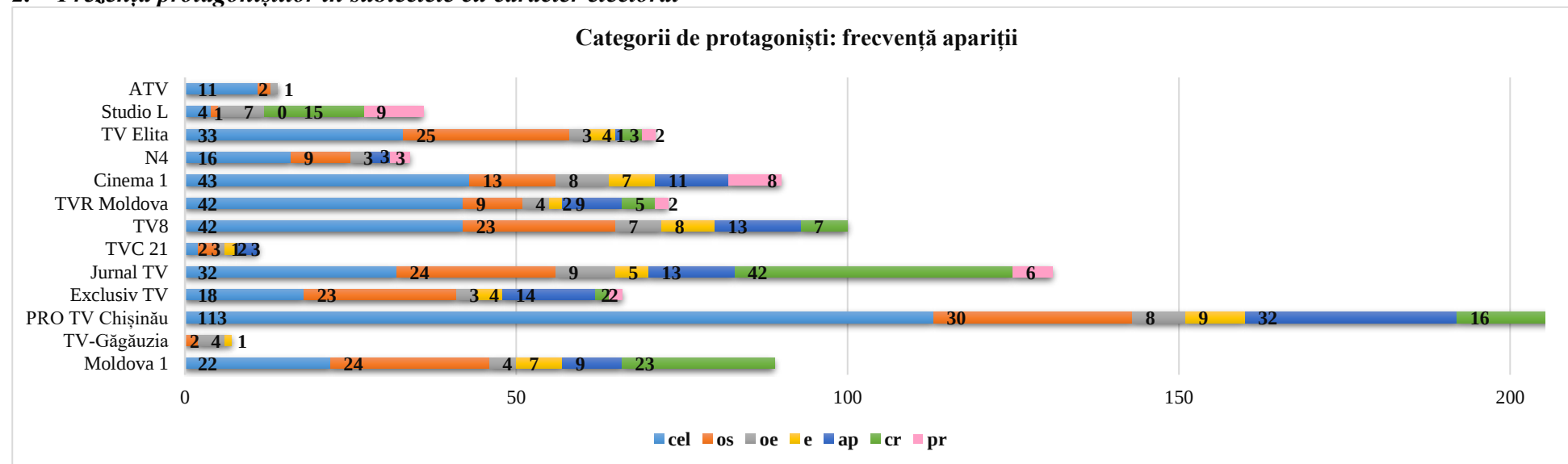
5 SMA au difuzat cele mai multe subiecte electorale în perioada a treia de control. Aceste SMA sunt: „Exclusiv TV”, „TV8”, „SOR-TV”, „Studio-L” și „ATV”.

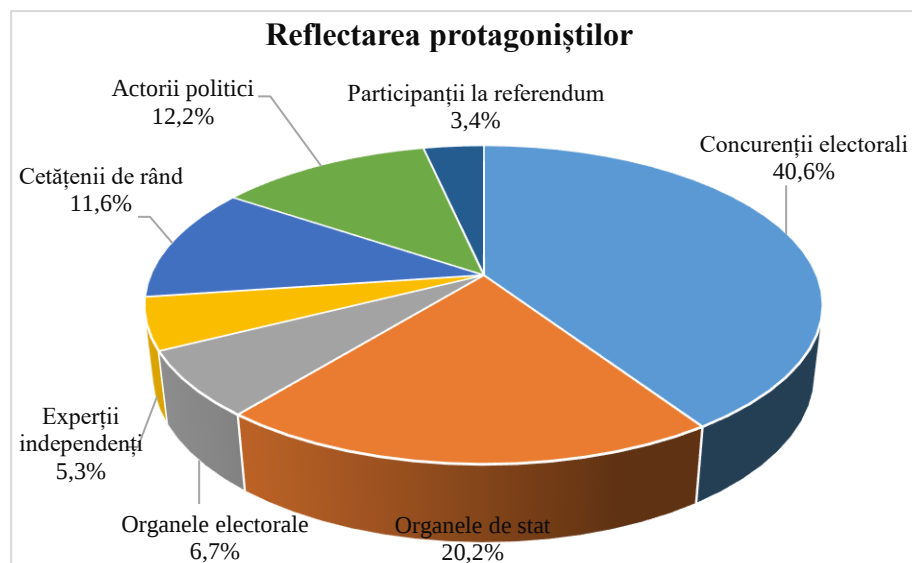
1 SMA, „Cinema 1” a difuzat cele mai subiecte electorale în perioada a patra de control, comparativ cu cele 3 perioade precedente.

1 SMA, „Drochia TV” a difuzat cele mai multe subiecte electorale în prima și a treia perioadă, câte 4 subiecte.

1 SMA, „Jurnal TV” a difuzat cele mai multe subiecte electorale în prima și a patra perioadă de control, câte 27 de subiecte.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

În perioada a patra, protagoniștii cu cele mai multe apariții în subiectele cu caracter electoral au fost concurenții electorali, având o pondere de 40,6%, urmați de organele de stat, care au reprezentat 20,2%. Participanții la referendum au avut cele mai puține apariții – 3,4%.

În perioada a treia, concurenții electorali au continuat să fie protagoniștii principali, cu 24,3%, iar participanții la referendum au înregistrat unele din cele mai puține apariții, cu 7,9%.

În a doua perioadă, concurenții electorali au fost din nou cei mai prezenți, cu 37,7%, în timp ce experții au avut cele mai puține apariții, cu 4,9%.

În prima perioadă, concurenții electorali au dominat din nou, având 40,6% din apariții, în contrast cu organele de stat, care au avut cele mai puține prezențe, cu 4,2%.

Analiza comparată ne indică faptul că concurenții electorali au dominat la capitolul apariții în toate cele patru perioade, dar procentul lor a scăzut progresiv de la 40,6% în prima perioadă și a patra perioadă, la 37,7% în a doua și la 24,3% în a treia. Participanții la referendum au avut o vizibilitate scăzută în toate cele

patru perioade de control, cu o vizibilitate de 3,4 % în perioada a patra, 7,9% în perioada a treia, 8,3 % – în perioada a doua și 5,5 % în prima perioadă. Prin urmare, participanții la referendum au avut o vizibilitate mult mai redusă în comparație cu concurenții electorali.

4 SMA au asigurat pluralismul și diversitatea opiniilor în știri, mediatizând 7 categorii de protagoniști. Acestea sunt: „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova” și „TV Elita”.

4 SMA, au reflectat 6 categorii de protagoniști. Aceste SMA sunt: „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „TV8” și „Cinema 1”.

În cazul a 3 SMA – „TVC 21”, „N4” și „Studio-L” s-a constatat prezența a 5 categorii de protagoniști în buletinele informative.

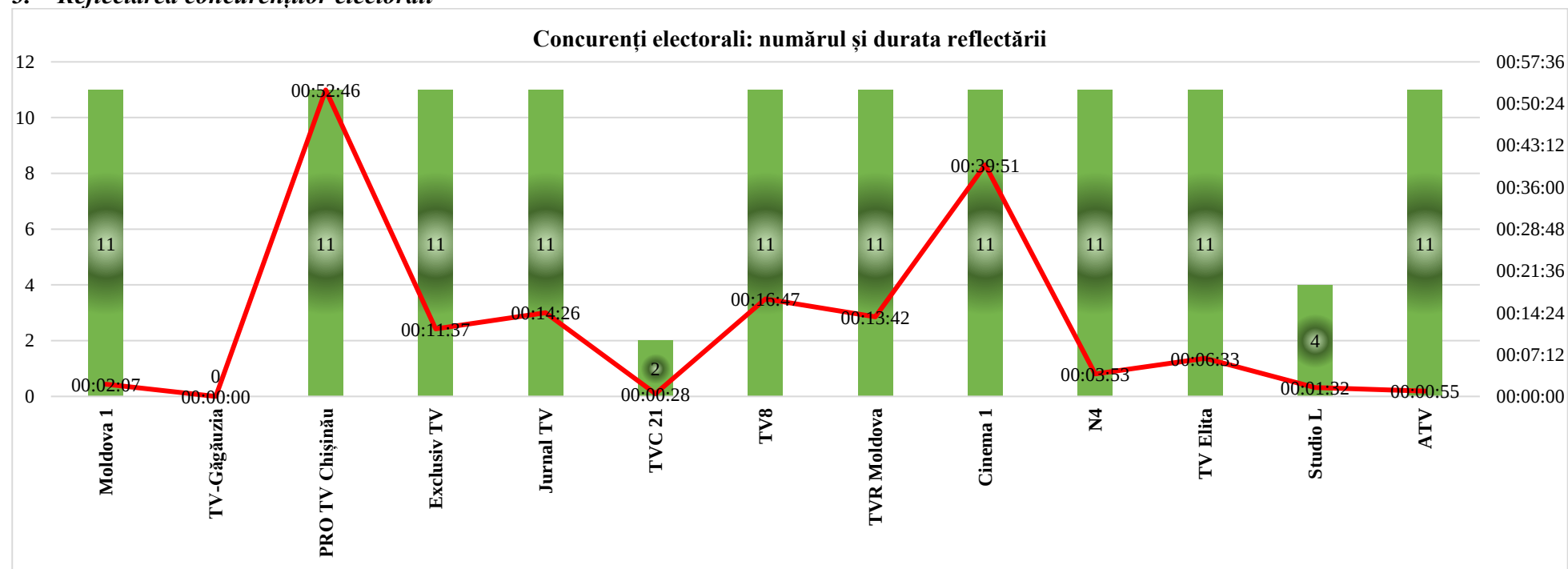
3 categorii de protagoniști au fost prezenți în știrile difuzate de „TV Găgăuzia” și „ATV”.

1 SMA, „TV Găgăuzia” nu a avut ca protagoniști concurenții electorali, situație constatată și în perioada a treia de control. În perioada a doua, 3 SMA inclusiv „Moldova 1”, „SOR-TV” și „ATV” nu au avut ca protagoniști concurenții electorali, iar în prima perioadă 4 SMA nu au acordat timp concurenților electorali, inclusiv „SOR-TV”, „Axial TV”, „Studio-L” și „ATV”.

5 SMA nu au avut ca protagoniști participanții la referendum. Aceste SMA sunt: „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8” și „ATV”. În perioada a treia, 7 SMA nu au avut ca protagoniști participanții la referendum, inclusiv „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „N4”, „SOR-TV” și „Studio-L”. În a doua perioadă, 6 SMA fără protagoniști participanți la referendum prezenți au fost „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „Media TV”, „TV Elita” și „Studio-L”, iar în prima perioadă 8 SMA nu au reflectat participanții la referendum, printre care

„TV-Găgăuzia”, „Canal Regional”, „SOR-TV”, „Drochia TV”, „Axial TV”, „TV Elita”, „Studio-L” și „ATV”. Analiza comparată ne indică faptul că „TVR Moldova”, „N4”, „Media TV” și „Drochia TV” nu au reflectat participanții la referendum într-o singură perioadă, „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „TV8”, „ATV”, „SOR-TV” și „TV Elita” nu au reflectat participanții în două perioade, iar „PRO TV Chișinău”, „TVC 21” și „Studio-L” au omis reflectarea participanților la referendum în trei perioade de control.

3. Reflectarea concurenților electorali

12 SMA au reflectat concurenții electorali în perioada a patra de control.

10 SMA au reflectat toți cei 11 concurenți electorali înscriși în cursa electorală. Aceste SMA sunt: „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „TV Elita” și „ATV”. „TVC 21” a reflectat 2 concurenți electorali, iar „Studio-L” – 4 concurenți electorali.

1 SMA, „TV Găgăuzia” nu a reflectat niciun concurent electoral.

11 SMA au oferit timp concurenților electorali pentru expunerea activităților de campanie, cu prezența directă și/sau indirectă, printre care „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „TV Elita” și „Studio-L”.

1 SMA, „ATV” a nominalizat concurenții electorali.

Analiza comparativă a numărului de concurenți electorali reflectați în toate cele 4 perioade de control ne indică faptul că:

- 4 SMA i-au reflectat pe toți cei 11 concurenți electorali în toate cele 4 perioade de control, aceste SMA fiind „PRO TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova” și „Cinema 1”.
- 4 SMA i-au reflectat pe toți cei 11 concurenți electorali în 3 perioade de control. Aceste SMA sunt: „TV8”, „N4”, „TV Elita” și „Drochia TV”.
- 4 SMA i-au reflectat pe toți cei 11 concurenți electorali în 2 perioade de control, printre care se regăsesc „Moldova 1”, „Exclusiv TV”, „ATV” și „Media TV”.
- 2 SMA „SOR-TV” și „Studio-L” i-au reflectat pe toți cei 11 concurenți electorali într-o singură perioadă de control.
- 2 SMA nu au reflectat niciun concurent electoral într-o singură perioadă de control, aceste SMA fiind „Moldova 1” și „Studio-L”.
- 3 SMA nu au reflectat niciun concurent electoral în două perioade de control, printre care „SOR-TV”, „ATV” și „TV-Găgăuzia”.

Ca durata de reflectare, cel mai mare spațiu concurenților electorali a fost acordat de „PRO TV Chișinău” – 54 min. 46 sec., iar cel mai puțin spațiu a fost acordat de „TVC 21” – 28 sec. Analiza comparată ne indică că „PRO TV Chișinău” a fost lider la capitolul acordării spațiului de emisie concurenților electorali în perioada a patra (54 min. 46 sec.) și în prima perioadă (35 min. 00 sec.), iar „Cinema 1” a deținut întâietate în perioada a doua (34 min. 45 sec.) și a treia perioadă de control (37 min. 45 sec.). Cel mai puțin spațiu acordat concurenților a fost oferit de „TVC 21” (28 sec.) – în perioada a patra de control, „Studio-L” (01 min. 10 sec.) – în perioada a treia, „TV Elita” (55 sec.) – în perioada a doua și „Drochia TV” (01 min. 50 sec.) – în prima perioadă.

Frecvența aparițiilor concurenților electorali în perioada 14-18 octombrie 2024

Concurenti electorali	Moldova 1	TV -Găgăuzia	PRO TV Chișinău	Exclusiv TV	Jurnal TV	TVC 21	TV8	TVR Moldova	Cinema 1	N4	TV Elita	Studio L	ATV	TOTAL
A. Stoianoglo	2	-	12	2	4	-	5	6	6	1	3	-	1	42
M. Sandu	3	-	12	2	5	1	5	5	5	2	3	-	1	44
R. Usafii	2	-	12	4	5	-	5	5	5	2	3	-	1	44
V. Tarlev	1	-	8	1	3	-	4	5	4	1	3	1	1	32
I. Vlah	2	-	10	1	1	-	4	4	4	1	3	-	1	31
I. Chicu	2	-	11	1	3	-	2	3	3	2	3	-	1	31
A. Năstase	2	-	8	2	3	-	4	2	3	2	3	1	1	31
O. Țicu	2	-	10	1	2	-	3	4	2	1	3	-	1	29
V. Furtună	2	-	10	1	2	-	2	3	6	1	3	1	1	32
T. Ulianoschi	2	-	10	1	3	1	4	3	3	2	3	1	1	34
N. Morari	2	-	10	2	1	-	4	2	2	1	3	-	1	28

Cu referire la prezența concurenților electorali în calitate de protagoniști în știri este de menționat că, concurenții electorali au acumulat în total 378 de prezențe, cu 134 de apariții mai multe decât în perioada a treia de control, cu 124 mai multe decât în perioada a doua a controlului și cu 120 de prezențe mai puține decât în prima perioadă.

Cele mai multe mențiuni ale concurenților electorali au fost prezentate de „PRO TV Chișinău” – 113 apariții, iar cele mai puține apariții ale concurenților electorali s-au atestat la „TVC 21” – cu 2 apariții. În perioada a treia, la fel „PRO TV Chișinău” a înregistrat cele mai multe apariții ale concurenților electorali – 32 apariții, iar cele mai puține apariții ale concurenților electorali s-au atestat la 3 SMA, și anume, „Exclusiv TV”, „TV8” și „Studio-L”, fiecare cu câte 6 apariții. În a doua perioadă, „TV8” a fost SMA cu cele mai multe apariții ale concurenților electorali în subiectele de știri – 36 apariții, iar cele mai puține apariții ale concurenților electorali s-au înregistrat la „Exclusiv TV” – 8 apariții. În prima perioadă, „PRO TV Chișinău” a înregistrat cele mai multe apariții ale concurenților electorali – 61 de prezențe, cele mai puține prezențe fiind înregistrate de „TV-Găgăuzia” – 4 prezențe.

Ca frecvență, cei mai reflectați concurenți electorali au fost M. Sandu și R. Usatii – de 44 de ori, fiind urmați de A. Stoianoglo – de 42 de ori. Cele mai puține prezențe i-au revenit concurentului electoral N. Morari – 28 de ori. În perioada a treia, cel mai reflectat concurent electoral a fost M. Sandu – de 34 de ori, iar cele mai puține prezențe, 14 la număr, i-au revenit N. Morari. În perioada a doua, concurentul electoral M. Sandu a fost vizată în cele mai multe subiecte (30), iar cel mai puțin reflectat concurent electoral ca frecvență a fost R. Usatii – cu 18 apariții. În prima perioadă cele mai multe apariții le-a avut concurentul electoral M. Sandu – 68 de ori, iar cele mai puține apariții i-au revenit concurentului T. Ulianovschi – 33 de apariții.

Cu referire la durata reflectării concurenților electorali în cadrul programelor informative, aceasta a fost repartizată pe SMA după cum urmează în tabelul de mai jos:

Durata totală a reflectării concurenților electorali în perioada 14-18 octombrie 2024, [oră:min.:sec.]

Concurenti electorali	Moldova 1	TV-Găgăuzia	PRO TV Chișinău	Exclusiv TV	Jurnal TV	TVC 21	TV8	TVR Moldova	Cinema 1	N4	TV Elita	Studio L	ATV
A. Stoianoglo	0:00:10	-	0:05:56	0:01:38	0:01:34	-	0:00:57	0:01:49	0:04:40	0:00:10	0:00:45	-	0:00:05
M. Sandu	0:00:27	-	0:06:05	0:01:07	0:02:26	-	0:01:55	0:01:59	0:04:44	0:00:45	0:00:36	-	0:00:05
R. Usatii	0:00:15	-	0:06:27	0:02:16	0:02:12	-	0:01:07	0:01:15	0:04:54	0:00:39	0:00:39	-	0:00:05
V. Tarlev	0:00:05	-	0:03:53	0:00:27	0:01:24	-	0:02:07	0:01:14	0:02:02	0:00:05	0:00:51	0:00:18	0:00:05
I. Vlah	0:00:10	-	0:03:20	0:00:15	0:00:30	-	0:00:36	0:00:59	0:03:04	0:00:05	0:00:51	-	0:00:05
I. Chicu	0:00:10	-	0:04:28	0:00:20	0:01:23	-	0:00:45	0:01:02	0:02:19	0:00:30	0:00:30	-	0:00:05
A. Năstase	0:00:10	-	0:04:27	0:02:33	0:01:21	-	0:01:28	0:01:02	0:03:39	0:00:40	0:00:24	0:00:07	0:00:05
O. Țicu	0:00:10	-	0:03:55	0:00:25	0:00:47	-	0:01:28	0:01:25	0:03:37	0:00:05	0:00:42	-	0:00:05
V. Furtună	0:00:10	-	0:03:41	0:00:15	0:01:01	-	0:01:42	0:01:05	0:03:25	0:00:05	0:00:36	0:00:16	0:00:05
T. Ulianovschi	0:00:10	-	0:05:33	0:00:25	0:01:24	0:00:14	0:01:50	0:01:15	0:04:06	0:00:44	0:00:18	0:00:51	0:00:05
N. Morari	0:00:10	-	0:05:01	0:01:56	0:00:24	-	0:02:52	0:00:37	0:03:21	0:00:05	0:00:21	-	0:00:05

În perioada de control, volumul total de timp oferit celor 11 concurenți electorali a fost de **2 ore 44 min. și 37 sec.**, ceea ce reprezintă o pondere de **26,7 %** din durata totală a subiectelor electorale difuzate. În perioada a treia, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 01 oră 57 min. 52 sec., în perioada a doua acest volum a constituit 02 ore 23 min. 31 sec., iar în prima perioadă – 03 ore 26 min. 28 sec.

Volumul de timp alocat concurenților a scăzut progresiv din prima perioadă (cel mai ridicat nivel înregistrat) până în perioada a treia (cel mai scăzut nivel înregistrat). Perioada a patra de control a înregistrat o creștere față de perioada a treia și a doua, dar nu a atins nivelul alocat în prima perioadă.

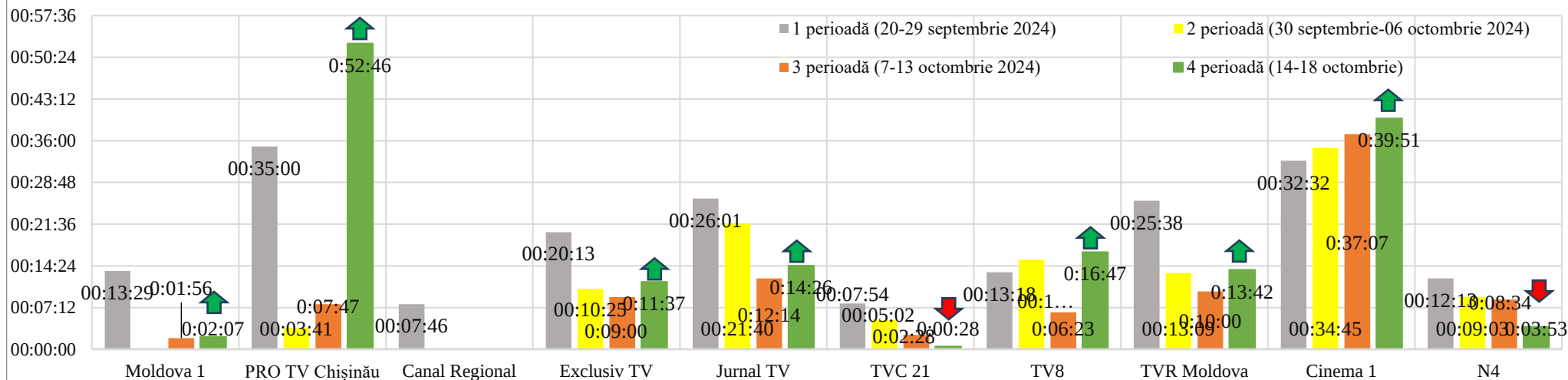
Cel mai mediatizat concurent electoral în perioada a patra de control a fost M. Sandu – cu 20 min. și 23 sec. (12,4 %), fiind urmată de R. Usatîi cu 19 min. și 49 sec. (12 %), iar cel mai puțin a fost reflectată I. Vlah cu 9 min. și 55 sec. (6 %), de 2 ori mai puțin decât M. Sandu. În perioada a treia, cel mai mediatizat concurent electoral a fost V. Furtună – 17 min. 07 sec. (14,5 %), iar cel mai puțin au fost reflectați 2 concurenți electorali, A. Năstase și O. Țîcu – fiecare din ei cu câte 07 min. 40 sec. (6,5 %). În perioada a doua, concurentul electoral cu cel mai mare timp de reflectare a fost iarăși M. Sandu – cu o durată cumulată de 20 min. 02 sec. (14 %), iar concurentul electoral cu cel mai mic timp de reflectare a fost R. Usatîi – cu 06 min. 56 sec. (4,8%), iar în prima perioadă, de asemenea întâietate a deținut M. Sandu – 35 min. 48 sec. (17,4 %), iar la polul opus s-a aflat concurentul electoral O. Țîcu – 08 min. 18 sec. (4 %).

În cazul a 6 SMA – „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova” și „Cinema 1” s-a constatat o distribuție neuniformă a timpului de antenă acordat concurenților electorali, unii beneficiind de o expunere mult mai mare decât alții.

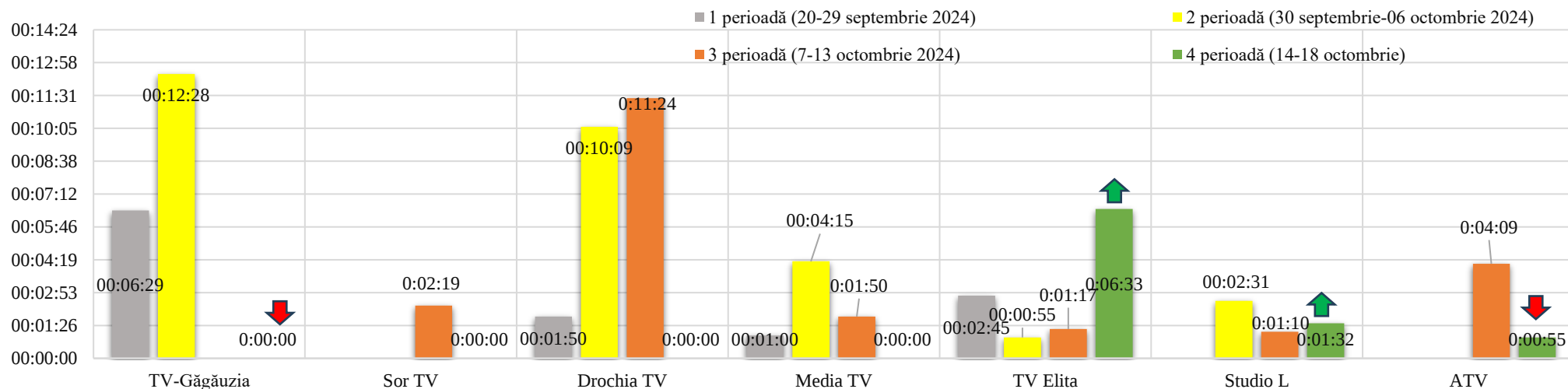
Exemplificăm:

- „PRO TV Chișinău” (R. Usatîi – 06 min. 27 sec., iar I. Vlah – cu 03 min. 20 sec.);
- „Exclusiv TV” (A. Năstase – 02 min. 33 sec., iar I. Vlah și V. Furtună – cu câte 15 sec.);
- „Jurnal TV” (M. Sandu – 02 min. 26 sec., iar N. Morari – cu 24 sec.);
- „TV8” (M. Sandu – 01 min. 59 sec., iar I. Vlah – cu 36 sec.);
- „TVR Moldova” (M. Sandu – 01 min. 59 sec., iar N. Morari – cu 37 sec.);
- „Cinema 1” (R. Usatîi – 04 min. 54 sec., iar V. Tarlev – cu 2 min. 02 sec.).

Concurenți electorali: durata reflectării (SMA naționale)

Concurenți electorali: durata reflectării (SMA regionale și locale)

Analiza comparată a volumului de timp alocat concurenților electorali în perioada a patra comparativ cu perioada a treia, ne indică faptul că în cazul a 4 SMA („TV-Găgăuzia”, „TVC 21”, „N4” și „ATV”) s-a evidențiat o tendință de scădere a timpului alocat concurenților electorali, în timp ce la alte 9 SMA („Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „TV Elita” și „Studio-L”) s-a observat o creștere.

9 SMA au reflectat concurenții electorali în toate cele patru perioade de control, aceste SMA sunt „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4” și „TV Elita”.

4 SMA au reflectat concurenții electorali în trei perioade de control, inclusiv „Moldova 1”, „Drochia TV”, „Media TV” și „Studio-L”.

2 SMA au reflectat concurenții electorali în două perioade de control, acestea fiind „TV-Găgăuzia” și „ATV”.

2 SMA au reflectat concurenții electorali într-o singură perioadă de control, aceste SMA sunt „Canal Regional” și „SOR-TV”.

7 SMA au alocat cel mai mult timp concurenților electorali în prima perioadă de control, printre care „Moldova 1”, „Canal Regional”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TVR Moldova” și „N4”.

3 SMA au alocat cel mai mult timp concurenților electorali în a doua perioadă de control, printre care „TV-Găgăuzia”, „Media TV” și „Studio-L”.

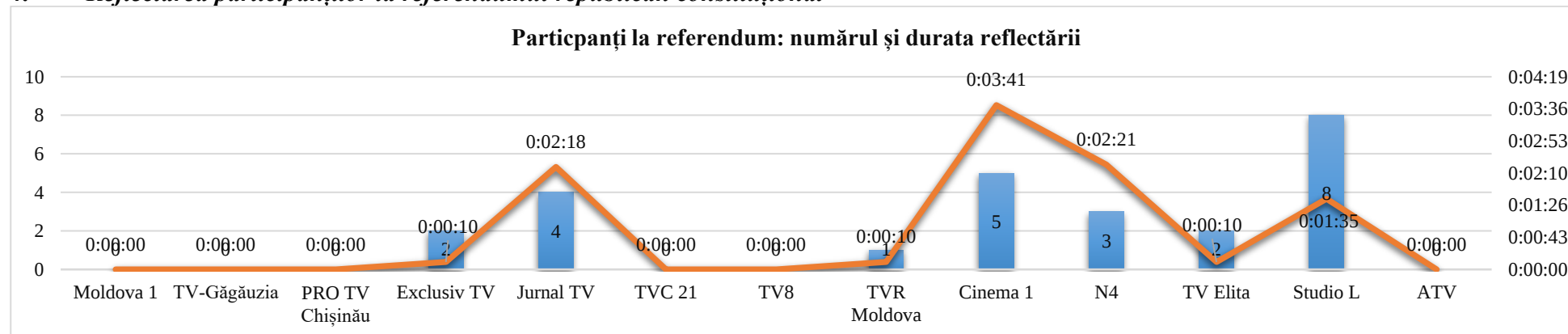
3 SMA au alocat cel mai mult timp concurenților electorali în a treia perioadă de control, printre care „SOR-TV”, „Drochia TV” și „ATV”.

4 SMA au alocat cel mai mult timp concurenților electorali în a patra perioadă de control, printre care „PRO TV Chișinău”, „TV8”, „Cinema 1” și „TV-Elita”.

Totodată este de menționat că, „Canal Regional” a difuzat buletine informative în prima perioadă, deși nu s-a angajat. În următoarele perioade de control, SMA s-a conformat Declarației și nu a difuzat buletine informative.

„Media TV”, „Drochia TV” și „SOR-TV” și-au asumat difuzarea buletinelor informative în zilele de sâmbătă și duminică, iar aceste zile au lipsit în perioada a patra de control.

4. *Reflectarea participanților la referendumul republican constituțional*

În perioada a patra de control, 7 SMA au reflectat participanții la referendum în cadrul știrilor cu caracter electoral difuzate, acestea fiind „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „TV Elita” și „Studio-L”.

6 SMA nu au oferit timp participanților la referendum. Aceste SMA sunt „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8” și „ATV”.

2 SMA, „Exclusiv TV” și „TV Elita” au nominalizat participanții la referendum.

Ca durată, „Cinema 1” a alocat cel mai mare spațiu participanților la referendum – 03 min. 41 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat de „Exclusiv TV”, „TVR Moldova” și „TV Elita” – fiecare cu câte 10 sec. de reflectare. În perioada a treia, „Jurnal TV” a alocat cel mai mare spațiu participanților la referendum – 03 min. 10 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat de „TV Elita” – 10 sec. În perioada a doua de control, „Cinema 1” a fost cel care a alocat cel mai mare timp de reflectare participanților la referendum – 04 min. 48 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat de „TVR Moldova” și „TV8” – cu câte 10-15 sec. de reflectare, participanții la referendum fiind nominalizați de cele 2 SMA. În prima perioadă, de asemenea „Cinema 1” a alocat spațiul cel mai mare de timp, 03 min. 06 sec., iar cel mai puțin au reflectat „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TVR Moldova” și „N 4” – fiecare din ei cu 15 sec. de reflectare.

Frecvența aparițiilor participanților la referendum în perioada 14-18 octombrie 2024

Participanți la referendum	Moldova 1	TV-Găgăuzia	PRO TV Chișinău	Exclusiv TV	Jurnal TV	TVC 21	TV8	TVR Moldova	Cinema 1	N4	TV Elita	Studio L	ATV	TOTAL
PCRM	-	-	-	1	3	-	-	-	2	-	1	1	-	8
PVE	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
MRM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
ALDE	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	2
PR	-	-	-	1	-	-	-	-	2	-	1	-	-	4
CUB	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	2
Bl. „Împreună”	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
PAS	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
MAN	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	2
PDA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
AUR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2
PPN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2
Acasă	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	3
PSDE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
VP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1

Participanții la referendum au fost vizați în programele informative de știri și actualități acumulând un număr total de 32 de apariții (cel mai mic număr înregistrat), cu 47 mai puține decât în perioada a treia, cu 24 de apariții mai puține decât în perioada a doua și cu 36 apariții mai puține decât în prima perioadă.

Participanții la referendum au acumulat cele mai multe prezențe la „Studio-L” – 9 prezențe, iar cele mai puține apariții ale participanților la referendum au fost înregistrate la „TVR Moldova” – o apariție. În perioadele anterioare cele mai multe apariții au fost înregistrate la „Media TV” – 30 de apariții în perioada a treia, la „TV-Găgăuzia” și „Drochia TV”, fiecare SMA cu câte 15 apariții în perioada a doua și „Exclusiv TV” – 25 de apariții în perioada întâi.

Cele mai puține apariții au fost înregistrate la „Exclusiv TV” în perioada a treia, „N4” și „ATV” în perioada a doua și „TVC 21” în prima perioadă – fiecare SMA cu câte o apariție.

Cel mai mediatizat participant la referendum a fost PCRM – cu 8 apariții, iar cele mai puține apariții le-au avut PVE, Bl. „Împreună”, PAS, PDA și VP – fiecare cu câte o apariție. În perioada a treia de control, cel mai mediatizat participant la referendum a fost PR – cu 9 apariții, iar cele mai puține apariții au revenit 6 participanți la referendum după cum urmează, MRM, ALDE, CUB, Bl. „Împreună”, PDA și PPN – fiecare cu câte 4 apariții. În perioada a doua de raport, ALDE și PSDE au înregistrat cele mai multe apariții – fiecare cu câte 8 apariții, iar cele mai puține apariții le-au avut CUB, Bl. „Împreună”, PDA, NOI, Acasă și VP – fiecare cu câte 2 apariții. În prima perioadă, PR a fost participantul cu cele mai multe prezențe (9), iar cele mai puține prezențe au fost înregistrate pentru 6 SMA, și anume, MRM, ALDE, CUB, Bl. „Împreună”, PDA și PPN – fiecare cu câte 4 apariții.

6 SMA nu au oferit timp participanților la referendum. Aceste SMA sunt „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8” și „ATV”.

Cu referire la durata reflectării participanților la referendum în cadrul programelor informative, datele pe fiecare sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Durata totală a reflectării participanților la referendum în perioada 14-18 octombrie 2024, [oră:min.:sec.]

Participanți la referendum	Moldova 1	TV-Găgăuzia	PRO TV Chișinău	Exclusiv TV	Jurnal TV	TVC 21	TV8	TVR Moldova	Cinema 1	N4	TV Elita	Studio L	ATV
PCRM	-	-	-	0:00:05	0:00:57	-	-	-	0:00:10	-	0:00:05	0:00:14	-
PVE	-	-	-	-	0:00:32	-	-	-	-	-	-	-	-
MRM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ALDE	-	-	-	-	0:00:23	-	-	-	0:00:42	-	-	-	-
PR	-	-	-	0:00:05	-	-	-	-	0:00:10	-	0:00:05	-	-
CUB	-	-	-	-	0:00:26	-	-	-	-	-	-	0:00:05	-
Bl. „Împreună”	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:05	-
PAS	-	-	-	-	-	-	-	0:00:10	-	-	-	-	-

MAN	-	-	-	-	-	-	-	-	0:01:16	-	-	0:00:13	-
PDA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:32	-	-	-
AUR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:01:02	-	0:00:20	-
PPN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:47	-	0:00:05	-
Acasă	-	-	-	-	-	-	-	-	0:01:23	-	-	0:00:19	-
PSDE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0:00:14	-

Volumul total de timp oferit participanților la referendum, în perioada supusă controlului, de către SMA monitorizate a fost de 10 min. 25 sec., ceea ce constituie 1,7 % din durata totală a subiectelor cu caracter electoral difuzate de SMA monitorizate, fiind și cea mai mică valoare înregistrată în toate cele patru perioade de control. În perioadele anterioare, timpul oferit participanților la referendum a variat de la 12 min. 18 sec. în prima perioadă, la 16 min. 38 sec. în perioada a doua (fiind cea mai mare valoare înregistrată) și 14 min. 55 sec. în perioada a treia.

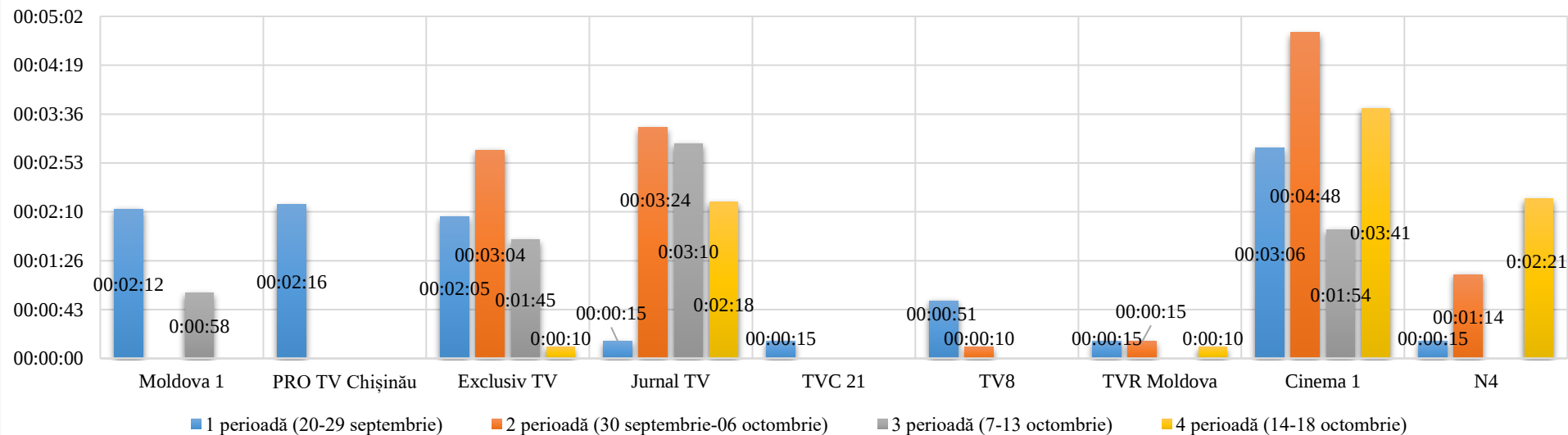
Ca durată de reflectare, în a patra perioadă, cel mai mediatizat participant la referendum a fost „Acasă” cu 01 min. 42 sec., iar cel mai puțin Bl. „Împreună” cu 5 sec. În a treia perioadă, MAN – 02 min. 43 sec. și PR – 02 min. 40 sec. au fost cei mai mediatizați participanți la referendum, iar MRM, ALDE, CUB, Bl. „Împreună”, PDA și PPN au beneficiat de cel mai mic timp de reflectare, fiecare din ei cu câte 20 sec. În perioada a doua de control, cel mai reflectat a fost PSDE – cu 06 min. și 46 sec., iar cel mai puțin mediatizați au fost 6 participanți la referendum, inclusiv CUB, Bl. „Împreună”, „PDA, PPN, Acasă și VP – fiecare cu câte 10 sec. În prima perioadă, cel mai mediatizat participant la referendum a fost MRM – 02 min. 41 sec., iar la polul opus s-au aflat PVE și CUB, fiecare cu câte 15 sec. de reflectare.

4 SMA au acordat timp participanților la referendum pentru expunerea activităților de campanie. Aceștia sunt: „Jurnal TV”, „Cinema 1”, „N4” și „Studio-L”.

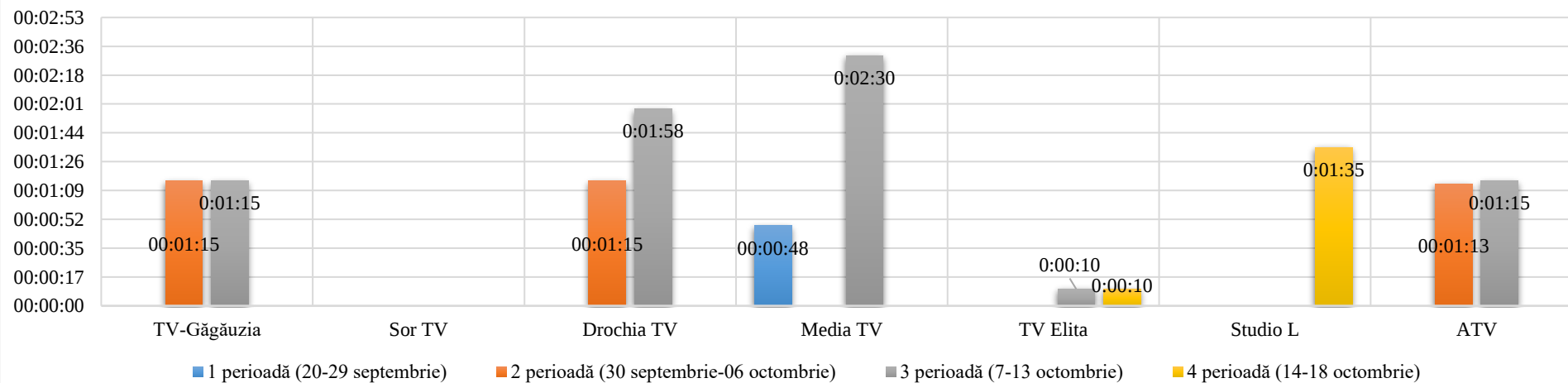
2 SMA au nominalizat participanții la referendum, aceștia sunt „Exclusiv TV” și „TV Elita”.

6 SMA nu au oferit timp participanților la referendum. Aceste SMA sunt „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8” și „ATV”.

Participanți la referendum: durata reflectării (SMA naționale)

Participanți la referendum: durata reflectării (SMA regionale și locale)

3 SMA au reflectat participanții la referendum în toate cele patru perioade de control, aceste SMA sunt „Exclusiv TV”, „Jurnal TV” și „Cinema 1”.

2 SMA „TVR Moldova” și „N4” au reflectat participanții la referendum în 3 perioade de control.

7 SMA au reflectat participanții la referendum 2 perioade de control. Acestea sunt „Moldova 1”, „TV8”, „TV-Găgăuzia”, „Drochia TV”, „Media TV”, „TV Elita” și „ATV”

3 SMA, printre care se regăsește „PRO TV Chișinău”, „TVC 21” și „Studio-L” au reflectat participanții la referendum într-o singură perioadă de control.

1 SMA, „SOR-TV” nu a reflectat participanții la referendum în nicio perioadă de control.

4 SMA au alocat cea mai mare durată participanților la referendum în prima perioadă de control, printre care „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21” și „TV8”.

3 SMA au alocat cea mai mare durată participanților la referendum în a doua perioadă de control, printre care „Exclusiv TV”, „Jurnal TV” și „Cinema 1”.

3 SMA au alocat cea mai mare durată participanților la referendum în a treia perioadă de control, printre care „Media TV”, „Drochia TV” și „ATV”.

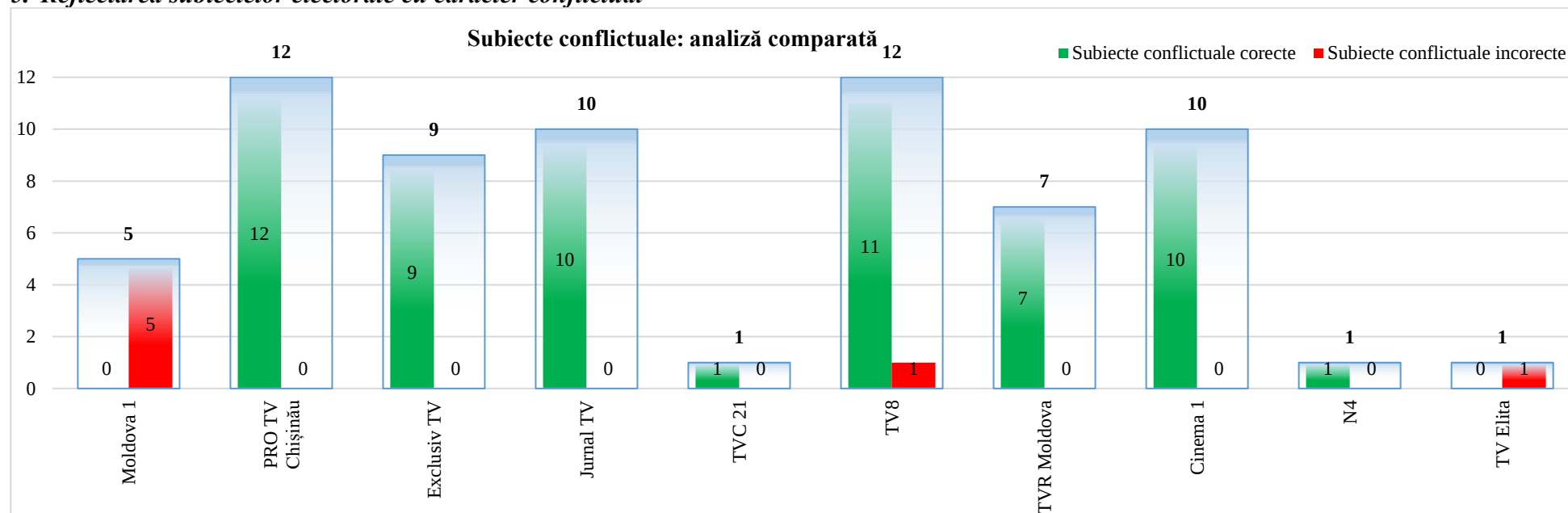
2 SMA au alocat cea mai mare durată participanților la referendum în a patra perioadă de control, printre care „Studio-L” și „N4”.

„TVR Moldova”, „TV-Găgăuzia” și „TV Elita” au alocat durată egală de reflectare a participanților la referendum în două perioade de control, „TV-Găgăuzia” în perioada a doua și a treia cu câte 15 sec. fiecare, „TVR Moldova” în prima și a doua perioadă cu câte 15 sec. și „TV Elita” în perioada a treia și a patra cu câte 10 sec. de reflectare.

Totodată este de menționat că, „Canal Regional” a difuzat buletine informative în prima perioadă, deși nu s-a angajat. În următoarele perioade de control, SMA s-a conformat Declarației și nu a difuzat buletine informative.

„Media TV”, „Drochia TV” și „SOR-TV” și-au asumat difuzarea buletinelor informative în zilele de sâmbătă și duminică, iar aceste zile au lipsit în perioada a patra de control.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

Moldova 1

În perioada a patra de control 10 SMA au difuzat, cumulativ, 68 de subiecte conflictuale, cu 3 mai puțin decât în perioada a treia, cu 26 de subiecte mai mult decât în perioada a doua și cu 22 de subiecte mai mult decât în prima perioadă de control.

7 SMA au prezentat corect și echilibrat subiectele cu caracter conflictual asigurând pluralismul relativ de surse și opinii. Aceste SMA sunt „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TVR Moldova”, „Cinema 1” și „N4”.

3 SMA printre care „Moldova 1”, „TV8” și „TV Elita” au prezentat știri conflictuale dezechilibrate.

Totodată, este de menționat că, 3 SMA – „TV-Găgăuzia”, „Studio-L” și „ATV” – au difuzat în perioada de raport subiecte neconflictuale.

a) „Moldova 1”

În data de 14.10.2024, cu începere de la 21:01:05, „Moldova 1” a difuzat subiectul cu titlul: „*Guțul, interzisă în UE*” în care se vorbește despre un nou pachet de sancțiuni împotriva a 5 persoane: Evghenia Guțul – guvernatoarea UTA Găgăuzia și membrii cabinetului său: Mihail Vlah, Iurii Cuznețov și Ilia Uzun, care promovează separatismul, amenință suveranitatea și independența Republicii Moldova. Prin aceeași decizie a fost sancționată și Neli

Parotenco care a lucrat contabilă la Primăria Orhei, dar a fugit în Rusia din cauza investigațiilor privind finanțarea politică ilegală, unde a fondat organizația „Evrazia”.

La 15.10.2024, cu începere de la 21:05:07, a fost difuzată o știre despre noi percheziții desfășurate la Bălți în cadrul cauzei penale privind coruperea electorală și finanțarea ilegală a partidelor politice. În cadrul subiectului este prezentată o secvență dintr-o discuție telefonică în care o persoană, care susține că e de la Șor, explică cum sunt transmiși banii de la Moscova și susține că i-a primit deja. De asemenea, în interceptarea prezentată de poliție se spune că a candidat un om din partidului „Victorie”, dar nu se știe cine e. Totodată, se menționează că de la persoanele percheziționate și de la sediul formațiunii au fost ridicate telefoane mobile, mijloace bănești și înscrisuri de ciornă.

Un alt subiect ce vizează percheziții la Bălți este difuzat pe 16.10.2024, cu începere de la ora 21:03:34. După expunerea motivului descinderii, se menționează: *„în vizerul oamenilor legii sunt membri și activiști ai Bl. Pobeda/Victorie, gestionat de penalul I. Șor. Ministrul AI, Adrian Efros a menționat că dacă vor fi acumulate probe suficiente va fi sesizată CEC”* și *„Acțiunile au vizat oficiul din Bălți al Bl. P/V., precum și domiciliile unor persoane fizice afiliate formațiunii respective”*.

Totodată, la data de 18.10.2024, cu începere de la 21.03.34, SMA a difuzat subiectul cu titlul *„Campanie cu încălcări”* despre rezultatele raportului realizat de asociația Promo-LEX, în care s-a constatat utilizarea abuzivă a resurselor administrative și implicarea demnitarilor și miniștrilor în activități de campanie în favoarea M. Sandu.

În cadrul aceleiași ediții, cu începere de la 21:06:50, a fost difuzat subiectul cu titlul *„Portretul activiștilor Șor”* despre reținerea a două persoane vizate într-o cauză penală și continuarea investigației jurnalistice în care au fost vizați: Sașa-Alexandr Martinovici, Oleg- Oleg Crîlov, fost angajat MAI și Raisa Surdu, care conduce o rețea locală coordonată de I. Șor, anterior cercetată penal pentru pungășie și furt și condamnată într-un caz. Totodată, în subiect se vorbește despre Svetlana Stanchevici, speaker în blocul „Victorie”, care a încurajat să se voteze „nu” la alegeri, dar își petrece vacanțele în Europa. Prin urmare, este de menționat că, în subiectele conflictuale lipsește poziția celor vizați sau tentativa redacției de a obține o reacție din partea lor.

b) „TV Elita”

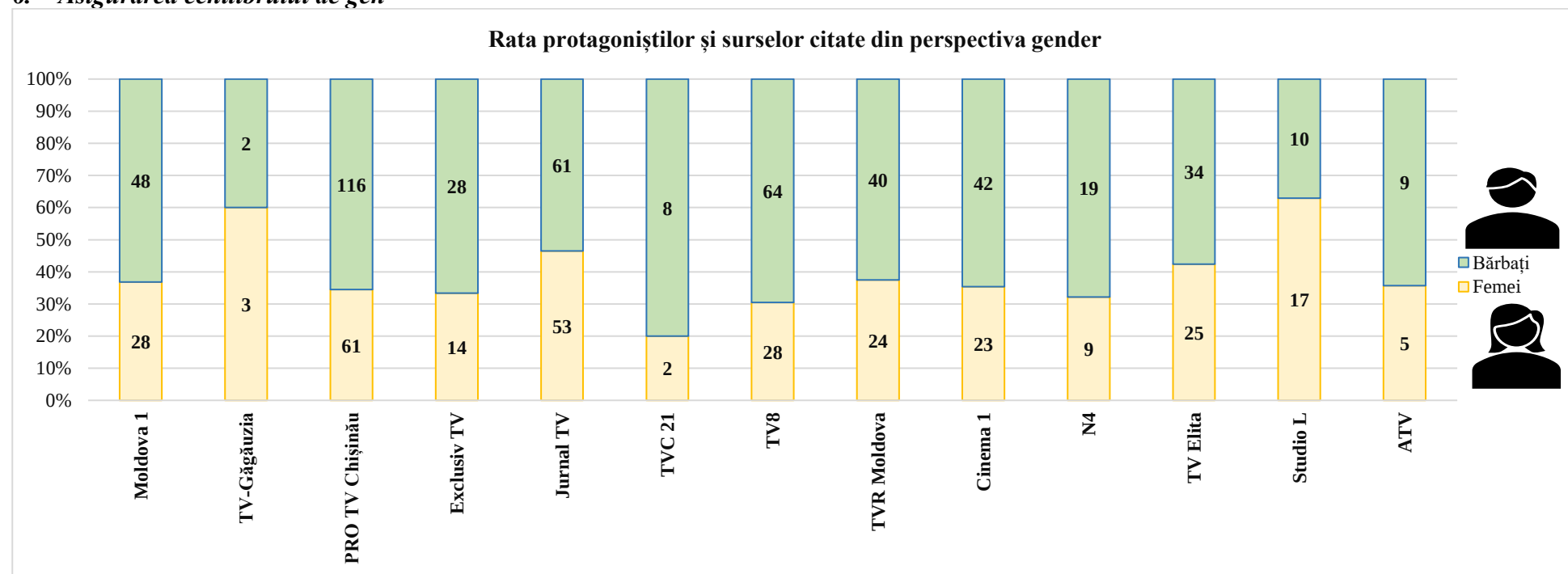
În data de 15.10.2024, la ora 21:00:10, „TV Elita” a difuzat subiectul cu titlul *„Noi sancțiuni împotriva cetățenilor care încearcă destabilizarea Republicii Moldova”*, care a fost prezentat dezechilibrat, dat fiind faptul că a lipsit poziția părților vizate în subiect. Știrea a fost redifuzată în data de 16.10, la ora 21:04:10 și în data de 17.10, la ora 21:10:06.

În subiect se vorbește despre faptul că Ministra Română de Externe, Luminița Odobescu a anunțat în cadrul reuniunii Consiliului Afacerilor Externe la Luxembourg, despre un nou pachet de sancțiuni împotriva a 5 persoane și o entitate care au participat la acțiuni de destabilizare a Republicii Moldova, printre care fiind menționați Evghenia Guțul – guvernatoarea UTA Găgăuzia, Iurie Cuznețov – șeful adjunct al departamentului pentru relații externe de la Comrat, Neli Parutenco – fondatoarea și directoarea organizației „Evrazia” și fostă contabilă a lui Ilan Șor, Ilia Uzun – președintele adjunct al Comitetului Executiv al Găgăuziei, membru al Adunării Populare și Mihail Vlah – guvernator adjunct și consilier cu presa al Evgheniei Guțul. Subiectul nu a fost echilibrat prin prezentarea pozițiilor părților vizate.

c) „TV8”

În data de 18.10.2024, în cadrul programului de știri și actualități de la ora 19:00, a fost difuzat subiectul „Sanctiuni din partea CEC”. CEC a împărțit sancțiuni unor candidați la prezidențiale. Totodată, Promo-Lex a susținut că au fost atestate cel puțin 114 cazuri de utilizare abuzivă a resurselor administrative. „În 105 cazuri a fost vizat PAS și M. Sandu, 3 cazuri Bl. „Victorie”, câte 2 cazuri A. Stoianoglo și I. Chicu, câte un caz O. Țicu și I. Vlah”, a declarat Mariana Focșa, analist electoral Promo-Lex. Poziția celor vizați a fost prezentată, cu excepția poziției lui A. Stoianoglo.

6. Asigurarea echilibrului de gen

Per ansamblu, subiectele electorale difuzate de SMA au fost ușor dezechilibrate din perspectiva de gen, majoritatea protagoniștilor/surselor citate fiind de sex masculin – 481 de surse, celor de sex feminin revenindu-le – 292 de apariții. Datele prezentate indică o diferență de 189 de apariții în favoarea surselor masculine.

Un echilibru relativ a fost atestat la 3 SMA, și anume, „TV-Găgăuzia”, „Jurnal TV”, „TV Elita”.

7. Relevanța temelor abordate

Subiectele abordate de SMA supuse controlului au fost relevante alegerilor și au vizat procesul electoral.

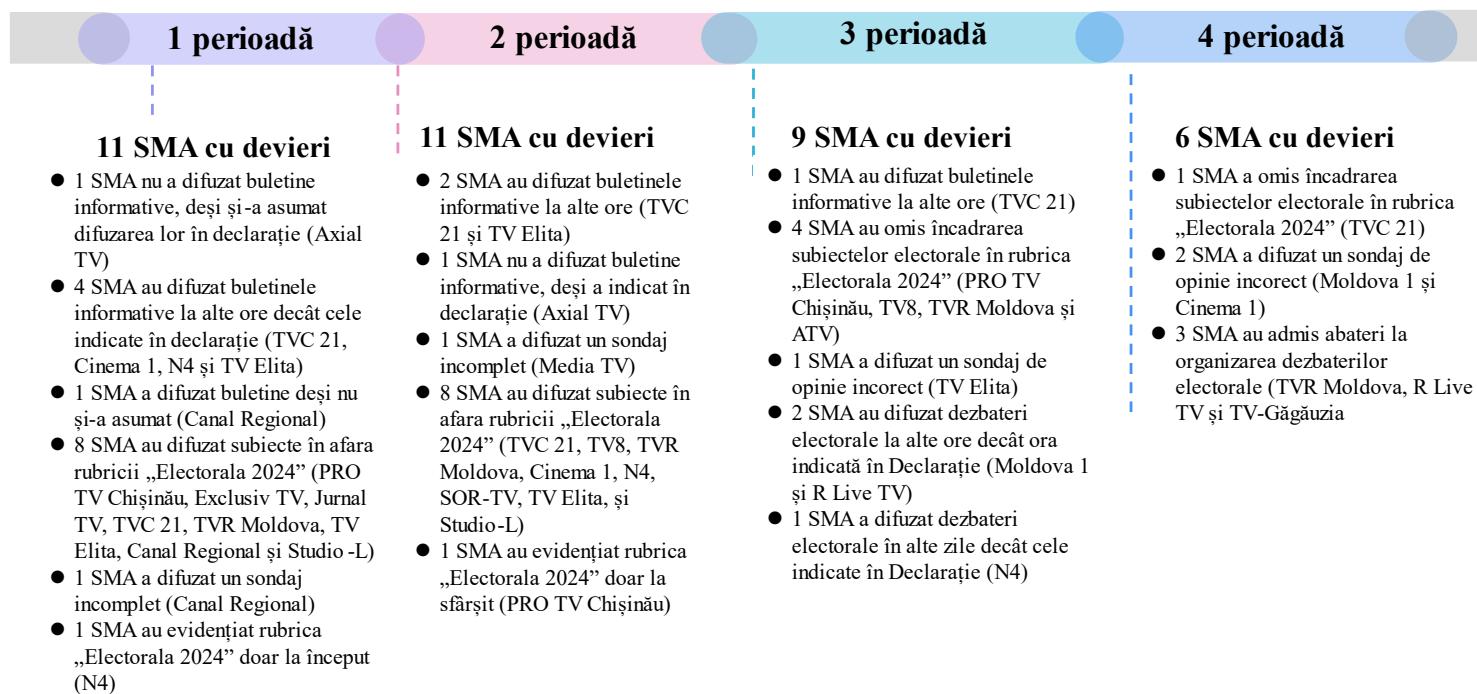
8. *Atitudine autor*

Toate SMA supuse controlului au manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/ participanți la referendumul constituțional republican, aceștia nefiind fie favorizați, fie defavorizați în subiectele de știri.

9. *Accesibilitate*

Toate SMA au asigurat accesul persoanelor cu dizabilități de văz și auz în cadrul buletinelor informative difuzate, prin titrare sincron, dar și prin limbaj mimico-gestual.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

În perioada de raport, 6 SMA au admis devieri de la Declarația privind reflectarea campaniei electorale.

1 SMA, „TVC 21” a omis încadrarea unui subiect cu caracter electoral în rubrica „Electorală 2024”.

2 SMA, „Moldova 1” și „Cinema 1” au difuzat sondaje de opinie care nu au fost prezentate incorect, dat fiind faptul că nu au conținut toate elementele unui sondaj de opinie menționate la pct. 48 din Regulamentul CEC.

3 SMA au admis abateri la organizarea dezbaterilor electorale („TVR Moldova”, „R Live TV” și „TV-Găgăuzia”).

Prin urmare, în perioada a patra de control, comparativ cu perioadele anterioare se atestă o scădere a numărului de SMA care au difuzat buletine informative la ore incorecte, de la 4 în perioada 1, la 1 în a treia perioadă și niciuna în perioada a patra de control.

Devierile legate de difuzarea subiectelor în afara rubricii „Electorală 2024” s-au menținut constant ridicate în primele două perioade, dar au scăzut în a treia și a patra perioadă.

Abaterile privind sondajele de opinie incorecte/incomplete au crescut în perioada a patra comparativ cu a treia perioadă.

II. Dezbateri electorale

Conform Declarațiilor privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024 aprobate de CA, 10 SMA din 19, au declarat că vor organiza dezbateri electorale. Astfel, „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „Canal Regional”, „Jurnal TV”, „N4” și „R Live TV” și-au asumat angajamentul de a organiza dezbateri electorale atât pentru Alegerile Prezidențiale, cât și pentru Referendumul republican constituțional, iar „TVC 21”, „Pro TV Chișinău”, „TV8”, „TVR Moldova” vor organiza dezbateri electorale doar pentru Alegerile Prezidențiale.

Rezultatele monitorizării sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Indicatori				
	Data	ora	Concurent electoral / participant la referendum	tip scrutin	prestație SMA
TV8	14.10	19.58	O. Țicu; T. Ulianovschi; (<i>I. Vlah nu s-a prezentat</i>)	P	Fără devieri
	15.10	19.55	N. Morari (<i>M. Sandu, I. Chicu și V. Furtună nu s-au prezentat</i>)	P	Fără devieri
	16.10	19.55	A. Năstase; N. Morari; (<i>V. Tarlev, R. Usatîi și A. Stoianoglo nu s-au prezentat</i>)	P	Fără devieri
TVR Moldova	14.10	19.00	O.Țicu (<i>A. Stoianoglo și M. Sandu nu s-au prezentat</i>)	P	<i>Cu devieri</i>
	15.10	19.00	A. Năstase; (<i>I. Chicu nu s-a prezentat</i>)	P	<i>Cu devieri</i>
	16.10	19.00	R. Usatîi; (<i>V. Furtună nu s-a prezentat</i>)	P	<i>Cu devieri</i>
	17.10	19.00	(<i>V. Tarlev și N. Morari nu s-au prezentat</i>)	P	-
	18.10	19.00	T. Ulianovschi; I. Vlah	P	<i>Cu devieri</i>

TVC 21	14.10	18.04	A. Năstase; I. Chicu; T. Ulianoschi; <i>(R. Usatii și M. Sandu nu s-au prezentat)</i>	P	Fără devieri
	15.10	18.00	A. Stoianoglo; I. Vlah; <i>(V. Furtună nu s-a prezentat)</i>	P	Fără devieri
	16.10	18.04	N. Morari; <i>(V. Tarlev și O. Țicu s-au prezentat)</i>	P	Fără devieri
Moldova 1	15.10	19.00	A. Năstase, O. Țicu, <i>(V. Furtună nu s-a prezentat)</i>	P	Fără devieri
	17.10	19.00	N. Morari <i>(T. Ulianoschi nu s-a prezentat)</i>	P	Fără devieri
	14.10	19.00	PDA; AUR; PPN	R	Fără devieri
	16.10	19.00	„Acasă”; PSDE; VP	R	Fără devieri
R Live TV	15.10	18.05	PVE și MRM <i>(PCRM nu s-a prezentat)</i>	R	<i>Cu devieri</i>
	15.10	19.00	ALDE și PR <i>(CUB nu s-a prezentat)</i>	R	<i>Cu devieri</i>
	15.10	20.00	A. Stoianoglo; R. Usatii <i>(M. Sandu nu s-a prezentat)</i>	P	Fără devieri
	16.10	19.00	Bl. „Împreună” și PAS <i>(MAN nu s-a prezentat)</i>	R	<i>Cu devieri</i>
	16.10	20.00	V. Tarlev; I. Vlah; I. Chicu	P	Fără devieri
	17.10	19.00	PDA și PPN <i>(AUR nu s-a prezentat)</i>	R	<i>Cu devieri</i>
	17.10	20.00	A. Năstase; O. Țicu; <i>(V. Furtună nu s-a prezentat)</i>	P	<i>Cu devieri</i>
	18.10	19.00	VP și PSDE („Acasă” nu s-a prezentat)	R	<i>Cu devieri</i>
	18.10	20.00	T. Ulianoschi; N. Morari	P	Fără devieri
N4	Nu a difuzat dezbateri electorale				
Jurnal TV	14.10	20.00	N. Morari; <i>(V. Furtună și V. Tarlev nu s-au prezentat)</i>	P	Fără devieri
	15.10	20.00	A. Năstase; T. Ulianoschi; <i>(I. Vlah și I. Chicu nu s-au prezentat)</i>	P	Fără devieri
	17.10	20.00	R. Usatii; O. Țicu; <i>(M. Sandu și A. Stoianoglo nu s-au prezentat)</i>	P	Fără devieri
Canal Regional	Nu a difuzat dezbateri electorale				
PRO TV Chișinău	14.10	18.00	A. Năstase; V. Tarlev <i>(V. Furtună nu s-a prezentat)</i>	P	Fără devieri
	15.10	17.55	I. Chicu; O. Țicu <i>(I. Vlah nu s-a prezentat)</i>	P	Fără devieri
	16.10	17.54	R. Usatii; A. Stoianoglo <i>(M. Sandu nu s-a prezentat)</i>	P	Fără devieri
	17.10	17.54	T. Ulianoschi; N. Morari	P	Fără devieri
TV-Găgăuzia	14.10	18.06	PVE; ALDE; PPN; („Acasă” nu s-a prezentat)	R	<i>Cu devieri</i>
	14.10	20.00	V. Tarlev <i>(M. Sandu și T. Ulianoschi nu s-au prezentat)</i>	P	<i>Cu devieri</i>
	15.10	18.00	PR; PSDE <i>(PCRM și PAS nu s-au prezentat)</i>	R	<i>Cu devieri</i>
	15.10	20.00	<i>(I. Chicu; A. Năstase și N. Morari nu s-au prezentat)</i>	P	<i>Cu devieri</i>
	16.10	18.00	Bl. „Împreună”; <i>(MAN, „Acasă” și CUB nu s-au prezentat)</i>	R	<i>Cu devieri</i>

	16.10	20.00	R. Usatii; I. Vlah	P	<i>Cu devieri</i>
	17.10	18.00	VP (MRM și AUR nu s-au prezentat)	R	Fără devieri
	17.10	20.24	A. Stoianoglo (O. Țicu și V. Furtună nu s-au prezentat)	P	<i>Cu devieri</i>

În perioada de referință, 8 din cele 10 SMA monitorizate au difuzat 39 de dezbateri electorale, fiind realizate 38. Dezbaterile electorale organizate de „TV8” în ziua de 15 octombrie a fost reprogramată pentru a doua zi din cauza unei defecțiuni tehnice – pană de curent. 27 de dezbateri au vizat alegerile prezidențiale și 11 – referendumul constituțional.

2 SMA, „Canal Regional” și „N4” nu au organizat dezbateri în perioada respectivă. Este de menționat că „Canal Regional” nu a difuzat dezbateri nici în perioada 1-13 octombrie, deși acesta și-a asumat organizarea acestora.

Toate dezbaterile au avut loc în ore de prime-time, așa cum prevede legislația electorală.

SMA au invitat la dezbateri concurenții electorali și participanții la referendum cu respectarea rigorilor juridice.

3 SMA, „TVR Moldova”, „R Live TV” și „TV-Găgăuzia” au admis anumite derogări de la regulile de desfășurare a dezbaterilor care pot fi catalogate drept nerespectare a principiului echității.

Moderatorii dezbaterilor de la „TV-Găgăuzia” în anumite cazuri, s-au îngrijit mai mult de confortul invitaților, decât de informarea adecvată a telespectatorilor.

III. Rezultate comparative și concluzii

În concluzie menționăm următoarele:

- În perioada 14-18 octombrie 2024, toate SMA au difuzat subiecte cu caracter electoral. SMA au difuzat cu 49 de subiecte electorale mai multe în perioada a patra comparativ cu perioada a doua, însă numărul acestora a fost mai mic comparativ cu prima și a treia perioadă de control, cu 117 subiecte mai puține decât în prima perioadă și cu 31 de subiecte mai puține decât în perioada a treia. În același context este de menționat că, perioada a patra a fost mai scurtă cu 2 zile față de a doua și a treia perioadă de monitorizare și cu 5 zile mai scurtă față de prima perioadă.
- Volumul total de timp alocat subiectelor cu caracter electoral a constituit 10 ore 16 min. 38 sec. în perioada a patra de control, în scădere față de perioada a treia când acest volum a constituit 11 ore 12 min. 55 sec., fiind cea mai mare valoare înregistrată. Totodată, în perioada a doua a fost înregistrat cel mai mic volum de timp – 7 ore 44 min. 31 sec., iar în prima perioadă – 11 ore 00 min. 29 sec.
- În perioada a patra, „PRO TV Chișinău” a alocat de cel mai mare spațiu subiectelor electorale – 01 oră 37 min. 10 sec. În perioada a treia și a doua, „Exclusiv TV” a fost lider în difuzarea subiectelor cu caracter electoral, oferind 1 oră 33 min. și 29 sec. în perioada a treia și 1 oră 12 min. și 09 sec. pentru subiectele electorale difuzate în perioada a doua. În prima perioadă, la fel „PRO TV Chișinău” a alocat cel mai mare spațiu, cu o acoperire de 1 oră 24 min. și 29 sec. subiectelor electorale.

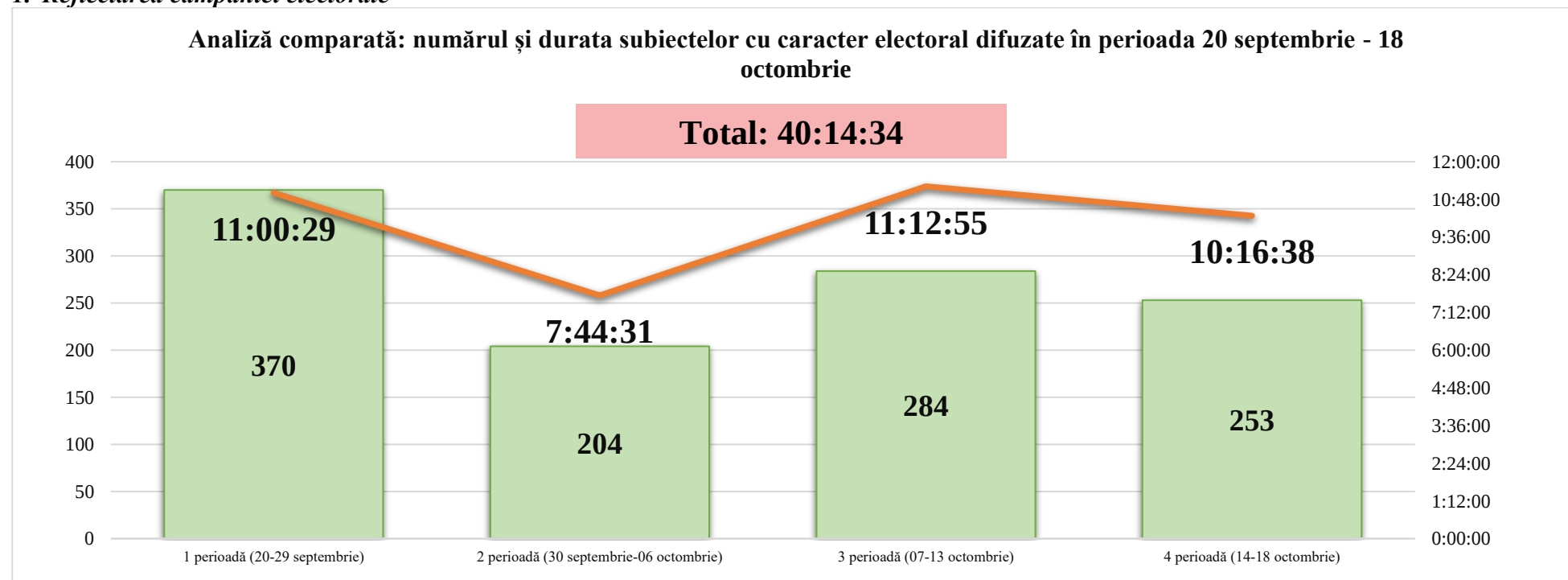
- În perioada a patra, ca și în primele două perioade de control, „ATV” a alocat cel mai mic spațiu materialelor electorale – 04 min. 51 sec., în creștere comparativ cu 3 min. și 18 sec. alocate în perioada a doua și 1 min. și 25 de sec. – în prima perioadă. În perioada a treia, „TVC 21” a avut, de asemenea, o acoperire limitată, alocând 14 min. și 26 de sec. pentru subiectele cu caracter electoral.
- 8 SMA au asigurat pluralismul și diversitatea opiniilor în știri, mediatizând 6-7 categorii de protagoniști. Acestea sunt: „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „TV Elita”, „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „TV8” și „Cinema 1”.
- Analiza comparată ne indică faptul că concurenții electorali au dominat la capitolul apariții în toate cele patru perioade de monitorizare, dar procentul lor a scăzut progresiv de la 40,6% în prima perioadă și a patra perioadă, la 37,7% în a doua și la 24,3% în a treia. Participanții la referendum au avut o vizibilitate scăzută în toate cele patru perioade de control, cu o vizibilitate de 3,4 % în perioada a patra (fiind și cea mai mică valoare înregistrată până acum), 7,9% – în perioada a treia, 8,3 % – în perioada a doua și 5,5 % în prima perioadă. Prin urmare, participanții la referendum au avut o vizibilitate mult mai redusă în comparație cu concurenții electorali.
- 11 SMA au oferit timp concurenților electorali pentru expunerea activităților de campanie, cu prezența directă și/sau indirectă, printre care „Moldova 1”, „PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „TV Elita” și „Studio-L”. „TV Găgăuzia” nu a reflectat niciun concurent electoral. „ATV” a nominalizat concurenții electorali.
- 4 SMA au reflectat pe toți cei 11 concurenți electorali în toate cele 4 perioade de control, aceste SMA fiind „PRO TV Chișinău”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova” și „Cinema 1”.
- În perioada de control, volumul total de timp oferit celor 11 concurenți electorali a fost de 2 ore 44 min. și 37 sec. În perioada a treia, volumul total de timp oferit concurenților electorali a fost de 01 oră 57 min. 52 sec., în perioada a doua acest volum a constituit 02 ore 23 min. 31 sec., iar în prima perioadă 03 ore 26 min. 28 sec. Volumul de timp alocat concurenților a scăzut progresiv din prima perioadă (cel mai ridicat nivel) până în perioada a treia (cel mai scăzut nivel). Perioada a patra de control a înregistrat o creștere față de perioada a treia și a doua, dar nu a atins nivelul alocat în prima perioadă.
- Ca durată de reflectare, cel mai mediatizat concurent electoral în perioada a patra de control a fost M. Sandu – cu 20 min. și 23 sec. (12,4 %), fiind urmată de R. Usatîi cu 19 min. și 49 sec. (12 %), iar cel mai puțin a fost reflectată I. Vlah cu 9 min. și 55 sec. (6 %), de 2 ori mai puțin decât M. Sandu. În perioada a treia, cel mai mediatizat concurent electoral a fost V. Furtună – 17 min. 07 sec. (14,5 %), iar cel mai puțin au fost reflectați 2 concurenți electorali, A. Năstase și O. Țicu – fiecare din ei cu câte 07 min. 40 sec. (6,5 %). În perioada a doua, concurentul electoral cu cel mai mare timp de reflectare a fost iarăși M. Sandu – cu o durată cumulată de 20 min. 02 sec. (14 %), iar concurentul electoral cu cel mai mic timp de reflectare a fost R. Usatîi – cu 06 min. 56 sec. (4,8%), iar în prima perioadă, de asemenea întâietate la capitolul reflectării a deținut M. Sandu – 35 min. 48 sec. (17,4 %), iar la polul opus s-a aflat concurentul electoral O. Țicu – 08 min. 18 sec. (4 %).
- Analiza comparată a volumului de timp oferit concurenților electorali ne indică faptul că „PRO TV Chișinău” a fost lider la capitolul acordării spațiului de emisie concurenților electorali în perioada a patra cu 54 min. 46 sec. și în prima perioadă cu 35 min. 00 sec., iar „Cinema 1” a deținut întâietate în perioada a doua alocând 34 min. 45 sec. și a treia perioadă de control cu 37 min. 45 sec. Cel mai puțin spațiu acordat concurenților a fost oferit de „TVC 21” (28 sec.) – în perioada a patra de control, „Studio-L” (01 min. 10 sec.) – în perioada a treia, „TV Elita” (55 sec.) – în perioada a doua și „Drochia TV” (01 min. 50 sec.) – în prima perioadă.

- În perioada de raport, 7 SMA au reflectat participanții la referendum în cadrul știrilor cu caracter electoral difuzate, acestea fiind „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „Cinema 1”, „N4”, „TV Elita” și „Studio-L”. Totodată, 6 SMA nu au oferit timp participanților la referendum. Aceste SMA sunt „Moldova 1”, „TV-Găgăuzia”, „PRO TV Chișinău”, „TVC 21”, „TV8” și „ATV”.
- 3 SMA au reflectat participanții la referendum în toate cele patru perioade de control, printre SMA sunt „Exclusiv TV”, „Jurnal TV” și „Cinema 1”.
- 2 SMA, „Exclusiv TV” și „TV Elita” au nominalizat participanții la referendum.
- Volumul total de timp oferit participanților la referendum în perioadă a patra de control a fost de 10 min. 25 sec., ceea ce constituie 1,7 % din durata totală a subiectelor cu caracter electoral difuzate de SMA monitorizate, fiind și cea mai mică valoare înregistrată în toate cele patru. În perioadele anterioare, timpul oferit participanților la referendum a variat de la 12 min. 18 sec. în prima perioadă, la 16 min. 38 sec. în perioada a doua (fiind și cea mai mare valoare înregistrată) și 14 min. 55 sec. în perioada a treia.
- Analiza comparativă a reflectării concurenților electorali și participanților la referendum evidențiază că și în perioada a patra de control, concurenții electorali continuă să beneficieze de o expunere mai mare, 26,7 % din timpul alocat subiectelor electorale, în timp ce participanții la referendum au avut o acoperire mai redusă, reprezentând 1,7 % din timpul alocat. Același decalaj a fost înregistrat și în perioadele anterioare, când concurenții electorali au avut o acoperire mai mare decât participanții la referendum (concurenții electorali cu 17,5 %, 31 % și 31,2 %, iar participanții la referendum 2,2 %, 3,5 % și 1,9 %).
- 7 SMA au acoperit în mod neutru și corect subiectele controversate, prezentând diverse puncte de vedere („PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TVR Moldova”, „Cinema 1” și „N4”).
- 3 SMA au prezentat știri conflictuale dezechilibrat („Moldova 1”, „TV8” și „TV Elita”).
- Subiectele electorale difuzate de SMA au fost ușor dezechilibrate din perspectiva de gen, majoritatea protagoniștilor/surselor citate fiind de sex masculin – 481 surse, celor de sex feminin revenindu-le – 292 de apariții.
- 6 SMA au admis devieri la capitolul respectării declarației privind reflectarea campaniei electorale. 2 SMA au prezentat sondaje incorect („Moldova 1” și „Cinema 1”). 1 SMA a omis încadrarea unui subiect în rubrica „Electorală 2024” („TVC 21”). 3 SMA au admis abateri la prezentarea dezbaterilor electorale („TVR Moldova”, „R Live TV” și „TV-Găgăuzia”).
- În perioada de referință, 8 din cele 10 SMA monitorizate au difuzat 39 de dezbateri electorale, fiind realizate 38, 27 au vizat alegerile prezidențiale, iar 11 – referendumul constituțional.
- 2 SMA, „Canal Regional” și „N4” nu au organizat dezbateri în perioada respectivă. Este de menționat că „Canal Regional” nu a difuzat dezbateri nici în perioada 1-13 octombrie, deși acesta și-a asumat organizarea acestora.
- 3 SMA, „TVR Moldova”, „R Live TV” și „TV-Găgăuzia” au admis anumite derogări de la regulile de desfășurare a dezbaterilor care pot fi catalogate drept nerespectare a principiului echității.

IV. SINTEZA PRIVIND MODUL DE REFLECTARE A ALEGERILOR PREZIDENȚIALE ȘI A REFERENDUMULUI REPUBLICAN CONSTITUȚIONAL DIN 20 OCTOMBRIE 2024 ÎN CADRUL PROGRAMELOR DE ȘTIRI ȘI ACTUALITĂȚI DIFUZATE ÎN PERIOADA 20 SEPTEMBRIE – 18 OCTOMBRIE 2024

I. Programele de știri și actualități difuzate în perioada 20 septembrie – 18 octombrie

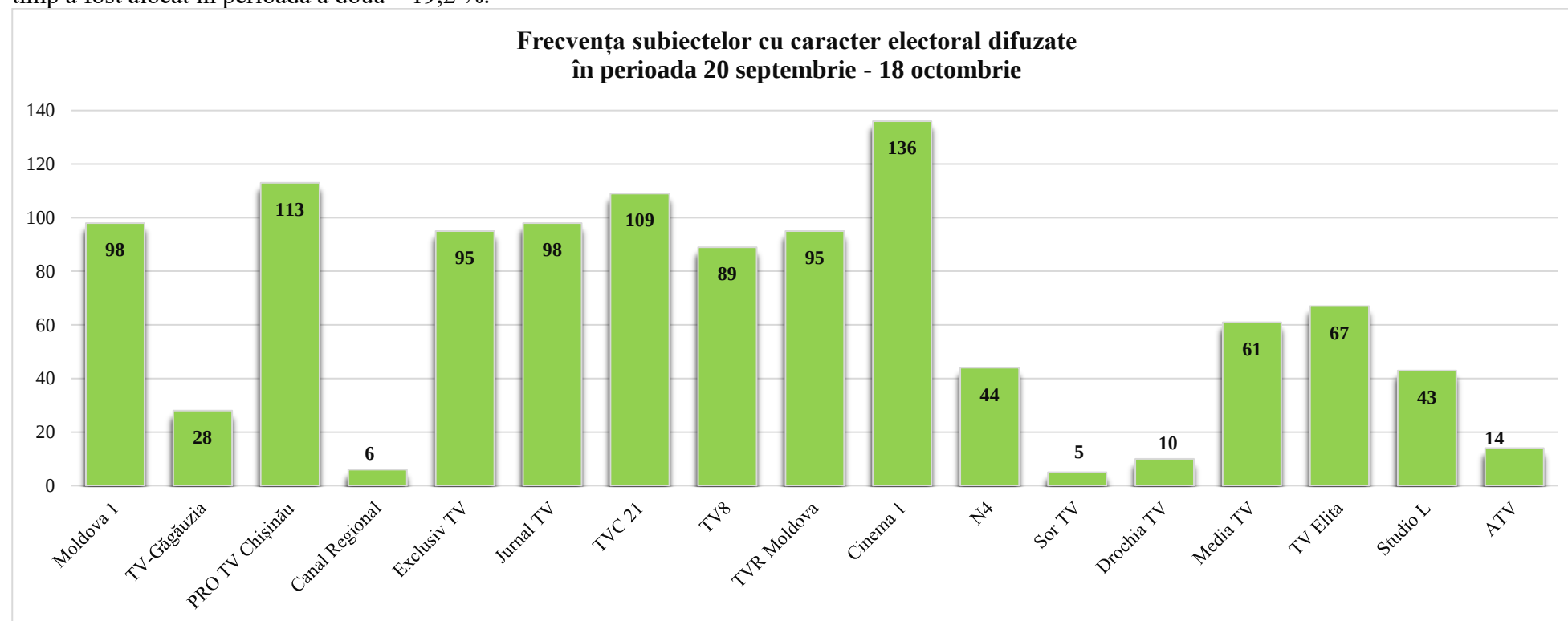
1. Reflectarea campaniei electorale

În perioada 20 septembrie – 18 octombrie, SMA monitorizate au difuzat cumulativ **1 111 subiecte cu caracter electoral**. Prima perioadă de control a fost cea mai lungă perioadă de monitorizare (10 zile), iar cea mai scurtă a fost a patra perioadă (5 zile). Perioadele a doua și a treia au fost egale, fiecare de câte 7 zile de monitorizare.

Cele mai multe subiecte electorale au fost difuzate în prima perioadă – 33,3 %, iar cele mai puține, în perioada a doua – 18,4 % din numărul total de subiecte difuzate, în perioada a treia fiind difuzate 25,6 %, iar în perioada a patra – 22,8 %.

Volumul total alocat materialelor electorale difuzate de SMA monitorizate a fost de **40 ore 14 min. și 34 sec.**, ceea ce constituie 18,8 % din durata totală a buletinelor informative difuzate în perioada de raport. În perioada a treia comparativ cu celelalte perioade de monitorizare, a fost alocat cel mai mare spațiu subiectelor cu caracter electoral 27,9 %, fiind urmată de prima perioadă când s-au acordat 27,4 %, perioada a patra – cu 25,5 %, iar cel mai puțin timp a fost alocat în perioada a doua – 19,2 %.

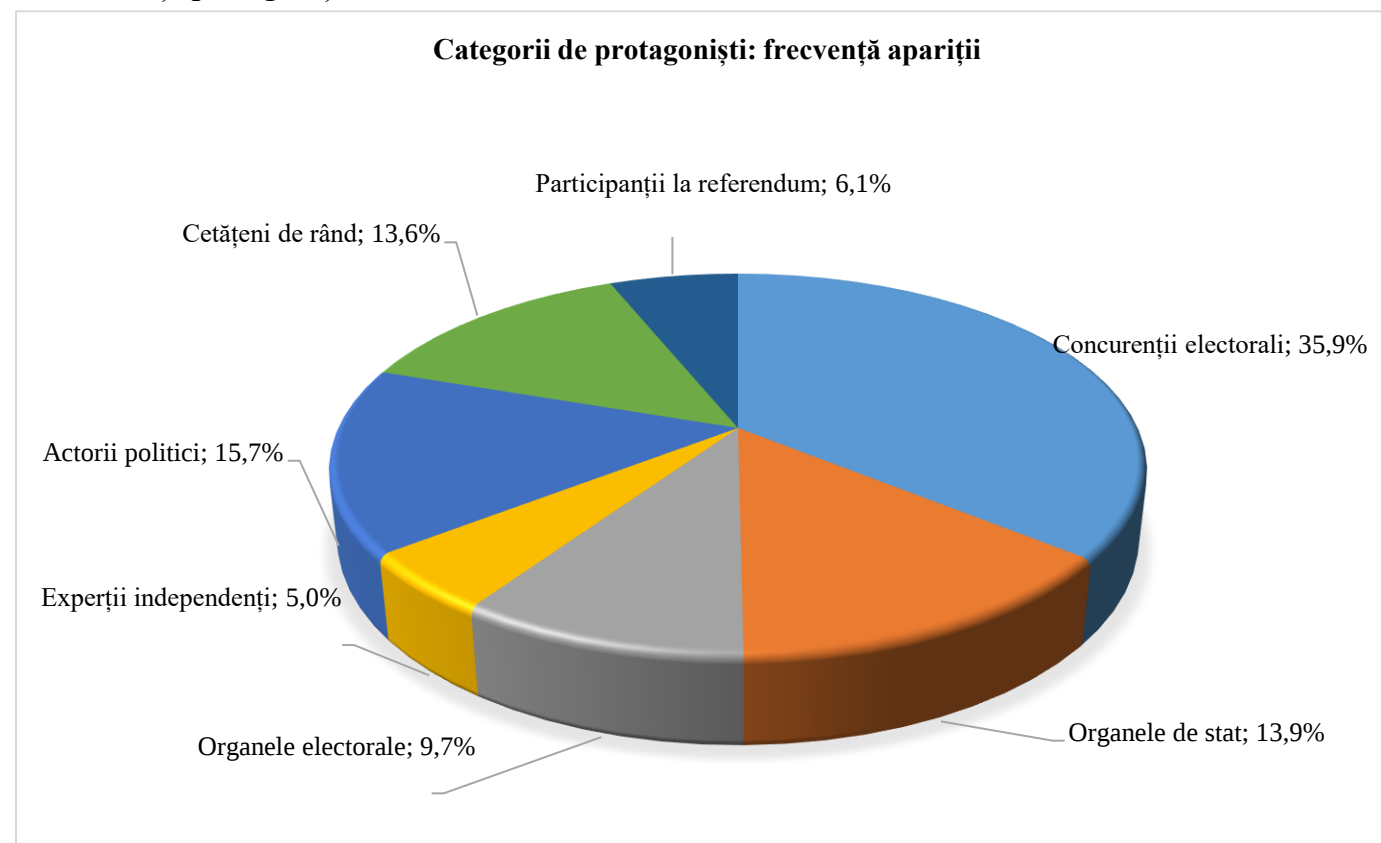
„Cinema 1” a difuzat cele mai multe subiecte cu caracter electoral, 136 de subiecte (12,2 %), iar cele mai puține subiecte au fost difuzate de către „SOR-TV” – 5 subiecte (0,5 %).

3 SMA au difuzat mai mult de 100 de subiecte electorale, acestea fiind: „PRO TV Chișinău”, „TVC 21” și „Cinema 1”.

7 SMA, au difuzat între 50-100 subiecte electorale. SMA sunt: „Moldova 1”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TV8”, „TVR Moldova”, „Media TV” și „TV Elita”.

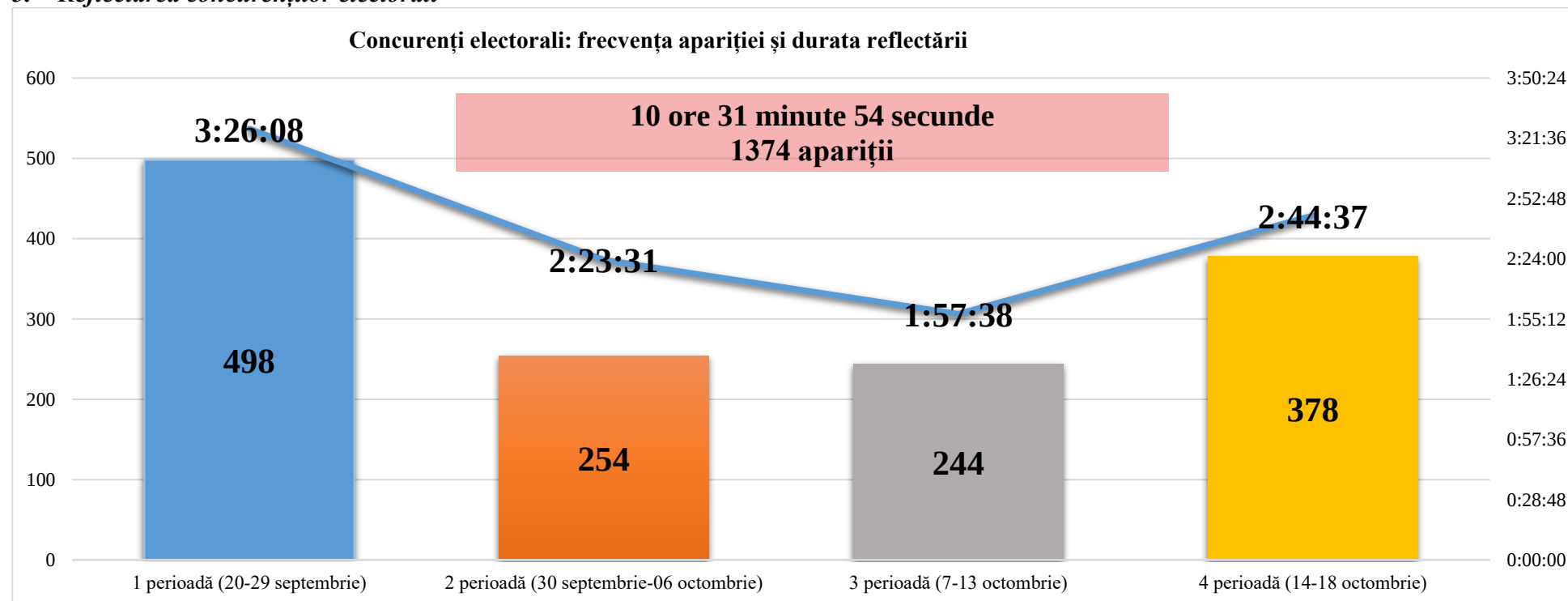
7 SMA au difuzat mai puțin de 50 de subiecte cu caracter electoral, inclusiv „TV-Găgăuzia”, „Canal Regional”, „N4”, „SOR-TV”, „Drochia TV”, „Studio-L” și „ATV”.

2. Prezența protagoniștilor în subiectele cu caracter electoral

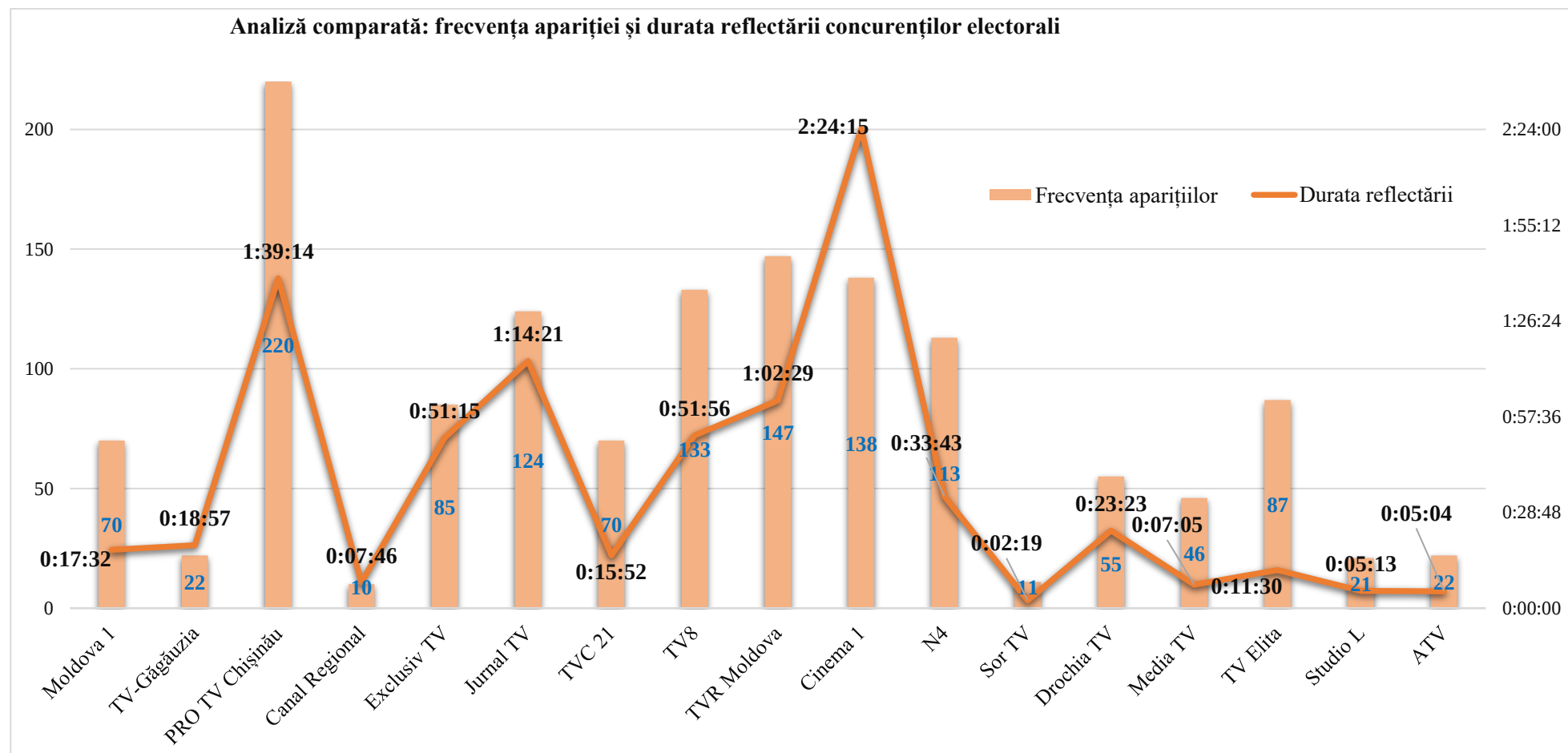
În perioada de raport, cele 7 categorii de protagoniști au cumulată 3830 de apariții. Protagonistii cu cele mai multe apariții în subiectele cu caracter electoral au fost concurenții electorali cu 35,9 % (1374 apariții), fiind urmați de actorii politici cu 15,7 % (602 apariții), organele de stat și cetățenii de rând au avut o pondere a prezenței relativ aceeași cu 13,9 % (534 apariții), respectiv 13,6 % (522 apariții), iar organele electorale au înregistrat 9,7 % (372 apariții). Cele mai puține prezențe în subiectele electorale le-au revenit participanților la referendum cu 6,1 % (233 apariții) și experților cu 5 % (191 apariții).

3. Reflectarea concurenților electorali

În perioada de raport, volumul total de timp alocat concurenților electorali a fost de 10 ore 31 min. și 54 sec., ceea ce constituie o pondere din 26,2 % din durata totală a subiectelor cu caracter electoral. În prima perioadă a fost înregistrată cea mai mare durată de timp oferită concurenților electorali de 32,6 %, aceasta înregistrând o tendință de scădere în perioada a doua când a fost alocat 22,7 % și în a treia perioadă, când s-a alocat 18,6 % din timp. În perioada a patra, durata reflectării a crescut, înregistrând 26,1 %.

Ca frecvență, concurenții electorali au înregistrat 1374 de prezențe în cadrul subiectelor cu caracter electoral, cele mai multe fiind înregistrate în prima perioadă de control – 498 apariții (36,2 %), în perioadele ulterioare fiind atestată o scădere la 254 de prezențe (18,5 %) în perioada a doua și 244 de prezențe (17,8 %) în perioada a treia, iar în perioada a patra a fost atestată o ușoară creștere la 378 de apariții (27,5 %).

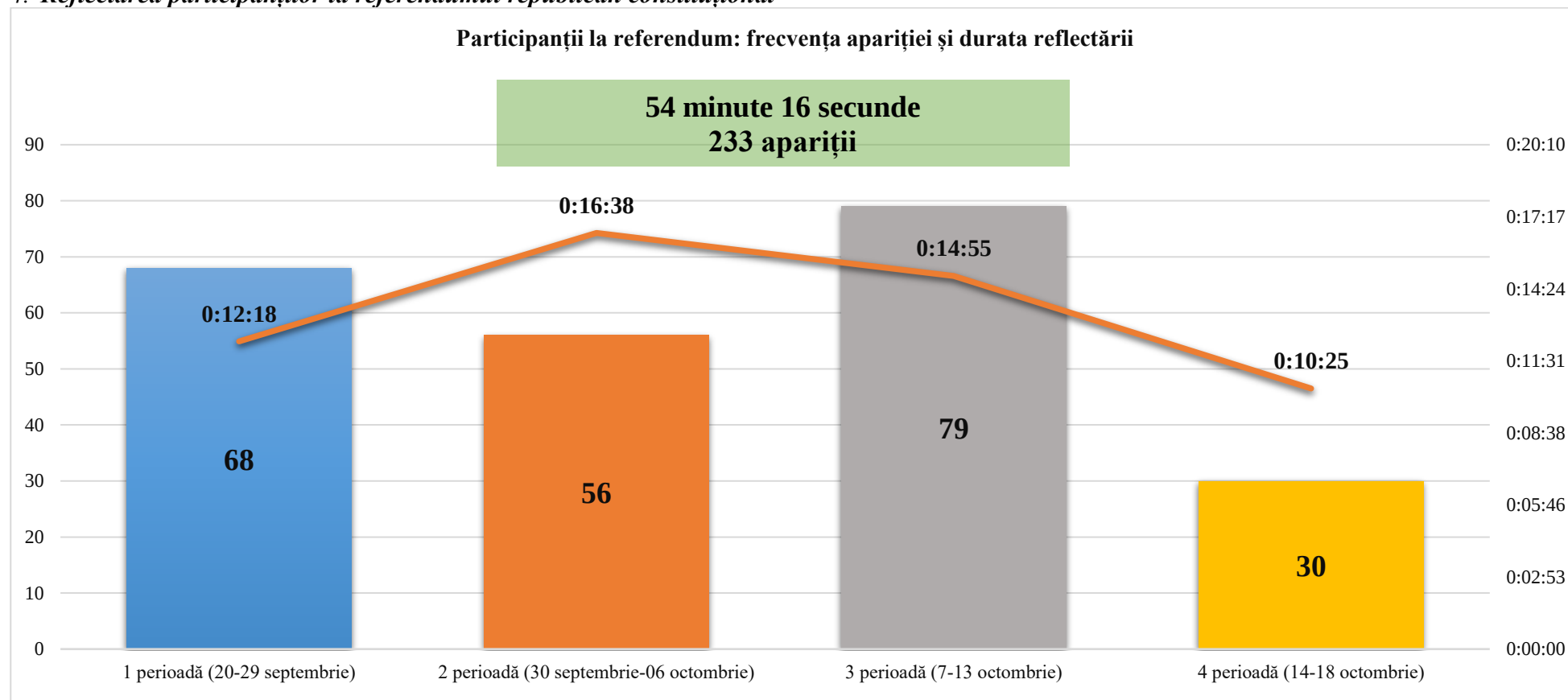

În perioada de raport, toate SMA au reflectat concurenții electorali.

Ca frecvență, cele mai multe apariții ale concurenților electorali au fost înregistrate la „PRO TV Chișinău” – cu 220 de apariții (16 %), fiind urmat de „TVR Moldova” – cu 147 de apariții (10,7 %). Cele mai puține apariții le-au înregistrat „SOR-TV” – cu 11 apariții (0,8 %) și „Canal Regional” – cu 10 apariții (0,7 %).

Ca durată de reflectare, cel mai mult spațiu alocat concurenților electorali a fost repartizat de „Cinema 1” – 2 ore 24 min. 15 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat de „SOR-TV” – 02 min. 19 sec.

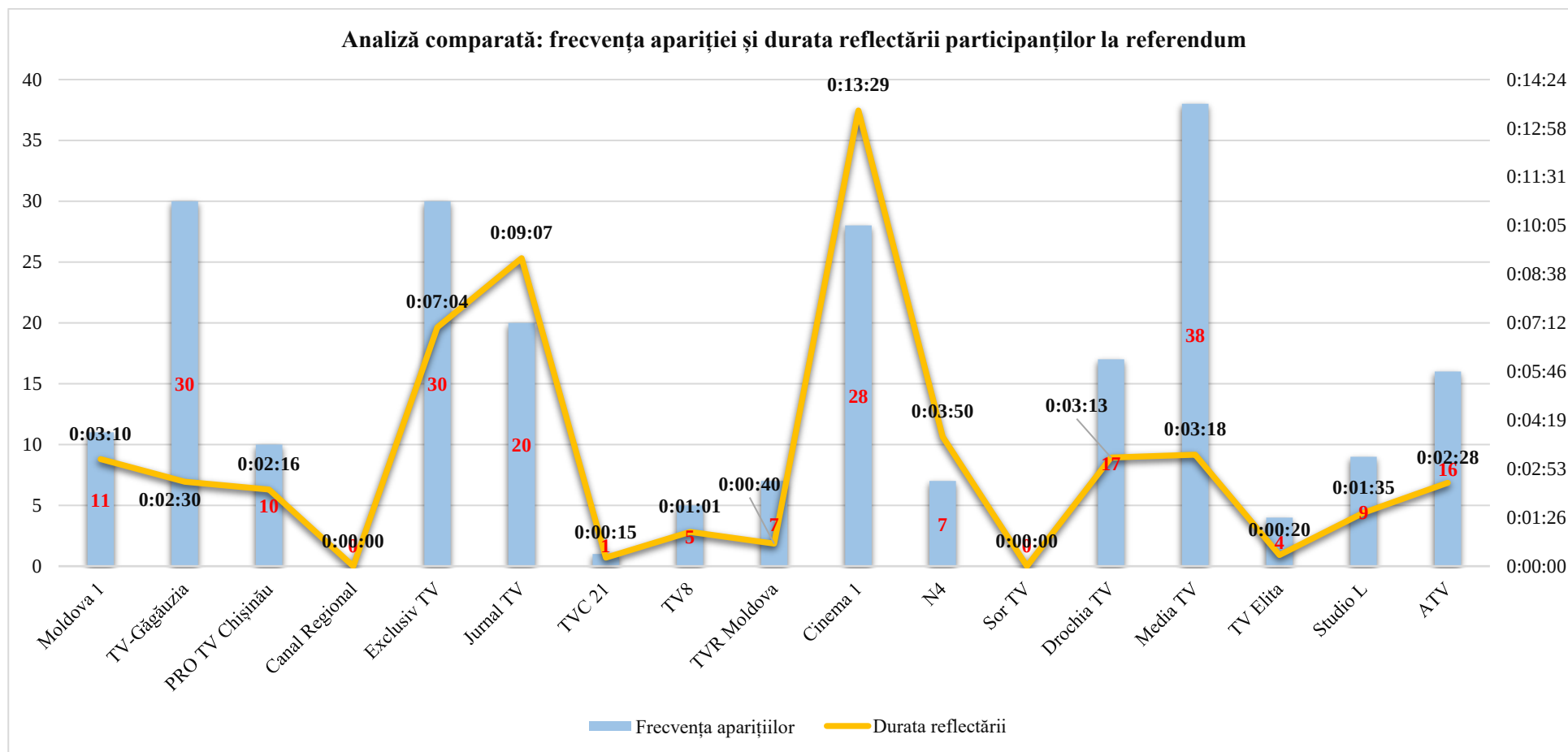
4. Reflectarea participanților la referendumul republican constituțional

În perioada de raport, volumul total de timp alocat participanților la referendum a fost de 54 min. și 16 sec., ceea ce constituie o pondere din 2,2 % din durata totală a subiectelor cu caracter electoral. Comparativ cu concurenții electorali, participanții la referendum au avut o vizibilitate mult mai redusă, de aproximativ 10 ori fiind mai puțin reflectați.

Ca durată de reflectare participanții la referendum au avut cea mai mare vizibilitate în perioada a doua, cu 30,5 %, iar cel mai puțin au fost reflectați în perioada a patra de control cu o pondere de reflectare de 19,3 %.

Ca frecvență, participanții la referendum au avut cele mai multe prezențe în perioada a treia cu 33,9 %, iar cele mai puține apariții au fost înregistrate în perioada a patra de control – 12,9 %.

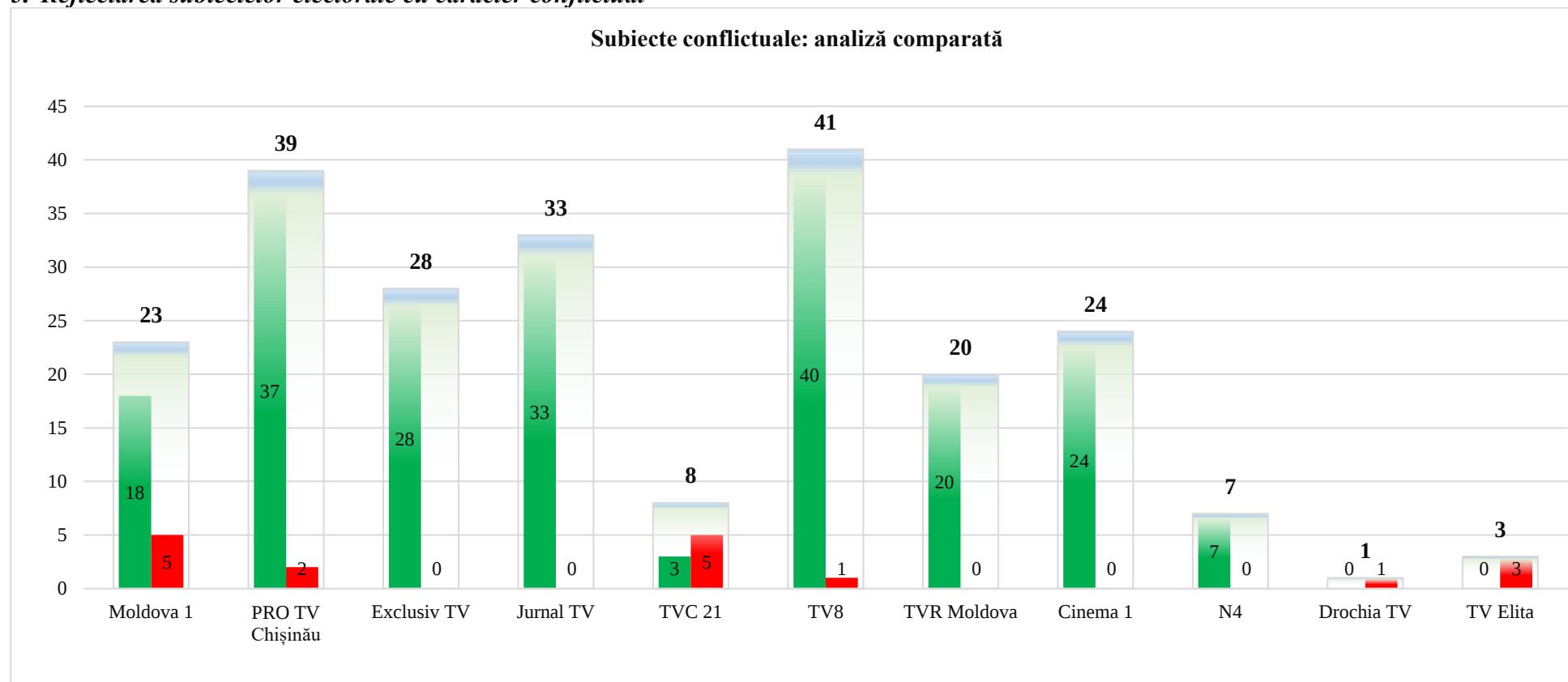
În perioada de raport, 15 SMA au reflectat participanții la referendum.

2 SMA, „Canal Regional” și „SOR-TV” nu au avut ca protagoniști participanții la referendum.

Ca frecvență, cele mai multe apariții ale participanților la referendum au fost înregistrate la „Media TV” – cu 38 apariții (16,3 %), fiind urmat de „TV-Găgăuzia” și „Exclusiv TV”, fiecare cu câte 30 de apariții (12,9 %). Cele mai puține apariții le-a înregistrat „TVC 21” – 1 apariție (0,4 %).

Ca durată de reflectare, cel mai mult spațiu alocat participanților la referendum a fost repartizat de „Cinema 1” – 13 min. 29 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat de „TVC 21” – 21 sec.

5. Reflectarea subiectelor electorale cu caracter conflictual

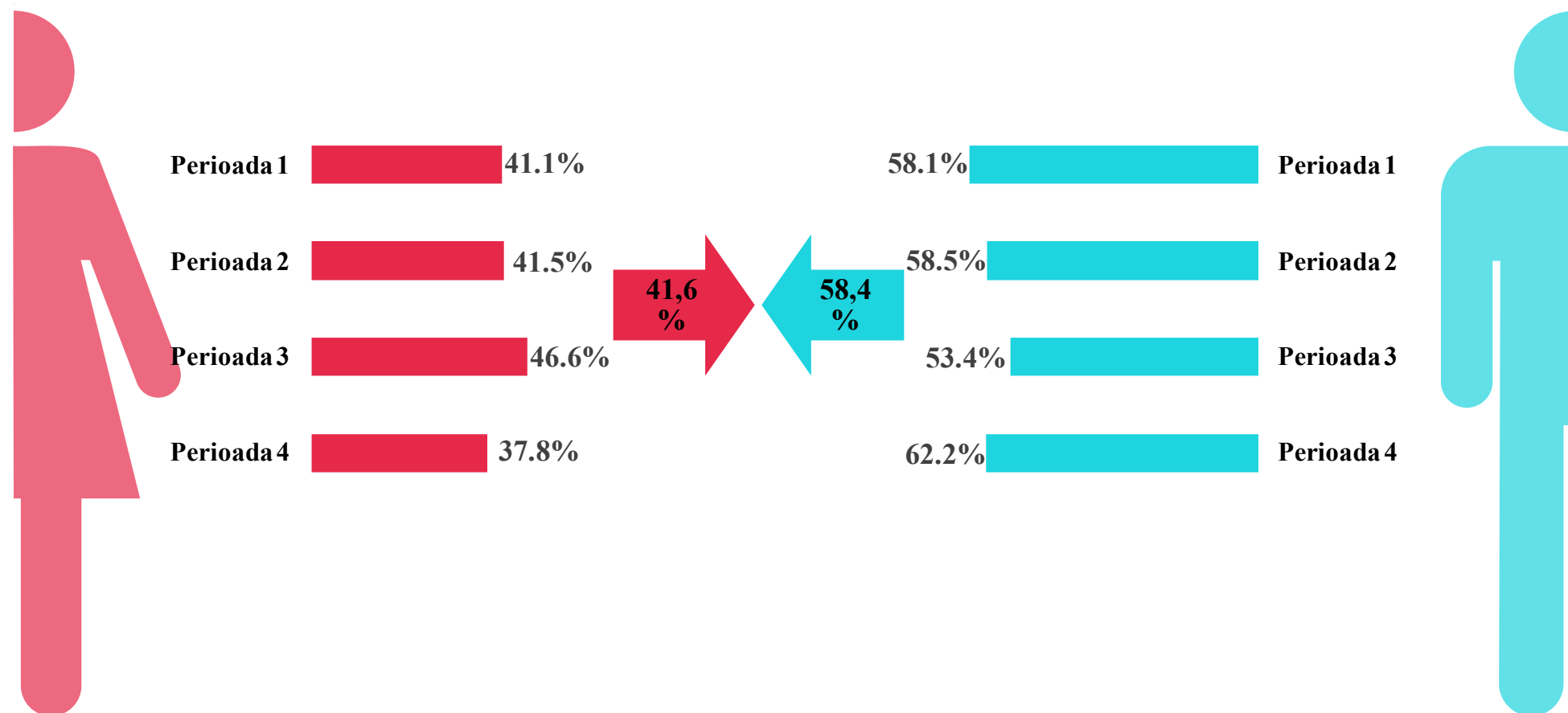
În perioada de raport SMA monitorizate au difuzat, cumulativ, 227 de subiecte conflictuale, dintre care 210 subiecte (92,5 %) au fost prezentate corect și echilibrat, asigurând pluralismul de surse și opinii, iar 17 subiecte conflictuale (7,5 %) au fost prezentate dezechilibrat, fără a fi prezentate pozițiile părților acuzate.

5 SMA au difuzat subiecte conflictuale echilibrat, printre care se regăsesc „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVR Moldova”, „Cinema 1” și „N4”.

6 SMA au difuzat subiecte conflictuale dezechilibrat, aceste SMA sunt „Moldova 1” (5 subiecte), „PRO TV Chișinău” (2 subiecte), „TVC 21” (5 subiecte), „TV8” (1 subiect), „Drochia TV” (1 subiect) și „TV Elita” (3 subiecte).

6. Asigurarea echilibrului de gen

Raportul gender în perioada 20 septembrie – 18 octombrie

Per ansamblu, subiectele electorale difuzate de SMA au fost parțial echilibrate din perspectiva de gen, majoritatea protagoniștilor/surselor citate fiind de sex masculin – 1729 surse (58,4 %), celor de sex feminin revenindu-le – 1232 de apariții (41,6 %). Datele prezentate indică o diferență de 497 de apariții în favoarea surselor masculine.

7. *Relevanța temelor abordate*

Subiectele abordate de SMA supuse controlului au fost relevante alegerilor și au vizat procesul electoral.

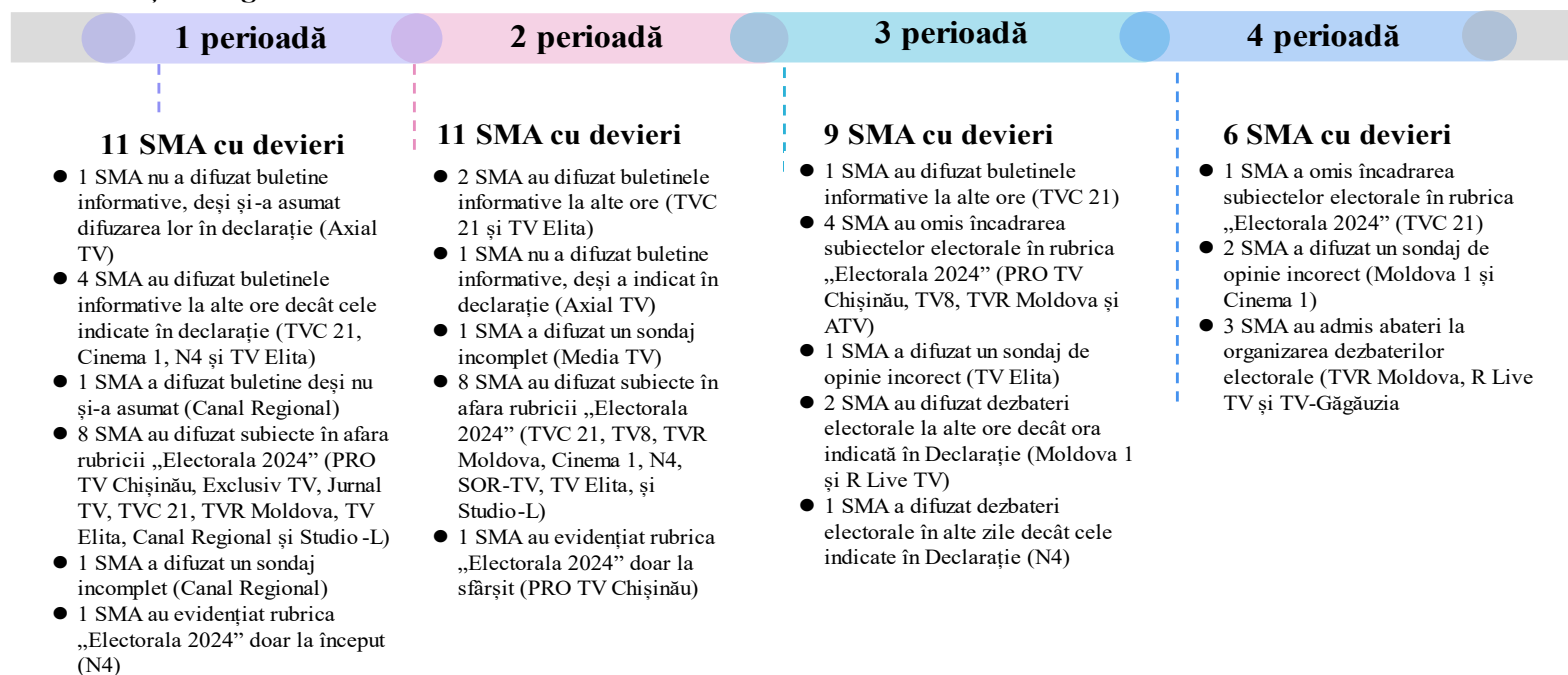
8. *Atitudine autor*

Toate SMA supuse controlului au manifestat atitudine nepărtinitoare față de concurenții electorali/ participanți la referendumul constituțional republican, aceștia nefiind fie favorizați, fie defavorizați în subiectele de știri.

9. *Accesibilitate*

Toate SMA au asigurat accesul persoanelor cu dizabilități de văz și auz în cadrul buletinelor informative difuzate, prin titrare sincron, dar și prin limbaj mimico-gestual.

10. *Conformitatea cerințelor legale. Generic*

În perioada de raport, au fost atestate următoarele devieri:

- a) 2 SMA au/nu au difuzat buletine informative, contrar celor asumate în Declarație („Canal Regional” și „Axial TV”);
- b) 4 SMA au difuzat buletinele informative la alte ore decât cele indicate în Declarație („TVC 21”, „TV Elita”, „Cinema 1”, „N4”);
- c) 12 SMA au difuzat subiecte cu caracter electoral în afara rubricii „Electorală 2024” („PRO TV Chișinău”, „Exclusiv TV”, „Jurnal TV”, „TVC 21”, „TVR Moldova”, „TV Elita”, „Canal Regional”, „Cinema 1”, „Studio-L”, „TV8”, „N4”, „ATV”);
- d) 5 SMA au difuzat sondaje incomplete („Canal Regional”, „Media TV”, „TV Elita”, „Moldova 1”, „Cinema 1”);
- e) 5 SMA au admis abateri la organizarea dezbaterilor electorale („R Live TV”, „Moldova 1”, „N4”, „TVR Moldova” și „TV-Găgăuzia”).

II. Emisiuni de promovare electorală

În perioada 20 septembrie – 04 octombrie, SMA naționale au fost monitorizate privind difuzarea emisiunilor de promovare electorală. În acest sens este de menționat că, potrivit legislației electorale, SMA naționale acordă partidelor politice, blocurilor electorale și candidaților independenți înregistrați în calitate de concurenți electorali sau participanți la referendum timp de antenă gratuit, în primele 15 zile de la începerea campaniei electorale.

În perioada 20 septembrie – 04 octombrie 2024, au fost supuse controlului 12 SMA naționale care au difuzat, cumulativ, 77 de emisiuni de promovare electorală, dintre care 59 au vizat alegerile prezidențiale, iar 18 – referendumul constituțional.

Rezultatele monitorizării sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Emisiuni de promovare electorală care au vizat alegerile prezidențiale	Emisiuni de promovare electorală care au vizat referendumul constituțional	Total emisiuni de promovare electorală
TV8	6	1	7
TVR Moldova	4	-	4
TVC 21	10	3	13
Moldova 1	6	3	9
R Live TV	5	2	7
N4	2	1	3
Jurnal TV	7	2	9
Canal Regional	3	-	3
PRO TV Chișinău	6	-	6
Axial TV	1	1	2
Cinema 1	4	2	6

Exclusiv TV	5	3	8
TOTAL	59	18	77

Cele mai multe emisiuni de promovare au fost difuzate de „TVC 21” – 13 emisiuni.

Cele mai puține emisiuni de promovare electorală au fost difuzate de „Axial TV” – 2 emisiuni.

10 SMA din 12 au demonstrat lipsă de preocupare pentru a orienta telespectatorul, prin intermediul rubricii, cărui tip de scrutin sunt dedicate emisiunile de promovare electorală.

2 SMA – „R Live TV” și „TVC 21” – nu au difuzat în mod separat emisiunile de promovare pentru prezidențiale și pentru referendum.

Majoritatea SMA nu au dat dovadă de exigență necesară când au acceptat să difuzeze emisiuni ale căror conținut nu întruneau cerința legală de a promova programele electorale ale concurenților/participanților la referendum.

III. Dezbateri electorale

În perioada 1-18 octombrie, 9 SMA din cele 10 SMA care și-au asumat organizarea dezbaterilor electorale au difuzat 60 de dezbateri electorale, dintre care 34 de dezbateri au vizat alegerile prezidențiale, iar 26 – referendumul constituțional.

Rezultatele monitorizării sunt prezentate, schematic, în tabelul alăturat:

SMA	Dezbateri dedicate alegerilor prezidențiale	Dezbateri dedicate referendumului constituțional	Total dezbateri organizate
TV8	3	-	3
TVR Moldova	5	-	5
TVC 21	3	-	3
Moldova 1	4	5	9
R Live TV	4	10	14
N4	4	4	8
Jurnal TV	3	3	6
Canal Regional	Nu a difuzat dezbateri electorale		
PRO TV Chișinău	4	-	4
TV-Găgăuzia	4	4	8
TOTAL	34	26	60

Cele mai multe dezbateri electorale au fost organizate de „R Live TV” – 14 dezbateri.

Cele mai puține dezbateri electorale, ca număr, au fost organizate de „TV8” – 2 dezbateri.

1 SMA, „Canal Regional” nu a organizat dezbateri electorale în perioada de raport, deși s-a angajat prin Declarație.

4 SMA au admis devieri la organizarea dezbaterilor electorale.

2 SMA, „Moldova 1” și „R Live TV” au difuzat dezbaterile la altă oră decât cea indicată în Declarație.

1 SMA, „N4” a difuzat dezbateri electorale în alte zile decât cele indicate în Declarație.

3 SMA, „TVR Moldova”, „R Live TV” și „TV-Găgăuzia” au admis anumite derogări de la regulile de desfășurare a dezbaterilor care pot fi catalogate drept nerespectare a principiului echității.

Moderatorii dezbaterilor de la „N4” au demonstrat în câteva rânduri lipsă de imparțialitate.

IV. Rezultate comparative și concluzii

În concluzie menționăm următoarele:

- În perioada 20 septembrie – 18 octombrie, SMA supuse controlului au difuzat în cadrul programelor de știri și actualități 1 111 subiecte cu caracter electoral în volum total de 40 de ore 14 min. 34 sec., ceea ce constituie 18,8 % din durata totală a buletinelor informative difuzate în perioada de raport.
- Cele mai multe subiecte electorale au fost difuzate de „Cinema 1”, 136 de subiecte, iar cele mai puține – de „SOR-TV” – 5 subiecte.
- Protagonistii cu cele mai multe prezențe au fost concurenții electorali (35,9 %), iar cele mai puține prezențe le-au revenit participanților la referendum – 6,1 % și experților (5 %).
- Volumul total de timp alocat concurenților electorali a fost de 10 ore 31 min. și 54 sec. (26,2 % din durata totală a subiectelor cu caracter electoral). Ca durată de reflectare, cel mai mult spațiu alocat concurenților electorali a fost repartizat de „Cinema 1” – 2 ore 24 min. 15 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat de „SOR-TV” – 02 min. 19 sec. Ca frecvență, cele mai multe apariții ale concurenților electorali au fost înregistrate la „PRO TV Chișinău” – cu 220 de apariții (16 %), fiind urmat de „TVR Moldova” – cu 147 de apariții (10,7 %). Cele mai puține apariții le-au înregistrat „SOR-TV” – cu 11 apariții (0,8 %) și „Canal Regional” – cu 10 apariții (0,7 %).
- În perioada de raport, volumul total de timp alocat participanților la referendum a fost de 54 min. și 16 sec., ceea ce constituie o pondere din 2,2 % din durata totală a subiectelor cu caracter electoral. Ca frecvență, cele mai multe apariții ale participanților la referendum au fost înregistrate la „Media TV” – cu 38 apariții (16,3 %), fiind urmat de „TV-Găgăuzia” și „Exclusiv TV”, fiecare cu câte 30 de apariții (12,9 %). Cele mai puține apariții le-a înregistrat „TVC 21” – 1 apariție (0,4 %). Ca durată de reflectare, cel mai mult spațiu alocat participanților la referendum a fost repartizat de „Cinema 1” – 13 min. 29 sec., iar cel mai puțin timp a fost alocat de „TVC 21” – 21 sec.
- În perioada de raport SMA monitorizate au difuzat, cumulativ, 227 de subiecte conflictuale, dintre care 210 subiecte (92,5 %) au fost prezentate corect și echilibrat, asigurând pluralismul de surse și opinii, iar 17 subiecte conflictuale (7,5 %) au fost prezentate dezechilibrat, fără a fi prezentate pozițiile părților acuzate.

- Per ansamblu, subiectele electorale difuzate de SMA au fost parțial echilibrate din perspectiva de gen, majoritatea protagoniștilor/surselor citate fiind de sex masculin – 1729 surse (58,4 %), celor de sex feminin revenindu-le – 1232 de apariții (41,6 %).